

วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูป
ประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
(กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

นางสาวประกอบเกียรติ อิมศิริ

คุยฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุยฎีบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Political Discourse in Protest Crisis of People Democratic Refoum Commttee
(PDRC) Between 2013 to 2014**

Miss Prakobkiat Imsiri

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Doctor of Philosophy in Communication Arts

School of Communication Arts

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อคุณิพนธ์ วากรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลง
ปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ. 2013-2014

ชื่อและนามสกุล นางสาวประกอบเกียรติ อิมศิริ

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ศรีดี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัลย์ช์ โรจนพล
3. อาจารย์ ดร.มานะ ตีรยาภิวัฒน์

คุณิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2562

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ศรีดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัลย์ช์ โรจนพล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.มานะ ตีรยาภิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชยุทธ โอพันธ์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันท์คง)

ชื่อคุณนิพนธ์ วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย
ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014
ผู้วิจัย นางสาวประกอบเกียรติ อิ่มศิริ รหัสนักศึกษา 4531500090 ปริญญา ปรัชญาคุษณัฐบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สุภากรณ์ ศรีดี (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัฒน์ ไรจนพล
(3) อาจารย์ ดร.มานะ ศรีรักษาวัฒน์ ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง 2) อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ในช่วงปี ค.ศ. 2013 – 2014

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิทยาการวิจัยแบบหลังสมัยใหม่ด้วยการวิเคราะห์วาทกรรมแบบวงศาวิทยาของมิเชล ฟูโกต์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสื่อ ได้แก่ เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อใหม่ ดัชนีวาทกรรมคำพูดจากวิทยุทัศน์บนที่การปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ช่วงวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2013 ถึง วันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 จำนวน 204 ดัชนี โดยการเลือกแบบเจาะจง และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักระดับแกนนำหลัก กปปส. 1 ใน 9 แกนนำ คือ นายวิทยา แก้วภราดัย ในฐานะตัวแทนจากกลุ่มแกนนำให้เป็นตัวแทนผู้ให้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์วาทกรรมแบบวงศาวิทยาซึ่งเป็นวิธีที่สืบเนื่องจากโบราณคดีวิทยาของความรู้ มีลักษณะการวิเคราะห์ด้วยการร้อยสร้าง ปฏิบัติการความหมาย ปฏิบัติการสังคมสิ่งที่ถูกปิดกั้น เส้นทางที่นำไปของความหมาย สังเคราะห์ด้วยการแสดงความสัมพันธ์ของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ

ผลการวิจัยการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. พบว่า 1) การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มกปปส. มีกรอบความรู้คือ วาทกรรมประชาธิปไตยในการเคลื่อนไหวไม่หยุด ขณะเดียวกันได้เสนอวาทกรรมใหม่ ๆ ขึ้น เพื่อที่จะให้เหตุผลในการเคลื่อนไหวทั้งสิ้น 11 วาทกรรม ได้แก่ วาทกรรม “ประชาธิปไตย” วาทกรรม “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” วาทกรรม “สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ สู้อย่างพลเมืองดีมีอารยะ” วาทกรรม “โค่นระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ทุจริตคอร์รัปชั่น” วาทกรรม “ลุงก้านัน” วาทกรรม “สภาประชาชน” วาทกรรม “อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน” วาทกรรม “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แก้กฏหมายให้เลือกตั้ง บริสุทธ์ ยุติธรรม” วาทกรรม “ปฏิวัติประชาชน” วาทกรรม “รัฐธำธิปไตย” และวาทกรรม “คนดี ปกครองโดยธรรม” 2) อิทธิพลของวาทกรรมการเมืองส่งผลกระทบทางการเมืองใน 3 มิติ (1) ทิศทาง ความจริงทางการเมืองไทย จากวาทกรรม “โค่นระบอบทักษิณ” “สภาประชาชน” “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” “ปฏิวัติประชาชน” “รัฐธำธิปไตย” สร้างและนำพาความจริงทางการเมืองไทยไปสู่จุดที่ไม่สอดคล้องกับหลักการกระบวนการ ไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย แต่เป้าหมายมุ่งสู่ความเป็นประชาธิปไตย (2) การให้เหตุผลการชุมนุม เสนอปัญหา เพื่อดำรงความชอบธรรม สร้างแนวร่วมขยายฐานมวลชน (3) นิยามความหมายของประชาธิปไตยให้เคลื่อนด้วยข้อเสนอของกลุ่ม กปปส. จากวาทกรรม “คนดีปกครองโดยธรรม”

คำสำคัญ การสร้างวาทกรรมการเมือง วิกฤตการณ์ชุมนุมทางการเมือง หลังสมัยใหม่ กปปส.

Dissertation title: Political Discourse in Protest Crisis of People Democratic Refoum
Commtee (PDRC) Between 2013 to 2014

Researcher: Miss Prakobkiat Imsiri; **ID:** 4531500090;

Degree: Doctor of Philosophy (Communication Arts);

Dissertation advisors: (1) Dr.Supaporn Sridee, Assistant Professor;

(2) Dr.Wornwalunch Rojanapol; Assistant Professor; (3) Dr. Mana Treelayapewat

Academic year: 2019

Abstract

The objectives of this study were to study (1) political discourse formation and how knowledge and power were used as tools for political movement and (2) the influence of political discourse, the use of knowledge and power on politics from the political movement in the protest crisis of the PDRC between 2013 to 2014.

This study is a qualitative research with postmodern approach by analyzing discourse through Genealogy of Michel Foucault, collecting data from documents and medias – print medias, new medias and 204 discourse in Mr. Suthep Thaugsuban’s speeches from videos recorded during the protest crisis from 31st October 2013 to 22nd May 2014 – and conducting an in-depth interview with Mr. Vittaya Kaewparadai, one of the nine leaders of the PDRC who was appointed to be a representative for giving information. Discourse analysis through Genealogy which originated from archeology of knowledge has the analysis approach of deconstruction, discursive practice, social practice, objects of concealment, origin and direction of discursive and has the synthesis approach of relationship between knowledge, power and truth.

The findings of political discourse formation and how knowledge and power were used as tools for political movement revealed that 1) the rule of the PDRC’s political movement is that democratic discourse in the movement is indefinitely shifted, while 11 new discourses were also proposed as rationale of such movement – including discourse of democracy, discourse of criminals’ parliament, slaves’ parliament and law for criminals, discourse of peace and non-violence, disarmament and fight as good and civilized citizens, discourse of overthrow of Thaksinocracy, capitalism and corruption, discourse of sub-district headman uncle, discourse of people’s parliament, discourse of people’s sovereignty, discourse of reform before election, law amendment and justice maintenance, discourse of people’s revolution, discourse of sovereignty, and discourse of good people protected by Dharma – 2) justification for movement to propose problems in order to maintain righteousness and create mass support and 3) definition of democracy to be driven by the PDRC’s proposal from the discourse of good people protected by Dharma..

Keywords: Political Discourse Formation, “Political Protest Crisis”, “Postmodernism”, “The PDRC”

กิตติกรรมประกาศ

คุณฐิติพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ มิได้เกิดจากตัวผู้วิจัยเพียงลำพัง หากแต่เพราะความหลากหลายแห่งความเมตตา กรุณา กำลังแรงใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ “ด้วยหัวใจ” ไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการ กรรมการ ในการสอบคุณฐิติพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ความเมตตา กรุณา ชี้นำทางในวิชาการให้กล้าแกร่ง ที่สุดเหนืออื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ศรีดี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ให้อิสรเสรีภาพทางความคิด นำพาความหลากหลายในแนวทางแสวงหาความรู้มาให้ศิษย์ ด้วยความรัก เมตตา กรุณา

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว ที่ห่วงใย เอาใจใส่ กวดขัน กำกับ ชี้นำทาง เมื่อศิษย์ ตกอยู่ในสภาวะวิกฤติทางวิชาการ ให้ศิษย์ยืนหยัดต่อสู้ ด้วยแนวทางที่หาญกล้า มั่นคง

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ ผู้ซึ่งหล่อหลอม ซักค้ำ ความคิด ให้ลงหลักปักฐานความรู้ที่ชัดเจน

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม เพ็ญภินันท์ ที่ให้ความเมตตา กรุณา ประสิทธิ์ประสาท ถ่ายทอดวิชาความรู้ แนวคิดวาทกรรม ความรู้ อำนาจ และวิธีวิทยาการวิเคราะห์ วาทกรรมของฟูโกต์ ให้กับผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณ คุณ วิทยา แก้วภราดัย 1 ใน 9 แกนนำกลุ่ม กปปส. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และอดีตรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่เมตตา กรุณา เสียสละเวลาให้ผู้วิจัย ได้สัมภาษณ์เพื่อค้นหาข้อมูลในเชิงลึก

ขอขอบพระคุณกัลยาณมิตร ที่เปี่ยมปรีดิ์ด้วยหัวใจที่แสนดีงาม ผู้ซึ่งเปรียบเสมือนให้ชีวิตกับงานวิจัยฉบับนี้ ให้ก้าวข้ามพ้นอุปสรรค อันแสนสาหัสไปได้ ดร.รติกา อังกร

กราบขอบพระคุณ ดร.ชนกร ศรีสุขใส ที่ช่วยเหลือ แนะนำให้กำลังใจเสมอมา อาจารย์ศิวพล ละอองสกุล ที่ช่วยเสริมมุมมองประชาธิปไตย พี่เล็ก (วาสนา นาน่วม) พิเศษฐ์ ชูรักษ์ ที่เล่าเรื่อง ทหารและการเมืองให้ฟัง คุณปฐมพงศ์ ท่าข้าม ที่ช่วยประสานข้อมูล ขอขอบคุณกำลังใจจากน้องๆ ดร.ศิริวรรณ ดร.ปิยะตา ดร.เมธาวิณ และน้องภา (วรรณภา นิ่มอ่อน) บัณฑิตศึกษานิเทศศาสตร์ มสธ.

ประกอบเกียรติ อัมศิริ

กุมภาพันธ์ 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามนำวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีสถิตนิยมโครงสร้างนิยม (Structuralism) และหลังโครงสร้างนิยม (Post-Structuralism)	9
แนวคิดวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse and Discourse Analysis)	
โบราณคดีวิทยาของความรู้ (Archaeology of Knowledge) ตู่วงศาวิทยา (Genealogy)	17
ทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ (Framing Process Theory)	43
แนวคิดประชาธิปไตย	47
ทฤษฎีครองอำนาจนำ (Hegemony Theory)	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	73
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิทยาวงศาวิทยา (Genealogy)	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	83
ส่วนที่ 1 การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือ เคลื่อนไหวกวาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ. 2013-2014.....	83
สรุปผลการวิเคราะห์ ส่วนที่ 1 การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวกวาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตย ที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014.....	145
ส่วนที่ 2 อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองไทย จากการเคลื่อนไหวกวาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข(กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014.....	148
บทสรุป ส่วนที่ 2 อิทธิพลจากวาทกรรมการเมือง ความรู้ และอำนาจที่ส่งผลต่อ การเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวกวาทกรรมการเมืองของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.).....	155
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	156
สรุปผลการวิจัย.....	156
การอภิปรายผลการศึกษา.....	161
ข้อเสนอแนะ.....	169
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	182
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	183
ข ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	185
ประวัติผู้วิจัย.....	187

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	สรุป การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง.....	146
ตารางที่ 4.2	พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง และการก่อรูปวาทกรรมการเมือง เครื่องมือขับเคลื่อนการเมืองด้วยความรู้และอำนาจ.....	150

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี.....	72
ภาพที่ 3.1 กรอบความคิดการวิเคราะห์ว่าทกรรมด้วยวิธีวงศาวิทยา.....	81
ภาพที่ 4.1 สาแทรกของวาทกรรมประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ในแบบของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ที่เชื่อมโยงด้วยข้อต่อประชาธิปไตย และการเคลื่อนไหวของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.).....	154

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเมือง (Politics) คือกิจกรรมที่กระทำผ่านภาษา และ “การเมือง” คือสิ่งที่ภาษาสร้างขึ้น ความหมายของภาษาไม่หยุดนิ่งแต่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงไม่มีความเป็นจริงทางการเมืองที่เป็นสากล ไม่เปลี่ยนแปลง ภาษามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมือง “ภาษาคือการเมือง และการเมืองคือภาษา” ภาษาไม่ใช่เครื่องมือในการพูดถึงโลก หรือเป็นตัวแทนของวัตถุ ความคิด ความเชื่อ แต่ ภาษาสร้างโลก สร้างความคิด สร้างเอกลักษณ์ต่างๆ ขึ้นมา คำในภาษามีได้เป็นเพียงป้ายหรือฉลาก เพื่ออธิบายสิ่งต่างๆ แต่คำในภาษาสร้างตัวตนของสิ่งที่ภาษาพูดถึงขึ้นมา อาทิ “ผู้ก่อการร้าย” “ประชาธิปไตย” ภาษาทำให้มี สิ่งเหล่านี้ขึ้นมาในการรับรู้ของเรา (ไชยรัตน์ เจริญศิลป์ โอบอาร, 2551, น. 12-13)

ฟูโกต์ (Foucault, 1972, p.52-57; ธงชัย วินิจจะกุล, 2559, น.169--170) กล่าวไว้ว่า มนุษย์อยู่กันเป็นสังคมได้ด้วยการสื่อสาร สื่อความด้วยวาจากรรม และวาจากรรม หมายถึง การสื่อความหมาย ไม่เพียงถึงไปที่บุคคลที่ทำการสนทนา แต่เพียงถึงที่ ความหมายที่สื่อความ เนื้อหาสาระ หรือทัศนคติที่สื่อสาร ผู้รับสาร มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้ด้วยการสื่อสาร ด้วยวาจากรรม แต่วาจากรรมในความหมายของ ฟูโกต์ มิใช่เพียงการสื่อสาร สื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน หากแต่วาจากรรมแฝงไว้ด้วย ความรู้ และอำนาจ กฎเกณฑ์ ต่างๆ ที่สะสม ตกผลึกเป็นกระบวนการทัศน์ หรือระบอบสัจจะ กำกับ บงการมนุษย์ ภายในปริมณฑลทางสังคมมีวาจากรรม และปัจจัยที่ไม่ใช่ วาจากรรม ผังรากลึกจนกลายเป็นสถาบันทางสังคม หลากหลาย กระจายอยู่ทุกกาลเทศะ การปะทะ ประสานกันของวาจากรรม เกิดเป็นวาจากรรมใหม่ ความรู้ใหม่ พฤติกรรมใหม่ แท้จริงแล้ว การดำรงอยู่ของวาจากรรม หนึ่งๆ หมายถึง ย่อมมีวาจากรรมที่แตกต่างเป็นปฏิปักษ์ ดำรงอยู่ ควบคู่กัน ความแตกต่างของวาจากรรม ว่าด้วยเรื่องเดียวกัน แต่มีสาระต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้ง แข่งชิงพื้นที่ การพยายามครอบครองปริมณฑลในสังคมให้ได้เหนือคู่แข่งของตน ครอบงำความเชื่อของผู้คน แสดงถึง การมีอำนาจเหนือกว่า วาจากรรมที่เป็นคู่แข่ง การใช้อำนาจจึงแฝงอยู่ ปราบกฏ ตัวออกมามาตลอดเวลาที่มีการครอบครองปริมณฑลเหนือกว่าคู่แข่ง ต้องใช้อำนาจปราบปรามให้ วาจากรรมอื่น กลายเป็นความไม่จริง ไม่สมเหตุสมผลจาก “ปกติ” ให้มีความถูกต้องมากกว่า

ชอบธรรมมากกว่า อำนาจจึงแฝงอยู่ตลอดเวลาในความรู้ทั้งหลาย ฝ่ายใดชนะหมายถึง การได้ครอบครองพื้นที่ปริมาตรที่ใช้อธิบายเหตุการณ์นั้น ต้องใช้อำนาจเบียดขับคู่แข่งให้กลายเป็นวาทกรรมที่ผิด ไร้เหตุผล ไม่น่าเชื่อถือ อำนาจดำรงอยู่ในความรู้ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงอยู่ในความแตกต่าง ขัดแย้งต่อสู้กันของความรู้ ความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันระหว่างระบบของความรู้ ที่ถือว่าเป็นสัจจะหรือความจริง กับลักษณะแบบแผนของอำนาจ อยู่คู่ขนานไปกับการอ้างว่า เป็นแบบแผนที่ถูกต้อง และสามารถทำให้เกิดการลงโทษ ของผู้ถูกกล่าวหาว่า เบี่ยงเบนไป แต่ความรู้ ที่ถือว่าเป็นสัจจะเมื่อเกิดขึ้น ก็ไม่ได้หมายความว่า ความรู้ชุดอื่นจะถูกทำลายลงไป มันเพียงถูกกด หรือพรางไว้ และสัจจะ จะดำรงสถานะเดิมของมันได้ ด้วยการครอบครองปริมาตรในสังคมให้ได้เหนือคู่แข่งของตน ต้องใช้อำนาจปราบให้วาทกรรมอื่นกลายเป็นความไม่จริง ไม่สมเหตุสมผล หรือผิดเพี้ยนไปจากปกติ

วิกฤตการณ์ชุมนุมทางการเมือง เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยการเคลื่อนไหวในการชุมนุมในประเทศไทย วิกฤตการณ์ชุมนุมตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา ภาษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง การปรากฏขึ้นของสาร (Message) ที่ขู่ขู่ปลุกปั่น โดยเฉพาะสารวาทกรรมการเมือง สร้างถ้อยคำที่เกลียดชัง (Hate Speech) ใช้สื่อสังคมเครือข่าย (Social Media) แพร่ข้อมูล บั่นเสริมเติมแต่ง แพร่กระจายผู้สังคมได้อย่างรวดเร็ว (สำนักข่าวอิศรา. 2559) จากงานวิจัยของเขมา สมใจ (2551) พบว่าเนื้อหาสารทางการเมืองมีความสำคัญที่สุด มีการใช้ภาษาวาทกรรม สร้างการเมือง ด้วยวาทกรรมคำว่า “กู้ชาติ, เราจะสู้เพื่อในหลวง, ระบอบทักษิณ” ส่งพลังอำนาจให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองดำรงความชอบธรรม ภาษาสร้างศัตรูของชาติปรากฏตัวขึ้นครั้งแรกในการเมืองไทยคือ “ระบอบทักษิณ” จารึกไว้ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา

วิกฤตการณ์การชุมนุมของคณะกรรมการประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในปี ค.ศ.2013-2014 ชนวนเหตุทางการเมืองที่กลุ่ม กปปส. นำเสนอเป็นประเด็นเคลื่อนไหวว่าด้วย เรื่องการล้ม พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ที่เสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร โดยรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จากพรรคเพื่อไทย รัฐบาลประกาศถอนร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมออกจากสภาผู้แทนราษฎรตามการกดดันของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ยกระดับการชุมนุม กรอบความคิดเป้าหมายทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปสู่การ โคนระบอบทักษิณให้สิ้นซากจากการเมืองไทย เพื่อปฏิรูปประเทศเปลี่ยนแปลงการเมืองไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐบาลจึงประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร แปรสภาพผู้รัฐบาลรักษาการ คินอำนาจให้ประชาชน ประกาศพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งทั่วไป 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013

กลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้องให้รักษาการนายกรัฐมนตรีลาออก เพื่อสร้างสัญญาณทางการเมือง เปิดทางตั้งสภาประชาชน เพื่อประชาชนเป็นรัฐชาติปึกแผ่น เสนอให้อำนาจเปลี่ยนกลับสู่มือประชาชน รัฐบาลปฏิเสธกรอบคิดข้อเรียกร้องทางการเมืองตามที่กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. เสนอ กลุ่มผู้ชุมนุมประกาศปฏิวัติประชาชนซ้ำอีกครั้งจากที่ได้ประกาศตั้งแต่ช่วงระยะแรกของการชุมนุม 11 พฤศจิกายน 2557 โดยกองทัพประชาชนโค่นระบอบทักษิณ (กปท.) การเลือกตั้งทั่วไปเกิดขึ้น 2 กุมภาพันธ์ 2558 ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินการเลือกตั้งเป็นโมฆะ ในห้วงเวลาการชุมนุม เกิดการปะทะกันหลายครั้งระหว่างกลุ่มผู้เห็นต่าง เจ้าหน้าที่รัฐ มีการใช้อาวุธสงคราม ทำให้ประชาชนบาดเจ็บล้มตาย สถานการณ์การเมืองไทย เริ่มเดินหน้าไปสู่ความรุนแรง กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ เปิดเผยตัวชัดเจนประกาศ “นปช. ล้มถล่มรอบ” กองทัพทำรัฐประหารวันที่ 22 พฤษภาคม 2558

ในแต่ละช่วงพลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง กลุ่ม กปปส. ได้ใช้การสื่อสารผ่านภาษา เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ ใช้ภาษาเชิญชวนให้ข้าราชการอันเป็นเป้าหมายหลักที่กลุ่ม กปปส. ต้องการให้ร่วมมือต่อต้านรัฐบาล ด้วยการหยุดทำงานรับใช้รัฐบาล เพื่อให้เกิดภาวะชะงักงันทางการเมือง อันเป็นยุทธศาสตร์ที่กลุ่ม กปปส. ใช้ในการต่อสู้ขับเคลื่นพลวัตทางการเมือง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเป็นเป้าหมายลำดับต่อมา (ศูนย์ข้อมูลมดิชน, 2557 ; 2558)

ภาษา ความรู้ อำนาจ 3 สิ่งสำคัญ ทรงอิทธิพลต่อการประกอบสร้างความเป็นจริงทางการเมือง หากภาษาสร้างการเมือง คำในภาษาสร้าง การรับรู้ สร้างตัวตนของสิ่งที่ภาษาพูดถึงให้มีขึ้นมา หากภาษาในรูปแบบวาทกรรมแฝงไว้ด้วย ความรู้ และอำนาจ กฎเกณฑ์ ต่างๆ ที่สะสมตกผลึกเป็นกระบวนทัศน์ หรือระบอบสัจจะ (Regime of Truth) กำกับบังการมนุษย์ จึงมีคำถามว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ภาษาในรูปแบบวาทกรรมที่แฝงไว้ด้วย ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมืองทำงานอย่างไร ประกอบสร้างความเป็นจริงอะไรให้เกิดขึ้นในทางการเมืองไทย ภายใต้ความรู้ และอำนาจ อย่างไร

2. คำถามวิจัย

2.1 ภาษาหรือวาทกรรม ความรู้ และอำนาจอย่างไรที่กลุ่มคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ใช้ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุม ในช่วงปี ค.ศ. 2013-2014

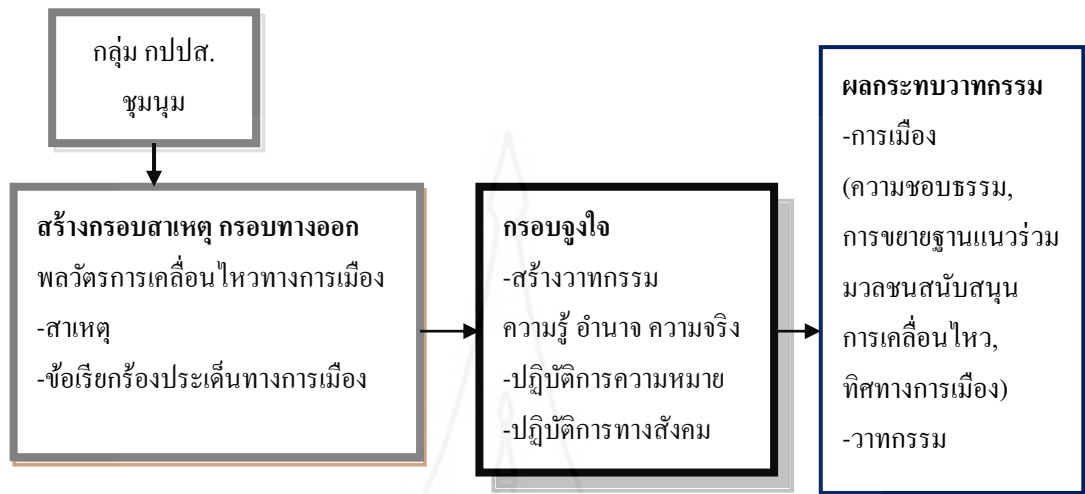
2.2 ภาษาหรือวาทกรรม ความรู้ และอำนาจนั้นส่งอิทธิพลประกอบสร้างความจริงทางการเมืองไทยอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

3.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ ความรู้ และอำนาจที่ส่งผลต่อการเมืองจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

การศึกษามุ่งเน้นการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) โดยอาศัยวิธีวิเคราะห์วาทกรรมของฟูโกต์ (Foucault) ด้วยวิธีวิทยาหลังสมัยใหม่ (Postmodern Research) แบบวงศ์วิทยา (Genealogy) มุ่งศึกษา ภาษา (Message) หรือ “วาทกรรมการเมือง” เป็นหลัก ซึ่งการวิเคราะห์การสร้างวาทกรรมการเมือง จะดำเนินไปตามพลวัตการเคลื่อนไหวของสถานการณ์ทางการเมือง อาศัยทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ (Framing Process Theory) ตั้งแต่การสร้างกรอบสาเหตุ การสร้างกรอบทางออก การสร้างกรอบการจูงใจด้วยวาทกรรม เพื่อให้เหตุผลต่อการรับรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ว่าชอบธรรมถูกต้อง ขยายฐานมวลชนให้เป็นแนวร่วม ด้วยปฏิบัติการความหมาย ปฏิบัติการทางสังคม ภายใต้ความรู้ และอำนาจ (Power/Knowledge) เพื่อนำสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง วิเคราะห์ข้อมูล

ด้วยวิธีวิทยาแบบ โบราณคดีวิทยาของความ (Archeology) และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิทยาแบบ วงศ์วิทยา (Genealogy)

5.2 ขอบเขตด้านข้อมูล

ศึกษาข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยปฐมภูมิด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับแกนนำเพื่อให้ได้ข้อมูลพลวัตประเด็นการเมือง ส่วนข้อมูลทุติยภูมิอาศัยข้อมูลที่อยู่ในรูปตัวบท (Text) คำปราศรัยบนเวทีชุมนุมบนท้องถนนของ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส. และอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ.2013 ถึง วันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 จำนวน 204 ตัวบท และข้อมูล จากหลักฐานเอกสาร จากหนังสือหนังสือพิมพ์ หนังสือเล่ม รายงานวิจัย บทความทางวิชาการ และ แหล่งค้นคว้าจากสื่อใหม่ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์วาทกรรม และพลวัตสถานการณ์ทางการเมืองในห้วงของการชุมนุม เป็นข้อมูลหลัก

5.3 ขอบเขตด้านเวลา

งานวิจัยนี้ศึกษาโดยการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2562 –เดือนกันยายน พ.ศ.2562

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การสร้างวาทกรรมการเมือง หมายถึง คำพูดปราศรัยก่อรูปวาทกรรมจากคำพูด ซึ่งเป็นชุดของความหมายความรู้ ที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการกลุ่ม กปปส. พูดแพร่กระจาย ปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนน ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2013-22 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 และชุดข้อความ จากภาคประชาสังคมกลุ่มต่างๆ ที่แพร่กระจายภายใต้เนื้อหาที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ซึ่งในข้อความนั้นนำไปสู่ความเข้าใจ ความเชื่อหรือความคิดใหม่ และอาจนำสู่พฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง

6.2 วิกฤตการณ์ชุมนุมทางการเมือง หมายถึง เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองไทยที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2013-22 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 ภายใต้การนำของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ พร้อมแกนนำอีก 8 คนมีเป้าหมายเสนอสาเหตุปัญหา ข้อเรียกร้องทางออกปัญหา อาศัยการจูงใจด้วยวาทกรรมการเมืองเพื่่อมุ่งเปลี่ยนแปลงการเมืองไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในช่วงปี ค.ศ.2013-2014

6.3 หลังสมัยใหม่ หมายถึง กระบวนทัศน์การวิจัยเชิงวิพากษ์ ในฐานะการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ไม่ยอมรับแนวคิดยุคแห่งภูมิปัญญาหรือแนวทางการรู้แบบรัฐเอ็งของยุคสมัยใหม่

ที่เคลือบแฝงเจือปนด้วยมายาคติทางภูมิปัญญา จนทำให้มองไม่เห็นความผิดพลาด และความจริงที่ได้รับ การปิดบังซ่อนเร้นเอาไว้ แต่กระบวนทัศน์ยุคหลังสมัยใหม่ ให้การยอมรับการตีความใน ลักษณะต่อต้านการตีความหรือทัศนะของสังคมในปัจจุบันอยู่บ้างโดยไม่ตัดขาดจากกันจากยุค สมัยใหม่อย่างเด็ดขาด

6.4 กปปส. หมายถึง คำย่อที่ใช้เรียกกลุ่มผู้จัดการชุมนุมทางการเมืองในช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ซึ่งมาจากคำเต็มคือคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ประกอบด้วย แกนนำ 9 คน คือ 1) นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการกลุ่ม กปปส. 2) นายวิทยา แก้วภราดัย 3) นายสาธิต วงศ์หนองเตย 4) นายชุมพล จุลใส 5) นายพุทธพงษ์ ปุณณกันต์ 6) นายถาวร เสนเนียม 7) นายณัฐวุฒิ ใสสุวรรณ 8) นายเอกฉัตร พร้อมพันธ์ 9) นายอิสสระ สมชัย

6.5 ปฏิบัติการความหมาย หมายถึง การก่อรูป ปะทะ ประสาน เบียดขับ กดทับ ด้วยชุด คำพูด หรือชุดข้อความของความหมายความรู้ที่นายสุเทพพูดบนเวทีปราศรัยกลางท้องถนนตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2013-22 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 และชุดข้อความ จากภาคประชาสังคมกลุ่ม ต่างๆ ที่แพร่กระจายภายใต้เนื้อหาที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ซึ่งในข้อความนั้นนำไปสู่ความเข้าใจ ความเชื่อหรือความคิดใหม่ และอาจนำสู่ พฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง

6.6 ปฏิบัติการทางสังคม หมายถึง การผลิตซ้ำ ตอกย้ำ สลาย สถาปนา ชุดคำพูดหรือชุด ข้อความของความหมายความรู้ที่นายสุเทพพูดบนเวทีปราศรัยกลางท้องถนนตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 2013-22 พฤษภาคม ค.ศ. 2014 และชุดข้อความ จากภาคประชาสังคมกลุ่มต่างๆ ที่แพร่กระจาย ภายใต้เนื้อหาที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ซึ่งใน ข้อความนั้นนำไปสู่ความเข้าใจ ความเชื่อหรือความคิดใหม่ และอาจนำสู่พฤติกรรมมีส่วนร่วม ทางการเมือง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

7.1 ผลการศึกษาทราบถึงการสร้างวาทกรรมการเมืองการใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

7.2 ผลการศึกษาทราบถึงอิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

7.3 ผลการศึกษาขยายความรู้ด้านการสื่อสารทางการเมืองอีกมิติหนึ่ง ในการใช้ภาษา หรือวาทกรรม เพื่อให้เกิดปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม สร้างการเปลี่ยนแปลงใน ฐานะเครื่องมืออันทรงพลังในการรณรงค์ทางการเมือง

7.4 ผลการศึกษาทำให้ได้มุ่งมองความรู้ ให้กลุ่มผู้จัดการชุมนุมทางการเมือง สามารถ นำแนวทางความรู้ วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ไปประยุกต์ใช้เพื่อเคลื่อนไหวในมิติการพัฒนาต่าง ๆ หากต้องการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

7.5 ภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทางการเมือง สามารถนำแนวทางความรู้ วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงแข็งแรง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013 ถึง ปี ค.ศ.2014 ผู้วิจัย ทบทวนวรรณกรรมเพื่อนำมาเป็นแนวทางการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีสถิตนิยมโครงสร้างนิยม (Structuralism) และหลังโครงสร้างนิยม (Post-Structuralism)
2. แนวคิดวาทกรรม และวิธีการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse and Discourse Analysis) แบบโบราณคดีวิทยาความรู้ (Archeology fo Knowledge) สืบวงศ์วิทยา (Genealogy)
3. ทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ (Framing Process Theory)
4. แนวความคิดประชาธิปไตย
5. ทฤษฎีครองอำนาจนำ (Hegemony Theory)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีสถิตนิยมโครงสร้างนิยม (Structuralism) และหลังโครงสร้างนิยม (Post-Structuralism)

การศึกษาการวิเคราะห์วาทกรรม ด้วยแนวคิดวาทกรรม และวิธีวิทยาการวิเคราะห์วาทกรรมของฟูโกต์ในงานวิจัยนี้ จำต้องปะทะประสานความเข้าใจแนวคิดของสำนักคิดทฤษฎีโครงสร้างนิยมเป็นเบื้องต้น ฟูโกต์เสนอไว้ในหนังสือ “โบราณคดีวิทยาของความรู้” (Archeology of Knowledge) แนวความคิดของฟูโกต์ สะท้อนให้เห็นถึงสภาวะเชื่อมลทางความคิดของสำนักทฤษฎีโครงสร้างนิยมที่มีอิทธิพลต่องานของฟูโกต์ ในช่วงแรก ซึ่งฟูโกต์พยายามที่จะก้าวให้พ้นด้วยการเสนอทฤษฎีเชิงลึกเพื่อให้เหตุผล จากการถกวิจารณ์ว่ามีแนวทางความคิดไม่ต่างจากสำนักคิดโครงสร้างนิยม

1.1 สำนักโครงสร้างนิยม

นับจากความคิดมนุษย์นิยมฝั่งรากลึกในปรัชญา และวัฒนธรรมของโลกตะวันตก มนุษย์ถือเป็นศูนย์กลางของประวัติศาสตร์ มิใช่เพียงแต่มนุษย์เป็นหัวใจของวิชาความรู้ทั้งหมด เป็นผู้กระทำการในทางประวัติศาสตร์ ตลอดไปถึง ภาวะสมบูรณ์ของประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ ที่จะควบคุมหรือปรับตัวให้ไปสู่ภาวะสมบูรณ์ได้ พูโกต์ปฏิเสธแนวความคิดดังกล่าว โดยยกเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่สะท้อนถึงความล้มเหลวของกรอบความคิด ที่เชื่อมั่นใน ปรัชญามนุษย์นิยม ผลการต่อสู้ของกรอบความคิดฝ่ายลัทธิเสรีนิยมกับฝ่ายระบอบอำนาจนิยมที่อยู่ ภายใต้กรอบความคิดที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถเป็นองค์ประธานที่สมบูรณ์ในตัวเองได้ บงการ วัฒนาการของมนุษย์ไปสู่เป้าหมายสูงสุด ความเชื่อนี้จึงถูกสงสัยตั้งคำถาม และวิพากษ์วิจารณ์

กระแสความคิดที่ทรงอิทธิพลในการท้าทายมนุษย์นิยมคือ โครงสร้างนิยม ที่มาของโครงสร้างนิยมมาจากนักภาษาศาสตร์ เฟอร์ดินันด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) แทนที่ โซซูร์จะสนใจภาษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา แต่กลับเสนอภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้าง (Structural Linguistic) คือ การศึกษาระบบกฎเกณฑ์ร่วมกันของภาษาต่างๆ ว่าแท้ที่จริงแล้ว เราสื่อสารกันรู้เรื่องเพราะมนุษย์ต่างอยู่ภายใต้กฎไวยากรณ์ทั่วไป (General Grammar) ของทุกภาษาซึ่งไม่รู้กำเนิดที่มา แต่มีโครงสร้างและระบบกฎเกณฑ์ภาษาที่คล้ายกัน มนุษย์อยู่ภายใต้บังคับการของโครงสร้างที่ทรงอำนาจของไวยากรณ์ที่มนุษย์ควบคุมไม่ได้ มนุษย์เป็นเพียงส่วนขยายของไวยากรณ์ทั่วไป มนุษย์มิได้เป็นผู้สร้างภาษา เป็นเพียงแต่ผู้แสดงการสื่อสารออกมา มนุษย์มีอิสระเพียงเป็นองค์ประธานของภาษาภายใต้ขอบเขตที่แน่นอนของไวยากรณ์ทั่วไปเท่านั้น ลักษณะของสำนักคิด โครงสร้างนิยมมีดังนี้

ประการแรก โครงสร้างนิยมลดฐานะมนุษย์จากองค์ประธานเป็นเพียงตัวตนที่ถูกสร้างหรือถูกกระทำ โครงสร้างนิยมกลับทำให้บางสิ่งที่เป็นนามธรรมที่รู้จักกันว่า “โครงสร้าง” กลายเป็นองค์ประธานแทน คือเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่โดยตัวมันเอง มิได้ถูกกำหนดถูกกระทำจากปัจจัยอื่นๆ ความผันแปรต่างๆ เป็นการเคลื่อนไหวภายใต้กฎเกณฑ์ของตนเอง โครงสร้างจึงเป็นตัวกระทำ ที่ถาวรแน่นอน กระแสโครงสร้างนิยมจะปฏิเสธองค์ประธานที่ดำรงอยู่โดยตัวมันเองหรือเป็นผู้กำหนดถาวร

ประการที่สอง โครงสร้างนิยมวิพากษ์ปรัชญาความรู้ที่ถือเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง แต่กลับอ้างว่าตนเข้าถึงความจริง โครงสร้างนิยมจึงยังคงยกย่องฐานะความเป็นวิทยาศาสตร์เป็นเป้าหมายหรือรูปแบบสูงสุดของความรู้ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นวิธีการเข้าถึงสิ่งจริง ขณะที่สำนักคิดหลังโครงสร้างนิยมสงสัยว่าวิทยาศาสตร์เป็นเพียงรูปแบบหนึ่งของความรู้และวิทยาศาสตร์เป็นเพียงวิธีหนึ่งของการแสวงหาความรู้

ประการที่สาม “โครงสร้าง” มีสถานะแน่นอนถาวร อยู่เหนือการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ของสรรพสิ่งที่โครงสร้างนิยมเองก็ปฏิเสธ

ประการที่สี่ มนุษย์ถูกผลิตหรือประกอบขึ้นจากผู้กระทำอื่น แต่ท้ายสุดมนุษย์ก็เป็นผลผลิตอันมีตัวตนมีเอกลักษณ์ เอกภาพ ลักษณะเฉพาะซึ่งสำนักคิดหลังโครงสร้างนิยมชี้ให้เห็นว่า นอกจากมนุษย์จะถูกกระทำแล้วยังไม่เป็นเอกภาพ ไม่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแม้กระทั่งร่างกายของตนเองหรือจิตใจ เป็นแค่ที่รวมของปัจจัยที่เป็นส่วนๆ เข้ามาประกอบกัน

สำนักคิดโครงสร้างนิยมมีพื้นฐานความคิดว่า สรรพสิ่งใดๆ ไม่ว่าจะป็นหน่วยเล็กหรือใหญ่ ล้วนต้องมีโครงสร้างชุดหนึ่ง (Structure) กำกับอยู่เสมอ มิเช่นนั้นจะดำรงอยู่ไม่ได้

ในเชิงสัญวิทยา (Semiology) จะแบ่งองค์ประกอบของการสื่อสารความหมายในหลายๆ ระบบสัญลักษณ์ออกเป็นตัวสื่อความ (signifier) กับตัวความหมาย (signified) ในกรณีสำนักคิดโครงสร้างนิยม ตัวสื่อความหรือนิยามความหมาย เป็นโครงสร้างที่ตายตัวแน่นอนสำหรับความหมายที่ต้องการ ซึ่งผลิตหรือก่อให้เกิดความหมายแก่มนุษย์ในแบบแผนวัฒนธรรมหนึ่งๆ ได้ ด้วยตัวสื่อความหรือนิยามความหมายที่เป็นสัจจะ แต่สำนักคิดหลังโครงสร้างนิยมจะสนใจศึกษาตัวสื่อความหรือนิยามความหมายซึ่งผันแปรไม่คงที่ ไม่ถาวรตายตัวและกระทำซึ่งกันและกัน ไม่มีตัวสื่อความหรือนิยามความหมายที่ลึกลับและคงที่ มีแต่ตัวสื่อความหรือนิยามความหมายที่หลากหลายเต็มไปหมดที่สัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน และเครือข่ายของตัวสื่อความหลากหลายที่บงการหรือสร้างมนุษย์ขึ้น โดยที่มนุษย์บงการความเคลื่อนไหวของตัวสื่อความหรือนิยามความหมายไม่ได้ ซึ่งฟูโกต์สนใจตัวสื่อความหรือนิยามความหมายที่กลายเป็นระบบ กำกับ บงการมนุษย์

ฟูโกต์เสนอว่ามนุษย์มิใช่องค์ประธานที่กำหนดบงการประวัติศาสตร์ของสรรพสิ่ง มนุษย์เป็นผลผลิตของตัวกระทำอื่น ได้แก่ วาทกรรม (Discourse) งานในระยะแรกๆ ของฟูโกต์ “The Order of Things” ได้รับการเปรียบเทียบว่าเป็นพวกโครงสร้างนิยมที่ยึดฐานะองค์ประธานให้แก่ภาษา เพราะฟูโกต์ศึกษาตรรกะ และชุดของการคิดในแบบต่างๆ ที่ทำให้เกิดแขนงวิชา เศรษฐศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ชีววิทยาใหม่โดยเสนอว่า การคิดหรือระบบตรรกะในการใช้ภาษา ก่อให้เกิดแบบแผนของความรู้ทั้ง 3 วิชาขึ้นมา ครั้นเมื่อระบบตรรกะในการคิดเปลี่ยนไปในแต่ละศตวรรษ แบบแผนของความรู้ทั้งสามก็เปลี่ยนไป ความรู้ที่เกิดขึ้นทั้งสามวิชาจึงผันแปรไปตามแบบแผนการคิดที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นความรู้ของมนุษย์จึงมิได้มาจากการค้นพบความจริงในโลก ธรรมชาติและสังคม แต่กลับถูกกำหนดให้ผันแปรเปลี่ยนและค้นพบสิ่งใหม่ๆ โดยระบบตรรกะในการคิดของมนุษย์เอง ซึ่งมนุษย์มิได้ควบคุมหรือสร้างสรรค์เอง ฟูโกต์ปฏิเสธว่าเขาเป็นพวกโครงสร้างนิยม โดยฟูโกต์แสดงให้เห็นว่า ระบบตรรกะในการคิดของเขาเป็นคนละเรื่องกับ

“โครงสร้าง” ที่ลึกลับ และมนุษย์ที่เป็นผลผลิตของภาษาเป็นคนละอย่างกับมนุษย์ที่เป็นเอกภาพ มีลักษณะเฉพาะแบบที่พวก โครงสร้างนิยมเสนอ

มนุษย์ไม่ได้ดำรงอยู่ในตัวเอง ไม่มีโครงสร้างถาวรในสมองที่ไปกำหนดสรรพสิ่ง ตัวตนของมนุษย์ ถูกผลิต ถูกกระทำจาก โลกทางสังคม และเปลี่ยนแปลงไป และยิ่งกว่าที่ โครงสร้างนิยมเสนอ มนุษย์ไม่มีเอกภาพ แม้แต่ความเป็นตัวเองหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัว แม้กระทั่งเรือนร่างของมนุษย์ก็สามารถจำแนกได้เป็นส่วนๆ แต่ละส่วนถูกกำหนด สร้าง และบงการจากสังคมมิใช่จาก โครงสร้างลึกลับในสมอง ซึ่งวิธีวิทยาแบบวงศาคณาญาติ (Genealogy) ซึ่งชี้ให้เห็นถึง กลไกของอำนาจที่มา กับวาทกรรมในการบงการสร้างเรือนร่างมนุษย์ การผนวกรวมของกลไกต่างๆ และการแพร่ขยายของ กลไกเหล่านั้นที่สร้างความ เป็นมนุษย์ มนุษย์จึงเป็นผลผลิตของเทคโนโลยี และอำนาจของวาทกรรม ตกเป็นเครื่องมือของวาทกรรม ในการสร้างตัวตนของมนุษย์ด้วยตัวเอง กล่าวคือมนุษย์ยอมรับอำนาจของวาทกรรม แล้วจึงนำกฎเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่วาทกรรมสร้างขึ้น ไปสอดคล้องตรวจตราและ กำหนดมนุษย์ด้วยกันเองให้มีแบบแผนแม้แต่เรือนร่างพฤติกรรม และความเป็นมนุษย์อยู่ในกรอบที่ วาทกรรมอนุญาต มนุษย์ปฏิบัติต่อมนุษย์ผู้อื่นด้วยกันเองอย่างเป็นผู้อยู่ได้บังคับของตน เป็นผู้ถูก กำหนดเป็นเพียงผลผลิตได้บังคับของสิ่งอื่น สถานะอันสับสนของมนุษย์แสดงออกอยู่แล้วในตัวสื่อ ความหรือนิยามความหมาย (Signifier) ในภาษา ศาสตร์ทุกศาสตร์ศึกษามนุษย์ทุกคนเป็นองค์ประธาน (subject) แต่ศาสตร์เหล่านั้นสนใจองค์ประธานเพียงด้านเดียว หรือจิตใจที่จะมองข้ามความหมายตรง ข้าม ศาสตร์ทั้งหลายจึงสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประธานขึ้นมาเฉพาะในแง่ที่ยกฐานะมนุษย์เป็น ผู้บันดาเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ แต่กลับไม่สนใจว่าแท้ที่จริงแล้วองค์ประธานหมายถึง ผู้อยู่ได้บังคับนั่นเอง (ธงชัย วินิจจะกุล, 2558, น. 8-136)

การแสวงหาความรู้แบบโครงสร้างนิยมมีลักษณะสำคัญคือ มองข้ามสิ่งที่ปรากฏ ในระดับพื้นผิว หากแต่มุ่งเจาะลึกลงไปได้พื้นผิว เพื่อเสาะแสวงหาโครงสร้างอันเป็นปัจจัยหลักที่ ทำให้สิ่งนั้นดำรงอยู่ได้ และการมุ่งแบ่งแยกรูปแบบ (Form) หรือแก่น (Essence) กับเนื้อหาสาระ (Substance) หรือสิ่งที่ปรากฏ โดยการแบ่งแยกลักษณะนี้เพื่อที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่ง เหล่านี้ เนื่องด้วยรูปแบบหรือแก่น (Theme) นั้นเป็นตัวกำหนดความเป็นไปของเนื้อหา แม้ในบาง กรณีสิ่งที่ปรากฏระดับผิว อาจมีความหลากหลาย แต่เมื่อมองลึกลงไปก็อาจมีแก่นหรืออยู่ภายใต้ โครงสร้างเดียวกัน นักคิดในสำนักสัญวิทยา จึงมักแทนการสร้างสรรคประดิษฐกรรมใดของมนุษย์ ว่า การเข้ารหัส (Encode) และแทนการผลิตหรือการอ่าน หรือการรับรู้ว่าการถอดรหัสนั้น (Re-code) กับการถอดรหัสนั้น (De-code) ซึ่งรหัสนี้คือ สิ่งที่ซ่อนเร้นอำพรางรูปแบบเชิงโครงสร้างหรือแก่นไว้ ภายใต้เนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ปรากฏต่อสายตาผู้ฟังหรือผู้ดูในระดับพื้นผิว เมื่อพิจารณาในลักษณะนี้ การให้ความสำคัญกับรูปแบบเชิงโครงสร้างของโครงสร้างนิยมจึงแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับศาสตร์

การตีความ (Hermeneutics) เพราะในขณะที่โครงสร้างนิยมมุ่งค้นหาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างซึ่งเป็นตัวกำหนด หรือให้กำเนิดความหมายของชิ้นงานและพิจารณาว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถสังเกตเห็นได้จาก การพิจารณาตีความคำเพียงแต่ตัวชิ้นงาน แต่ศาสตร์การตีความกลับมองหาความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างตัวชิ้นงานกับโลกภายนอก และวางสิ่งเหล่านี้เป็นเป้าหมาย ศาสตร์การตีความเป็นเรื่องของการเปิดเผย (Disclosure) ผลงานชิ้นนั้นอย่างหมดจด

เมื่อศาสตร์การตีความให้ความสำคัญกับเนื้อหา เพราะจำเป็นต้องหาความสัมพันธ์ว่าเนื้อหาเหล่านั้น เกี่ยวโยง สัมพันธ์กับโลกภายนอกอย่างไร ขณะที่โครงสร้างนิยมนั้นมองข้ามสิ่งเหล่านี้ หากแต่สนใจว่า โครงสร้างหรือรูปแบบกฎเกณฑ์ในลักษณะใดที่ส่งผลให้เนื้อหานั้นๆ ให้ความหมายอยู่ได้ ในแง่นี้หากพิจารณาในมุมผู้รับรู้ตัวบท ในฐานะผู้ออกรหัสเพื่อค้นหากฎเกณฑ์หรือโครงสร้างอันเป็นแก่นของงานนั้น สารตัวบทจึงเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไปตามประสบการณ์ของผู้รับรู้ และผู้สร้างสรรค์จะเข้ามามีบทบาทในโลกของการปะทะสังสรรค์ ระหว่างรหัสหรือสัญญาณในรูปแบบต่างๆ ความหมายของตัวบทจึงเป็นไปในลักษณะเปิด ไม่หยุดนิ่ง ไม่แน่นอน ดायต์ หากแต่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบท หรือปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ในบางครั้งผู้รังสรรค์งานอาจถูกลดอำนาจลงเป็นเพียงร่างทรงที่ระบบ ระเบียบหรือกฎเกณฑ์ เคลื่อนที่ผ่านไปเท่านั้น การลดทอนจากผู้แต่ง กระบวนการรับรู้ตัวบทลักษณะนี้คือรูปแบบกระบวนการหาความรู้แบบโครงสร้างซึ่งการหาความรู้มีสาระสำคัญอยู่ที่การรื้อสร้าง (Deconstruction/Reconstruction) หรือการกวนตะกอนให้ขุ่นขึ้นมา เพื่อสังเคราะห์ละเอียด รวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบรวมตัวขึ้นมา สร้างเป็นสิ่งนั้นๆ ได้อย่างไร อาทิ การผ่า/แบ่ง/แยก สิ่งที่ต้องการศึกษาของนักสัญวิทยา ให้เหลือเพียงหน่วยที่ย่อยที่สุด แล้วจึงประกอบสร้างขึ้นมาใหม่ หรือสังเคราะห์ขึ้นอีกครั้งเพื่อให้สามารถเข้าใจ และมองเห็น โครงสร้างที่เราไม่สามารถรับรู้ได้ในระดับพื้นผิวของต้นฉบับ นอกจากนี้วิธีคิดแบบโครงสร้างนิยมอีกลักษณะหนึ่งคือการให้ความสำคัญกับสิ่งที่ไม่ปรากฏเทียบเท่ากับสิ่งที่ปรากฏ ด้วยการถอดรหัส หรือการเข้าถึงแก่นสารสาระเชิงโครงสร้างนั้นอันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ที่ไม่ปรากฏ จึงดำรงอยู่ในสถานะของปัจจัย หรือชั่วคราวข้ามที่คำนวณการมีอยู่สิ่งที่ไม่ปรากฏนั้นๆ ประเด็นศึกษาโครงสร้างนิยมจึงมีลักษณะชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ไม่ได้พูด/ถูกห้ามให้พูด สิ่งที่ไม่ปรากฏ สิ่งที่คุณเหมือนไร้ความหมาย (ไชยรัตน์ เจริญศิลป์โอฬาร, น.42-44)

1.2 สำนักหลังโครงสร้างนิยม

นักทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยมอย่างฌาค์ แดร์ริดา (Jacques Derrida) เสนอว่าภาษาเป็นอิสระ จากบริบท จากสังคม จากผู้พูดหรือผู้เขียน เกินความสามารถในการควบคุมของผู้พูดหรือผู้เขียน และการพูดการเขียนทุกชนิด ทั้งมีมาก่อนหน้านั้นรวมถึงที่จะเกิดในอนาคต ฉะนั้นจึงไม่มี

ใครควบคุมภาษาได้ และภาษาไม่มีความหมายสำเร็จสมบูรณ์ มีแต่การชะลอหรือหน่วงเหนี่ยวความหมาย และการเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงความหมาย หรือที่เดร์ริดาเรียกว่า “ความหลากหลาย” (Difference)

ทฤษฎีหลัง โครงสร้างนิยม อำนาจและความชอบธรรม ไม่ได้มาจากตัวคนพูด แต่มาจากตัวการพูดคือ มาจากวาทกรรมแต่ละชุดที่ผู้พูดรับมาใช้ และต้องพูดตามกฎเกณฑ์ของวาทกรรมดังกล่าว จึงจะมีผล เช่น พูดตามวาทกรรมของวงการแพทย์ในกรณีที่เป็นแพทย์ มิฉะนั้นอำนาจและความชอบธรรมของการพูดจะหมดสิ้นไป เพราะภาษาเป็นอิสระจากบริบท ตัวการพูดหรือเขียนจึงมีความสำคัญมากขึ้น ไม่ใช่คนพูด ไม่ใช่ฐานะทางสังคมของผู้พูดที่บ่งบอกถึงอำนาจและความชอบธรรมของผู้พูด สาเหตุที่การพูด และเขียนมีความสำคัญเพราะถูกกำหนดให้เป็นสัญญาณ ที่ทำให้สรรพสิ่งสามารถแทนที่สวามรอยกันได้โดยไม่รู้จักสิ้น ผลคือทำให้ไม่มีอะไรคงที่ แต่ เลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นในทฤษฎีหลัง โครงสร้างนิยม สิ่งที่น่าสนใจคือระบบที่ทำให้การพูดหรือการเขียนเป็นไปได้ ไม่ใช่เจตนาของคนพูดหรือเขียน ซึ่งฟูโกต์เรียกว่า “วาทกรรม” (Discourse)

สำนักคิดหลัง โครงสร้างนิยมเห็นว่าภาษาเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับผู้พูดหรือผู้เขียน ความหมายจึงเป็นเรื่องของการผลิตหรือการทำงานของสไตล์การพูดหรือการเขียน ส่วนความรู้ความจริงไม่ใช่เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้ศึกษากับสิ่งที่ศึกษา แต่เป็นการสร้างขึ้นของภาษาหรือการใช้ภาษา ดังนั้นภาษาสำหรับนักทฤษฎีหลัง โครงสร้างนิยมจึงไม่ใช่เรื่อง การเป็นตัวแทน โลกวัตถุหรือความคิดอย่างที่สำนักปฏิฐานนิยมเชิงตรรกะเข้าใจ แต่ภาษาคือ ภาคปฏิบัติการทางสังคมแบบหนึ่ง แม้แต่สิ่งที่เรียกว่าตัวตนมนุษย์ ก็เป็นเพียงประดิษฐ์กรรมของ ภาษา บทบาทของภาษาจึงไม่ใช่การเป็นตัวแทนโลกแห่งความเป็นจริง แต่บทบาทสำคัญของภาษา อยู่ที่การสร้างคุณค่า เอกลักษณ์ ตัวตนของสรรพสิ่งขึ้นมาในรูปของวาทกรรมและภาคปฏิบัติการของวาทกรรมแบบต่างๆ

ศาสตร์การตีความ (Hermeneutics) ใช้ตัวบท (text) เป็นทางผ่านเพื่อหาความหมาย ด้วยการตีความตัวบท แต่สำนักหลัง โครงสร้างนิยมกลับมองตัวบทว่าคือ ความหมาย ไม่ใช่ทางผ่าน เพื่อไปหาความหมาย เพราะสำนัก โครงสร้างนิยมสนใจกระบวนการสร้างความหมายของตัวบท ไม่ใช่สนใจการขุดเจาะเพื่อหาความหมายที่ดำรงอยู่อย่างเป็นเอกเทศจากภาษา และถูกนำมาบรรจุไว้ในตัวบทอย่างกรณีของศาสตร์การตีความ เมื่อเป็นเช่นนี้สำหรับนักทฤษฎีหลัง โครงสร้างนิยมจึงไม่มีอะไรซ่อนเร้นอยู่ในตัวบทเพื่อรอการตีความ จะมีก็แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นบนผิวหน้าของตัวบทในรูปของรูปแบบ กลไกและวิธีการพูดหรือเขียน กระบวนการสร้างความหมายของตัวบทจึงเห็นได้

จากการพิจารณารูปแบบและวิธีการร้อยเรียงถ้อยแถลงของตัวบทหรือสไตล์ ซึ่งแดร์ริดาใช้ตัวบทในความหมายของกระบวนการสร้างความหมาย

ดังนั้นการเข้าใจตัวบทของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงไม่ใช่เรื่องของการตีความ (Interpretation) แต่มีลักษณะที่แดร์ริดาเรียกว่า “การรื้อสร้าง” หรือ “รื้อถอน” โครงสร้าง (Deconstruction) คือเป็นการอ่านเพื่อสลายเอกภาพของตัวบท อันจะนำไปสู่การเข้าใจในกระบวนการสร้างความหมายของตัวบทนั้นด้วยการสลับที่สลับทาง กลับหัวกลับหางการจัดลำดับชั้นสูงต่ำที่ดำรงอยู่ที่ให้ความสำคัญกับเอกภาพ ศูนย์กลาง สิ่งปรากฏ เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับข้างที่ถูกเก็บกดปิดกั้น แล้วแทนที่ด้วยสิ่งอื่นเพื่อสร้างความเป็นไปได้ให้กับความหมายแบบอื่น ขณะเดียวกันก็ยังคงร่องรอยของเดิมไว้ และสิ่งนี้เองคือที่มาของสไตล์การเขียนของสำนักหลังโครงสร้างนิยม การอ่านตัวบทในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงเป็นการอ่านที่ตระหนักรู้ถึงความขัดแย้งภายในของตัวบทอันเป็นผลมาจากการประกอบสร้างของสัญญาณต่างๆ การอ่านตัวบทจึงเป็นการอ่านแบบต่อต้านการตีความ (Anti-Interpretation) เพราะเมื่อตัวบทไม่มีความกระจ่างชัด ขณะที่ความหมายของตัวบทก็หาข้อยุติลงตัวไม่ได้ การตีความจึงไม่มีประโยชน์ เนื่องจากไม่มีอะไรซ่อนเร้นอยู่ในตัวบทให้ตีความ ทุกอย่างปรากฏบนผิวหน้าของตัวบท การอ่านของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงเป็นการอ่านเพื่อหาตัวบทรอง (Subtext) และสิ่งที่ไม่ได้พูด ไม่ได้เขียน (Absence) ที่มาประกอบขึ้นเป็นตัวบทและสร้างความหมายให้กับตัวบทนั้น การอ่านในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงเป็นการอ่านเพื่อหา “เส้นทางหรือทางเดินของความหมาย” มากกว่าการอ่านเพื่อมุ่งหาความหมายอย่างศาสตร์การตีความ ในการอ่านแบบนี้ “ร่องรอย” จึงมีความสำคัญมากกว่าสิ่งที่ปรากฏ

คำว่า “รื้อสร้าง” คือตัวอย่างของวิธีคิดแบบ ไม่มีความสมบูรณ์เคลื่อนไหวและเคลื่อนออกไปเสมอ เพราะเป็นที่รวมของความแตกต่างและความขัดแย้ง การรื้อสร้างผนวกรวมทั้งสองอย่างเข้าไว้ในสิ่งเดียวกัน คือรื้อกับสร้าง ไม่มีการกำหนดตัดสินล่วงหน้าว่าจะทำอะไร และจบลงอย่างไร การรื้อสร้างไม่มีองค์ประธานหรือผู้กระทำ

การอ่านในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงไม่ใช่ความหมายอย่างการอ่านของสำนักศาสตร์การตีความ แต่เป็นความเป็นไปได้ของความหมาย หรือเส้นทางหรือทางเดินหรือร่องรอยของความหมาย ตัวบทจึงมีมากกว่าหนึ่งความหมายเสมอ ในขณะที่ศาสตร์การตีความมุ่งหาความหมายที่ต้องเพียงความหมายเดียว เนื่องจากเชื่อว่าสามารถสร้างความกระจ่างชัดให้กับตัวบทได้ ส่วนการอ่านตัวบทในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมกลับมีลักษณะคล้ายกับการแพร่กระจายหรือการรอกงามของความหมาย มีทั้งการเพิ่มเติม การแทนที่สวมรอยอย่างไม่รู้จบสิ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง สำนักหลังโครงสร้างนิยมไม่เชื่อในเรื่องการผูกขาดรวมศูนย์ของรหัส

อย่างนักศัญญาวิทยา แต่เห็นว่ามีบางอย่างที่ใหญ่กว่าหรือเหนือกว่าหรือห้ำหั่นเรียกว่า “กระบวนการสร้างความหมาย” ความสำคัญของภาษากลับมาอยู่ที่การแทนที่สวมรอย เป็นการละเล่น การลื่นไหลของความหมายอย่างไม่รู้จบสิ้น ความหมายจึงมีความสำคัญน้อยกว่ากระบวนการในการสร้างความหมาย จุดนี้เองคือความแตกต่างที่สำคัญระหว่างศาสตร์การตีความกับสำนักหลังโครงสร้างนิยม ในการศึกษากระบวนการสร้างความหมาย สำนักหลังโครงสร้างนิยมให้ความสำคัญกับทุกสิ่ง เพราะถือว่าต่างก็เป็น “ร่องรอย” ของการให้ความหมายทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการไม่ปรากฏ การไม่พูด การละไว้ฐานที่เข้าใจ การให้ความสำคัญกับการพูดมากกว่าการเขียนในวิถีคิดแบบอภิปรัชญาว่าด้วยการปรากฏ ทำให้สิ่งที่ไม่ปรากฏ สิ่งที่ไม่ได้จำนวนมากถูกเก็บกดไว้ เป็นสิ่งที่สำนักหลังโครงสร้างนิยมให้ความสนใจ เพราะเห็นว่าสิ่งเหล่านี้คือส่วนหนึ่งที่แยกไม่ออกของกระบวนการสร้างความหมายที่ถูกมองข้ามไปอันเป็นผลมาจากอภิปรัชญาว่าด้วยการปรากฏ สำหรับแดร์ริดาความหมายเกิดจากการแทนที่สวมรอยและการใช้ซ้ำๆ ใช้บ่อยๆ จนเกิดเป็นความหมายขึ้นมา แม้คนพูดหรือคนเขียน คนอ่านจะตายไปแล้วความหมายยังคงอยู่

ความหมายเป็นสิ่งที่เลื่อนหรือเคลื่อนออกไปเสมอ แดร์ริดาเสนอ “ความหลากหลายเลื่อน” (Difference) ไว้ว่าความหมายเป็นเรื่องของความแตกต่างมาประกอบกัน ความหมายที่สมบูรณ์เด็ดขาดจึงไม่มี มีแต่เลื่อนและเคลื่อนออกไปเสมอ มีแต่การประกอบสร้างความแตกต่างอย่างไม่รู้จบสิ้น ความหลากหลายเลื่อนเป็นยุทธศาสตร์เพื่อปะทะกับวิถีคิดว่าด้วยการปรากฏ หนีห่างไปจากวิถีคิดแบบคู่ตรงข้ามที่สมบูรณ์เด็ดขาด “ความหลากหลายเลื่อน” กลับคิดในแบบที่ไม่มีความสมบูรณ์เด็ดขาด

“รื้อสร้าง” คือตัวอย่างของวิถีคิดแบบหลากหลายเลื่อน เพราะคำนี้รวมความแตกต่างและความขัดแย้ง ขณะเดียวกันก็หนีห่างไปจากวิถีคิดแบบอภิปรัชญาอย่างการรื้อหรือการทำลาย (Destruction) และการสร้าง (Construction) การรื้อสื่อนัยเชิงภววิทยา (Ontology) ก็ต้องมีตัวตนบางอย่างจึงจะรื้อทำลายได้ ส่วนการสร้างคือการทำให้เกิดสิ่งใหม่ โดยไม่มีร่องรอยของสิ่งเดิมหลงเหลือให้เห็น แต่การรื้อสร้างผนวกรวมทั้งสองอย่างเข้าด้วยกันคือรื้อ กับสร้าง ขณะเดียวกันก็คงร่องรอยของสิ่งเดิมไว้ การรื้อสร้างยังสามารถรื้อทำลายตัวเองด้วย การรื้อสร้างจึงไม่มีการกำหนดตัดสินล่วงหน้าว่าจะทำอะไรและจบลงอย่างไร เพราะการรื้อสร้างไม่ใช่การกระทำหรือภาคปฏิบัติ การจึงไม่มีองค์ประธานหรือผู้กระทำ ดังนั้นสรรพสิ่งต่างๆ ทั้งความหมาย มโนทัศน์ ไวยากรณ์ การรับรู้ที่มีมาก่อนหน้า ต่างถูกรื้อทำลายได้ด้วยวิถีคิดแบบ “ความหลากหลายเลื่อน” และ “การรื้อสร้าง” ทำให้สรรพสิ่งไม่มีเอกภาพหรือไม่มีศูนย์กลางเดียวอีกต่อไป เมื่อคำหรือมโนทัศน์ไม่มีเอกภาพสิ่งที่หลงเหลือก็คือวาทกรรม หรือการเขียน ที่เข้ามาแทนที่หรือสวมรอยสิ่งที่เรียกว่า “ความคิด” เมื่อไม่มีศูนย์กลาง ความหมายก็เลื่อนไหลขึ้นกับสถานการณ์

วิธีคิดแบบ “ความหลากหลาย” หรือ “รื้อสร้าง” ให้ความสำคัญกับสิ่งที่ไม่ปรากฏ (Absence) หรือสิ่งที่ไม่พูด ไม่สนใจความชัดเจนของตัวบท ความหมายมีแต่เลื่อนและเคลื่อนออกไป ทุกอย่างสามารถถูกรื้อสร้างและแทนที่กันได้ ทุกอย่างเป็นเพียงการละเล่นหรือการแสดงของภาษา ไม่มีความจริง ไม่มีศูนย์กลาง เมื่อไม่มีศูนย์กลางสรรพสิ่งก็พลิวไหวตลอดเวลา สำนักหลังโครงสร้างนิยมปะทะกับระบบคิดที่เป็นฐานรากของอำนาจในสังคม กับระบบคิดที่เชื่อในเอกภาพ ศูนย์กลางและการปรากฏ ทำให้เก็บกดปิดกั้นสิ่งที่อยู่ตรงข้ามกับสิ่งเหล่านี้ ฟูโกต์มองว่าไม่มีสิ่งที่เรียกว่า ผู้แต่ง ที่เป็นแก่นแกน จะมีแต่การทำหน้าที่หรือสวมบทบาทผู้แต่ง ที่ทำให้การดำรงอยู่ การจัดประเภท แยกแยะ การแพร่กระจาย และการทำหน้าที่เฉพาะของวาทกรรมในสังคม เป็นไปได้ สำหรับฟูโกต์จึงไม่สำคัญว่าใครพูด แต่พูดอย่างไรมากกว่าที่สำคัญ (ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร, 2551, น.147-168)

2. แนวคิดวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse and Discourse Analysis)

โบราณคดีวิทยาของความรู้ (Archaeology of Knowledge) ภู่วงศาวิทยา (Genealogy)

2.1 ความหมายวาทกรรม

ฟูโกต์ (Foucault) เสนอแนวคิดวาทกรรมและวิธีวิทยาการวิเคราะห์วาทกรรม วิพากษ์ศาสตร์ความรู้ทั้งหลาย เริ่มต้นจากงานเขียนความรู้ด้านประวัติศาสตร์ วิเคราะห์วิพากษ์ให้เห็นว่าวิชาและทักษะต่างๆ มักอ้างว่าเข้าถึงความจริง หรือสัจจะ แท้ที่จริงแล้วเป็นแค่การอวดอ้างสถานะความเป็นสัจจะ อันปราศจากรากฐานอันน่าเชื่อถือ สถาบันทางสังคม พุทธิกรรม และวิถีชีวิตของมนุษย์สมัยใหม่ ซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานความรู้อันเป็นวิทยาศาสตร์เหล่านั้น ส่วนแต่อยู่บนรากฐานของการโกหก การอวดอ้าง จอมปลอม ด้วยการใช้อำนาจตัดสินความจริงความเท็จทั้งสิ้น วิชาความรู้และทักษะที่อวดอ้างว่าเป็นสัจจะเป็นเพียงแค่การใช้อำนาจสร้างมาตรฐาน หรือระเบียบกฎเกณฑ์บางอย่างแก่มนุษย์ภายใต้ ความรู้และอำนาจ

ฟูโกต์ให้ความหมาย “วาทกรรม” หมายถึง การแสดงออกของการสื่อสาร การสื่อความ และสิ่งที่แสดงออกที่สื่อสาร หรือสิ่งที่สื่อความกัน จะไม่เพียงไปถึงที่บุคคลที่ทำการสนทนา หรือสื่อสารหรือสื่อความกัน แต่เพียงไปถึงตัวการกระทำ คือ การสื่อความ และเพียงถึงที่ความหมาย หรือสิ่งที่สื่อความกัน เพียงถึงที่เนื้อหาสาระหรือทักษะที่แสดงออกมาซึ่งสื่อสารแพร่หลายในแวดวงหนึ่ง โดยมีผู้รับการสื่อสารนั้นจำนวนหนึ่ง การแสดงออกในสถานที่ เวลา และเหตุการณ์จำนวนมากโดยไม่ระบุชัดเจนว่าเมื่อใด ที่ไหน ดังนั้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนจึงพบเห็น การสื่อสาร การแสดงออก หรือวาทกรรมจำนวนมากมาย มนุษย์อยู่กันเป็นสังคมได้ด้วยการสื่อ

ความกันด้วย วาทกรรม ที่เข้าใจกันได้รู้เรื่องและด้วยความไม่เข้าใจกัน เข้าใจกันผิด ตรงนี้เองทำให้นักปรัชญาและนักมานุษยวิทยา ถือเป็นคุณลักษณะพิเศษที่ยิ่งใหญ่ของความเป็นมนุษย์ คือมนุษย์เป็นผู้สร้างภาษา และตรงนี้เองฟูโกต์คิดว่า ภาษาและการสื่อความคือ ปัจจัยกำหนดความเป็นมนุษย์

สำหรับฟูโกต์ วาทกรรม มิได้หมายความถึงแต่การแสดงออกหรือสื่อความตามปกติ แต่วาทกรรม กลายเป็นเครือข่ายของกฎเกณฑ์ คำนิยาม ความรับรู้ ความเข้าใจร่วมกัน มาตรฐานความเชื่อในเรื่องต่างๆ ของชีวิตมนุษย์ ที่เกิดจากการแสดงออก สื่อความกัน ไม่ว่าจะมีความเชื่อหรือไม่มีอุดมการณ์อยู่เบื้องหลัง เครือข่ายดังกล่าวไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกันเป็นระบบหรือมีตรรกะที่เป็นระเบียบหรือรากเหง้าจากระบบความเชื่อหรืออุดมการณ์ชุดเดียวกัน เครือข่ายดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีแหล่งกำเนิดจากนักคิดหรือสกุลความคิดใดโดยเฉพาะ แต่มาจากการแสดงออกและการสื่อความของคนจำนวนมากจนไม่รู้ที่มาแน่ชัด ซึ่งการพูดเป็น “ปฏิบัติการวาทกรรม” (Discursive Practice) คำพูดหรือการแสดงออกครั้งหนึ่งๆ เกิดจากการประกอบประสานกันเข้าของปัจจัยต่างๆ มิใช่เป็นองค์เอกภาพ ที่ผู้พูดเป็นเจ้าของหรือผลิตขึ้นมา มนุษย์มิใช่ผู้กระทำการ เป็นแต่เพียงเครื่องมือหรือสื่อที่ช่วยให้องค์ประกอบของเหตุปัจจัยต่างๆ แสดงตัวออกมาได้ วาทกรรมจึงเป็นเครือข่ายของการสื่อความ และ “ภาษา” ในสังคมที่เปิดโอกาสแก่ “ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความรู้” (Possibility for Knowledge) หมายความว่า ชุดของการสื่อความ และภาษาในสังคมนั้นเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขที่ประสานกันเข้าในสถานการณ์เฉพาะจนทำให้เราสามารถรับรู้ได้ ชีวิตมนุษย์อยู่ภายใต้เครือข่ายของวาทกรรม และถูกกำหนด ด้วยวาทกรรม ใช้อย่างไรเพื่อสื่อสารกันรู้เรื่อง มิใช่ใช้ภาษาได้ถูกหลักไวยากรณ์ หรือผิดไวยากรณ์ เพราะบางทีเราพูดผิดหลักยังสื่อสารกันรู้เรื่อง แต่อยู่ภายใต้ความเป็นไปได้ที่เครือข่ายของวาทกรรม อนุญาตให้เราเข้าใจหรือไม่เข้าใจการสื่อสารดังกล่าว วาทกรรมจึงคล้ายกับเป็นกฎเกณฑ์เงื่อนไขของการใช้ภาษา ดังนั้นเราศึกษาแบบระเบียบของวาทกรรมไม่ได้ แต่อาจศึกษาโอกาสหรือเงื่อนไขของวาทกรรม โดยพิจารณา “เหตุการณ์” ที่วาทกรรม เผยตัวออกมาเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรม ที่ส่วนใหญ่ผ่านกระบวนการที่เป็นจริง ทำให้สังคม นักคิดต่างๆ สามารถจะคิดได้ เกิด “เงื่อนไขของความเป็นไปได้” (Conditional Possibility) ว่าเรื่องนี้ในบริบทหรือท่ามกลาง “กรอบความรู้หรือกระบวนการทัศน์” (Epistem) ในระยะหนึ่ง เหตุการณ์ดังกล่าวมันก่อให้เกิดเป็นเงื่อนไข เป็นเงื่อนไขของความเป็นไปได้ ให้เราคิดได้อย่างนี้ ซึ่งในเวลาเดียวกัน ห้ามให้คิดอย่างอื่นได้ ทำให้ความคิดเหล่านั้นสถาปนาขึ้นในสังคม โดยเกี่ยวพันกับเหตุการณ์บางอย่าง ที่ทำให้สังคมนั้นผลิตวาทกรรม (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534, น.18-27)

วาทกรรมหรือคำกล่าวทั้งหลายที่เป็นส่วนย่อยหรือส่วนประกอบของวาทกรรม จึงตั้งแต่วาระที่มันเกิดขึ้น ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับอำนาจ และต่ออำนาจ โดยธรรมชาติของวาทกรรมเป็นวัตถุ (Object) ของการต่อสู้ เป็นการต่อสู้ทางการเมืองอย่างหนึ่ง (Shapiro, 1981)

วาทกรรมหมายถึง การพูด ถกเถียง ชัดเขียน ในลักษณะที่จริงจัง แต่ไม่เท่ากับการถกทฤษฎี รากศัพท์ของ Discourse มาจาก dis หมายถึง หลายทิศทาง และ Currere หมายถึง การวิ่งไปโดยรวม จึงหมายถึงการเคลื่อนตัวไปในทิศทางต่างๆ ของความหมาย หรือหมายถึงการพูดโดยมีประเด็น เช่น วาทกรรมเกี่ยวกับการเมือง คอร์รัปชัน อาหาร ฯลฯ (ธีรยุทธ บุญมี, 2557, น.39)

จากการประมวลความหมายของวาทกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วาทกรรมหมายถึง เนื้อหาสาระที่สื่อความ อาจเป็น การพูด ถ้อยคำ การเขียน และพฤติกรรม ที่มีประเด็นในลักษณะจริงจัง สื่อความหมายของการพูด การเขียน ไปสู่ผู้รับสารจำนวนหนึ่ง วาทกรรมจะเผยตัวของออกมาจากเหตุการณ์สร้างปฏิบัติการความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรม ทั้งนี้วาทกรรมไม่ใช่เป็นเพียงภาษาที่สื่อความ แต่เป็นเครือข่ายของกฎเกณฑ์ ค่านิยม ความรับรู้ ความเข้าใจร่วมกัน มาตรฐานความเชื่อในเรื่องต่างๆ ของชีวิตมนุษย์ โดยภายใต้วาทกรรมมีกฎเกณฑ์ ที่กำกับ ความคิด ความเชื่อ ความเป็นไปได้และความเป็นไปได้ว่าวาทกรรมจึงกำหนดความเป็นมนุษย์ วาทกรรมเผยตัวขึ้นมาจากเหตุการณ์บางอย่าง ทำให้สังคมผลิตสถาปนาวาทกรรม ภายใต้กรอบความรู้หรือกระบวนทัศน์ของความเป็นไปได้และความเป็นไปไม่ได้ทางสังคมในช่วงเวลานั้น ผู้วิจัยจะนำแนวความคิดดังกล่าวนี้มาใช้เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมคำปราศรัยการชุมนุมบนท้องถนนของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ และสังเคราะห์อธิบายถึงที่มาและที่ไปของวาทกรรมที่กลุ่ม กปปส.สร้างเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

2.2 วิธีวิทยาการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) โบราณคดีวิทยาของความรู้ (Archaeology of Knowledge)

การวิเคราะห์วาทกรรมด้วยวิธีแบบวงศาวิทยา (Genealogy) ส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์เริ่มต้นจาก โบราณคดีวิทยาของความรู้ (Archeology of Knowledge) เพราะ โบราณคดีวิทยาของความรู้ เน้นวิเคราะห์ถึงความรู้ที่สร้างอำนาจขึ้นมา และวงศาวิทยาเน้นถึงอำนาจ และความรู้เป็นองค์เอกภาพของสิ่งเดียวกันดังนั้นการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิทยาแบบวงศาวิทยาไม่ได้แยกขาดจากโบราณคดีวิทยา อีกทั้งวิธีวิเคราะห์วาทกรรมของฟูโกต์ มีส่วนแนวความคิดของสำนักโครงสร้างนิยม

ในหนังสือโบราณคดีวิทยาของความรู้ ฟูโกต์ได้นำเสนอ เนื้อหาเปรียบเทียบให้เห็นถึง การศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่ดำรงอยู่ด้วยการยึดความต่อเนื่อง แต่ฟูโกต์เสนอในมุมตรงข้ามว่าการเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน การเกิดขึ้นของความคิดใหม่ และคาดไม่ถึงแสดงถึงความไม่ต่อเนื่อง การศึกษาทั้งสองแบบนั้นเป็นผลกระทบของปัญหาของ “เอกสาร” โดยในอดีตนักประวัติศาสตร์ให้ค่าเอกสารว่า “เป็นเพียงแค่อุปกรณ์ที่นักประวัติศาสตร์พยายามที่จะเขียนว่าใครได้ทำอะไร หรือพูดอะไรขึ้นมาใหม่” ฟูโกต์เสนอแย้งว่า มีความจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจตัวเอกสารเอง ว่าเอกสารนั้นเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ซึ่งหมายความว่าเราไม่ได้กำลังศึกษาตัวแนวคิดหรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยการใช้อักษรว่าเป็น

การบันทึกของสิ่งเหล่านั้น แต่จริงๆ แล้ว เอกสารคือ “อนุสรณ์” ที่ต้องมีการศึกษาให้ลึกลงไปและวิเคราะห์ เราไม่ได้กำลังศึกษาประวัติศาสตร์ แต่ที่จริงแล้ว เรากำลังศึกษา “โบราณคดี” คือการศึกษาอนุสรณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งจะได้ผลลัพธ์ 4 อย่างจากการศึกษาประวัติศาสตร์ไปสู่โบราณคดี และจากการศึกษาเหตุการณ์ไปยังการศึกษาวัฒนธรรมส่งผลต่อ (1) การรู้ลำดับเหตุการณ์หรือข้อต่อของสิ่งที่เกี่ยวเนื่อง แบบไหนควรจะศึกษา คลังเอกสารสำคัญไหนที่ควรนำมาศึกษา การทำแบบนี้ก่อให้เกิดขอบเขตของเวลาที่ต่างกันของการศึกษาประวัติศาสตร์ เช่น ใช้เวลานานไปหรือใช้เวลาสั้นไป (2) พูโกต์สังเกตเห็นประวัติศาสตร์นั้นมีความไม่ต่อเนื่องกันสูง ซึ่งเป็นเหตุผลว่าทำไมถึงไม่สามารถเป็นประวัติศาสตร์ “โดยรวม” ได้ เพราะนักประวัติศาสตร์ใช้ประโยชน์จากความไม่ต่อเนื่องหรือช่องว่างในคลังเก็บเอกสารสำคัญ ก้าวข้ามระยะต่างๆ ของการเรียนรู้ และรวมเอกสารเก่าแก่ต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันเข้าด้วยกัน เช่น ปรัชญา การแพทย์ หากความไม่ต่อเนื่องนี้เป็นกฎมากกว่าข้อยกเว้นของการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ (3) พูโกต์คิดว่าน่าจะมีการให้ทฤษฎีที่ดีกว่านี้ได้ เป็นไปไม่ได้อีกแล้วที่จะมีประวัติศาสตร์โดยรวมของความรู้วิไลซ์ทั้งหมด นั้นหมายความว่าอาจจะมีแก่นความคิดที่สังคมทำตามในการพัฒนา โดยประวัติศาสตร์นั้นมีแนวโน้มที่จะเก็บหลักแนวคิดหนึ่ง หลักที่จัดแจงเหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ในช่วงเวลาหนึ่ง ในทางกลับกันพูโกต์ต้องการที่จะพูดถึงประวัติศาสตร์ “ทั่วไป” ของ “การแพร่กระจาย” คือการไม่รวมเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ภายใต้หลักเดียว แต่เป็นการสำรวจความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันระหว่างช่วงระยะเวลา และขอบเขตความรู้ที่แตกต่างกัน (4) เราจะสามารถสร้างคลังเอกสารสำคัญได้อย่างไร หากสิ่งที่เรากำลังศึกษาไม่มีความเกี่ยวเนื่องกัน

พูโกต์ แสดงให้เห็นว่า “โบราณคดีวิทยาของความรู้” (Archaeology of Knowledge) เป็นคำตอบว่าเราจะสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของความไม่ต่อเนื่องให้เข้าใจกับสถานะของเอกสารและอยู่เหนือประวัติศาสตร์ที่ได้บันทึกไว้ในเอกสารเหล่านั้น ได้อย่างไร พูโกต์ถูกต่อต้านจากนักประวัติศาสตร์หรือคนทั่วไปที่จะยอมรับความไม่ต่อเนื่องได้ พูโกต์คิดว่าสิ่งนี้เป็นเพราะว่าคนเราชอบเรื่องราวที่เข้าใจง่าย และมีความต่อเนื่อง ซึ่งมันให้พื้นที่สำหรับ “อำนาจอธิปไตยของการเข้าใจว่าสิ่งไหนคืออะไร” หมายความว่าประวัติศาสตร์ถูกกำหนดขึ้นมาโดยผู้กระทำการตามเจตนาของพวกเขา แต่ถ้าหากเรากำลังมองว่าสิ่งที่อยู่ในเอกสารมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรตามกาลเวลา เรากำลังมองสิ่งที่คนอื่นมองว่าไม่มีอะไร หมายความว่าเรากำลังลดความเป็นศูนย์กลางของผู้กระทำการ (Human Agency) ในการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ สำหรับพูโกต์ มาร์ก (Karl Marx) เป็นคนแรกและคนเดียวที่มีความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เหนือผู้กระทำการ แทนที่จะพูดถึงเรื่องราวของกษัตริย์หรือคนอัจฉริยะ แต่มาร์ก พูดถึงเรื่องราวของระดับกลุ่มคนและความสำเร็จของ “รูปแบบการผลิต” หรือเศรษฐศาสตร์ของสังคมถูกจัดขึ้นได้อย่างไร

นี่คือประวัติศาสตร์แบบ “ไม่ให้ความสำคัญกับบุคคล” เพราะมันเป็นประวัติศาสตร์ของกลุ่ม และโครงสร้างมากกว่าบุคคล ฟูโกต์ เสนอว่า เราจะสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยเลิกให้ความสนใจกับภาพลวงของบุคคลไม่ว่าจะเป็นความสำคัญและสาเหตุหรือเราสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ไม่มีชีวประวัติได้อย่างไร

กฎวาทกรรม (The Discursive Regularities)

ฟูโกต์ (Foucault , 1972, p. 18-57) เสนอวิธีการวิเคราะห์วาทกรรม ด้วยวิธีโบราณคดีวิทยาของความรู้ ไว้ในหนังสือ “ The Archeology of Knowledge” โดยเสนอประเด็นการตั้งคำถามกับที่มาของความรู้ นับตั้งแต่เอกภาพของวาทกรรม (The Unities of Discourse) การก่อรูปของวาทกรรม (Discursive formation) การก่อรูปของวัตถุ (The Formation of Objects) การก่อรูปของแนวคิด (The Formation of Concepts) รูปแบบการพูดออกมาให้ได้ยิน (The Formation of Enunciative Medel) ข้อความและคลังเอกสารสำคัญ (The Statement and The Archive) ซึ่งเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์วาทกรรมด้วยวิธีโบราณคดีวิทยาของความรู้ ดังนี้

เอกภาพของวาทกรรม (The Unities of Discourse)

ฟูโกต์เสนอว่าวิธีการเก่าๆ เอกสารทางประวัติศาสตร์ได้ถูกจัดเรียงขึ้นเพื่อที่จะสร้างการแบ่งประเภทดูเหมือนแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่อง เช่น การพูดถึง “ความเก่าแก่” หรือ “อิทธิพล” พวกเขากำลังเชื่อมโยงอะไรบางอย่างในปัจจุบัน อะไรบางอย่างในอดีต ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดความต่อเนื่องกัน บางครั้งสิ่งเชื่อมโยงนี้สามารถให้เหตุผลได้ แต่ควรพิสูจน์ด้วยว่ามีความต่อเนื่องเกิดขึ้นมากกว่าที่จะแค่คิดเอาเองว่ามันเกิดขึ้น ฟูโกต์ปฏิเสธการแบ่งกลุ่มที่แยกเอกสารเป็นระเบียบต่างๆ ที่แตกต่างกัน เช่น วิทยาศาสตร์ วรรณกรรม ปรัชญา นวนิยาย บ่อยครั้งที่การแบ่งกลุ่มนี้ถูกกำหนดให้เป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ เมื่อการแบ่งกลุ่มนี้ไม่ได้เกิดขึ้นขณะที่เอกสารนั้นถูกเขียนขึ้นมา เราไม่ควรอนุญาตให้ประวัติศาสตร์เกิดจากการที่เรามองข้ามผ่านการแบ่งกลุ่มที่มนุษย์สร้างขึ้นมา นอกเหนือจากความต่อเนื่องแบบมีกฎระเบียบชั่วคราว ฟูโกต์ยังปฏิเสธความต่อเนื่องที่เราอาจจะมองข้ามไป คือสิ่งที่เราเรียกว่า “หนังสือ” และ “ผลงานทางศิลปะ” แค่เพียงเพราะว่าข้อความหลายข้อความถูกทำให้เกี่ยวเนื่องกันในหนังสือเล่มหนึ่ง ไม่ได้หมายความว่าข้อความเหล่านั้นไปด้วยกันได้ และเพียงแค่มักเขียนหนึ่งคนเขียนหนังสือหลายเล่มไม่ได้หมายความว่าหนังสือเหล่านั้นไปในทิศทางเดียวกัน ข้อความในหนังสือและแหล่งอ้างอิง รวมไปถึงข้อความกระตุ่นในหนังสือเล่มอื่น และนักเขียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เราจึงไม่สามารถบอกได้ว่า ฟูโกต์ ในปี 1950 คือฟูโกต์ในปี 1960 ดังนั้น รูปแบบการสร้างวาทกรรม และรูปแบบการให้ความต่อเนื่องกันระหว่างข้อความที่แตกต่างกันไม่ควรถูกมองข้ามไป ฟูโกต์ให้สนับสนุน “คำอธิบายของเหตุการณ์วาทกรรม” หมายความว่า เป็นการสำรวจข้อความในหนังสือ และผู้เขียน

ต่างๆ เพื่อที่จะเห็นว่าการแบ่งกลุ่มต่างๆ เกิดมาจากวาทกรรมได้อย่างไร แทนที่จะยอมรับนักประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา และแบ่งกลุ่มของความต่อเนื่องจากนักประวัติศาสตร์เหล่านั้น

การก่อรูปวาทกรรม (Discursive Formation)

ฟูโกต์ปฏิเสธวิธีการต่างๆ ที่จัดการประวัติศาสตร์ เช่น การแบ่งแยกเอกสารตามสิ่งทีพูดถึง ตามแนวคิด ตามใจความสำคัญ (Theme) ทีพูดถึง ฟูโกต์แย้งว่า เราควรมองหาสิ่งทีเรียกว่า “ระบบของการแพร่กระจาย (Systems of Dispersion) เพื่อพิจารณามัน เพื่อบอกว่าข้อความนั้นไม่มีความต่อเนื่อง แต่สร้างแตกต่างทีสามารถแยกไปได้หลายทิศทาง ข้อความนั้นไม่มีความเชื่อมโยงกันในด้านของ “ความสม่ำเสมอ” (Regularity) ข้อความนั้นเกิดขึ้นบ่อยๆ ในระยะเวลา และสถานที่ใดทีหนึ่งตลอด ดังนั้นคำถามคือทำไมข้อความนี้ถึงมีการเกิดขึ้นบ่อยๆ และทำไมมันถึงกลายมาเป็นสิ่งเรียกว่า “การสร้างวาทกรรม” (Discursive Formation) ทีมันคง สิ่งทีต้องทำต่อมานั้นคือพูดถึง “กฎการสร้าง” (Rules of Formation) หรือเงื่อนไขภายใต้ทีทำให้ข้อความนั้นมีความสม่ำเสมอ

การก่อรูปของวัตถุ (The Formation of Objects)

การก่อรูปของวัตถุหรือประเด็นวาทกรรม ฟูโกต์ กล่าวไว้ในหนังสือ History of Madness ถึงแขนงหรือสาขาศาสตร์จิตพยาธิวิทยาทีศึกษาเกี่ยวกับ “วัตถุ” (Object) หรือหัวข้อวาทกรรมมากมายทีบางครั้งก็ขัดแย้งกัน ตั้งแต่สิ่งทีเรียกว่า อาการหลอนไปจนถึงโรคทางจิตเวช และความผิดปกติทางเพศไปยังการทำผิดกฎหมาย และความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นไปได้อย่างไรทีวัตถุเหล่านี้ได้เริ่มมีความเกี่ยวข้องกัน .สู่การสร้างวาทกรรมใหม่ของจิตพยาธิวิทยา และเมื่อไหร่ทีไหนทีวัตถุเหล่านี้เกิดขึ้น ฟูโกต์ได้เสนอ 3 ขั้นตอนในการพิจารณา อะไรคือ “กฎของการก่อรูป” (Rules of Formation) การดำรงอยู่ของวัตถุวาทกรรม เริ่มแรกให้พิจารณาไปทีการเกิดของวัตถุ หรือวาทกรรม บนพื้นฐานของลักษณะภาษามีวัตถุอยู่มากมายที ถูกตั้งชื่อ ถูกจำกัด ถูกวิเคราะห์ ถูกทำให้มีความถูกต้อง ถูกทำทนาย และถูกลบอะไรเป็นตัวยกและควบคุมการมีอยู่ว่าเป็นวัตถุของวาทกรรม (1) ให้พิจารณาที “พื้นผิวของการเกิด” (Surfaces of Emergence) ขึ้นมาของข้อความ เพื่อแสดงว่าความแตกต่างทีแยกจากกันตามระดับเหตุผล รหัสแนวคิด ประเภทของทฤษฎี พื้นผิวของการเกิดนี้ไม่มีความเหมือนกันกับสังคมทีแตกต่างกันในระยะเวลาทีแตกต่างกัน และรูปแบบทีแตกต่างกันของวาทกรรม ในเหตุการณ์ของจิตพยาธิวิทยาในศตวรรษที 19 อาจถูกสร้างขึ้นมาโดยครอบครัว กลุ่มทางสังคม ศาสนา หรือว่าวัตถุนี้ถูกพูดถึงเป็นครั้งแรกในบริบทไหน เช่น บางสิ่งถูกพูดถึงเป็นครั้งแรกเกี่ยวกับบริบทครอบครัว หรือศาสนา กล่าวคืออาการป่วยทางจิตนั้นประกอบไปด้วยสิ่งทีถูกพูดถึงขึ้นมาในข้อความ ทีตั้งชื่อ แบ่งแยก อธิบาย ติดตามพัฒนาการ ระบุความสัมพันธ์ ตัดสินความบ้า สื่อสารวาทกรรม มากกว่านั้นกลุ่มข้อความนี้ไม่ได้เป็นการอ้างอิงไปยังสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ที่สร้างขึ้นมาครั้งเดียว และไม่ใช่เป็นขอบเขตความรู้ที่สิ้นสุด สิ่งที่ถูกแสดงออกมาว่าเป็นความสัมพันธ์โดยข้อความทางการแพทย์ในสมัยศตวรรษที่ 17 หรือ 18 ไม่มีความเหมือนกันในประโยคด้านกฎหมาย เช่นเดียวกัน ที่ทุกสิ่งในวาทกรรมของจิตพยาธิวิทยา ที่เปลี่ยนแปลงไป (2) ต้องอธิบายถึงผู้มีอำนาจของการจำกัดจำนวน ในศตวรรษที่ 19 แพทย์กลายเป็นผู้มีอำนาจหลักในสังคมที่จำกัดจำนวน ออกแบบ ให้ชื่อ และสร้างการเป็น “บ้า” ให้เป็นวัตถุขึ้นมา กฎหมาย และผู้มีอำนาจทางศาสนา เพื่อจะระบุชื่อกลุ่มของความเกี่ยวข้องกันระหว่างข้อความ รูปแบบและประเภทของการเชื่อมต่อ ให้ดูที่ “อำนาจของการจำกัดจำนวน” (Authorites of Delimitation) หรือสถาบันที่มีอำนาจในการพูดถึงวัตถุเหล่านั้น เช่น แพทย์ การแพทย์ได้ถูกจัดเป็นกลุ่มข้อความพรรณนา วาทกรรมทางการแพทย์นั้นเป็นสิ่งเดียวกับกลุ่มของสมมุติฐานเกี่ยวกับชีวิตและความตาย กลุ่มของตัวเลือกทางศีลธรรม (3) สุดท้ายเราต้องทำการวิเคราะห์ถึงรูปแบบของข้อมูลจำเพาะ (Grids of Specification) คือระบบที่บอกว่า “ประเภทของการเป็นบ้า” ที่แตกต่างกันนั้นมีการแบ่งแยกกันอย่างไร ชัดแย้งกันอย่างไร เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร ถูกจัดเข้ากลุ่มใหม่อย่างไร เราอาจค้นพบความเป็นเอกภาพของวาทกรรม ไม่ใช่จากความสอดคล้องกันของกรอบความคิดหรือความต่อเนื่องกันจากระยะห่างที่แยกมันออกจากกัน และความเข้ากันไม่ได้ การวิเคราะห์การมีปฏิริยาต่อกันของการเกิดขึ้นและการแพร่กระจาย ให้ดูที่ตารางข้อมูลจำเพาะว่า วัตถุที่แตกต่างกันนั้นมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร หรือว่าถูกนำไปวางไว้ในระบบของค็กรอย่างไร ทั้งนี้ในการวิเคราะห์นั้นการคิดว่าวัตถุ นั้นเกิดขึ้นอยู่ก่อนแล้ว และผู้คนเพิ่งจะมาเริ่มพูดถึงมัน จริงๆ แล้วการพูดถึงอะไรบางอย่างเป็นการทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น เช่น ก่อนที่เราจะเรียกอาการเป็นบ้าว่าอาการเป็นบ้า และจัดให้มันเป็นปัญหาทางจิตนั้น พวกเขาอาจจะเคยรับรู้ถึงอาการที่คนถูกปีศาจเข้าร่าง หรือบุคคลที่น่ารังเกียจโดยศีลธรรม แต่พวกเขาไม่รู้จักบุคคลที่ “เป็นบ้า” ในแบบสมัยใหม่นี้ ดังนั้น “อาการเป็นบ้า” ไม่ได้มีอยู่ในช่วงระยเวลานั้น คือเมื่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งได้มีชื่อเรียกว่าเป็นวัตถุ และความหมายของมันเปลี่ยนแปลงไป หมายความว่า วัตถุไม่สามารถถูกให้ความหมายได้ด้วยตนเอง เราไม่สามารถมองเข้าไปในอาการเป็นบ้า และเข้าใจได้ว่ามันคืออะไร แต่เราต้องมองจากภายนอกเพื่อจะดูวาทกรรมที่ “อาการเป็นบ้า” นั้นเกิดขึ้นและให้ความหมายกับมัน นั่นคือเราไม่ได้กำลังศึกษาการสร้างภายในของวัตถุ แต่หากเรากำลังศึกษาความเกี่ยวข้องของมันร่วมกัน และว่า ความหมายนั้นถูกสร้างขึ้นมาจากภายนอกได้อย่างไร ฟุโกต์ไม่ได้แค่ต้องการที่จะเข้าใจความหมายของคำ ฟุโกต์เสนอว่าเขากำลังศึกษาว่าวัตถุนั้นมีที่มา ที่ไปอย่างไร และกฎใดในสังคมหนึ่งที่ควบคุมว่าเมื่อไรและอย่างไรที่สิ่งนั้นเกิดขึ้น

รูปแบบการพูดให้ได้ยิน (The Formation of Enunciative Medel)

ฟูโกต์เสนอทฤษฎีที่ทำงานอยู่เบื้องหลังข้อความ คำถามไม่ได้อยู่ที่ว่าจะอะไรอยู่ภายในข้อความ แต่เป็นภายใต้เงื่อนไขใด ที่มันได้ถูกประกาศออกอย่างชัดเจน เราควรสังเกตข้อความ คือใครเป็นคนพูด และใครได้รับอนุญาตให้พูด สถาบันหรือพื้นที่ไหน ที่เหมาะสมที่จะพูด และอะไรคือความเกี่ยวข้องของผู้พูดต่อวัตถุที่เขากำลังพูดอยู่นั้น เช่น คำว่าอาการเป็นบ้า เราอาจสังเกตได้ว่าในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ข้อความที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สาเหตุ และการรักษาของอาการเป็นบ้า นั้นถูกพูดถึงโดยเฉพาะแพทย์ในสถานที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่ทำการสังเกตสิ่งที่เขาเรียกว่า “อาการเป็นบ้า” จากตัวบุคคลอื่นมากกว่าที่จะประสบด้วยตนเอง สิ่งนี้ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าข้อความที่เกี่ยวกับอาการเป็นบ้าไม่ได้เป็นของบุคคลใดหรือผู้พูดใด เราไม่ได้ศึกษาว่าอะไรเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งพูดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มันเป็นการสังเกตโครงสร้าง (Pattern) หรือความสม่ำเสมอของข้อความที่เราจะสามารถเข้าใจบริบทที่ใหญ่ขึ้นของการเกิดขึ้นของวัตถุหรือกฎที่มองไม่เห็นที่ควบคุมว่าเมื่อไร ที่ไหน และโดยใคร ที่ข้อความสามารถถูกพูด และเข้าใจได้

การก่อรูปของแนวคิด (The Formation of Concepts)

ฟูโกต์ให้พิจารณาที่ความเกี่ยวข้องกันระหว่างวัตถุ แนวคิด หรือวาทกรรมต่าง ๆ นั้นมีอิทธิพลร่วมกันอย่างไร กลุ่มของกฎควบคุมแนวคิดให้ก่อร่างขึ้นมาได้อย่างไร กฎพวกนี้ต้องเกี่ยวกับว่าเมื่อไหร่ ที่ไหนที่มีความเป็นเหตุเป็นผลสำหรับบางสิ่งให้ถูกพูดออกมา ไม่ใช่กฎของภาษาดังเช่นไวยากรณ์ บางครั้ง กลุ่มที่แตกต่างกันของแนวคิดจะพัฒนาไปเป็นแก่นความคิดหลัก (Theme) หรือทฤษฎีที่ใหญ่ขึ้น เช่น เมื่ออาการหลอน การทำผิดกฎหมาย ความผิดปกติทางเพศ ได้มาอยู่ภายใต้ร่มของพยาธิวิทยา ซึ่งเป็นสิ่งที่ฟูโกต์เรียกว่า “กลยุทธทางวาทกรรม” กฎและเงื่อนไขภายใต้ข้อความบางข้อความได้ถูกเลือกมาให้ดีกว่าข้อความอื่น “สาขา” หรือสิ่งที่ไม่ถูกกล่าวถึงในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ทำไมคำพูดเหล่านั้นจึงถูกจำกัดไว้ ใครมีอำนาจที่จะพูด และในบริบทใดที่คำพูดเหล่านั้นมีความเป็นเหตุเป็นผล

ข้อความและคลังเอกสารสำคัญ (The Statement and The Archive)

การนิยามข้อความ (Defining th Statement)

ฟูโกต์ให้นิยามว่า ข้อความ ไม่ใช่วัตถุ แต่เป็น “การทำงานที่ตัดข้ามผ่านอาณาเขตของโครงสร้างและความเป็นเอกภาพที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งเปิดเผยโดยข้อมูลที่มีความชัดเจนใน “ช่วงเวลาและพื้นที่” กล่าวคือข้อความนั้นเป็นตัวแสดงกฎต่างๆ สำหรับจัดเรียงแนวคิดต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป ข้อความนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้บางสิ่งบางอย่าง เช่น “อาการเป็นบ้า” และ “หมอ” ให้เกิดขึ้นในประโยคเดียวกัน

บทบาทหน้าที่ของการพูดให้ได้ยิน (Enunciative Function)

ฟูโกต์ ให้พิจารณา 4 มุมมองในข้อความ หรือหนทางที่จัดการแนวคิดที่แตกต่าง กันเข้าด้วยกัน โดยพิจารณาว่า (1) ข้อความนั้นไม่ได้อ้างอิงไปยังสิ่งของต่างๆ ในโลก เช่น คำว่า “หมอ” คำอ้างอิงนั้นคือ สาขาวิชา ของการเกิดขึ้นของข้อความเองหรือกฎที่ทำให้คำว่า “หมอ” และ “อาการหลอน” มีความเป็นเหตุเป็นผลที่จะเกิดขึ้นได้ด้วยกัน ข้อความไม่ใช่คำอธิบายของโลก แต่มันเป็นผลผลิตของกฎที่ใช้ในการอธิบายโลก (2) ข้อความนั้นไม่ได้เป็นของบุคคลที่พูดมัน เพราะว่าหากข้อความนั้นอ้างอิงไปยังกฎ คนที่พูดข้อความนั้นไม่จำเป็นต้องระบุว่าคนใดคนหนึ่งพูด เราให้ความสนใจกับตัวข้อความเอง เพราะว่าข้อความนั้นได้แสดงออกถึงตรรกะทางสังคมมากกว่า ความเชื่อส่วนบุคคล (3) ข้อความนั้นเป็นเหตุเป็นผลในอาณาเขต (Domain) เฉพาะที่มันเกิดขึ้น หรือสถานการณ์เฉพาะที่อะไรบางอย่างถูกกล่าวขึ้น วาทกรรมทั้งหมดที่ข้อความที่อยู่ข้างในนั้นมีความเป็นเหตุเป็นผล จุดสำคัญคือข้อความที่เกี่ยวกับอาการเป็นบ้าที่มีความเป็นเหตุเป็นผลในวาทกรรมของจิตพยาธิ จะถือว่าไม่มีความเป็นเหตุเป็นผลในวาทกรรมของทฤษฎีทางการเมืองหรือเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าข้อความนั้นไม่ได้ถูกควบคุมโดยผู้พูด มันยังเป็นวัตถุ และ “มีพันธะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบๆ” ฟูโกต์ปฏิเสธลัทธิวัตถุนิยมแบบสุดโต่งที่ว่าทุกส่วนของประโยคเป็นอะไรที่เป็นหนึ่งเดียว เขาเสนอว่าข้อความมีสิ่งที่เรียกว่า “ความสำคัญที่สามารถเกิดขึ้นได้” เพราะมันไม่ได้ถูกจำกัดว่ามีแค่จุดกำเนิดเดียว แต่มันแสดงถึงกลุ่มของกฎที่เป็นตัวกำหนดว่าอะไรสามารถพูดได้ถึง

ข้อความคืออะไร เราจะอธิบายข้อความได้อย่างไร ฟูโกต์เสนอว่า ขั้นแรก ต้องทำความเข้าใจแนวคิดที่อยู่ในข้อความ ขั้นสองให้ระบุชื่อสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกันกับข้อความหรือเงื่อนไขภายใต้ที่ข้อความนั้นถูกทำขึ้นมา ขั้นสามคือให้พูดถึงเงื่อนไขเหล่านั้นหรือสิ่งที่ใกล้เคียง และความเป็นเหตุเป็นผลที่ไม่ค่อยถูกกล่าวถึงหรือถูกมองข้ามที่ทำมันขึ้นมาให้ข้อความนั้นสามารถเข้าใจได้ หลังจากที่ได้ทำตามขั้นตอนทั้ง 3 แล้ว ฟูโกต์ได้เชื่อมต่อไปยัง การสร้างวาทกรรม (Discursive Formations) ฟูโกต์ เสนอว่า การศึกษาเรื่องการสร้างวาทกรรม และการวิเคราะห์ข้อความนั้นมีการทำงานที่ “สัมพันธ์กัน” หมายความว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมีอิทธิพลต่ออีกสิ่งหนึ่ง ข้อความนั้นเป็นการสร้างวาทกรรมในแบบที่กฎนั้นควบคุมมัน กล่าวคือ การที่จะระบุชื่อของกฎที่ควบคุมข้อความนั้นเราก็กำลังระบุชื่อการสร้างวาทกรรมเช่นเดียวกัน เมื่อมีข้อความหลายข้อความอยู่ในการสร้างวาทกรรมที่เหมือนกันหรือว่าเป็นไปตามกฎที่เหมือนกัน คือ “วาทกรรม” (Discourse) (4) ต้องให้ความสนใจกับวัตถุหรือวาทกรรมที่ไม่ได้รับการพูดถึงอยู่เสมอ ศึกษาการไม่มีอยู่ของวาทกรรม ทำไมข้อความบางข้อความจึงเกิดขึ้นในระยะเวลาหนึ่ง ขณะที่ข้อความอื่นที่สามารถเกิดขึ้น เราจะอธิบายการ ไม่ได้รวมอยู่ด้วยของข้อความนี้ได้อย่างไร ในการที่จะตอบคำถามเหล่านี้ได้ ฟูโกต์กล่าวว่าเราจะต้องหากฎที่เหมือนกันหรือเงื่อนไขที่สามารถให้คำอธิบายต่อสิ่งที่มี

อยู่และสิ่งที่ไม่ได้อยู่ กล่าวคือการหายไปของวาทกรรมก็ถือว่าเป็นการแสดงออกทางบวกของกฎ การหายไปถือว่าเป็นการผลิตขึ้นเช่นเดียวกับการมีอยู่ ผลลัพธ์ 2 ประการจากวิธีนี้ ประการแรกคือ หมายความว่าเราไม่สามารถคิดถึงการหายไปว่าเป็น “การกดทับ” (Repression) แต่ทำไมมันถึงไม่มีความเป็นเหตุเป็นผลที่จะให้ข้อความนั้นเกิดขึ้นมาตั้งแต่แรก หมายความว่าเราไม่ได้ไปดูที่ข้อความ ที่เกิดขึ้นเพื่อมองหาความจริงที่ถูกต้องหรือกดทับไว้ แต่คำถามคือทำไมมันถึงมีความเป็นเหตุเป็น ผลที่ข้อความนั้นอยู่ตรงที่มันดำรงอยู่ เราสามารถหาตรรกะสำหรับสิ่งที่เกิดขึ้นและแสดงขึ้น นอกจากนี้การพูดถึงข้อความนั้นจะต้องเลิกพยายามที่จะหาจุดกำเนิดในบุคคลราวกับว่าบางคนเลือก ที่จะพูด X แทนที่จะพูด Y ข้อความนั้นเกิดขึ้นมาไม่ใช่เป็นเพราะตามเจตจำนงของบุคคล แต่เป็น เพราะตามระบบของกฎที่มีความสำคัญมากกว่าและมีอยู่ก่อนบุคคล

คลังเก็บเอกสารสำคัญ (The Archive)

มากกว่าการที่จะมองหาจุดกำเนิดของข้อความ ฟูโกต์เสนอว่าเราควรดูมันว่ามีการ สะสมกันและสร้างขึ้นมามีด้วยกันได้อย่างไร มากกว่าที่จะคิดถึงการกดทับ โดยเราต้องมองหาสิ่งที่มี อยู่แล้ว และตรรกะใดที่สามารถให้เหตุผลการเกิดขึ้นนี้ ฟูโกต์ได้ขยายการพูดถึงเรื่องของการสะสม ไปยังแนวคิด “คลังเก็บเอกสารสำคัญ” (Archive) สำหรับฟูโกต์คลังเอกสารสำคัญคือ “ระบบของ ข้อความ (Statements) หรือการกระทำทางวาทกรรมที่ทำให้ข้อความประสบความสำเร็จอย่าง สม่ำเสมอ นั่นคือ “ระบบทั่วไปของการสร้างและการเปลี่ยนรูปของข้อความ” คลังเอกสารสำคัญคือ เงื่อนไขของกฎของวาทกรรมเอง โบราณคดีเป็นการศึกษากลังเก็บเอกสารสำคัญนี้ และเป็น คำอธิบายว่าอนุสรณ์ของวาทกรรมนั้นมีการจัดสิ่งที่ได้ถูกพูดในช่วงเวลาหนึ่งอย่างไร

ฟูโกต์เรียกกองรวมของการสะสมตัวของวาทกรรมนี้ว่า “Archive”(กองจดหมายเหตุ) เพราะคำดังกล่าวให้ความรู้สึกถึงการสะสมตัวก่ายกองกันของเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้วยังบ่งถึง ความหายาก รวมทั้งกระบวนการที่จะบอกว่าอะไรที่มีความสำคัญพอที่จะนำมาเก็บไว้ในกองจดหมายเหตุ กฎเกณฑ์ที่ใช้กลั่นกรองวาทกรรมให้เข้ามาอยู่ใน Archive ที่สำคัญที่สุดคือ กฎเกณฑ์ว่า (1) อะไร สามารถนำมาพูดได้ (Expressibility) อะไรพูดไม่ได้ (2) อะไรที่ควรอนุรักษ์ไว้ (Conservation) เช่นใน สมัยหนึ่งอาจได้รับการพูดถึง แต่อีกยุคสมัยหนึ่งไม่ได้พูดถึง (3) ความทรงจำ (Memory) อะไรที่ควร เก็บไว้ในความทรงจำ อะไร ใคร เหตุการณ์ใด ควรจัดทำอนุสาวรีย์ (4) การรื้อฟื้น (Reactivation) ในทุก ลังคมมักมีการรื้อฟื้นวาทกรรมบางชุดขึ้นมาใช้ใหม่ ในบริบทที่คล้ายเดิมหรือต่างไปอย่างสิ้นเชิง (5) การหยิบฉวย (Appropriation) ข้อความหรือวาทกรรมนั้น โดยไม่คำนึงถึงบริบทที่เป็นจริงทาง ประวัติศาสตร์

องค์ประกอบสำคัญ 2 อย่างของ Archive คือเนื้อหาหรือการสะสมตัวของวาทกรรมที่เรียกว่าถ้อยความ (Statement) อีกส่วนหนึ่งคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดรูปร่างและขีดจำกัด (Limits) ของการปฏิบัติทางวาทกรรม คลังเอกสารสำคัญของฟูโกต์คล้ายกับกระบวนทัศน์ เป็นกฎเกณฑ์ทำให้เราไม่สามารถจะวิเคราะห์คลังเอกสารสำคัญด้วยวิธีโบราณคดีได้เพราะ “เราพูด คิด เขียน ได้จากกฎเกณฑ์ของ Archive สิ่งเหล่านี้มันสามารถบอกได้ว่าเราสามารถพูดอะไรได้ เราจะศึกษาประเด็นอะไรได้ ซึ่งกฎเกณฑ์หรือกระบวนทัศน์นี้ฟูโกต์เรียกว่า “Episteme” (ซีรยุทธ์ บุญมี, 2557, น.53-56)

ภาษาหรือวาทกรรมกำหนดความคิด สิ่งที่มีมนุษย์ปฏิบัติ ส่วนใหญ่ต้องอาศัยความคิดคือวาทกรรม มนุษย์หรือบุคคลไม่มีความหมายหรือความสำคัญ สิ่งสำคัญคือวาทกรรมที่เขาพูด ซึ่งเมื่อพูดไปแล้วจะมีบทบาทกำหนดความคิด ชีวิตความเป็นไปของมนุษย์ การวิเคราะห์วาทกรรมจึงสำคัญกว่าการวิเคราะห์บุคคลหรือความคิดของบุคคล ฟูโกต์มองว่าวาทกรรมทำหน้าที่ในเชิงอุดมการณ์แต่เขาไม่สนใจว่าวาทกรรมจะต้องเป็นอุดมการณ์หรือไม่ เพราะวาทกรรมทำหน้าที่อย่างอื่นด้วย การวิเคราะห์วาทกรรมในแนวฟูโกต์มองว่าความรู้ที่เรียกว่าศาสตร์ถือกำเนิดขึ้นอย่างไม่เป็นระบบ แล้วถูกนำมาร้อยเรียงจนกลายเป็นระบบ ฟูโกต์พยายามมองการก่อรูปขององค์ความรู้ที่ไม่ใช่แนวทางพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์แบบดั้งเดิมมักมององค์ความรู้มีลักษณะเป็นการถ่วงถ่วง เป็นระบบ มีความต่อเนื่อง ปิดกั้นความรู้ที่ฟูโกต์เรียกว่าความรู้ที่ถูกเก็บกด บังคับ ซึ่งการวิเคราะห์วาทกรรมจะทำให้ได้ภาพที่ต่างออกไป

โบราณคดีวิทยาของความรู้ ฟูโกต์เสนอการศึกษาประวัติศาสตร์ความคิดควรพุ่งตรงไปยังเหตุการณ์ที่สนใจ รวดเร็ว เลื่อนไหล ในระดับพื้นผิวไปสู่การค้นหาลึกลับที่เรียกว่าอารยธรรมทางวัตถุ ซึ่งทำหน้าที่เป็นเหตุบังเอิญของบรรดาเหตุการณ์พื้นผิวอีกต่อหนึ่ง หรืออยู่ภายใต้สิ่งที่ฟูโกต์เรียกว่า Episteme หรือ โทมัส คูห์น เรียกว่ากระบวนทัศน์ (Paradigm)

การศึกษาประวัติศาสตร์ตามความคิดแนวปกติ มีความคิดที่ผิดพลาดคือภายใต้ความคิดหนึ่งยังมีสิ่งหรือความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลัง . แต่ในช่วงแต่ละขั้นตอนของประวัติศาสตร์ยังมีกฎเกณฑ์เล็กๆ ของวาทกรรม กำกับการผลิตความคิดความรู้ที่เราไม่รู้ตัวดำรงอยู่ด้วย ฟูโกต์สะท้อนอิทธิพลของสำนักโครงสร้างนิยม และความพยายามก้าวข้ามให้พ้นจากแนวคิดโครงสร้างนิยม ด้วยการหากฎเกณฑ์เชิงลึก รหัสหรือไวยากรณ์ของสิ่งที่ศึกษาเขาเสนอให้มองตัวบทวาทกรรมต่างๆ ในระนาบเดียวกัน เชื่อมโยงกันหรือเหลื่อมทับกัน โดยเรียกปริมณฑลที่ศึกษาว่า สนามวาทกรรม เพื่อให้ก้าวพ้นการแบ่งชนิดประเภท สาขาวิชาแบบเก่าๆ ไม่ให้หาเอกภาพไม่จำเป็นต้องเชื่อมต่อเนื่องหรือเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ปฏิเสธองค์ประธาน เพราะความหมายในภาษาไม่ว่าจะเป็นการพูดการเขียน เกิดจากองค์รวมทั้งหมดของภาษา ดังนั้นจึงไม่มี

ศูนย์กลางหรือจุดกำเนิด สำนักโครงสร้างนิยมถอดรื้อศูนย์กลาง (Decentering) ความเชื่อมโยงในตัว
วาทกรรมสำคัญกว่าการรู้ว่าใครเป็นผู้นำเสนอวาทกรรมนั้น และสนใจไปที่สถานะบทบาท หน้าที่
ในองค์กร สถาบันทางสังคม เช่นพูดในฐานะพระ ตำรวจ นักการเมือง ผู้มีคุณวุฒิในด้านต่างๆ

ฟูโกต์ เรียก สถานะบทบาทหน้าที่ต่างๆ กันไปในสนามวาทกรรมว่า หน้าที่ของ
การพูด รูปสภาวะของการพูดคือ การศึกษาหรือตั้งคำถามว่า ใครบ้างที่มีสิทธิพูด ต้องพูดในสถาบัน
โอกาสใด ความชอบธรรมของสถาบัน องค์กร เหตุการณ์ ลักษณะการพูดเป็นอย่างไร ใต้สวน
ซักถาม ขอร้อง ตัดสิน ฟูโกต์เชื่อมโยงหน้าที่การพูด และสภาวะของการพูดกับกระบวนการควบคุม
กักขังกรง จำแนกแยกแยะ กักขัง จัดลำดับ แยกประเภทวาทกรรม การสร้างผลของวาทกรรม เช่น
กระบวนการทำให้วาทกรรมเป็นจริงหรือเป็นเพียงนิยาย เป็นศาสตร์ประเภทต่างๆ หน้าที่การพูด
ฉากหรือองค์การพูด ทำให้การสื่อสาร การสร้างองค์ความรู้ในสังคมดำเนินไปได้ โดยผ่านวาทกรรม
ชนิดต่างๆ

การก่อรูปตัวเองของวาทกรรมภายใต้ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive
Practice) ฟูโกต์ปฏิเสธความเชื่อว่าเบื้องหลังวาทกรรมยังมีวาทกรรมที่ลึกกว่าหรือความหมายที่
ลึกซึ้งกว่า หรือเชื่อถือได้มากกว่า ปฏิเสธความสำคัญของจุดกำเนิดที่มา ความเป็นเหตุเป็นผลแต่นั้น
ไปที่ความเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดดๆ เป็นการกระจาย เป็นความบังเอิญ เป็นจุดตัดผ่าน ทำให้การ
วิเคราะห์วาทกรรมด้วยวิธี โบราณ คติวิทยาของความรู้ประสบปัญหาในการอธิบายที่มา
การก่อกำเนิดของชุดวาทกรรมต่างๆ หากสรุปรวมคือการยกให้วาทกรรมมีความสามารถหรือ
ลักษณะพิเศษ คือการจัดรูปตัวเอง (Auto-Organization) ภายใต้การปฏิบัติทางวาทกรรม (Discursive
Practices) (ธีรยุทธ บุญมี, 2557, น.47-53)

งาน โบราณคดีของความรู้ สะท้อนอิทธิพลสำนักทฤษฎีโครงสร้างนิยมเกือบนออยู่
เขาพยายามที่จะก้าวให้พ้นด้วยการหากฎเกณฑ์เชิงลึก ฟูโกต์เสนอให้มองตัวบทวาทกรรมต่างๆ
ในระนาบเดียวกัน เชื่อมโยงกัน หรือเหลื่อมทับกัน ฟูโกต์เรียกปริมาตรโดยรวมของสิ่งที่เขากำลัง
ศึกษาว่าสนามของวาทกรรม (Discourse หรือ Discourse Field) สนามวาทกรรมทำให้เราก้าวพ้น
การแบ่งชนิด ประเภท สาขาวิชาแบบเก่าๆ การปฏิเสธเจ้าของงานหรือผู้ประพันธ์ สิ่งที่เราเรียกว่าองค์
ประธาน (Subject) ตามทฤษฎีสัญศาสตร์ของโซซูร์ (Saussure) ความหมายในภาษาไม่ว่าจะเป็นการ
พูด การเขียน เกิดจากองค์รวมทั้งหมดของภาษา ไม่ใช่ขึ้นกับลักษณะเฉพาะของเสียง ตัวสะกดของ
คำ หรือผู้พูด ดังนั้นจึงไม่มีสิ่งที่เป็นศูนย์กลางหรือจุดกำเนิด สำนักโครงสร้างนิยมจึงเสนอการถอด
รื้อศูนย์กลาง (Decentering) องค์รวมทั้งหมด โครงสร้างของนักคิดแนวนี้มองการเชื่อมโยงเป็น
อนุกรม (Series) เป็นสายใยเชื่อมโยงของชิ้นส่วนต่างๆ ฟูโกต์เสนอว่าความเชื่อมโยงในตัววาท

กรรมสำคัญกว่าการรู้ว่าใครเป็นผู้นำเสนอวาทกรรมนั้นๆ อย่างมากมาย ฟุโกต์ไม่สนใจผู้ประพันธ์ แต่ให้สนใจไปที่สถานะ บทบาท หน้าที่ในองค์กร สถาบันสังคม เช่น การพูดในฐานะนักการเมือง

ฟุโกต์มองว่าบทบาทผู้ประพันธ์ ทำหน้าที่คล้ายกันคือสร้างเอกภาพ ให้กับวาทกรรม บางประเภท ในลักษณะที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับระบบสถาบันและกฎหมาย ผันแปรเปลี่ยนแปลงไปตาม ยุคสมัย และทำหน้าที่ต่างๆ กันในปริบทวาทกรรมที่ต่างกัน ตัวบุคคลที่เป็นผู้เขียนอาจมีบทบาท ข้อจำกัดบางอย่างของการปฏิบัติทางวาทกรรม เขามองตัวบุคคลเป็นหน้าที่เชิงอุดมการณ์ ที่ถูกสร้างให้ เกิดขึ้น ทั้งเพื่อกำกับ ควบคุม จำกัด จำแนก ลดทอน ไม่ใช่สร้างสรรค์เพิ่มพูน ส่วนสถานะ บทบาท หน้าที่ต่างๆ กันไปในสนามวาทกรรมว่า หน้าที่การพูด และ โหมมดของการพูด ใครบ้างมีสิทธิพูด การพูดต้องพูดในสถาบัน โอกาสใด ความชอบธรรมของสถาบัน องค์กร เหตุการณ์ ได้มาอย่างไร ลักษณะการพูดเป็นอย่างไร ใต้สวน ชักถาม สนทนา วิงวอนขอร้อง คัดลีน

ฟุโกต์เชื่อมโยงหน้าที่การพูด และ โหมมดการพูดเข้ากับกระบวนการควบคุม กลั่นกรอง จำแนกแยกแยะ กันออก จัดลำดับ แยกประเภทวาทกรรม การสร้างผลของวาทกรรม อาทิ กระบวนการทำให้วาทกรรมเป็นความจริง เป็นนวนิยาย เป็นศาสตร์ประเภทต่างๆ จากหรือองค์ ของการพูด หรือหน้าที่กับการพูด ทำให้การสื่อสาร การสร้างองค์ความรู้ในสังคมดำเนินไปได้ โดยผ่านวาทกรรมชนิดต่างๆ ฟุโกต์พัฒนาความคิดมาใกล้เคียงกับการมองความสัมพันธ์ระหว่าง วาทกรรมกับอำนาจ ซึ่งเป็นงานในช่วงต่อมา เขาปฏิเสธความสำคัญของจุดกำเนิดที่มา ความเป็น เหตุเป็นผล แต่เน้นไปที่ความเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างโดดๆ เป็นการกระจาย (Dispersion) เป็น ความบังเอิญ เป็นจุดตัดผ่าน จักรูปตัวเอง (Auto-Organization) ภายใต้กระบวนการปฏิบัติทาง วาทกรรม (Discursive Practice) ร่วมกันของสังคม

ใน โบราณคดีวิทยาของความรู้ ฟุโกต์วิเคราะห์สิ่งที่อยู่เหนือการควบคุมของปัจเจก บุคคลที่กำกับการคิด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง สภาพแวดล้อมทางมโนทัศน์ที่กำหนด และจำกัดการคิดที่ ไม่รู้ตัว ประวัติศาสตร์ของฟุโกต์ไม่ได้พยายามตีความสิ่งที่ได้ยินและอ่านเพื่อหาความหมาย เป็นการศึกษาดัวบทไม่ใช่ในฐานะเอกสาร แต่จะใช้ดัวบท รวมทั้งงานของนักคิดร่วมสมัย ในฐานะ เบาะแสในการค้นหาโครงสร้างของระบบ สิ่งสำคัญจึงไม่ใช่ดัวบทที่ศึกษาแต่เน้นศึกษาบริเวณจุด คั่นที่พบดัวบทนั้น และสนใจโครงสร้างที่กำกับเนื้อหาของสิ่งที่พูดและคิด โบราณคดีวิทยาของ ความรู้ทำให้เราเห็นวิถีคิดที่ “เป็นไปไม่ได้” (สายพิณ ศุพุทธมงคล, 2558, น.63-77)

โบราณคดีวิทยาของความรู้ ความมุ่งหมายของฟุโกต์ เพื่อแสดงให้เห็นเงื่อนไขทาง ประวัติศาสตร์ที่เอื้ออำนวยให้แบบแผนการคิด การรับรู้แบบหนึ่งๆ เป็นไปไม่ได้ โดยเปิดเผย ยุทธศาสตร์และกลวิธีที่วาทกรรมต่างๆ ประสานกันเข้าจนก่อให้เกิดเป็นตัวตนของมนุษย์ขึ้นมา ฟุโกต์ใช้วิธีเสนอให้เห็นสภาวะการณ์ต่างๆ ที่วาทกรรมหนึ่งๆ ก่อตัวขึ้นแล้วเปิดเผยบทบาทของวาท

กรรมนั้น ในการสถาปนาความรู้หนึ่งๆ ขึ้น ซึ่งมนุษย์ยึดถือและจนกระทั่งประมวลเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นตัวตน ฟุโกต์เสนอว่าการสถาปนาระบบความรู้ที่อ้างว่าถูกต้องแน่นอน (Objective) ทั้งหลายนั้น ก่อให้เกิดตัวตนความเป็นมนุษย์ขึ้น ฟุโกต์เรียกว่าเป็น “โบราณคดีวิทยาของความรู้” (Archeology of Knowledge) หรือการขุดค้นเปิดเผยให้เห็นส่วนประกอบต่างๆ และชั้นต่างๆ ของความรู้ องค์ความรู้จึงมาจากการประมวลเข้าของส่วนต่างๆ ที่เป็นอิสระจากกัน แต่มีความสัมพันธ์กัน องค์ความรู้ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่าด้วยมนุษย์มาจากองค์ประกอบที่หลากหลายไม่ขึ้นต่อกัน แต่มาสัมพันธ์และประกอบกันขึ้นมาจาก วาทกรรม ซึ่งวาทกรรมก็เหมือนวัตถุสิ่งของในชั้นดินคือก่อตัวขึ้นและดำรงอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์แบบหนึ่ง แต่ละวาทกรรมมีความเป็นมาเฉพาะของตน เป็นผลผลิตของสภาวะการณ์เฉพาะเจาะจง มีอายุหรือเงื่อนไขการดำรงอยู่หรือมี “เวลา” เฉพาะของตนเมื่อรวมกันเข้าเป็นเครือข่ายที่ครอบงำมนุษย์ ก็เปรียบเสมือนวัตถุจากแหล่งต่างๆ ในชั้นดินจำนวนมาก

การดำรงอยู่ของวาทกรรมในเชิงระนาบต่างๆ จำนวนมากมาย แต่ละระนาบมีความเป็นอิสระในตัวเอง หรือมีความเป็นมาและมี “เวลา” ของตนเอง วาทกรรม จึงเป็นเครือข่ายของ “ความเป็นไปได้ของความรู้ (Posibility of Knowledge)” ซึ่งหมายถึง การที่วาทกรรมในระนาบต่างๆ กันสามารถประสานหรือบรรจบกันเป็นครั้งคราวเฉพาะสถานการณ์จนเกิดเป็น “ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) และเกิดเป็นความหมายหรือความรู้ขึ้น หรือกล่าวได้ว่า ความหมายของความรู้ต่างๆ นั้น เกิดจากการประสานหรือบรรจบกันของ วาทกรรม ในระนาบต่างๆ แนวการพิจารณาวาทกรรมนี้ อาศัยการคิดในเชิงพื้นที่หรือปริมาตร (Spatial Perspective) หมายความว่าทำความเข้าใจวาทกรรม โดยอาศัยการเปรียบเทียบในเชิง space และเข้าใจความสัมพันธ์ของวาทกรรมต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงพื้นที่หรือปริมาตรของสิ่งต่างๆ ฟุโกต์อธิบายเรื่องนี้ว่า ความรู้ สามารถวิเคราะห์ได้ในเชิง อาณาบริเวณ, ขอบข่าย, ปริมาตร, การขยายพื้นที่, การแทนที่, การโยกย้ายที่เราจะสามารถเข้าใจกระบวนการที่ความรู้สถาปนาอำนาจ และแผ่ขยายผลของอำนาจนั้นได้ ด้วยการวิเคราะห์ในเชิงพื้นที่ ความรู้ใดๆ ก็ตามหรือวาทกรรมหนึ่งๆ เปรียบเสมือนพลัง (Force) นามธรรมที่ครอบครองพื้นที่หรือ “กินที่” ในขอบข่ายหนึ่ง การเกิดขึ้น สิ้นสุดลง หรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ของวาทกรรม หมายถึงการที่พื้นที่หรือขอบข่ายดังกล่าวถูกครอบครองด้วยวาทกรรม, เป็นอิสระจากวาทกรรม หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงขนาดหรืออำนาจของวาทกรรม หนึ่งๆ เนื้อพื้นที่นั้น ชีวิตทางสังคมของมนุษย์จึงเสมือนอวกาศที่เต็มไปด้วยปริมาตรเฉพาะย่อยๆ จำนวนมากที่วาทกรรมต่างๆ ครอบครองอยู่ ปฏิบัติการของวาทกรรมหมายถึง ภาวะที่ปริมาตรเหล่านั้นมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ปะทะ, ประสาน, แทนที่, ต่อสู้แย่งชิงพื้นที่, ผนวกกัน, ขจัดออกจากพื้นที่เดิม ดังนั้น วาทกรรมมิใช่เพียงชั้นต่างๆ ของดิน ซึ่งตัดขวางจากหน้าดินลึกลงไปแล้ว

จะเห็นเรียงเป็นชั้นๆ แต่วาทกรรมเปรียบเสมือนสนามพลังซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในอวกาศสามมิติ ปฏิบัติการของวาทกรรม (คำพูด, เหตุการณ์ ฯลฯ) คือการเผยตัวออกมาเนื่องจากความสัมพันธ์ของ สนามพลังดังกล่าวในแบบใดแบบหนึ่ง (บรรจบ, ประสาน, ประทะ, โต้แย้ง, แทนที่, ครอบคลุม ฯลฯ) การพิจารณาวาทกรรมในเชิงพื้นที่ (space) ทำให้เห็นเชิงปฏิบัติการได้ดีกว่าว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมต่างๆ กันอย่างไร ปฏิบัติการของวาทกรรม จะเห็นว่าคำพูดหรือเหตุการณ์อาจเกิด จากความสัมพันธ์ของวาทกรรม จำนวนหนึ่งมาปะทะประสานกัน ส่งผลให้เกิดการครอบครอง ปริณทลเปลี่ยนไป หรือเกิดปริณทลใหม่ วิธีการศึกษาแบบ โบราณคดีวิทยาของความรู้ จึงหมายถึงการพิจารณาลงไปที่ ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) แล้วทำการวิเคราะห์ ให้เห็นปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ที่ประมวลกันเข้ามาเป็นวาทกรรม หนึ่งๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า ทำการขุดค้นเพื่อเปิดเผยวาทกรรม ต่างๆ ทีละชั้นทีละส่วน ที่ประมวลกันเข้ามาจนเกิดเป็น ปริณทลของวาทกรรมใหม่ๆ ซึ่งโดยวิธีการนี้เท่ากับทำความเข้าใจเงื่อนไข กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดหรือแวดล้อมให้ปริณทลของวาทกรรมใหม่ดำรงอยู่ได้ ด้วยการคิดในเชิงปริณทล และ วิธีการเปิดเผยองค์ประกอบและกฎเกณฑ์ของวาทกรรม

ในหนังสือ *Medness and Civilization* ฟูโกต์บรรยายประวัติศาสตร์ของสิ่งที่ เรียกว่าความบ้า แทนที่ เราจะเห็นวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับต่อเนื่องของความบ้าจากอดีตถึง ปัจจุบัน เรากลับเห็นสิ่งที่เรารู้จักกันว่า เป็นความบ้าในปัจจุบันกลับมีสถานะ (นิยามความหมาย) แยกต่างออกไปจากยุคก่อนๆ และผันแปรเป็นมาต่างๆ กันอย่างไม่ต่อเนื่อง เพราะ วาทกรรม อื่นๆ ที่ทรงอิทธิพลกว่าครอบงำปริณทลที่ใช้อธิบายลักษณะที่เรียกว่า “ความบ้า” ในปัจจุบัน

หนังสือที่ได้รับความนิยมสูงเรื่อง ลำดับของสรรพสิ่ง (The Order of Things) ฟูโกต์แย้งว่าไม่เคยมีวิชาใดที่ดำรงอยู่และพัฒนารมาโดยมีเป้าหมายการศึกษาชัดเจนมาตลอด เพียงแต่เปลี่ยนชื่อ หรือเปลี่ยนทฤษฎี หรือก้าวหน้ามาพร้อมกับการขจัดสิ่งที่ผิด และค้นพบความจริงมากขึ้นทุกทีอย่างที่เราปักใจเชื่อกัน แท้ที่จริงแล้ววิชาว่าด้วยมนุษย์ผันแปรไม่ต่อเนื่องไปตาม วาทกรรม ที่ครอบงำความเปลี่ยนแปลง ฟูโกต์เสนอวิธีการศึกษา “โบราณคดีวิทยาของความรู้” แต่เขากลับเห็นว่า วิธีที่เขาทำอยู่เป็นเพียงแค่การเปิดเผยกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขของปริณทลของ วาทกรรม โดยอาศัยการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นแบบแผนต่างๆ ของวาทกรรมในเรื่อง หนึ่งๆ ที่ผิดแผกแตกต่างกันในระยะเวลาต่างๆ แต่เขากลับไม่สามารถ อธิบายปัญหาสำคัญว่า การสับเปลี่ยนแทนที่กันของวาทกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงของปริณทลของวาทกรรมเกิดขึ้น อย่างไร การปะทะประสานหรือขัดแย้งกันของปริณทลของวาทกรรมที่แตกต่างถูกตัดสินหรือจบลง ปลายทางใดทางหนึ่งได้อย่างไร (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534, น.28-34)

โบราณคดีวิทยาเริ่มจากข้อเท็จจริงว่า ณ กาลและเทศะหนึ่ง การคิดของเราถูกกำกับด้วยข้อจำกัดมากมาย ข้อจำกัดที่ทำให้มนุษย์ “คิดไม่ได้” ฟุโกต์เสนอว่า ทุกวิถีคิดมีกติกากำกับอยู่ ทำให้เราคิดได้ในขอบเขตที่จำกัด ซึ่งถ้าเรามองถึงอนาคตก็ไม่ค่อยจะมีเหตุผล สำหรับฟุโกต์ การวิเคราะห์ระดับนี้หมายถึง การวิเคราะห์ที่อยู่เหนือการควบคุมของปัจเจกบุคคลที่คิด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง โครงสร้างที่เป็นบริบทความคิด จึงเป็นสิ่งศึกษาสำคัญ เราไม่สนใจความคิดของคาร์วิน แต่เราสนใจอะไรที่ทำให้คนสามารถเป็นคาร์วินได้ คือ “การทำให้องค์ประธานเป็นชายขอบ” ฟุโกต์มองว่าปัจเจกบุคคลคิดในสภาพแวดล้อมทางโน้มน้าวที่กำหนดและจำกัดการคิดโดยที่พวกเขาไม่รู้ตัว

ประวัติศาสตร์ของฟุโกต์ไม่ได้พยายามตีความสิ่งที่เราได้ยินและอ่านเพื่อค้นหาความหมาย ศึกษาตัวบท (Text) ไม่ใช่ในฐานะเอกสาร (Documents) แต่ในฐานะอนุสาวรีย์ คือโบราณคดีวิทยาของความรู้ การใคร่ครวญของเดการ์ต พยายามเสนออะไรในการใคร่ครวญ แต่จะใช้สิ่งที่เดการ์ตเขียน และงานของนักคิดร่วมสมัย ไม่ว่าจะมีความเชื่อหรือไม่ก็ตาม ในฐานะเบาะแสในการค้นหาโครงสร้างของระบบที่นักคิด คิดและเขียนเพื่อบอกว่าสิ่งสำคัญไม่ใช่ตัวบทที่ศึกษาแต่คือ ทั้งบริบทชุดนั้น ที่เราพบตัวบทนั้น โบราณคดีวิทยาเน้นว่า เวทีบทบาททางประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ถูกสร้างถูกเขียนโดยไม่ขึ้นกับความคิดและการกระทำของเรา เรื่องเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะถูกบิดเบือน

ฟุโกต์ไม่สนใจโครงสร้างภาษาระบบประโยค หรือไวยากรณ์ ในเชิงลึกอย่างเป็นทางการ แต่สนใจโครงสร้างที่กำกับเนื้อหาของสิ่งที่เราพูดและคิด เขามองว่า “เงื่อนไขของความเป็นไปได้ (Conditions of Possibility) ของความคิด เงื่อนไขเหล่านี้ผันแปรแบบคาดเดาไม่ได้ในแต่ละสถานการณ์ แปรเปลี่ยนตามเวลา ตามอาณาบริเวณกรอบของความรู้ “Episteme” ฟุโกต์พยายามประกอบสร้างวิถีคิดทั่วไป “Episteme” ที่อยู่เบื้องหลังความเชื่อ และการกระทำที่แตกต่างหลากหลาย โบราณวิทยาทำให้เห็นวิถีคิดที่เป็นไปไม่ได้ โบราณคดีวิทยาบอกว่า กรอบคิดที่กำกับความคิด และความเชื่ออาจไม่เบียดเสร็จเด็ดขาด (สายพิณ สุพุทธมงคล, 2558, น.63-77)

2.3 วิธีวิทยาการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) วงศาวិทยา (Genealogy)

ฟุโกต์มีทัศนะว่าสรรพสิ่งดำรงอยู่อย่างไรในความเป็นจริง ไม่สำคัญเท่ากับการรับรู้ของเราต่อสิ่งนั้น และ “วาทกรรม” ของเราต่อสิ่งนั้น วิธีการแบบ “โบราณคดีวิทยาของความรู้” ที่ใช้ชุดค้นเปิดเผยองค์ประกอบที่ละส่วนๆ ของ “วาทกรรม” ฟุโกต์พยายามชี้ให้เห็นว่า สรรพสิ่งมิได้มีวิวัฒนาการหรือค่อยๆ เติบโตเปลี่ยนแปลงมาทีละขั้น แต่กลับเป็นผลของการปะทะ ประสานของวาทกรรม ที่จะไปสร้างการรับรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรามีต่อสิ่งนั้น (เช่น คนบ้า ความบ้า) ผลก็คือสิ่งนั้นๆ มิได้วิวัฒนาการอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่กลับผันแปรหรือกลายตัว (Transformation) ไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยนัยนี้ความเป็นมาของสรรพสิ่งมิได้ดำเนินอย่างต่อเนื่อง แต่กลับเต็มไปด้วยจุดหักเห

แตกดับจากสภาวะเดิม และเกิดเป็นภาวะใหม่อยู่เรื่อยๆ การดำรงอยู่ของสิ่งหนึ่งๆ จึงมักจะไม่มียาวนานเท่าไร เพราะปรากฏให้เรารับรู้ในสภาวะหนึ่งๆ ได้ตราบเท่าที่เงื่อนไขขององค์ประกอบต่างๆ ยังดำรงอยู่ เมื่อองค์ประกอบของวาทกรรมเปลี่ยนไปก็จะไปแตกหักยุติความเป็นสิ่งนั้น ประวัติศาสตร์จึงเต็มไปด้วยความไม่ต่อเนื่อง การหักเหแตกดับและเกิดใหม่ นี่คือทัศนคติที่เขาพัฒนาต่อมาเป็นวิธีการศึกษาอดีตในแบบที่ฟูโกต์เรียกว่า “วงสาวิทยา”

ฟูโกต์เห็นว่าเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ มีความเป็นไปในระบบเวลาของตนเอง ชีวิตทางสังคมเต็มไปด้วยชุดของเวลาของปรากฏการณ์ต่างๆ แต่ละแง่มุมของสังคมต่างมีชุดของเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ความเป็นไปของตนเอง โดยไม่ขึ้นต่อแง่มุมอื่น ชุดอื่น เพียงแต่ต่างอยู่ในขอบข่ายหรือปริมาตรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ภายในปริมาตรทางสังคมเต็มไปด้วยชุด (Series) ต่างๆ หรือชั้น (Layers) อย่างหลากหลายกระจัดกระจายไม่เป็นเอกภาพ ดังนั้นเหตุการณ์หนึ่งๆ มิได้เกิดจากหรือเป็นผลต่อเนื่องจากเหตุการณ์ก่อนหน้า แต่เป็นผลจากการเปลี่ยนรูป (Mutation) ของชุด (Series) ต่างๆ แม้จะมีโครงความคิดต่อประวัติศาสตร์แบบใหม่ และผลงานประวัติศาสตร์ความรู้เกี่ยวกับความบ้า การแพทย์ และความรู้ว่าด้วยมนุษย์ออกมาตามวิธี “โบราณคดีวิทยาของความรู้” แต่ฟูโกต์ ยังมีได้เปิดเผยชัดเจนตรงไปตรงมาว่า “วงสาวิทยา” เป็นอย่างไร

ผลงานศึกษาที่ถือเป็นแบบฉบับการศึกษาวงสาวิทยาของฟูโกต์คือ บทความ “Nietzsche Genealogy History” และหนังสือเรื่อง “Discipline and Punish” ซึ่งมีใจความสำคัญอยู่ที่เรื่องของ อำนาจ ความรู้ และตัวตนของมนุษย์ โดยบทความ “Nietzsche Genealogy History” เป็นคำแถลงชี้แจงว่า วงสาวิทยาปฏิเสธลักษณะการศึกษาประวัติศาสตร์ ได้แก่ ปฏิเสธการหาจุดกำเนิด ปฏิเสธการมองประวัติศาสตร์แบบองค์รวม ปฏิเสธการวาดอ้างถึงมุมมองที่ยาวไกลข้ามพันประวัติศาสตร์หรือมองหาจุดหมายปลายทางของประวัติศาสตร์ ปฏิเสธการวาดอ้างถึงธาตุแท้หรือสาระแท้จริงของปรากฏการณ์ใดๆ และปฏิเสธความต่อเนื่อง

วงสาวิทยาพยายามสืบร่องรอยของสายพันธุ์ต่างๆ ที่มาผสมผสานกันเข้าจนกลายเป็นสิ่งนั้นๆ ประวัติศาสตร์ หากกำเนิดในธาตุแท้ที่เป็นหนึ่งเดียว แต่วงสาวิทยาเชื่อว่า กำเนิดมาจากองค์ประกอบที่ต่างกันสารพัดก็ได้ ไม่มีธาตุแท้ที่อยู่เหนือกาลเวลา ไม่มีธาตุแท้ที่กลับ และเอาเข้าจริงไม่มีอะไรเลยที่นับได้ว่า เป็นธาตุแท้ของสิ่งใดก็ตาม ธาตุแท้เป็นแค่อะไรหลายๆ อย่างมาประกอบกันเข้า การหากำเนิดแบบประวัติศาสตร์จึงมาจากความเชื่อเพื่อฝันว่าสิ่งต่างๆ ณ จุดกำเนิดอยู่ในสถานะที่มีคุณค่าแท้จริงที่สุด ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด และยิ่งใหญ่ ฟูโกต์เชื่อว่า สถานะ ณ จุดกำเนิดคือ ภาวะที่เป็นสัจจะ เป็นเอกลักษณ์ เป็นเรื่องต้องรู้หรือฝัน สัจจะที่วงสาวิทยาต้องการจะเปิดเผยคือ ความลับที่ว่าสรรพสิ่งไม่มีธาตุแท้หรือสาระแท้จริง เพราะเนื้อแท้หรือสาระของสรรพสิ่งมาจากการประกอบกันเข้าขององค์ประกอบต่างๆ หลากหลาย

วงศาวิทยาจะใช้คำว่า “เพศตัว” แทนคำว่า “กำเนิด” การเพศตัวหมายถึง ภาวะที่องค์ประกอบด้านต่างๆ มาปะทะ ประสานกัน เพศตัวและดำรงอยู่ด้วยกันในสมัยนั้น ด้วยเงื่อนไขที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการก่อตัวเป็นวัตถุหนึ่งๆ ขึ้นมา ของสมัยนั้น มิใช่เพราะอะไรเป็นเอกลักษณ์มากนักน้อยกว่ากัน หากจะหาแหล่งที่มาของสิ่งใด ต้องแยกธาตุสิ่งนั้นออกเป็นองค์ประกอบต่างๆ ที่ไม่มีอะไรแท้กว่ากันแล้วตามรอยองค์ประกอบเป็นเสี้ยวๆ นั้นไป ว่าเพียงจะ ปะทะประสานเข้ามาเมื่อไร อย่างไร ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะอย่างไร หรือกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์แบบวงศาวิทยาคือการตามรอยองค์ประกอบหลากหลาย ไม่เป็นเอกภาพที่กลายมาเป็นสิ่งเดียวกัน ณ ขณะที่แน่นอนหนึ่ง

การศึกษาวิเคราะห์การเพศตัวจึงหมายถึง การศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และขณะต่างๆ ที่วาทกรรมประกอบกับปัจจัยทางสังคม มาปะทะ ประสาน จนผลออกมาเป็นสิ่งใหม่ และตามร่องรอยอันซับซ้อนยุ่งเหยิงของสายพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเท่ากับเป็นการรักษาความหลากหลาย กระจายของเหตุการณ์ และองค์ประกอบต่างๆ เอาไว้ วงศาวิทยาจะชี้ให้เห็นถึงอุบัติการณ์ ขณะต่างๆ ของการผันแปร ชี้ให้เห็นความบกพร่อง ประเมินพลาด หรืออะไรก็ตามที่ให้กำเนิดสิ่งต่างๆ ที่ดำรงอยู่และมีความหมายต่อเรา วงศาวิทยาจะค้นหาสิ่งๆ ที่ไม่ได้ดำรงอยู่ ณ รากเหง้าที่เรา รู้จัก แต่อยู่ที่ผลของอุบัติการณ์ การปรากฏตัวเป็นปัจจุบันของสิ่งหนึ่งๆ ในแง่นี้การเพศตัวของอะไรก็ตามจึงไม่ใช่ผลงานสร้างสรรค์หรือความรับผิดชอบของใครทั้งสิ้น ไม่มีใครอ้างความรุ่งโรจน์ได้ เพราะมันเป็นผลจากการปะทะประสาน สำหรับวงศาวิทยาจึงไม่มีองค์ประธานที่เป็นปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนเป็นผู้ผลักดันประวัติศาสตร์

การเพศตัวแบบวงศาวิทยา คือ สาแหรก หรือ Genealogy หมายถึง แผนภูมิการสืบสายโลหิตของบุคคลหรือตระกูลหนึ่ง ซึ่งกว่าจะมาเป็นแต่ละบุคคล ล้วนแต่มีที่มาหลากหลาย ยิ่งสืบย้อนไปจะยิ่งพบที่มาไม่รู้จบสิ้น หากจุดกำเนิดแรกสุดไม่เจอ กำเนิดที่วงศาวิทยาสนใจจึงได้แก่ขั้นตอนที่บุคคลนั้นปรากฏตัวขึ้นเป็นตัวเขานั่นเอง เราไม่อาจกล่าวว่าคุณค่าหรือผลผลิตในรุ่นใดคือการกลายพันธุ์ออกจากต้นตระกูลที่เป็นของแท้ เรากล่าวได้เพียงว่าคุณค่าแต่ละรุ่นก็ผันแปรต่างไปจากรุ่นก่อน มีเอกลักษณ์ของรุ่น ไม่มีรุ่นใดเป็นของแท้กว่าใคร ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์แบบเดิมที่เน้นความต่อเนื่องโดยสร้างความต่อเนื่องขึ้นมาจากความหลากหลายกระจายกระจาย ด้วยการลดคุณค่า คิดว่าเป็นเพียงองค์ประกอบย่อยๆ คิดว่าไม่ใช่เอกลักษณ์หรือธาตุแท้ จึงถูกลดทอนออกไป แต่วงศาวิทยาเห็นว่าโลกเราเป็นที่รวมของเหตุการณ์สารพัดที่ปะทะประสานกันตลอดเวลาจนหาระเบียบไม่ได้

ประวัติศาสตร์แบบเก่า ลดทอนด้วยวิธีการอ้างว่า เข้าถึงกฎเกณฑ์ วิถีประวัติศาสตร์ จากอดีตถึงอนาคต หรือการอ้างว่าเข้าใจจุดหมายปลายทางประวัติศาสตร์ด้วยอุดมคติแบบต่างๆ ของบรรดานักคิด นักทฤษฎี จากนั้นถือเอาข้ออ้างกฎเกณฑ์ดังกล่าว เป็นจุดยืนมองย้อนกลับไปหา

รากเหง้า ทำความหลากหลายทางประวัติศาสตร์ให้เป็นแกนเดียว วงศาวิทยาจึงถือว่า ความรู้ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของการสถาปนากฎเกณฑ์ชุดหนึ่งๆ ลงไป ในการย้อนอดีต ทั้งๆ ที่กฎเกณฑ์ความเชื่อเหล่านั้นมิได้มีคุณค่ากว่าอย่างอื่น เพียงเพื่อจะสถาปนาทิศทางวิถีประวัติศาสตร์ และบังคับให้ประวัติศาสตร์มีส่วนร่วมในปฏิบัติการทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นพัฒนาการของมนุษยชาติก็เป็นเพียงแค่ชุดของการตีความเท่านั้น แต่วงศาวิทยาปฏิเสธการตีความที่เต็มไปด้วยมายาคติของเอกลักษณ์ ความแน่นอนหรือความมั่นคงว่ามีความจริงเป็นสัจจะให้อ้างอิง

ฟูโกต์เสนอไว้ว่าไม่มีอะไรเลยในมนุษย์ แม้แต่เรือนร่างก็ไม่มีลักษณะคงที่ พอที่จะเป็นฐานสำหรับการรู้จักตัวมนุษย์เอง เป็นเพียงเรือนร่างเป็นที่รวมของคุณสมบัติสารพัดแบบ ความมุ่งหมายสำคัญของฟูโกต์ในการนำเสนอวงศาวิทยาขึ้นมา เพื่อเปิดเผยให้เห็นระบบความรู้ต่างๆ ที่ขัดแย้งแต่ปะทะประสานกันประกอบกันเข้าในสิ่งหนึ่งๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นมนุษย์ แม้แต่เรือนร่างที่ดูราวกับมีเอกภาพ (ธงชัย วินิจกุล, 2534, น.35-48)

โบราณคดีวิทยาเป็นเครื่องมือในการบรรยายระบบความคิดที่อยู่เบื้องหลังการกระทำ แต่ไม่ใช่เครื่องมือที่ดีในการบรรยายผลการกระทำ เพราะ โบราณคดีวิทยาเป็นการวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง ณ จุดหนึ่งของเวลา ไม่ใช่การวิเคราะห์ต้นเหตุและผลที่ต้องดูในช่วงเวลาที่ยาวนานจำกัดอยู่แค่การบรรยายระบบความคิด ไม่ได้พยายามอธิบายการเปลี่ยนแปลงจากระบบหนึ่งเป็นอีกระบบหนึ่ง ในงานเขียน “วินัยและการลงทัณฑ์” ฟูโกต์ คิดว่าเขามีวิธีอธิบายสาเหตุและผล ที่มาเสริม โบราณคดีวิทยา ที่เรียกว่า “วงศาวิทยา” ฟูโกต์ไม่เชื่อถือการเล่าเรื่องที่ดำเนินไปด้วยการมีเป้าหมาย โดยเสนอให้เปลี่ยนมาเล่าเรื่องที่รวมเงื่อนไขเฉพาะเล็กๆ จำนวนมากที่เกิดขึ้นและเป็นไปอย่างไม่ขึ้นต่อกัน บรรดาปัจจัยต่างๆ ล้วนส่งผลต่อการก่อตัวของระบบควบคุมทางสังคมแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมการใช้วงศาวิทยาเพื่อการวิพากษ์ มุ่งรู้ความหมายที่เป็นทางการ และกฎเกณฑ์ทางสังคม แสดงรากเหง้าที่แท้จริงของสิ่งเหล่านั้น การทำวงศาวิทยา คือ การระบุเหตุที่อุบัติขึ้นโดยไม่ตั้งใจ พิจารณากลับไปหาลูกกลับหาง เช่น ปัญหาการคำนวณผิดพลาด ที่ให้กำเนิดสิ่งที่ดำรงอยู่และมีคุณค่ากับเรา เริ่มจากต้นตอที่ต่ำต้อยของบางสิ่งเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปว่าด้วยเหตุนี้สิ่งนั้นจึงไร้ค่า

วงศาวิทยาของฟูโกต์ มีข้อมูลความคิดของนิทเชอ คือ ข้อเสนอว่าความรู้มีสัมพันธภาพที่ลึกซึ้งกับอำนาจ ทำให้ฟูโกต์เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดมิใช่เกิดจากความคิดโดยตัวมันเอง ต้นเหตุ การเปลี่ยนแปลงคือ พลังทางสังคมทั้งหลายที่ควบคุมพฤติกรรมของปัจเจกบุคคล การศึกษาความรู้ด้วยวิธีการทางโบราณคดีวิทยาทำให้ฟูโกต์เห็นว่าอำนาจเป็นตัวการทำให้กรอบคิดพื้นฐาน (Episteme) หรือรูปแบบของวาทกรรม ที่เป็นฐานของความรู้ของเราเปลี่ยน ฟูโกต์เสนอว่า อำนาจมีบทบาทในแง่ครอบงำกับความคิดเชิงบวก ไม่ใช่แค่ควบคุมลี้ลับล้าความรู้ แต่ยังสร้างความรู้ด้วย ความรู้สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเชิงอำนาจ ที่ให้กำเนิดความรู้ขึ้น

อาทิจำการอ่ำงความชอบธรรมบนฐานของความรู้อำบางซุด อำนาจและความรู้จึงสัมพันธ์กันอ่ำงใกล้ชิด แต่ฟูโกต์ไม่ได้สนใจที่จะสร้างข้อสรุปที่นำป่ำสู่สัมพันธ์นิมอ่ำงสุดโต่ง งานของฟูโกต์คือ การตั้งคำถามก่ำกับการอ่ำงความชอบธรรมของความรู้อำบางสาขาวิชา (สายพิน สุพุททมงคล, 2558, น.79-93)

วงศำวิทยำของฟูโกต์คือ วิธีกำรศึกษำเพื่อเปิดเผยปฏิบัติกำรกลไก พิธีกรรมของบรรดอำนาจ วงศำวิทยำมิใช่กำรศึกษำเพื่อวำงรำกฐำนอันแจ่งแ่งร่งให้แ่ความรู้เข่งงใจๆ แต่กลับพยายามแสดงให้เห็นว่ำที่มำของความรู้ ที่เรำเชื่อว่าดี จริง เป็นสัจจะเป็นเหตุผล แท้จริงมีรำกแห่งอ่ำอยู่กับกำรครอบงำ บงกำร และความสัมพันธ์เข่งอำนำจ ความรู้ทำงประวัติศำสตร์เป็นรูปแบบหนึ่งของความรู้ และอำนำจ ที่นักประวัติศำสตร์เป็นผู้ใช้เพื่อบอกว่ำ อะไรคืออดีตที่แท้ ที่ถูกต้อง อำนำจของความรู้อันถูกต้องก็เบียดขับควำมทรงจำรูปกำรณอื่นๆ ออกไป ให้เป็นเพียงนิมำย เรื่องเล่าอันไม่นำเชื่อถือ ในทำงกลับกัน วงศำวิทยำคือ กำรพยายามกอบกู้สถานะของความรู้อ้อยๆจำนวนมำก ซึ่งถูกอำนำจ ความเป็นวิทยำศำสตร์ ควำมถูกต้อง เป็นสัจจะเป็นซึ่งล่ำนแล้วแต่อ่ำสยอำนำจของสถำบัน และกลไกต่งๆ ในสังคมที่ตคอยู่ในอำนำจของวิทยำศำสตร์เบียดบัง กดปรำมเอำไว้ หรือผลักออกป่ำจกำรปริมณทลของความไม่นำเชื่อถือ ให้ความรู้้อยๆ เหล่านั้นมีโอกำสแสดงตัวออกมาอีก ทั้งนี้โดยกำรเปิดเผยให้เห็นว่ำความรู้ที่เชื่อว่าถูกต้องนั้น เป็นเพียงผลผลิตของอำนำจเท่านั้น วงศำวิทยำจึงสนใจศึกษำควำมหลำกหลำย ค้นหำถึงกำรต่อสู้อ่ำงรอยควำมขัดแย้งต่งๆ ของความรู้ในขอบนอก ที่ถูกปฏิเสธไม่ยอมรับโดยมำตรฐำนของความเป็นวิทยำศำสตร์ แต่อันที่จริงแล้วควำมรู้เหล่านั้นคือ กำรโต้แย้งจำกกรอบนอก ความรู้ที่เป็นอิสระ ไม่ถูกรวมศูนย์ภำยใต้กำรอบทำงทฤษฏีสำคัญที่เรำรู้จัก วงศำวิทยำคือกำรปฏิเสธอำนำจของความเป็นวิทยำศำสตร์ (ชงชัย วินิจจะกุล, 2534, น.34-60)

วงศำวิทยำ เป็นวิธีวิทยำที่ฟูโกต์พัฒนำต่อมำจำกวิธีแบบ โบรำณคดีวิทยำของควำมรู้ ซึ่งโบรำณคดีวิทยำของควำมรู้คือ งำนวิเคราะห์ประวัติศำสตร์ของควำมคิดในรูปแบบใหม่ที่ฟูโกต์ต้องการเปิดเผยให้เห็นถึงควำมล่ำมเหลวของวิธีกำรศึกษำประวัติศำสตร์ที่มนุษย์ปัจจุบันยึดมั่นเชื่อถืออยู่ ส่วนวงศำวิทยำเป็นกำรวิเคราะห์ประวัติศำสตร์มนุษย์ ในแง่มุมสำคัญที่ถูกมองขำมไป คือ แ่งมุมประวัติศำสตร์มนุษย์ ที่ถูกก่ำกับ ควำมคุม ควำมคิด อำรมณ ความรู้สึก จิตวิญญาณ เห็นได้จำกกำรศึกษำของฟูโกต์ ในสิ่งทีเรียกว่ำ “ควำมบ้ำ” “สุขภำพ” ฯลฯ วิธีวิทยำแบบวงศำวิทยำ ไม่มองว่ำสิ่งใดเป็น “แก่นแท้” เป็นสิ่งสำกถ แน่นอนตำยตัว หรือมีสิ่งทีประจักษ์ชัดเจนอยู่แล้ว แต่มองว่ำทุกประเด็นแนวคิดที่เรำศึกษำถูกสร้างขึ้น สัจเคราะห์ขึ้น (โดยวำทกรรมและอำนำจ) ทั้งยังมีลักษณะไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) แต่มีลักษณะกลำยรูป แปรรูป (Transformation)

ฟูโกต์ได้รับอิทธิพลควำมคิดวงศำวิทยำมำจำกนิทเชอ เขำยอมรับในบทควำม “Nietzsche Genealogy History” นิทเชอ แยกกำรศึกษำประวัติศำสตร์เป็น 2 แนว หนึ่ง คือกำรศึกษำ

วงศาคณาญาติสาแหรกหรือกำเนิดแบบกลับหัวกลับหางกับการศึกษาที่เคยเข้าใจหรือเคยปฏิบัติกันที่เลือกศึกษาแต่ส่วนที่ดี การเลือกสรรเอาส่วนที่ดีเด่นของ “เครือญาติ” มาพรรณนาเชื่อมโยงกัน แต่วงศาคณาญาติกลับศึกษาด้านที่ถูกทอดทิ้ง ถูกลืม ถูกกดเอาไว้ สองคือการศึกษาการก่อตัว การกำเนิดของความรู้หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เราศึกษา แต่ไม่ใช่เป็นการศึกษาแบบหาจุดเริ่มต้น อันเป็นที่มาของทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น หากเป็นการศึกษาจุดเกิดที่มา สาเหตุ เจือใจ ปัจจัยแห่งความเป็นไปได้ที่หลากหลาย เหลื่อมซ้อน กระจัดกระจาย ในทัศนะของเจ บัทเลอร์ (J.Butler) เห็นว่าวงศาคณาญาติเป็นรูปแบบการค้นคว้าไต่สวนทางประวัติศาสตร์ที่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อความจริงหรือแม้แต่ความรู้ ไม่ใช่ศึกษาเหตุการณ์ (Events) แต่เป็นการศึกษาเงื่อนไขแห่งการก่อกำเนิด

ฟูโกต์จำแนกการศึกษาประวัติศาสตร์วงศาคณาญาติตามนิทเซอร์เป็น 2 ส่วนคือ การศึกษากำเนิดหรือวงศาวิทยา หรือการสืบเชื้อสาย ในอีกด้านหนึ่งคือการศึกษาหาการกำเนิด (Enstehung) คือเงื่อนไขปัจจัยการปรากฏตัวของสิ่งๆ หนึ่ง ในการศึกษาวงศาวิทยาแบบฟูโกต์เราต้องหลีกเลี่ยงการค้นคว้าประวัติผ่านตัวบุคคล ฟูโกต์เน้นการศึกษาความคิด ระบบคิด วาทกรรม ศิลปกรรม แก่นคิดที่ฟูโกต์นำนิทเซอร์อธิบายใหม่คือ การศึกษาการสืบสายหรือค้นหาสาแหรกที่ต่างจากการศึกษาแบบปกติที่จะศึกษาคุณสมบัติที่น่าสนใจ ส่งผ่านต่อเนื่องกันมา จุดนี้เองฟูโกต์เห็นว่าเป็นความตั้งใจมองข้ามความแตกต่าง เหลื่อมล้ำ การเกิดดับของสรรพสิ่ง มีความตั้งใจให้เกิดความเป็นเอกภาพ ความเป็นหนึ่งเดียวไม่สอดคล้องกับความจริง การศึกษาสาแหรกกำเนิดหรือวงศาวิทยา ก็เพื่อทำลายมายาคตินี้ ให้เห็นถึงความหลากหลาย กระจัดกระจายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังอีกมุมหนึ่ง แต่ฟูโกต์ในฐานะนักคิดแนวโซซูร์ (Saussure) มองว่า คุณสมบัติใดๆ ของสรรพสิ่งไม่ได้เป็นสิ่งที่อยู่ในตัว แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างถูกประดิษฐ์ตกแต่งขึ้นมาจากสิ่งรอบข้างมากมาย ดังนั้น การศึกษาสาแหรกบรรพบุรุษจึงไม่ได้เป็นการค้นพบความลับที่ยิ่งใหญ่ที่ถูกซ่อนอยู่ตรงกันข้าม ความลับที่ถูกซ่อนอยู่คือ การประดิษฐ์สร้างคุณลักษณะต่างๆ จากเงื่อนไขที่ซับซ้อน อีกทั้งมายภาพเกี่ยวกับความต่อเนื่อง (Continuity) เป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งฟูโกต์ต่อสู้คัดค้านมาตลอด ฟูโกต์เชื่อตามนิทเซอร์ว่า ประวัติศาสตร์ไม่ได้เป็นเรื่องของความดีงาม แต่เป็นเรื่องของความต่ำทราม เป็นการเอาการตีความเฉพาะทาง ซึ่งมีเจตนาที่ชั่วร้ายให้เป็นเรื่องที่ฟังดูสูงส่ง มาครอบงำเป้าหมายแท้จริง สำหรับแนวคิดแบบกำเนิดหรือวงศาคณาญาติในแนวนิทเซอร์ รากฐานของระบบศีลธรรมนับตั้งแต่เพลโตมาไม่สามารถพบได้ในความจริงที่เป็นอุดมคติ แต่พบได้ในจุดกำเนิดที่ต่ำต้อย การปะทะที่สกปรกแต่ไม่หยุดหย่อนของเจตจำนงต่างๆ ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของอุบัติเหตุ การกระจัดกระจาย เหตุการณ์เป็นเรื่องบังเอิญตามยถากรรม ความผิดพลาด ไม่ใช่เป็นเรื่องพัฒนาการที่สูงส่งหรือเกิดจากการต่อสู้เพื่อเสรีภาพ ความเชื่อในวิทยาศาสตร์ต่างๆ ของเรายังเป็นศรัทธาเชิงอภิปรัชญา ศรัทธาแบบคริสเตียน ซึ่งคือศรัทธาแบบเพลโตว่า พระเจ้าคือความจริง และความศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นจริง แต่ถ้า

หากสมการเหล่านี้ไม่น่าเชื่อถืออีกต่อไป ถ้าสิ่งที่สามารถถูกมองได้ว่าศักดิ์สิทธิ์คือ ความผิดพลาด ความมีเดบอด และคำโกหก ถ้าตัวพระเจ้าเอง (และความจริง) กลับปรากฏเป็นการโกหก ที่ดำเนินการมายาวนาน ความเชื่อดังนี้ มักแอบแฝงอยู่กับการศึกษาวงศาณาญาติธรรมดาหรือ การศึกษาแนวกำเนิดวิทยา ที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของความคิด มองเรื่องการถล่มกรงโดย เหตุผล แต่สำหรับฟูโกต์ ที่จริงแล้วคือออกดีอีกอย่าง ฟูโกต์มองว่า “ความคิด” เกิดมาจากอุบัติเหตุ โอกาส ความผิดพลาด การกลับหัวกลับหางที่ไม่จำเป็นต้องมาจากเหตุผล สิ่งที่ดี สิ่งที่เป็นสิริสุขที่ ดั้งนั้นวงศาวิทยาหรือวงศาณาญาติจึงไม่ใช่การศึกษาระบบความคิด ระบบศีลธรรมที่ก่อรูปและ ก้าวไปข้างหน้าเรื่อยๆ แต่เป็นการค้นพบ ด้านที่เป็นรอยแยก รอยเลื่อน ไม่ต่อเนื่อง ไม่มีเสถียรภาพ ดังนั้นการศึกษาวงศาวิทยา จึงไม่ใช่การรับมรดกตกทอดค่านิยมที่ดั้งเดิม ที่เป็นรากฐานให้กับ ปัจจุบัน ตรงกันข้าม มันจะสั่นคลอนปัจจุบันเป็นการวิพากษ์ (Critique) มากกว่า ภาพรวมของ ประวัติศาสตร์คล้ายกับร่างกายมนุษย์ที่ผันแปรเปลี่ยนแปลง ถูกกระทำโดยอำนาจและความรู้ ที่ถูก ผลิตสร้างขึ้นต่างๆ กันไปในแต่ละช่วงของยุคสมัย และความรู้ก็ไม่ได้สัมพันธ์กับความจริงของโลก ภายนอก หากแต่เป็นการประดิษฐ์สร้างของมนุษย์ ตามแนวคิดของนิทเชอ ซึ่งถึงที่สุดแล้วความรู้ก็ เป็นผลจากการปะทะต่อสู้ ขัดแย้งระหว่างพลังอำนาจต่างๆ ในลักษณะเช่นเดียวกับประวัติศาสตร์ก็ ไม่ใช่เป็นการสะสมตัวของเหตุปัจจัยต่างๆ หากแต่เป็นเรื่องของการละเล่น เป็นเวทีแห่งการต่อสู้ ของพลังอำนาจต่างๆ เพื่อการครอบงำ ทุกยุคทุกสมัยของเราก็คือช่วงผ่านจากการครอบงำหนึ่ง ไปสู่ อีกการครอบงำหนึ่ง

ทักษะของฟูโกต์คล้ายคลึงกับโซซูร์ ที่ไม่ให้ความสำคัญกับผู้พูด ที่สำคัญคือ ความรู้ ซึ่งเป็นการปฏิบัติทางสังคม และเกิดจากการปฏิบัติทางสังคม ซึ่งส่งผลใน การครอบงำ ควบคุม หล่อหลอมร่างกาย ความคิด พฤติกรรมของมนุษย์ ที่ถูกหล่อหลอม ถูกดัดแปลง ให้แปรเปลี่ยนไป แล้วก็สร้างขึ้นใหม่โดยองค์ความรู้ยุคตลอดในช่วงเวลาต่างๆ ของประวัติศาสตร์ ฟูโกต์แบ่งประวัติศาสตร์ความรู้เป็น 2 แบบ แบบแรก คือการศึกษาประวัติศาสตร์ความรู้จากภายใน โดยวิธีวิทยาแบบโบราณคดีวิทยาของความรู้ คือการศึกษาจากกฎเกณฑ์แบบแผนภายในขององค์ ความรู้ ว่ามีการเกาะกลุ่มกันอย่างไร จัดแบ่งตัวเองอย่างไร มีกฎเกณฑ์ในการจัดระเบียบ แบ่งแยก จัดลำดับขึ้นอย่างไร แบบสอง ศึกษาจากภายนอกของความรู้ ด้วยวิธีวงศาวิทยาหรือวงศาณาญาติ คือ การศึกษากระบวนการที่ความจริงหรือความรู้แบบต่างๆ ถูกผลิตขึ้นมา ซึ่งความคิดนี้นำไปสู่การถอด รื้อศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมและมนุษย์ว่าไม่ได้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นกลาง

วงศาวิทยา อยู่ตรงข้ามกับการค้นหาจุดเริ่มต้นและความจริงที่เป็นสากล ไม่ขึ้นอยู่กับ กาลเวลา อีกทั้งตรงข้ามกับความคิดว่ามีความก้าวหน้าแบบไม่หยุดยั้ง วงศาวิทยาต้องการเปิดเผย ถึงบทบาทการกระทำของการครอบงำแบบต่างๆ ที่ไม่จบสิ้น ปริมาณของความรุนแรง การต่อสู้

ซึ่งองค์ประกอบสำคัญคือความรู้ การที่มนุษย์ปกครอง (ตนเองและผู้อื่น) โดยการผลิตความรู้ (การสร้างขอบเขตซึ่งทำให้การปฏิบัติที่จะบอกได้ว่าอะไรถูกอะไรผิดเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีความจำเป็น) การศึกษาประวัติศาสตร์ในมุมมองของฟูโกต์จึงเป็นเรื่องของการต่อสู้ ความรุนแรง และการครอบงำที่กระทำผ่านความรู้เป็นนัยสำคัญ ผลกระทบที่สำคัญที่สุดของวงศาวาทวิทยาคือการวิพากษ์ความรู้หรือศาสตร์ต่างๆ ของมนุษย์ว่าล้วนเพื่อการครอบงำ และเครื่องมือสำคัญของอำนาจการครอบงำคือความรู้ อารยธรรมสมัยใหม่คือ การจำแนกย่อย ความรู้ออกเป็น “ศาสตร์” ต่างๆ ที่แตกย่อย จัดลำดับ กดทับความรู้ออกเป็นประเภทต่างๆ ฟูโกต์เรียกว่า “ความรู้ที่ถูกกดเหยียดหรือกดทับ” รวมทั้งถูกละเลย มองข้าม

งานศึกษาช่วงต้น “โบราณคดีวิทยาของความรู้” หรือแนวการวิเคราะห์วาทกรรม จะเสมือนว่าไม่มีมนุษย์หรือบุคคลอยู่ในสังคม จะมีก็แต่การปฏิบัติการทางวาทกรรม หรือผลของการทำงานของวาทกรรม ทำให้งานของฟูโกต์คล้ายแดร์ริดา ที่มองว่า ไม่มีสิ่งใดอยู่พ้นไปจาก “Text” ตามแนวสำนักคิด โครงสร้างนิยม ฟูโกต์จึงเสนอว่า ประวัติศาสตร์หรือสังคมมนุษย์เปรียบเสมือนเป็นการหมุนเวียน ปะทะ ชัดแย้ง ประจวบเหมาะ ของกระจุกสายใยเครือข่ายของสองสิ่ง que เชื่อมโยงกันเข้าไว้ด้วยกัน คือวาทกรรม ความรู้ และอำนาจ ซึ่งอำนาจ และความรู้ต่างสื่อถึงการดำรงอยู่ของอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจโดยปราศจากการก่อรูปมแดนแห่งความรู้ที่เป็นผลเชื่อมโยงกัน สิ่งที่มีอำนาจได้กระทำ สิ่งที่เป็นเป้าหมายเพื่อการศึกษาหรือเป็นเหยื่อของอำนาจคือร่างกายของมนุษย์ที่ถูกแบ่ง แยก ผ่า บิด กด เปลี่ยนรูป กักขัง จองจำทั้งโดยตรงและโดยอ้อมด้วยศาสตร์ต่างๆ ไม่มีอำนาจใดที่ไม่ต้องอาศัยความเชื่อว่า สิ่งที่ได้ทำ (ใช้อำนาจ) เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ควรกระทำ ในขณะที่เดียวกันผลแห่งการกระทบของอำนาจก็ทำให้เกิดองค์ความรู้ต่างๆ ฟูโกต์ชี้ว่าวงศาวาทวิทยาเน้นถึงความผันแปรไม่เชื่อลักษณะสากลคงที่ อีกทั้งเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับร่างกายมนุษย์ที่ตกอยู่ภายใต้การกระทำของอำนาจ (ธีรยุทธ บุญมี, 2557, น.110-126)

วงศาวาทวิทยาของฟูโกต์เป็นการวิพากษ์ถอดรู้หรือความหมายที่เป็นทางการและเกณฑ์ประเมินคุณค่าของสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจตนเองของเรา เพื่อแสดงให้เห็นรากเหง้าที่แท้จริงของสิ่งเหล่านี้เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปว่าด้วยเหตุนี้สิ่งนั้นจึงไร้ค่า จุดยืนทางคุณค่าของวงศาวาทวิทยาคือประวัติศาสตร์ของปัจจุบัน ในสองความหมายแรก วัตถุประสงค์ของการศึกษาประวัติศาสตร์คือต้นกำเนิดของกฎ การปฏิบัติหรือสถาบันที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน และอ้างว่ามีอำนาจเหนือเรา ความหมายที่สองเจตนาหลักของวงศาวาทวิทยามีใช่การเข้าใจอดีตหรือศึกษาอดีตเพื่อเข้าใจอดีต แต่เพื่อเข้าใจและประเมินปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อทำลายความชอบธรรมของอำนาจที่ไม่อาจอธิบายตัวมันเองได้ในฐานะผู้ผลักดันความคิดเรื่องประวัติศาสตร์ของปัจจุบัน ฟูโกต์เสนอความรู้มีสัมพันธ์ภาพที่ลึกซึ้งกับอำนาจ

ฟูโกต์เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของความคิดมิใช่เกิดจากความคิดโดยตัวมันเอง ต้นเหตุ การเปลี่ยนแปลงคือ พลังทางสังคมทั้งหลาย ที่ควบคุมพฤติกรรมของปัจเจกบุคคล การศึกษาความรู้ด้วยวิธีการ โบราณคดีวิทยาของความรู้ ทำให้ฟูโกต์เห็นว่า อำนาจเป็นตัวการทำให้ กรอบคิดพื้นฐาน (Epistem) หรือรูปแบบของวาทกรรม ที่เป็นฐานของความรู้ของเราเปลี่ยน การรู้ จึงไม่สามารถหนีจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด อำนาจมีบทบาทในแง่ กรอบกำกับความคิดเชิงบวก คืออำนาจไม่ใช่แค่ควบคุมหรือล้มล้างความรู้แต่ยังสร้างความรู้ด้วยความรู้สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจที่ให้กำเนิดความรู้ นั้น เช่น รัฐบาลที่อ้าง ความชอบธรรมบนฐานของความรู้บางชุด สามารถถูกท้าทายอำนาจโดยความรู้ชุดเดียวกัน

ความรู้และอำนาจ สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดเป็นสองสิ่งที่ไม่สามารถแยกกันได้ ฟูโกต์ไม่มีใจ ใจกับการคิดแบบอภิปรัชญา ตัวอย่างงานของฟูโกต์ในการวิพากษ์งาน ปรัชญาสมัยใหม่ของคานท์ ที่เขียนบทความเรื่อง “อะไรคือความรู้แจ้ง” ฟูโกต์เริ่มต้นบทความของเขาด้วยการเสนอว่าเราอาจ นิยามปรัชญาสมัยใหม่ว่าเป็นความพยายามที่จะตอบคำถามคานท์ว่า การรู้แจ้งคืออะไร? คำถามนี้ หมายความว่าอย่างไร? การวิพากษ์ของฟูโกต์คือ การตรวจสอบข้อเสนอที่อ้างว่าเป็นเงื่อนไขที่ จำเป็น เป็นอื่น ไม่ได้ โดยมีเจตนาทำลายความน่าเชื่อถือของข้อเสนอ นั้น ด้วยการแสดงให้เห็นว่ามัน เป็นเพียงอุบัติเหตุทางประวัติศาสตร์เท่านั้น ฟูโกต์กล่าวถึงวิธีการไม่เห็นโอกาสและเทศะ แต่เป็น “วงศาวิทยาในแง่การออกแบบและโบราณคดีวิทยาในแง่วิธีการ” วิธีการศึกษาเป็นโบราณคดีวิทยา ไม่เป็นจริงเห็นโอกาสและเทศะในแง่ที่ไม่ได้พยายามค้นหาโครงสร้างสากลของความรู้ทุกประเภท แต่เพื่อเปิดเผย ความเป็นไปได้ของการไม่เป็น ไม่ทำ ไม่คิด ในสิ่งที่เราเป็น ทำหรือคิด สิ่งที่ฟูโกต์ สนใจคือ การเปิดเผยความเป็นไปได้ที่การหยั่งรู้และการวิเคราะห์ห้บอกว่าเป็นไปไม่ได้ ความบังเอิญ ที่ถูกอ้างว่าเป็นความจริงแท้ ฟูโกต์ปฏิเสธว่าเขาไม่ใช่ นักโครงสร้างนิยม แต่เราเห็นความเกี่ยว ดองที่ชัดเจนของทฤษฎี โครงสร้างนิยมกับ โบราณคดีวิทยาของความรู้ของฟูโกต์ ที่พูดไว้ว่า เขาพยายามพัฒนา “ประวัติศาสตร์ของความจริง” ในระดับกว้างที่สุดว่า ประกอบด้วยสามส่วน หลักๆคือหนึ่งการวิเคราะห์ “เกมแห่งความจริง” (ระบบวาทกรรมทั้งหลายที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้าง ความจริง) ทั้งความจริงเกี่ยวกับตัวมันเองและที่สัมพันธ์กับวาทกรรมอื่น สองการวิเคราะห์เกมส์ แห่งความจริงที่ดำรงอยู่ในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และสามการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เกมส์แห่งความจริงกับตัวตน เราจะเห็นการศึกษาเกมส์แห่งความจริงในฐานะระบบของวาทกรรม ต่างๆ ด้วยวิธีการ โบราณคดีวิทยา และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระบบวาทกรรมกับอำนาจ ด้วยวิธีการวงศาวิทยา เกมส์แห่งความจริงในที่นี้หมายถึง องค์ความรู้ชุดต่างๆ ทั้งที่เป็นความรู้และ จะกลายเป็นความรู้ ที่เราสนใจ โบราณคดีวิทยาของฟูโกต์แสดงถึงความรู้สัมพันธ์กับกรอบทาง ประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไปมา หาแบบแผนไม่ได้ ส่วนวงศาวิทยา ก็แสดงให้เห็นว่าความรู้

ผูกพันกับอำนาจ และการครอบงำ ซึ่งงานของฟูโกต์ล้วนแสดงให้เห็นถึงความเป็นคู่ตรงข้าม (สายพิน สุพุทธมงคล, 2558, น.79-178)

ความแตกต่างระหว่าง “โบราณคดีวิทยาของความรู้” กับ “วงศ์วิทยา” ทำให้ผู้สนใจศึกษาฟูโกต์วิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานา บ้างว่าเราสามารถแบ่งฟูโกต์ได้เป็น 2 ช่วงที่แตกต่างกันชัดเจน แต่อีกหลายคนกลับเห็นว่าทั้งสองวิธีวิทยาเป็นเพียงการเปลี่ยนจุดเน้นหรือแง่มุมในการวิเคราะห์ และไม่ได้ขัดแย้งกันหรือกระทั่งกล่าวว่า “โบราณคดีวิทยาของความรู้” เป็นวิธีการแต่งวงศ์วิทยาเป็นเป้าหมาย อันได้แก่ การเปิดเผยการครอบงำของวาทกรรม ที่เชื่อว่าเป็นสัจจะว่าเป็นเช่นนั้นได้อย่างไร และสามารถท้าทายด้วยวาทกรรมย่อยอื่นๆ ที่ถูกคบบังได้ได้อย่างไร ฟูโกต์ดูเหมือนยอมรับความแตกต่างระดับหนึ่ง แต่ดูเหมือนจะมีได้ยอมรับว่า มีความเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ใดๆ ในความคิดของเขา อย่างไรก็ตามด้วยข้อเสนอที่ขาดความชัดเจน การใช้ภาษาที่กำกวม ความเป็นนามธรรมในข้อเขียน ได้กลายเป็นที่มาของการตีความไปต่างๆ กันของผู้ที่สนใจศึกษาความคิดของฟูโกต์ (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534, น.40)

ทั้งนี้ฟูโกต์ตั้งชื่องานประวัติศาสตร์ความคิดของเขาที่ทำในตอนแรกว่า “โบราณคดีวิทยา” (Archaeology) ของความคิด แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็น “วงศ์วิทยา” (Genealogy) ของความคิด (สายพิน สุพุทธมงคล, 2558, น.3)

ทั้งนี้สองวิธีวิทยาของฟูโกต์ มีผู้สนใจนำไปใช้ในการศึกษา บ้างแบ่งแยกระหว่างสองวิธีขาดจากกันอย่างชัดเจน บ้างนำไปศึกษาโดยเลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง แต่สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีมุมมองต่อวิธีวิทยาของฟูโกต์ว่า วงศ์วิทยา เป็นการเพิ่มปฏิบัติการทางสังคม และเรื่องอำนาจ เพื่อขยายหลักการวิเคราะห์จากโบราณคดีวิทยา นอกเหนือจากเรื่องความรู้ วงศ์วิทยาเสนอเรื่องของอำนาจ

2.4 ความรู้และอำนาจ

งานวงศ์วิทยาของฟูโกต์นับจาก “Discipline and Punish” เนื้อหาอธิบายการแปรเปลี่ยนของความรู้ วาทกรรม ในศตวรรษต่างๆ จากยุคคลาสสิกจนถึงศตวรรษที่ 19 อันเนื่องมาจากการปะทะประสานของวาทกรรมต่าง ๆ ในเรื่องอาชญากรรมในศตวรรษที่ 16 และวิธีการลงโทษเป็นคนละเรื่องกับศตวรรษต่อๆ มา คุกซึ่งอยู่คู่กับอาชญากรรมได้กลายเป็นแบบฉบับของสังคมในการสร้างวินัย ความต้องการสร้างวินัย มีผลย้อนกลับ ทำให้ลักษณะของคุก และวาทกรรมว่าด้วยอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไป คุกแต่ละยุคสะท้อนทัศนะของสังคมเวลานั้นต่อสังคมอุดมคติ สะท้อนทัศนะของสังคมเวลานั้นต่อความเบี่ยงเบนจากพฤติกรรมปกติ วิธีจัดการกับความเบี่ยงเบนเหล่านั้น ประเด็นที่ฟูโกต์เน้นตลอดคือความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างระบบของความรู้ที่เราถือว่าเป็นสัจจะหรือความจริง กับลักษณะแบบแผนของอำนาจ หมายถึง ความเป็นสัจจะของความรู้ใดๆ มิได้เกิดจากคุณสมบัติเชิงญาณวิทยาใดๆ ในตัวองค์ความรู้นั้นๆ เอง

(ระบบพรรค, ทฤษฎี, ข้อพิสูจน์, คำอธิบาย ฯลฯ) แต่เกิดจากอำนาจที่มาคู่กับความรู้นั้น และอำนาจที่ความรู้นั้นผลิตขึ้นมา

ฟูโกต์เสนอเน้นใน “Discipline and Punish” บทบาทของอำนาจ ที่อยู่คู่กับการอ้างว่าเป็นแบบแผนอันถูกต้อง เป็นธรรมชาติ หรือเป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางชีวภาพ อำนาจเช่นนี้สามารถทำให้เกิดการลงโทษ, ฝึกฝน, ดัดแปลงนิสัยของผู้ถูกกล่าวหาว่าเบี่ยงเบน ตัวบุคคลในองค์กรหรือกลไกรัฐมิใช่แหล่งที่มาของอำนาจ เป็นแต่เพียงผู้กระทำการโดยอ้างอิงอำนาจนี้เป็นเพียงผู้ใช้ อำนาจของความเป็นสัจจะอันเป็นอำนาจที่เด่นชัด และรุนแรงคืออำนาจที่มาด้วย “วาทกรรม” เกี่ยวกับเพศ พฤติกรรมทางเพศ ศิลธรรมทางเพศ อำนาจเหล่านี้มากับการอ้างอิงถึงความถูกต้อง สัจจะและธรรมชาติ เพื่อจัดการกับพวกนอกรีต เบี่ยงเบน ความรู้กับอำนาจดำรงอยู่ด้วยกันเสมอ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปราศจากการสถาปนาความรู้บางอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา และไม่มีความรู้ที่ดำรงอยู่โดยปราศจากอำนาจหรือโดยไม่ผลิตอำนาจ ความรู้ มิใช่ผลงานขององค์กร ประชานหรือบุคคลผู้รู้ แต่อย่างไร ความรู้หรืออำนาจก่อให้เกิดซึ่งกันและกัน นี่คือข้อเสนอที่สำคัญมากจากงานระยะหลังของฟูโกต์ ความรู้มิใช่ทางออกที่สะอาดปราศจากการครอบงำมนุษย์ หรือเพื่อปลดปล่อยมนุษย์ ความรู้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่แยกไม่ออกจากอำนาจการครอบงำชนิดหนึ่งๆ ความมุ่งมั่นแสวงหา ประารถนาในความรู้ อาจมิได้แสดงถึงความก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ จนบรรลุความรู้แจ้ง แต่กลับเป็นปฏิสัมพันธ์ไม่รู้จบระหว่างความปรารถนาในอำนาจกับความปรารถนาที่จะรู้ ผลงานสร้างสรรค์ และอารยธรรมทั้งหมดคือ “ผลิตผลของอำนาจหรือความรู้” ประวัติศาสตร์ก็มีใช้ความก้าวหน้าอย่างเป็นสากลของเหตุผล แต่เป็นผลผลิตของอำนาจ การครอบงำโดยระบอบความรู้หนึ่งสู่การครอบงำโดยอีกความรู้หนึ่ง ฟูโกต์กล่าวว่า “กฎทั้งหลายล้วนแล้วแต่ว่างเปล่าในตัวเอง ล้วนแล้วแต่มีความรุนแรง และไม่มีที่ยุติสิ้นสุด มันล้วนแล้วแต่จะถูกบิดผันอย่างไรก็ได้ตามแต่ความต้องการ”

ภายในปริมณฑลทางสังคมมีวาทกรรมและปัจจัยที่ไม่ใช่วาทกรรม วาทกรรมที่ฝังรากลึกจะกลายเป็นสถาบันทางสังคม หลากหลายกระจายอยู่ทุกกาลเทศะ การปะทะประสานกันของวาทกรรม จนเกิดเป็นวาทกรรมใหม่ ความรู้ใหม่ พฤติกรรมใหม่ ซึ่งแท้จริงแล้ว การดำรงอยู่ของวาทกรรม หนึ่งๆ หมายถึง ย่อมมีวาทกรรมที่แตกต่างเป็นปฏิปักษ์ดำรงอยู่ควบคู่กัน ความแตกต่างของวาทกรรม ว่าด้วยเรื่องเดียวกันแต่มีสาระต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งแย้งซึ่งกันที่คือ การพยายามครอบครองปริมณฑลในสังคมให้ได้เหนือคู่แข่งของตน ครอบงำความเชื่อของผู้คน แสดงถึงการมีอำนาจเหนือกว่าวาทกรรมที่เป็นคู่ต่อสู้ การใช้อำนาจจึงแฝงอยู่ในความแตกต่าง และปรากฏตัวออกมาตลอดเวลาที่มีการครอบครองปริมณฑลเหนือกว่าคู่แข่ง เราต้องใช้อำนาจปราบปรามให้วาทกรรมอื่นกลายเป็นความไม่จริง ไม่สมเหตุสมผลจาก “ปกติ” อาทิ วาทกรรม

วิทยาศาสตร์ มีความถูกต้องมากกว่า ชอบธรรมมากกว่าวาทกรรมเชิงไสยศาสตร์ อำนาจแฝงอยู่ตลอดเวลาในความรู้ทั้งหลาย ฝ่ายใดชนะหมายถึงการได้ครอบครองพื้นที่ปริณิชนที่ใช้อธิบายเหตุการณ์นั้น ซึ่งหมายถึง ต้องใช้อำนาจเบียดขับคู่ต่อสู้ให้กลายเป็นวาทกรรมที่ผิด ไร้เหตุผล ไม่น่าเชื่อถือ อำนาจดำรงอยู่ในความรู้และความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงอยู่ในความแตกต่างขัดแย้งต่อคู่กันของความรู้ทั้งหลาย

ประเด็นที่ฟูโกต์ให้ความสำคัญคือ ความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันระหว่างระบบของความรู้ ที่ถือว่าเป็นสัจจะหรือความจริง กับลักษณะแบบแผนของอำนาจ ซึ่งอยู่คู่ขนานไปกับการอ้างว่าเป็นแบบแผนที่ถูกต้อง และสามารถทำให้เกิดการลงโทษ ฝึกฝน ดัดแปลงนิสัยของผู้ถูกหาว่าเบี่ยงเบนไป แต่ความรู้ที่ถือว่าเป็นสัจจะเมื่อเกิดขึ้น ก็ไม่ได้หมายความว่าความรู้ชุดอื่นจะถูกทำลายลงไป มันเพียงถูกกดหรือพรางไว้ และสัจจะจะดำรงสถานะเดิมของมันได้ ก็ด้วยการ ครอบครองปริณิชนในสังคมให้ได้เหนือคู่แข่งของตน ต้องใช้อำนาจปราบให้วาทกรรมอื่นกลายเป็นความไม่จริง ไม่สมเหตุสมผล หรือผิดเพี้ยนไปจากปกติ (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534, น.34-52)

3. ทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ (Framing Process Theory)

โดยโรเบิร์ต ดี เบ็นฟอร์ด (Robert D. Benford) และ เดวิท เอ สโนว์ (David A. Snow)

ภายใต้สำนักคิดทฤษฎีการสร้างกรอบประเด็นทางวัฒนธรรม (Cultural Framing School) ตัวแบบทฤษฎีระดมทรัพยากร และตัวแบบทฤษฎีกระบวนการทางการเมืองถูกพิจารณาว่าอธิบายขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบยึดติดกับการเมืองมากเกินไป การอธิบายในระยะต่อมาจึงนำมิติทางวัฒนธรรมเข้ามาเสริมโดยเชื่อมโยงมุมมองการระดมทรัพยากรและจิตวิทยาสังคมเข้าด้วยกัน เรียกแนวคิดใหม่นี้ว่า “การสร้างกรอบ” (Framing) และมีตัวแบบการจัดระเบียบกรอบ (Frame Alignment Model) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้ออธิบายที่สำคัญ โรเบิร์ต ดี เบ็นฟอร์ด (Robert D. Benford) และ เดวิท เอ สโนว์ (David A. Snow) เป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีนี้ โดยได้นำทฤษฎีการวิเคราะห์กรอบ (Frame Analysis) ของ อีวินิง ก็อบแมน (Erving Goffman) ซึ่งนิยาม “กรอบโครง” ว่าหมายถึงแผนผังหรือแบบแผนในการตีความ ซึ่งทำให้ปัจเจกชน สามารถกำหนดที่ตั้ง รับรู้ ระบุ และจัดประเภทเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชีวิตของพวกเขา มาเป็นฐานในการวิเคราะห์ (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552, น.107-115)

เบ็นฟอร์ดและสโนว์ (Benford and Snow) เสนอว่าปัญหาแนวคิดทฤษฎีขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่พัฒนามาจนถึง ปี ค.ศ.1980 ได้มีการละเลยภารกิจที่สำคัญคือ งานสร้างความหมาย ซึ่งหมายถึง การต่อสู้เพื่อการผลิตความคิด และความหมายต่างๆ เพื่อการระดมพลัง

ต่อต้านการระดมพลัง ขบวนการทางสังคมมิใช่เป็นแค่ผู้ส่งต่อความคิด และความหมายที่ดำรงอยู่แล้วหรือเกิดขึ้นมาเองโดยอัตโนมัติจากการจัดแจงโดยโครงสร้างหรือจากอุดมการณ์ที่มีอยู่ แนวคิดนี้มองว่านักกิจกรรมในขบวนการทางสังคมคือผู้กระทำการทางความหมาย ซึ่งทำการผลิตและดูแลรักษาความหมายที่ผลิตขึ้นในกลุ่มผู้สนับสนุน รวมทั้งพวกสื่อสารมวลชน รัฐบาลท้องถิ่น และรัฐบาลกลางถูกถักทออยู่ในสิ่งที่ ฮอล (Hall) เรียกว่า “การเมืองของการสร้างความหมาย”

การสร้างกรอบมีลักษณะเป็นกระบวนการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำที่ต้องมีผู้กระทำการ เป็นการแข่งขันต่อสู้ในระดับของการสร้างความจริง มีการสร้างกรอบในการตีความหมายซึ่งแตกต่างไปจากกรอบเดิมที่ดำรงอยู่ และไม่เพียงแต่แตกต่าง แต่กรอบคิดใหม่นี้ยังเข้าโจมตีและทำลายกรอบคิดเดิมอีกด้วย ผลของกระบวนการสร้างกรอบ เป็นฟอร์ดและสโนว์ เรียกว่า “กรอบคิดของการกระทำรวมหมู่”

ลักษณะกรอบของการกระทำรวมหมู่ คือแผนผังการตีความอธิบายสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชีวิตและใน โลก โดยรวม การสร้างกรอบช่วยให้สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นมีความหมายขึ้นมา การสร้างกรอบมีหน้าที่ในการจัดระบบประสบการณ์ และนำทางการกระทำของปัจเจก การสร้างกรอบของการกระทำรวมหมู่ทำหน้าที่ในการตีความ โดยทำให้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในวิสัยที่จะเข้าใจได้ เพื่อที่จะระดมผู้คนที่มีศักยภาพในการเข้าร่วมขบวนการ ดึงคนที่เฝ้าดูอยู่เฉยๆ ให้เข้ามาร่วมสนับสนุนขบวนการ รวมทั้งเพื่อสลายพลังของฝ่ายต่อต้าน ดังนั้นการสร้างกรอบของการกระทำรวมหมู่จึงหมายถึงชุดของความเชื่อและความหมาย ซึ่งมุ่งสู่การกระทำ ซึ่งสร้างแรงบันดาลใจ และความชอบธรรมต่อกิจกรรมและการรณรงค์ขององค์กรการเคลื่อนไหว

กระบวนการสร้างกรอบความคิดที่นักเคลื่อนไหวต้องปฏิบัติใน 3 ประการ

ประการแรก การสร้างกรอบในการวินิจฉัยปัญหา (Diagnostic Framing) โดย (1) ระบุถึงตัวปัญหา (2) สาเหตุของปัญหาและตัวกระทำการให้เกิดปัญหา เนื่องจากขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมมีเป้าหมายที่หาทางเปลี่ยนแปลงสภาพปัญหา อาทิ กรอบ โคร่งความคิดจากปัญหาการกระทำของผู้มีอำนาจขาดความยุติธรรม การสร้างกรอบความคิดจากปัญหาด้านอัตลักษณ์

ประการที่สอง การสร้างกรอบในการหาทางออกของปัญหา (Prognostic Framing) คือ ข้อเสนอในการแก้ปัญหา แผนการแก้ปัญหา และยุทธวิธีในการแก้ปัญหา เป็นการแสวงหาคำตอบว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องทำ ทางออกของปัญหาเชื่อมโยงผลการวินิจฉัยสาเหตุของปัญหาจะเป็นตัวกำหนดทางเลือกต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงเตรียมการสร้างกรอบโต้กลับเพื่อตอบโต้ฝ่ายตรงข้ามหรือเรียกว่าการสร้างกรอบในการปกป้องตัวเอง

ประการที่สาม การสร้างกรอบการจูงใจ (Motivational Framing)

การสร้างกรอบในการจูงใจ มีเป้าหมายเพื่อดึงคนเข้ามาร่วมขบวนการ เป็นการกระทำผ่านภาษา และการเลือกใช้คำศัพท์ที่จะกระตุ้นให้คนกลุ่มต่างๆ เข้าร่วมและสนับสนุนขบวนการ เป็นฟอร์ด (Robert D. Benford) พบว่า ศัพท์ที่ใช้ได้แก่ ความรุนแรงของปัญหา ความเร่งด่วนของปัญหา ขบวนการทางสังคมจะแก้ปัญหาได้จริง และหน้าที่ที่ควรทำ คำเหล่านี้จะบีบให้คนกลุ่มต่างๆ เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องเข้าร่วมขบวนการ และคำศัพท์ที่ใช้เรียกร้องคือ “ภาระหน้าที่” ของพวกเขาที่ต้องเข้าร่วมขบวนการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว การสร้างกรอบ โครงความคิดจะสามารถส่งผลให้เกิดพลังในการระดมได้ ต้องเชื่อมต่อกับผู้สนับสนุน องค์กรกลุ่มต่างๆ ด้วยแนวคิด การสร้างพันธมิตรทางกรอบ โครงความคิด (Frame Alignment)

กระบวนการสร้างพันธมิตรการสร้างกรอบความคิด (Frame Alignment Processes)

กระบวนการสร้างพันธมิตรทางกรอบ โครงความคิด ตามแนวทางของ เดวิท เอ สโนว์ (David A. Snow) หมายถึง การเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดที่ถูกปรับผ่านการตีความหมายของปัจเจก กับองค์การเคลื่อนไหว เน้นเชื่อมกลุ่มคนที่เป็นพลังเงียบ แต่ประสบความสำเร็จไม่เป็นธรรม และมีแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาไปในทิศทางเดียวกับกลุ่มเคลื่อนไหว โดยทำหน้าที่เชื่อมประสาน และขยายส่วนข่าวสารข้อมูลผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์ทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์กร รวมทั้งผ่านสื่อสารมวลชน โทรทัศน์ วิทยุ จดหมาย

การขยายกรอบ โครงความคิด (Frame Amplification)

การขยายกรอบ โครงความคิด ใน 2 ประเด็นคือ ประเด็นความเชื่อ ประเด็นที่ 1. ค่านิยม ด้วยการยกระดับค่านิยมบางประการที่มวลชนเป้าหมายยึดถืออยู่ เพื่อเชิญชวนหรือระดมให้คนเหล่านั้นมาร่วมในขบวนการ ค่านิยมที่นำมาใช้บ่อยคือค่านิยมที่เชื่อมโยงกับประชาธิปไตย เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับสิทธิการแสดงความคิดเห็นคัดค้านสิ่งไม่ถูกต้องชอบธรรม ความเสมอภาค เสรีภาพ

ประเด็นที่ 2. ความเชื่อ เดวิท เอ สโนว์ (David A. Snow) กล่าวว่าความเชื่อจะเป็นความคิดที่สนับสนุนหรือหนุนเหนี่ยวการกระทำที่มุ่งไปสู่ค่านิยมที่ต้องการ ในขบวนการทางสังคมพบค่านิยม 5 แบบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการระดมมวลชนและกระบวนการมีส่วนร่วมในขบวนการ ได้แก่ (1) ความเชื่อเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหา ประเด็นความทุกข์ยากเดือดร้อนที่ขบวนการไปเกี่ยวข้อง (2) ความเชื่อเกี่ยวกับจุดกำเนิดสาเหตุของข้อกล่าวหา (3) ความเชื่อแบบตายตัวเกี่ยวกับปฏิกิริยาของขบวนการ (4) ความเชื่อเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหรือความสำเร็จของขบวนการ (5) ความเชื่อเกี่ยวกับความจำเป็นและความถูกต้องเหมาะสมของการลุกขึ้นสู้

การยืดกรอบโครงความคิด (Frame Extension)

การยืดกรอบโครงความคิดเนื่องจากวัตถุประสงค์ กิจกรรมของขบวนการไม่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา ความสนใจ ทักษะของกลุ่มเป้าหมายที่ขบวนการต้องการระดมเข้าร่วมในขบวนการ ดังนั้นจึงต้องยืดกรอบโครงความคิดให้มีความชัดเจนเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมายเพื่อจะได้ขยายมวลชนให้เข้าร่วมขบวนการ ตอบประเด็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย

การเปลี่ยนกรอบโครงความคิด (Frame Transformation)

กรอบโครงความคิดของขบวนการอาจขัดกับหลักจริยธรรมของรูปแบบการดำเนินชีวิต พิธีกรรม และกรอบการตีความที่ดำรงอยู่ในสังคม ขบวนการจึงต้องสร้างค่านิยมใหม่ ทำลายความหมาย ความเข้าใจแบบเก่า ในแบบที่ก๊อปปแมน (Goffman) เรียกว่า “สร้างกรอบใหม่” ทำให้เกิดค่านิยมใหม่ และการตีความแบบใหม่เพื่อให้ขบวนการได้รับการสนับสนุนจากประชาชน การเปลี่ยนกรอบโครงความคิดมี 2 รูปแบบคือ (1) การเปลี่ยนกรอบโครงความคิดในขอบเขตเฉพาะ (2) การเปลี่ยนกรอบโครงความคิดแบบตีความครอบคลุมทั้งหมด

(1) การเปลี่ยนแปลงกรอบโครงความคิดในขอบเขตเฉพาะหมายถึง การเปลี่ยนแปลงในกรอบความคิดที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ในแง่มุมต่างๆของชีวิต

(2) การเปลี่ยนแปลงกรอบโครงความคิดแบบอธิบายความครอบคลุมหมด การเปลี่ยนโลกทัศน์ เปลี่ยนระบบคิดทั้งหมด

ผลสะท้อนของกรอบโครงความคิด

ผลสำเร็จหรือผลสะท้อนของกรอบโครงความคิด หมายถึง ประสิทธิภาพหรือศักยภาพในการระดมมวลชนของกรอบความคิดที่ถูกเสนอขึ้นมา ปัจจัยที่ส่งผลให้กรอบความคิดประสบความสำเร็จมี 2 ปัจจัยหลัก (1) ความน่าเชื่อถือของกรอบความคิด ด้านข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะหลักฐานที่อ้างมีความน่าเชื่อถือทางวัฒนธรรม กรอบจะน่าเชื่อถือ และมีผลอย่างกว้างขวางมากขึ้น ความสอดคล้องของกรอบความคิด ความน่าเชื่อถือของผู้สร้างกรอบความคิด โดยผู้พูดมีความน่าเชื่อถือก็จะสามารถโน้มน้าวผู้ฟังให้เชื่อตาม ตัวแปรด้านสถานภาพและความรู้มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการจูงใจ ขบวนการจึงให้ผู้มีสถานภาพทางสังคม เป็นผู้แสดงทักษะ จุดยืน เป้าหมาย ข้อโต้แย้ง และกรอบความคิดของขบวนการต่อสาธารณชน (2) ความสำคัญของกรอบความคิด เป็นฟอร์ดและสโนว์ (Benford and Snow) กล่าวว่าไว้ว่ากรอบความคิดต้องประกอบด้วย 3 มิติคือ

มิติความเป็นศูนย์กลาง หมายถึงว่า ยิ่งค่านิยม ความเชื่อ ความคิดของกรอบความคิดมีความสำคัญกับมวลชนเป้าหมายมากเท่าใด ความสำเร็จในการระดมมวลชนจะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น

มิตีความสอดคล้องกับประสบการณ์ ยิ่งกรอบโครงความคิดมีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงมากเท่าใด ความสำคัญของกรอบโครงจะยิ่งมีมากขึ้น และส่งผลต่อความสำเร็จในการระดมมวลชนก็จะมีมากขึ้น

มิตีความสอดคล้องกับเรื่องเล่า ยิ่งกรอบโครงความคิดที่เสนอมีความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม สะท้อนเรื่องเล่า ค่านาน ฐานคติเดิม หรือเชื่อมโยงกับสิ่งที่แฝงฝังอยู่ในวัฒนธรรมและอุดมการณ์ของกลุ่มเป้าหมายได้ ความสำคัญของกรอบโครงจะยิ่งมีมากขึ้น และ โอกาสจะประสบความสำเร็จในการระดมมวลชนก็จะมีมากขึ้น (มณีมัย ทองอยู่, 2557, น. 109-131)

ผู้ศึกษาจะอาศัย ทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ อธิบายถึงปฏิบัติการรวมกลุ่มของ กปปส. ที่ใช้การสร้างเชื่อ และความหมายในปฏิบัติการรวมกลุ่ม การกระตุ้นเร่งเร้า การสร้างความชอบธรรม ด้วย 3 องค์ประกอบคือกรอบสาเหตุ กรอบทางออก และกรอบแรงจูงใจ ด้วยปฏิบัติการความหมายโดยการใช้ภาษาวาทกรรม ในการเข้ายึดครองพื้นที่ทางความคิดของมวลชนให้ได้รับการยอมรับว่าการเคลื่อนไหวนั้นชอบธรรม ขับเคลื่อนทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุม

4. แนวคิดประชาธิปไตย

หลักประชาธิปไตยมีวิวัฒนาการขึ้นมาใน โลกตะวันตก เป็นความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐและสังคม นักวิชาการให้ความหมายคำว่าประชาธิปไตยหลากหลายแนวคิด และประชาธิปไตยได้ถูกนำมาใช้โดยการตีความตามบริบททางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศที่นำรูปแบบการปกครองประชาธิปไตยไปประยุกต์ใช้ ส่งผลทำให้คำว่าประชาธิปไตยถูกนำไปใช้อธิบายให้เกิดความเข้าใจในความหมายที่แตกต่างกันไป (Heywood, 2002, p. 68)

หลักพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

หลักพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ออสติน เรนนี่ (Austin Ranney, 1993, p.100-104) นิยามว่าประชาธิปไตยคือรูปแบบการปกครองที่มีหลักพื้นฐานสำคัญ 4 ประการ

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

อำนาจสูงสุดในการตัดสินใจในทางการเมืองอยู่ที่ประชาชนทุกคนไม่ใช่คนใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หลักการนี้สืบเนื่องมาจากทฤษฎีสัญญาประชาคมของรูสโซ (Jean Jacques Rousseau (ค.ศ.1712-1778)

2. หลักความเสมอภาคของบุคคล

ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำค่าสูงในเรื่องฐานะของบุคคล ไม่ว่าเชื้อชาติ ความรู้ของบุคคลนั้นจะเป็นเช่นไร โดยเฉพาะความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางการเมือง ในกระบวนการตัดสินใจในนโยบายการปกครองประเทศ โดยยึดหลักสำคัญว่า “คนเดียวมีสิทธิลงคะแนนได้เสียงเดียว” (one man, one vote) และโอกาสเท่าเทียมกันเช่นว่านี้ ต้องประกอบด้วยเสรีภาพ

3. หลักการฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือการยึดถือเจตนารมณ์ของประชาชน

หลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชน ถือว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทน ที่ใช้อำนาจแทนปวงชน ไม่ใช่อำนาจของตัวเอง รัฐบาลต้องดำเนินการภายใต้เจตนารมณ์ของประชาชน ได้แก่ การบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเลือกตั้งรัฐบาลได้เป็นครั้งคราว หรือการกำหนดให้มีกลไกทางสถาบันบางอย่าง เช่น การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิในการแสดงความคิดเห็น หรือวิธีการให้รัฐบาลร่างกฎหมายโดยตรง กิจกรรมทางการเมือง อาทิ การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจของรัฐบาล ต้องมาจากการรับฟังเสียง ความคิดเห็นของประชาชนทั้งหลาย ไม่ใช่การตัดสินใจจากความต้องการของบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเดียว

4. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิเสียงข้างน้อย

ปัญหาความไม่เห็นพ้องต้องการใช้การเลือกตั้ง การทำประชามติ โดยมีมาตรการป้องกันไม่ให้กดขี่ข่มเหงคนกลุ่มน้อย

เชาวนะ ไตรมาส (2547, น. 86-87) กล่าวว่าประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มีหลักเกณฑ์ประกอบ 3 ประการที่สำคัญ

1. การปกครองของประชาชน (Rule of People)

การปกครองของประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเมืองการปกครอง เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย คืออำนาจธิปไตยเป็นของประชาชน ไม่ใช่ของรัฐบาล เช่น การกำหนดให้ผู้ปกครองต้องมาจากการเลือกตั้งทั่วไป หรือกำหนดให้การใช้อำนาจของผู้ปกครองต้องอยู่บนพื้นฐานความยินยอมของประชาชน

2. การปกครองโดยประชาชน (Rule by People)

กระบวนการวิถีทางการเมืองการปกครอง ให้รองรับการกำกับควบคุมของประชาชน สร้างวิถีทางในการใช้สิทธิ การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนคู่ขนานไปกับวิถีทางในการใช้อำนาจของผู้ปกครองที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน เช่น การกำหนดให้ใช้เสียงข้างมากในการปกครอง โดยเคารพเสียงข้างน้อย

3. การปกครองเพื่อประชาชน (Rule for People)

การปกครองเพื่อประชาชนเป็นหลักการพื้นฐานความชอบธรรมของรัฐบาลที่ยุติธรรม เป็นนัยของการจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางอำนาจขององค์กรรัฐบาลให้สอดคล้องกับครรลองของระบอบการเมืองการปกครอง อันเป็นการสร้างหลักประกันขั้นพื้นฐานให้เกิดความเชื่อมั่น ในการใช้อำนาจการปกครองที่ยุติธรรมของรัฐบาล และการได้รับความยินยอมจากประชาชน ในความชอบธรรมของการใช้อำนาจ เพื่อให้ประชาชนเชื่อว่า การใช้อำนาจการปกครองของรัฐบาลไม่บิดเบือน ไปจากกฎหมายอันเป็นตัวแทนเจตนารมณ์ร่วมของประชาชนที่เรียกว่า “สัญญาประชาคม” ซึ่งเป็นหนทางในการเอื้อประโยชน์ให้เกิดความยุติธรรมในการปกครองได้ในที่สุด

วิสุทธิ โปธิ์แท่น (2524, น. 49-83) สรุปไว้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีส่วนสำคัญ 3 ส่วน 1) ประชาชนหรือราษฎร 2) รัฐบาล 3) หลักนิติธรรมหรือการปกครองโดยกฎหมาย (Rule of Law)

ประชาชน หมายถึง ราษฎรทั้งหลาย รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศอย่างถาวร ที่ไม่มีความประสงค์ร้ายต่อประเทศ ที่ถือว่าเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยร่วมกัน และใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองผ่านตัวแทนหรือผู้แทนที่ตนเลือกและยินยอม

รัฐบาล หมายถึง องค์กรในการปกครองประเทศสูงสุดที่ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ที่มีผู้ทำหน้าที่โดยได้รับความยินยอมจากประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้งอย่างประชาธิปไตย หรือสำหรับฝ่ายตุลาการอาจมีวิธีการเลือกอย่างอื่นที่แสดงให้เห็นถึงความยินยอมพร้อมใจของประชาชนอย่างชัดเจน

หลักนิติธรรม หมายถึง การยึดหลักกฎหมายในการปกครอง โดยถือว่าเป็นการใช้ระบบกฎหมายที่มีลักษณะเป็นสากล ไม่ลำเอียงเข้าข้างหรือต่อต้านผู้ใด โดยเฉพาะ และบังคับใช้อย่างเสมอภาคกันทุกคน รวมทั้งผู้ออกกฎหมาย ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้วินิจฉัยชี้ขาดกฎหมายเองด้วย และที่สำคัญที่สุดคือเป็นกฎหมายที่ออกและบังคับใช้โดยได้รับความยินยอมพร้อมใจจากประชาชน

อุดมการณ์อันเป็นหลักเกณฑ์ประชาธิปไตย

ประเทศใดจะเรียกว่าเป็น “ประชาธิปไตย” ประการแรกประชาชนหรือคนส่วนใหญ่หรือทั้งหมด โดยเฉพาะผู้ปกครอง ผู้นำการปกครอง จะต้องยึดหรือมีอุดมการณ์อันเป็นหลักเกณฑ์ของประชาธิปไตย ประการที่สอง จะต้องสร้างธำรงไว้ และพัฒนาธำรงไว้และกลไกของรัฐบาลที่มีรูปแบบสอดคล้องกับอุดมการณ์หรือความเชื่อในประการแรก ประการสามคนส่วนใหญ่หรือทั้งหมด

โดยเฉพาะคณะผู้ปกครอง จะต้องมีการดำเนินและดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับสองประการข้างต้น องค์ประกอบ 3 ประการต้องสอดคล้อง จึงจะสร้าง รักษาและพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยได้

อุดมการณ์ทางการเมืองหมายถึงระบบความเชื่อที่มุ่งอธิบายและสนับสนุนให้เห็นว่า ระบบการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นที่พึงประสงค์สำหรับสังคมที่มีอยู่แล้วหรือเสนอให้มีขึ้นใหม่ โดยมีแนวทางหรือวิธีการในการไปสู่วัตถุประสงค์ของอุดมการณ์นั้นไว้ด้วย

อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีแนวทางกฎเกณฑ์ที่เป็นลักษณะจำเพาะของประชาธิปไตย ดังนี้

1. คนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดในประเทศจะต้องมีความต้องการประชาธิปไตย
2. คนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดในสังคมมีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในกิจการของสังคมอย่างกว้างขวางทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม
3. การถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย

คำว่า “เสียงข้างมาก” เป็น “เสียงข้างมากชั่วคราว” อาทิการออกกฎหมายในรัฐสภา ตามหลักถือว่าสภาต้องรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ คือผลประโยชน์ของคนทั้งหมด ในภาวะการณ์หนึ่ง เสียงข้างมากในรัฐสภาอาจสนับสนุน หรือหากการบริหารงานของรัฐมนตรีนั่นเล่นพรรคพวกมากเกินไป จนทำให้เสียงข้างน้อยได้รับการสนับสนุนมากขึ้น ก็อาจเปิดอภิปรายทั่วไปลงมติไม่ไว้วางใจ ฉะนั้นเผด็จการรัฐสภาจะไม่เกิดขึ้นเลย ถ้าเสียงข้างมากยึดหลักพื้นฐานของประชาธิปไตยของการปกครองโดยเสียงข้างมากเคารพเสียงข้างน้อย

หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากเคารพเสียงข้างน้อยซึ่งให้เห็นประเด็นสำคัญในระบบประชาธิปไตย คือการยอมรับฝ่ายค้าน คือต้องยอมให้ฝ่ายค้านที่ไม่เห็นด้วยดำเนินการได้อย่างอิสระ ต้องมีการรับฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากที่ต่างๆ トラบที่การดำเนินการวิพากษ์วิจารณ์ของฝ่ายค้านไม่ละเมิดหลักเกณฑ์ของประชาธิปไตย

4. คนในสังคมมีเสรีภาพ มีความเสมอภาค

คิลพล ชมภูพันธ์ (2556, น.7) เสนอไว้ว่าความหมายขั้นต่ำ ที่เรียกว่าประชาธิปไตย ในเชิงกระบวนการหรือประชาธิปไตยที่เป็นทางการ มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ กระบวนการเลือกตั้งที่เสรีและเป็นธรรม การเลือกตั้งที่เป็นพื้นที่การแข่งขันทางการเมืองเพื่อคะแนนเสียง ประชาชนมีความเสมอภาค และออกเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน ส่วนประชาธิปไตยในความหมายเต็มขั้น เป็นประชาธิปไตยที่ครอบคลุมมิติพลเมือง และสิทธิทางการเมือง รัฐจะต้องส่งเสริม ปกป้องคุ้มครองความเสมอภาค เสรีภาพและความมั่นคงของประชาชน มีการกระจายทรัพยากร รายได้ สวัสดิการ ไปยังทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด

นโยบายสาธารณะ ประชาธิปไตยในความหมายเช่นนี้จึงเป็นประชาธิปไตยในเชิงสารัตถะหรือเชิงเนื้อหา

รูปแบบของระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) คือรูปแบบการปกครองที่ให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองได้โดยตรง ในสภาพเมือง มีการตั้งคณะกรรมการที่เรียกว่า “สภาห้าร้อย” ทางการเมืองออกกฎหมาย การกำหนดนโยบาย เป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่ใช้สมัยกรีกโบราณประมาณ 500 ปีก่อนคริสตกาล ของนครรัฐเอเธนส์ การพิจารณาตัดสินใจดำเนินการผ่าน “ศาลประชาชน” รูปแบบการปกครองที่อาศัยหลักการประชาธิปไตยทางตรงปัจจุบันมี 2 ลักษณะได้แก่รูปแบบการปกครองระดับท้องถิ่น ลักษณะที่สอง กระบวนการริเริ่มกฎหมายและการตัดสินใจสาธารณะเช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การออกเสียงประชามติ

2. ประชาธิปไตยผ่านตัวแทน (Representative Democracy)

ประชาธิปไตยผ่านตัวแทนหรือประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect Democracy) เป็นรูปแบบการปกครองที่อำนาจของประชาชนถูกใช้ โดยผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้ง และมอบหมายให้ทำหน้าที่ภายใต้ความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของประชาชนผู้เลือกตั้งเป็นรูปแบบที่ใช้กันแพร่หลายที่สุดในปัจจุบัน โดยมีการแบ่งตัวแบบในเชิงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจออกเป็น 3 ระบบใหญ่ๆ คือ ประชาธิปไตยระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) ประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี (Presidential System) และประชาธิปไตยระบบกึ่งประธานาธิบดี (Semi-Presidential System)

2.1 ประชาธิปไตยระบบรัฐสภา คือรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่รัฐบาลได้รับการเลือกจากความเห็นชอบของรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่ในฝ่ายบริหาร โดยประมุขของรัฐอาจเป็นกษัตริย์หรือประธานาธิบดีก็ได้ แต่ประมุขของฝ่ายบริหารคือนายกรัฐมนตรี อังกฤษเป็นประเทศแม่แบบของระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่มีรัฐธรรมนูญแบบลายลักษณ์อักษร แต่ใช้พระราชบัญญัติ และกฎหมายจารีตประเพณีในการปกครองประเทศ (1) รัฐสภาของอังกฤษทำหน้าที่นิติบัญญัติ และในทางปฏิบัติเป็นสถาบันการเมืองที่อำนาจสูงสุดของประเทศ ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตด้วยระบบเสียงข้างมากอย่างง่าย มีอำนาจหน้าที่ตรากฎหมาย การตรวจสอบควบคุมฝ่ายบริหาร และการพิจารณากฎหมายด้านการเงินของประเทศ (2) สภานิติบัญญัติ สมาชิกมาจากการแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารผ่านการตั้งกระทู้ถาม วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล แต่ไม่สิทธิลงมติไม่ไว้วางใจหรือไว้วางใจ

สถาบันการเมืองในฝ่ายบริหารของอังกฤษ ประกอบด้วย รัฐบาล หน่วยงานทางราชการ หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ หน่วยงานที่อยู่ในความดูแลของรัฐมนตรี รัฐบาลใช้อำนาจบริหาร ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างๆ รับผิดชอบดูแลกิจการของประเทศ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี มาจากหัวหน้าพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียงข้างมากที่สุดจากการเลือกตั้ง และทรงแต่งตั้งรัฐมนตรี ตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี

ฝ่ายตุลาการประกอบด้วยผู้พิพากษาที่มาจากวิชาชีพนักกฎหมาย ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของนายกรัฐมนตรีหรือประธานสภาขุนนาง ศาลมีหน้าที่ตีความพระราชบัญญัติที่รัฐสภาเป็นผู้ออก แต่ไม่มีอำนาจวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติฉบับใดมีลักษณะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ศาลของอังกฤษมีหน้าที่พิจารณาคดีอาญา คดีแพ่ง แบ่ง 3 ระดับ ได้แก่ ศาลสูงสุดของประเทศ ศาลยุติธรรมชั้นสูง และศาลชั้นต้น

ประชาธิปไตยผ่านตัวแทน เป็นรูปแบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยของประชาชนถูกใช้โดยผู้แทน ที่ได้รับการเลือกตั้งและมอบหมายให้ทำหน้าที่ภายใต้ความรับผิดชอบ ต่อผลประโยชน์ของประชาชนผู้เลือกตั้ง การพัฒนาประชาธิปไตยได้แนวคิดประชาธิปไตยผ่านตัวแทนให้ความสำคัญกับการออกแบบเชิงสถาบัน เพื่อยกระดับความเป็นประชาธิปไตย โดยถกเถียงเรื่องสำคัญ อาทิ รูปแบบของการปกครอง (ระบบรัฐสภา กับ ระบบประธานาธิบดี) ระบบการเลือกตั้ง (ระบบเสียงข้างมาก กับระบบสัดส่วน) และกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ (การตรวจสอบถ่วงดุลภายใน ระหว่างสถาบันการเมืองที่ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน กับการตรวจสอบถ่วงดุลภายนอกโดยสถาบันการเมืองและตัวแสดงอื่นๆ

2.2 ประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี คือรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหารแยกออกจากกัน โดยประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ และได้รับเลือกตั้งเข้ามาโดยตรงจากประชาชน สหรัฐอเมริกา เป็นแม่แบบของระบอบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนผ่านคณะผู้เลือกตั้ง เป็นประมุขหัวหน้าฝ่ายบริหาร สถาบันการเมืองหลักที่ใช้อำนาจอธิปไตยของสหรัฐอเมริกาคือ ออกแบบให้มีที่มาขัดโยงกับประชาชนไม่โดยตรงก็โดยอ้อม และมีการแบ่งแยกการใช้อำนาจระหว่างกัน อย่างเชื่อมโยงและตรวจสอบถ่วงดุลกัน คือในสถาบันการเมืองฝ่ายบริหาร ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา มีอำนาจสำคัญ เช่น เสนอร่างรัฐบัญญัติต่อรัฐสภา ทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ทำสนธิสัญญาต่างๆ ตลอดจนแต่งตั้งผู้พิพากษา เอกอัครราชทูต และตำแหน่งระดับสูงของฝ่ายบริหาร

ฝ่ายนิติบัญญัติมีสภาองเกรส (Congress) ประกอบด้วย 2 สภา ได้แก่ วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนแต่ละมลรัฐ มลรัฐละ 2 คน รวมเป็น 100 คน รองประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาพร้อมกับ ประธานาธิบดีทำหน้าที่เป็นวุฒิสภาโดยตำแหน่ง วุฒิสภาของสหรัฐอเมริกาให้อำนาจให้สัตยาบัน สนธิสัญญา และให้ความเห็นชอบบุคคลที่ประธานาธิบดีแต่งตั้ง รวมถึงบุคคลที่ดำรงตำแหน่งใน คณะรัฐมนตรีด้วย ส่วนสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก 435 คน มาจากการเลือกตั้งของ ประชาชนและมลรัฐตามสัดส่วนของประชากรในมลรัฐ

สถาบันทางการเมืองที่ใช้อำนาจตุลาการ ได้แก่ศาลยุติธรรม มีการจัดโครงสร้าง เริ่มจากศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ในระบบของสหรัฐอเมริกา มิได้สถาปนาศาลรัฐธรรมนูญ แยกออกมาโดยเฉพาะ แต่จะให้ศาลฎีกาเป็นผู้ใช้อำนาจวินิจฉัยการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และ กฎหมายต่างๆ ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้พิพากษาศาลฎีกามีจำนวน 9 คน มาจากการแต่งตั้ง โดยประธานาธิบดีเป็นผู้เสนอชื่อ และวุฒิสภาเป็นผู้ให้การรับรอง และดำรงตำแหน่งได้โดยไม่มี กำหนดวาระ

2.3 ประชาธิปไตยระบบกึ่งประธานาธิบดี คือ รูปแบบการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยที่มีการผสมผสานระหว่างระบบรัฐสภา และระบบประธานาธิบดี โดยมี ประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเข้ามาโดยตรงจากประชาชน และมีการ แต่งตั้งคณะรัฐบาลขึ้นมาเพื่อใช้อำนาจบริหาร ฝรั่งเศสเป็นประเทศแม่แบบของระบอบ ประชาธิปไตยระบบกึ่งประธานาธิบดี การเลือกตั้งประธานาธิบดีใช้ระบบเสียงข้างมากเด็ดขาด ผู้ ชนะต้องได้คะแนนเสียงเกินครึ่งหนึ่ง ประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่ หัวหน้ารัฐบาล และต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา ฝรั่งเศสมี 2 สภาคือ สภาผู้แทนราษฎร เป็นตัวแทนใน เขตเลือกตั้ง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และวุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อม ของคณะผู้เลือกตั้ง (สตีธ ธนานิติโชติ ,2560, น.27-31)

องค์ความรู้ว่าด้วยการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย มักอธิบายเส้นที่นำไปสู่ ระบอบประชาธิปไตยที่เป็นเส้นตรง มีลำดับขั้นและมีประชาธิปไตยเป็นจุดหมายปลายทาง แต่ใน ความเป็นจริง การเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย อาจย้อนกลับและไม่ได้มีปลายทางเป็น ประชาธิปไตยเสมอไป หลายประเทศเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยในเชิงกระบวนการที่มีเพียงการ เลือกตั้ง แต่ไม่สามารถยกระดับ ไปสู่ประชาธิปไตยเชิงเนื้อหา อีกทั้งยังไม่สามารถสร้าง ประชาธิปไตยให้เข้มแข็งได้

ผลลัพธ์ของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตย ฟิลิปป์ ซี ชมิตเตอร์ (Philippe C Schmitter) เสนอว่าเส้นทางหลังการเปลี่ยนผ่านนั้นมีความไม่แน่นอนอาจเป็นไปได้ 4 ตัวแบบ ได้แก่ การกลับไปสู่ระบอบเผด็จการ ระบอบการปกครองแบบผสม ประชาธิปไตยที่ไม่เข้มแข็ง และประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง โดยการเปลี่ยนผ่านที่นำไปสู่ระบอบการปกครองแบบผสม ผลลัพธ์ของการเปลี่ยนผ่านในลักษณะนี้ไม่สามารถบรรลุเกณฑ์ของประชาธิปไตยในเชิงกระบวนการ ทว่าก็ไม่ย้อนกลับไปสู่ระบอบเผด็จการ ชมิตเตอร์ เรียกระบอบการปกครองแบบผสมใน 2 ลักษณะ คือเผด็จการแบบอ่อน และประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ การปกครองลักษณะนี้จึงมีคุณลักษณะของประชาธิปไตยผสมกับเผด็จการอีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะกลับเข้าสู่ระบอบเผด็จการ ประการต่อมา ประชาธิปไตยเกิดใหม่มีคุณสมบัติประชาธิปไตยขั้นต่ำเชิงกระบวนการครบถ้วนว่าไม่สามารถเห็นพ้องต้องกันในกติกาของการแข่งขันทางการเมืองระหว่างกลุ่มพลังทางสังคมต่างๆ ตัวแสดงในทางการเมืองไม่สามารถจัดการข้อตกลงบนพื้นฐานความร่วมมือ และการแข่งขันในการจัดตั้งรัฐบาล การกำหนดนโยบาย อดอ้างคุณสมบัติการปกครอง และต้องการคงอยู่ในอำนาจอย่างยาวนานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าประโยชน์สาธารณะ ขณะเดียวกัน กฎกติกาตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเป็นสิ่งที่ไร้ความแน่นอน และพร้อมถูกใช้เป็นเครื่องมือที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่ม กรณีสุดท้ายการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยที่เข้มแข็งเป็นสิ่งที่พึงปรารถนามากที่สุด ทุกภาคส่วนยอมรับกติกา และสถาบันการเมืองเต็มเปี่ยมด้วยคุณค่า แห่งความยุติธรรม มีขันติธรรม ความร่วมมือ และการแข่งขันในหมู่ตัวแสดงทางการเมืองกลุ่มต่างๆ แต่ในทางปฏิบัติค่อนข้างยาก แต่เปลี่ยนผ่านไปเข้มแข็งได้ ด้วยการออกแบบสร้างสถาบันทางการเมืองได้แก่ รัฐธรรมนูญ สถาบันบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพโปร่งใส โดยเฉพาะการสร้างเสถียรภาพให้กับการเลือกตั้ง เพื่อเป็นช่องทางความร่วมมือทางการเมือง สร้างทัศนคติของทุกภาคส่วนของสังคม ให้ยอมรับความชอบธรรมของระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด เพราะการเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยเกิดปัญหาการสร้างสถาบันทางการเมือง และทัศนคติของตัวแสดงในสังคมแทบทั้งสิ้นภายหลังการเปลี่ยนผ่าน มักเป็นเพียงพิธีกรรมในระบอบประชาธิปไตย ไม่มีการแข่งขันแท้จริง ไร้ซึ่งความยุติธรรม การเลือกตั้งจึงเป็นกลไกการสืบทอดอำนาจ หรือการคงอยู่ในอำนาจของผู้นำโดยชอบธรรม ความผิดหวังต่อสถาบันนิติบัญญัติ พรรคการเมือง และการเลือกตั้งก่อให้เกิดการลดความเชื่อมั่นต่อระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งยังมีข้อเสนอว่าชนชั้นกลางเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความแน่นอนทางการเมือง จะนิยมระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ในบางคราว ชนชั้นกลางเป็นพลังต่อต้านประชาธิปไตย และเรียกร้องให้ทหารกระทำรัฐประหาร สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศประชาธิปไตยใหม่ จนไม่สามารถสร้างประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง (คิวพล ชมภูพันธ์, 2556, น.16-18)

เมื่อหลักประชาธิปไตยต้องเป็นตามดังกล่าวนี้จึงเป็นสิทธิหน้าที่ของประชาชน ที่ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ในระบบการเมืองระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้การเมืองบรรลุสู่ความเป็นประชาธิปไตย ที่ซึ่งหัวใจสำคัญคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

5. ทฤษฎีครองอำนาจนำ (Hegemony Theory)

ทฤษฎีครองอำนาจนำ เป็นแนวคิดทฤษฎีของนักทฤษฎีวิพากษ์ชาวอิตาลี อันโตนิโอ กรัมสซี (Antonio Gramsci 1891-1937)

จุดยืนความคิดของกรัมสซี

5.1 แนวคิดนี้วางหลักไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและปัจเจกบุคคลมีลักษณะแบบวิภาษวิธี (Dialectic) หรือเป็นความสัมพันธ์แบบซึ่งกันและกัน กรัมสซีตั้งคำถามว่า สถาบันหลักของสังคมวัฒนธรรมพยายามครอบงำความคิดหรือการกระทำของมนุษย์ เอาไว้ได้หรือไม่ และในขณะเดียวกันกรัมสซีเชื่อด้วยว่า ไม่ว่าจะตกอยู่ใต้การกำกับของกรอบโครงสร้างเพียงใด มนุษย์ก็มีศักยภาพที่จะดันรนต่อสู้หรือต่อรอง ต่อต้านกับพลังของโครงสร้างเสมอ แต่ไม่ใช่ทุกคนจะมีสถานะเป็นปัจเจกชนผู้กระทำการได้เสมอไป ต้องเฉพาะบุคคลที่มีเจตจำนงอย่างจริงจังเท่านั้นจึงจะสามารถเลือกสรรคัดแปลงสร้างประวัติศาสตร์ของพวกเขาขึ้นมาเองได้

5.2 แนวคิดนี้เชื่อความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยง ไม่ใช่วิธีคิดแบบแยกส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติขาดจากกัน ใน 4 ประการด้วยกันคือ

ประการแรก การเชื่อมโยงความคิดกับการกระทำหรือทฤษฎีควบคู่กับภาคปฏิบัติ จึงจะสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้อย่างแท้จริง

ประการที่สอง การเชื่อมโยงสังคมการเมืองกับประชาสังคม กรัมสซีจำแนกโครงสร้างส่วนบนเป็นสองระดับได้แก่ระดับสังคมการเมืองหรือส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของรัฐ กับอีกส่วนหนึ่งคือระดับของประชาสังคม อันหมายถึงปริมณฑลที่เป็นส่วนตัว รัฐไม่มีอำนาจผูกขาดเช่นครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ความเชื่ออุดมการณ์ รัฐพยายามเข้ามายึดพื้นที่ของประชาสังคม ขณะที่ประชาสังคมก็พยายามต่อสู้ต่อรองกับอำนาจรัฐ ลักษณะการต่อสู้ชิงชัยเหนือประชาสังคมนี้เป็นทักษะสำคัญที่กรัมสซีพัฒนามาเป็นแนวคิดเรื่องการครองความเป็นเจ้าทางอุดมการณ์ (Hegemony)

กรัมสซีรื้อฟื้นความสำคัญของการวิเคราะห์โครงสร้างส่วนบน (Super Structure) หรืออุดมการณ์และวัฒนธรรมสามารถเข้ามากำหนดโครงสร้างส่วนล่างได้ โดยการครองอำนาจนำ มิใช่โครงสร้างส่วนล่างหรือลัทธิเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนด มิใช่เฉพาะแต่ความเปลี่ยนแปลงทาง

สังคมจะเกิดขึ้นได้เนื่องจากโครงสร้างส่วนล่างไปกำหนดโครงสร้างส่วนบนเท่านั้น เขาปฏิเสธทัศนะเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดแบบสุดขั้ว และพัฒนาทฤษฎีของมาร์กซิสออกไปโดยเฉพาะในมิติอุดมการณ์และจิตสำนึก ทั้งนี้เพราะในความจริง มีหลายกรณีที่โครงสร้างส่วนบนสามารถทำงานได้อย่างอิสระ และมีหลายกรณีที่โครงสร้างส่วนบนอย่างอุดมการณ์และวัฒนธรรมสามารถเข้ามากำหนดโครงสร้างส่วนล่างได้

ประการที่สาม การเชื่อมโยงการเมืองกับวัฒนธรรม กรัมสกีได้เชื่อมโยงการเมืองกับวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน โดยเห็นว่าการปฏิวัติในสังคมไม่ได้มาจากแค่ความคิดความเข้าใจเท่านั้น แต่ต้องอาศัยแนวร่วมทางอุดมการณ์ที่ก่อตัวมาอย่างต่อเนื่องในชีวิตประจำวันของผู้คนด้วยเช่นกัน กรัมสกีเห็นว่าจุดอ่อนของนักมาร์กซิสรุ่นก่อน สนใจศึกษาเพียงกระบวนการผลิตจิตสำนึกในพื้นที่ชีวิตการทำงานเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงชีวิตประจำวันของคนงานมีอีกด้านที่นอกเหนือโลกการทำงาน คือช่วงเวลาว่าง ในชีวิตประจำวัน และพื้นที่ชีวิตประจำวันนี้ชนชั้นปกครองหรือนายทุนได้พยายามยึดครอง และสถาปนาอำนาจเหนือกลุ่มแรงงาน เช่น เข้ายึดครองพื้นที่การบริโภค ความเชื่อหรือศาสนา วิถีชีวิตชุมชน รวมถึงพื้นที่ทางวัฒนธรรมและการสื่อสารของผู้คน เพื่อยึดครองความคิดและจิตสำนึกของคนงานได้ในที่สุด ข้อเสนอของกรัมสกีได้ทำให้นิยามการเมืองกว้างไปรวมถึงในเวทีต่อสู้ที่เรียกว่า การเมืองวัฒนธรรม (Cultural Politics) หรือการเมืองแห่งชีวิตประจำวัน (Politics of Everyday Life)

ประการที่สี่ การเชื่อมโยงกลไกการใช้กำลังบังคับและกลไกการสร้างความยินยอมพร้อมใจ กรัมสกีเชื่อว่าการช่วงชิงอำนาจของชนชั้นหนึ่งๆ ไม่จำเป็นต้องได้มาด้วยกลไกการใช้กำลังบังคับ (Coercion) แต่ภาคปฏิบัติการของอำนาจยังเกิดขึ้นได้ด้วยการสร้างความชอบธรรมทางความคิดหรือจิตสำนึกด้วยหรือที่กรัมสกีอธิบายว่าเป็นการทำงานผ่านกลไกการสร้างความยินยอมพร้อมใจ (Consent) อันเป็นทัศนะสองด้านของอำนาจ

5.3 การวิเคราะห์โครงสร้างสังคมแบบมีพลวัต กรีมซออธิบายโครงสร้างสังคมในมิติเศรษฐกิจจะมีกลุ่มผลประโยชน์หลากหลายกลุ่มเช่นนี้นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกัน เพื่อรักษาผลประโยชน์แต่ละกลุ่ม กลไกรัฐเอง จะใช้กลไกด้านการปราบปรามหรือการใช้ความรุนแรง กรีมซออธิบายว่ากลไกเหล่านี้จะทำงานในพื้นที่สังคมการเมือง ส่วนอีกกลไกหนึ่งที่ควบคู่กันคือกลไกการครอบงำความคิดหรืออุดมการณ์ เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ที่ทำงาน สื่อมวลชนทำงานในพื้นที่ประชาสังคม เพื่ออบรมบ่มเพาะปลูกฝังผลิตซ้ำเพื่อธำรงรักษาอุดมการณ์ต่างๆ ในสังคม กรีมซอเห็นว่ากลไกทั้งสองไม่ได้แยกขาดจากกันอย่างสิ้นเชิง และภายใต้โครงสร้างสังคมไม่เคยปรากฏว่ามีลักษณะที่หยุดนิ่ง หากแต่สังคมมีพลวัตเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวช่วงชิงพื้นที่ระหว่างกลไกรัฐ กลุ่มผลประโยชน์ และชนชั้นกลางที่ทำงานอยู่ในกลไกรัฐทั้งสองด้านคือสถาบันที่ใช้กำลัง

ความรุนแรงและสถาบันที่ผลิตจิตสำนึกอุดมการณ์ และความหมายในสังคม จากจุดยืนทางความคิดของกรัมซึ่งนำไปสู่การเสนอแนวคิดต่อไปนี้

การครองความเป็นเจ้า (Hegemony)

กรัมซึ่งสรุปไว้ว่า ระบบทุนนิยมมิได้ควบคุมมวลชนผ่านกลไกการปราบปรามหรือใช้ความรุนแรงทางเศรษฐกิจการเมืองเท่านั้น หากแต่ใช้กลไกทางอุดมการณ์หรือการครองความเป็นเจ้าที่แทรกซึมในชีวิตประจำวันของคนงานเป็นสิ่งสำคัญ กรัมซึ่งได้ย้ำว่า ชนชั้นใดก็ตามจะกลายเป็นชนชั้นนำและครองความเป็นเจ้าได้ ต้องพยายามเข้าไปสร้างพันธมิตรทางชนชั้นกับคนกลุ่มอื่นก่อนแล้วจึงค่อยๆ ยึดกุมชุดความคิดหลักของประชากรส่วนใหญ่ให้ได้ในที่สุด

กรัมซึ่งจำแนกกลยุทธ์การครองความเป็นเจ้าออกเป็น 2 ด้านได้แก่

1. การครองความเป็นเจ้าด้านการเมือง (Political Hegemony) หมายถึงการสถาปนาระบบการเมืองหนึ่งๆ ให้กลายเป็นระบบการเมืองหลักของสังคม ภายใต้การครองอำนาจทางการเมืองเช่นนี้ ระบบการเมืองอื่นๆ ก็จะหมดความชอบธรรมไปโดยปริยาย

2. การครองความเป็นเจ้าทางวัฒนธรรม (Cultural Hegemony) หมายถึงกระบวนการสถาปนาวัฒนธรรมหลักหรือระบบความคิดหลักของสังคมขึ้นมาเพื่อนำไปสู่การสร้างเห็นพ้องต้องกัน ทั้งนี้การผลิตและเผยแพร่วัฒนธรรมหลัก จะมีสื่อมวลชนเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันความคิดและจิตสำนึกที่แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวันของมวลชน

กรัมซึ่งมีทัศนะที่เชื่อว่า เส้นทางการครอบงำหรือควบคุมไม่เคยมีหนึ่งเดียว แม้ด้านหนึ่งอุดมการณ์หลักจะมีอำนาจกำกับความคิดของประชาชน แต่คำถามสำคัญคือ การยอมรับในอุดมการณ์นั้นๆ จะถึงในระดับใด เนื่องจากภายใต้การครอบงำของโครงสร้างอำนาจ มนุษย์ในฐานะปัจเจกผู้กระทำการก็มีอิสระระดับหนึ่งที่จะสร้างตัวเลือกให้กับชีวิตของตนเอง ด้วยเหตุนี้กระบวนการครองความเป็นเจ้าจึงเป็นกระบวนการที่ไม่มีที่สิ้นสุด ที่ไม่มีชนชั้นหนึ่งชนชั้นใดหรือชุดความคิดหนึ่งความคิดใด จะผูกขาดสถานะมาได้ตลอดเวลา กรัมซึ่งได้เสนอทัศนะที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการสร้างสามัญสำนึก คือเป็นวิธีคิดแบบหนึ่งของคนเราที่มีต่อตนเองและโลกรอบตัว กรัมซึ่งเห็นว่าวิธีคิดแบบสามัญสำนึกไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ที่ว่า การที่คนเราจะยอมรับว่าความคิดใดเป็นไปโดยปริยาย นั้นต้องผ่านกระบวนการครองความเป็นเจ้าหรือช่วงชิงพื้นที่ทางความคิดโดยคนบางกลุ่มของสังคม กลไกสำคัญในการสร้างสามัญสำนึกให้ผู้คนคือ การสื่อสารโดยเฉพาะสื่อมวลชน

การใช้กำลังบังคับและการสร้างความยินยอมพร้อมใจ

จากจุดยืนทางความคิดที่กรัมซึ่งวิเคราะห์กลไกอำนาจรัฐในการทำงานทั้งสองลักษณะคือการปราบปรามหรือ การใช้กำลังบังคับ กรัมซึ่งย้ำว่า กำลังบังคับอาจได้ผลแบบชั่วคราวไม่ถาวร

เพราะยิ่งปราบปรามจะยิ่งมีกระบวนการต่อต้าน กรัมนิธีสรุปว่าเส้นทางที่ชนชั้นปกครองมักใช้ควบคู่กันคือกระบวนการสร้างความยินยอมพร้อมใจ (Consent) โดยผ่านกลไกของรัฐด้านอุดมการณ์อันถือเป็นกลยุทธ์ที่แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวันของชนชั้นที่ถูกปกครองทั้งหลาย ซึ่งการสร้างควมยินยอมพร้อมใจและการใช้กำลังบังคับเป็นสองด้านที่ไม่เคยแยกจากกัน เขาจึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์การสร้างควมยอมรับทางอุดมการณ์เป็นสำคัญ ผ่านกลไกการสื่อสารเพื่อทำหน้าที่รักษาภาวะการครองอำนาจนำ

สงครามเคลื่อนไหวทางการเมืองและสงครามช่วงชิงพื้นที่ทางความคิด

กรัมนิธีวิเคราะห์ชนชั้น และการต่อสู้ทางชนชั้นว่ามีสองด้าน ด้านแรกเป็นกระบวนการต่อสู้เพื่อยึดอำนาจรัฐ หรืออยู่ในปริบททางการเมืองเป็นหลัก ซึ่งเรียกว่าสงครามเคลื่อนไหวทางการเมือง (War of Movement) สำหรับกรัมนิธีนั้นการทำงานเพียงสงครามเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเดียวไม่อาจนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนได้ ทั้งนี้แม้ได้อำนาจรัฐมาแล้ว แต่การรักษาอำนาจเอาไว้ให้อันยาวนานเป็นไปได้ลำบาก

กรัมนิธีจึงนำเสนอการต่อสู้อีกด้านหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อยึดความคิดและวัฒนธรรมของประชาชนหรือที่เรียกว่าสงครามช่วงชิงพื้นที่ทางความคิด (War of Position) อันหมายความว่ากระบวนการที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมให้ได้นั้น จะต้องเอาชนะความคิดและจิตใจของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคมให้ได้เสียก่อน กรัมนิธีย้ำว่า การปฏิวัติทุกครั้งจำเป็นต้องมีสงครามช่วงชิงความคิดผู้คน หรือเป็นการต่อสู้ทางด้านคุณค่าหรือความหมาย ที่อยู่ในระดับ โครงสร้างส่วนบน และจำเป็นต้องอาศัยการทำงานในระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนาน และที่สำคัญ กรัมนิธีเห็นว่าสงครามช่วงชิงพื้นที่ทางความคิดมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมสำหรับการต่อสู้เพื่อยึดอำนาจรัฐ และโค่นล้มทุนนิยมเป็นลำดับถัดมา (กาญจนา แก้วเทพ, 2551, 182-234)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวความคิดพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

กลุ่มงานวิจัยต่างประเทศ

บทความวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมสตรีนิยมแบบวัตถุนิยม (Materialist Feminist Discourse Analysis and Social Movement Research Mapping the Changing Context for “Community Control”) โดยเนเป็ด (Nancy A. Naples, 2002, p. 226-246) วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์วาทกรรมของ Materialist Feminist สำหรับการอธิบายขบวนการเคลื่อนไหวทาง

สังคม วิธีการของ Materialist Feminist เน้นไปที่บริบทสังคมและการเมือง และความสัมพันธ์ทางอำนาจผ่านโครงสร้างที่ขบวนการเคลื่อนไหวก่อ และสร้างขึ้นใหม่ภายในองค์กรและวาทกรรมที่แตกต่างออกไป เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่พูดคุย (Discursive Fields) ที่อยู่รอบๆ การสร้างโครงสร้างการเคลื่อนไหว

ผู้สนับสนุนสตรีมองว่าความรู้เป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างกลางของวาทกรรมและอำนาจ แนวคิดตำแหน่งแห่งที่ว่า “เพศนั้นไม่เป็นธรรมชาติ ไม่เป็นพันธุกรรม ไม่เป็นสากล แต่บอกได้ว่าเพศนั้นเกี่ยวข้องกับเพราะเราใช้เพศเป็นตำแหน่งจากจุดที่จะแสดงออกทางการเมือง” วาทกรรมจำกัดสิ่งที่สามารถถูกพูดถึงหรือถูกได้ยินในบริบททางการเมือง และไม่ได้ถูกผูกติดอยู่กับองค์กรใด ความไม่เท่าเทียมได้สร้างว่า เสียงของใครจะถูกแสดงออกมา และได้ยินในการโต้แย้งนโยบายสาธารณะ ซึ่งในงานวิจัยได้แสดงถึงสิ่งที่กล่าวไปนี้เป็นแหล่งอ้างอิงไปยังโครงสร้างการเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลักในการควบคุม ตามความต้องการของกลุ่มคนผิวสี เป็นวิธีการได้มาซึ่ง “อำนาจของคนผิวสี” (Black Power) ในบริบทการเคลื่อนไหวสิทธิพลเมืองจากข้อความของกฎหมายสิทธิพลเมืองในปี ค.ศ.1964 ผู้ปกครองชาวแอฟริกาอเมริกันและชุมชนชาวแอฟริกาอเมริกันผิดหวังกับความล้มเหลวของความพยายามที่แท้จริงที่จะพยายามรวม โรงเรียนรัฐบาลในชุมชนเมือง อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ.1967 เด็กชาวแอฟริกันอเมริกันและโปรโตริโกมากกว่าครึ่งในเมืองนิวยอร์ก ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ถูกแบ่งแยกอย่างสิ้นเชิง โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในชุมชนที่มีรายได้น้อย

จากความล้มเหลวนี้ หัวหน้าคนผิวสี และผู้ปกครองคนผิวสีจำนวนมากได้จัดความต้องการขึ้นมาใหม่ เพื่อที่จะสร้างกรอบความคิดใหม่ว่าจะพัฒนาคุณภาพของการศึกษาสำหรับเด็กชาวแอฟริกันอเมริกันในชุมชนเมืองได้อย่างไร กลุ่มเคลื่อนไหว Black Power ได้เคลื่อนไปยังมุมมองที่กว้างขึ้นของ “การพยายามด้วยตนเองของกลุ่มคนผิวสี” (Black Self-Determination) และได้รับการสนับสนุนจากหลายองค์กรเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลัก ขณะเดียวกันกลุ่มผู้เรียกร้องได้ถูกปะทะ ได้กลับจากนักวิเคราะห์การศึกษา และกลุ่มสหภาพการค้าขายได้วิจารณ์ว่าการเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลักของกลุ่มแอฟริกันอเมริกันในชุมชนเมืองนั้นได้เห็นว่า กลุ่มชาวอเมริกันผิวขาวมีความเป็นไปได้ที่จะยอมรับพื้นที่สลัมขนาดใหญ่เป็นเรื่องจริง มากกว่าที่จะยอมรับกลุ่มคนผิวสีจำนวนมากให้เข้าไปอยู่ในพื้นที่ของพวกเขา และหนึ่งในคณะกรรมการการศึกษาในนิวยอร์ก มองว่าการเรียกร้องการควบคุมชุมชนผู้อยู่อาศัยผิวสี เป็นการตอบโต้ที่เน้นการปฏิบัติไปยังการต่อต้านของกลุ่มคนผิวขาวที่จะรวมคนผิวสีและผิวขาวเข้าด้วยกัน ในบริบทที่ความตึงเครียดเพิ่มขึ้น การจลาจลเกิดขึ้นในชุมชนเมืองที่ไม่ใหญ่ทั่วสหรัฐอเมริกา และความยากลำบากที่ยากต่อการเอาชนะได้ ในการรวมคนผิวขาวและผิวสีเข้าด้วยกัน มันไม่น่าแปลกใจที่จะเห็นว่าข้าราชการการเมือง และโรงเรียนเริ่มที่จะเห็นประโยชน์ของการเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาท

หลัก การเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลักในการควบคุมโรงเรียนถูกสร้างขึ้นในบริบทของการแข่งขันเป้าหมายทางการเมือง เป็นประเด็นหลัก (Theme) ตามด้วยวาทกรรมคือ 1) กลุ่มสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทหลักเป็นการตอบโต้ไปยังการแบ่งแยกทางองค์กร 2) การเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลักของพวกเขาอยู่บน โครงสร้างเสรีนิยม (Liberal Instruction) ของการปฏิรูปสังคม 3) วาทกรรมการเพิ่มการแข่งขันระหว่างเขตของโรงเรียน 4) ข้าราชการคิดจากประเด็นหลัก (Theme) ประสิทธิภาพในการบริหารเพื่อที่จะสร้างข้อดีทางการเมืองและการคลังของการกระจายอำนาจที่แตกต่างจากการกระจายอำนาจทางการเมือง 5) วาทกรรมที่มีความหมายเหยียดชอนอยู่ของแหล่งสนับสนุนคนผิวขาวสำหรับการให้ชุมชนมีบทบาทหลักว่า “การให้ชุมชนมีบทบาทหลักสำหรับโรงเรียนของคนผิวดำได้สร้างความสนใจข้ามไปยังกลุ่มคนผิวขาว สำหรับ ให้คนผิวดำควบคุมโรงเรียนของคนผิวดำ ได้บอกเป็นนัยว่าคนผิวขาวก็ได้ควบคุมโรงเรียนของคนผิวขาว ซึ่งพวกเขาสนับสนุนและเป็นการการันตีว่าปัญหาของคนผิวดำ ความขัดแย้งของคนผิวดำ และเด็กนักเรียนของคนผิวดำจะถูกรวมไว้ในสเต็มอย่างปลอดภัย 6) เรื่องเล่าจากผู้หญิงที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ได้พูดถึงประเด็นหลัก (Theme) วาทกรรมเน้นความสำคัญการให้ชุมชนมีบทบาทหลักนั้นมีความจำเป็นเพราะจะเพิ่มอำนาจของสมาชิกในชุมชน เรื่องเชื้อชาติ ระดับทางสังคม และเพศ เช่นเดียวกับประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมสำหรับการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของ Materialist Feminist ใช้การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ของฟูโกต์ (Foucault) ในการเปิดเผยการสร้างขึ้นมาใหม่ การปะทะ วาทกรรมได้จัดการความสัมพันธ์ภายใน ระหว่างผู้เคลื่อนไหว และผู้อื่น เพศ เชื้อชาติ ความไม่เท่าเทียมกันของชนชั้น วาทกรรม ความสัมพันธ์ของอำนาจ เมื่อขบวนการเคลื่อนไหวประสบความสำเร็จในการสร้างโครงสร้างที่อยู่ตรงข้าม ขบวนการเคลื่อนไหวสามารถสูญเสียอำนาจการควบคุมโครงสร้างว่าจะถูกเขียนขึ้นมาอย่างไร เมื่อเวลาผ่านไป ตามที่ฮันท์ และ มูนี (Patrick Mooney และ Scott Hunt) ได้สรุปจากการศึกษาการเคลื่อนไหวของกลุ่มเกษตรกรสหรัฐไว้ว่า การเคลื่อนไหวถูกก่อสร้างรูปร่างโดยบทละครหรือบทเพลงของการแสดงออกโดยผู้สนับสนุน โครงสร้างหลักมีหลากหลายกับการเปลี่ยนไปตามบริบททางการเมือง และสังคมเศรษฐกิจ จากมุมมองของ Materialist Feminist สามารถวิเคราะห์ว่า การเคลื่อนไหวได้ก่อสร้างโครงสร้างภายในวาทกรรมที่จัด และถูกจัดโดยความสัมพันธ์ การควบคุม วาทกรรมพวกนี้ถูกฝังอยู่ในกิจกรรมประจำวัน ตามที่สมิท (Dorothy Smith) ได้อธิบายไว้ว่า วิธีการของ Materialist Feminist จะเพิ่มความรู้ของบุคคล ขยายขอบเขตแผนที่ความสัมพันธ์เชื่อมต่อการปฏิบัติรวมกัน สามารถต้านทานการมีอำนาจเหนือกว่า หรืออย่างน้อยก็แสดงถึงรอยร้าวในส่วนของวาทกรรมที่เหนือกว่า ความสัมพันธ์ การควบคุม และการต้านทานนั้นเป็นสิ่งที่ใหม่ ขั้นตอนสร้างโดยขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ทำให้เคลื่อนไหวให้

ความหมาย ถูกเขียนขึ้นมาใหม่ภายในความหมายใหม่ และถูกใช้โดยพันธมิตรเช่นเดียวกับศัตรู
 กรอบความคิดของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม และขอบเขตของวาทกรรมที่ปะทะกันในเวลา
 ที่การสร้างโครงสร้างที่ขัดแย้งของการปฏิบัติการทางการเมือง ตามบริบททางการเมืองและผู้มีสิทธิ์
 ออกเสียงเลือกตั้งที่เปลี่ยนแปลงไป สุดท้ายงานวิจัยสรุปไว้ว่า ผู้วิจัยเน้นความสำคัญตลอดการ
 วิเคราะห์นี้ว่า วาทกรรม (Discourse) ไม่ใช่สมบัติของบุคคลที่เคลื่อนไหวหรือองค์กรใด วาทกรรม
 เป็นปฏิบัติการ (Practice) มีโครงสร้าง และมีผลกระทบจริง วิธีการของ Materialist Feminist
 Approach ได้สร้างโครงสร้างกรอบ การให้ความหมายวาทกรรมที่กว้างขึ้นในการขับเคลื่อนเข้าร่วม
 ไปยังความสัมพันธ์ของการปกครอง และความไม่เท่าเทียมกันแบบโครงสร้าง ภายในกระบวนการ
 กรอบโครงสร้าง มากไปกว่านั้น การวิเคราะห์ Materialist Feminist Analysis วาทกรรม ได้เน้น ไปยัง
 แบบแผนโครงสร้างประวัติศาสตร์ของอำนาจ และการต่อต้านเพื่อเปลี่ยนลักษณะที่ไม่ได้แสดงหรือ
 พูดในชีวิตประจำวัน ปฏิบัติการวาทกรรม (Discursive) มีผลลัพธ์ เป็นเครื่องมือของขบวนการ
 เคลื่อนไหวทางสังคม การที่จะให้กรอบโครงสร้างความคิดของขบวนการเคลื่อนไหวได้รับการยอมรับ
 อย่างกว้างขวาง จะต้องเป็นกระบอกเสียงให้กับโครงสร้างทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ เนื่องจากโครงสร้าง
 หลักส่วนใหญ่จะใช้สัญลักษณ์ และคุณค่าที่จำได้ เพื่อจะขับเคลื่อนและสร้างผลลัพธ์กับการ
 เปลี่ยนแปลงทางสังคม การวิเคราะห์ Materialist Feminist Analysis ได้สำรวจถึงที่ผู้เคลื่อนไหวถูก
 จำกัดการสร้างกรอบความคิดในความเป็นตัวตนทางการเมืองของพวกเขา และได้แนะนำว่า แม้ว่า
 กลุ่มการเคลื่อนไหวได้สร้างกรอบความคิดในการต่อต้านได้ประสบความสำเร็จ กลุ่มอื่นก็สามารถ
 นำกรอบโครงสร้างนี้ไปใช้ได้ มากไปกว่านั้นวิธีการปฏิบัติ กรอบคิดการเคลื่อนไหวจะถูกผลิต
 เคลื่อน และถูกพูดถึงโดยพันธมิตรและฝ่ายตรงข้ามอย่างไร

การเคลื่อนไหวในการให้ชุมชนมีบทบาทหลักในโรงเรียนได้แสดงความสัมพันธ์ทาง
 สังคมที่เป็นโครงสร้างที่ซึมซับจากสนามปฏิบัติการวาทกรรม (Discursive Field) ที่ก่อร่างขึ้นจาก
 กรอบความคิดการเคลื่อนไหวที่ช่วงชิงทำให้ความสัมพันธ์ของการปกครองแข็งแกร่งขึ้น โครงสร้าง
 การให้ชุมชนมีบทบาทหลักในโรงเรียน ถูกสร้างขึ้นมาจากบริบทของการรับรู้ที่เพิ่มขึ้นของความไม่
 เท่าเทียมกันทางเชื้อชาติ เช่นเดียวกับการต่อต้านที่ถูกจัด เพื่อรวม มันถูกขับเคลื่อนภายในสภาวะ
 แวดล้อมที่ให้ความสำคัญกับการปกครองแบบกระจายอำนาจในการบริหารมากกว่า การกระจาย
 อำนาจทางการเมือง สังคมและการเมืองได้นำวิสัยทัศน์ของการให้ชุมชนมีบทบาทหลักในการ
 ต่อรองกับคนที่ถืออำนาจมากกว่า ในขั้นตอนการบังคับใช้ การควบคุม ในการให้ความหมายของ
 โครงสร้าง และแผนการกระจายอำนาจอย่างประสบความสำเร็จ วิธีการ Materialist Feminist
 Approach ได้ให้เครื่องมือที่มีอำนาจสำหรับการวิจัยขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม เพราะทำให้
 มุมมองด้านเพศ เชื้อชาติ ระดับทางสังคม ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมถูกเขียนเป็นเรื่องราว

ในทางการเมือง การวิเคราะห์นี้แสดงถึงความสัมพันธ์ของความรู้ และอำนาจในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม

บทความจากรายงานการวิจัยเรื่อง ความย้อนแย้งของเกย์ที่สร้างอัตลักษณ์ในเมืองเวอมองส์ (The Contradictions of Gay Ethnicity: Forging Identity in Vermont โดย Mary Bernstein , 2002, p. 85-103) บทความเสนอถึงการศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มเกย์ และกลุ่มเลสเบียน จากมุมมองความคิดหลังโครงสร้างนิยม และ สตรีนิยม ได้ตั้งคำถามถึง การถูกจัดหมวดหมู่ของอัตลักษณ์ จนละเลยการยอมรับในเรื่องความแตกต่างของเชื้อชาติ ระดับทางสังคม รูปแบบทางเพศ การจัดอัตลักษณ์ของสิ่งเหล่านี้ถูกทำให้แข็งแกร่งขึ้นโดยรัฐ และกฎหมาย ขบวนการเคลื่อนไหวพยายามสร้างกรอบความคิดผ่านวาทกรรมนิยามความหมายใหม่ ทำทนายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ถือว่าคืออยู่แล้ว เรียกร้องรัฐให้ยอมรับในอัตลักษณ์ที่ “รัฐ” ได้จัดทิศทางที่ให้การยอมรับสำหรับอัตลักษณ์บางอัตลักษณ์ และรัฐได้สร้างความขัดแย้งบางอย่าง โดยแยกสิ่งอื่นออกไป ดังนั้นรัฐจึงเป็นผู้ก่อร่างสร้างความเชื่อให้กับสังคม ซึ่งอัตลักษณ์ในการเคลื่อนไหวมี 3 มุมมองคือ อัตลักษณ์ในการใช้อำนาจ อัตลักษณ์แบบกลยุทธ์ และอัตลักษณ์แบบจุดมุ่งหมายในการให้ได้รับการยอมรับอัตลักษณ์ใหม่ ซึ่งต้องพูดถึงเงื่อนไขที่จะสร้างการเมืองของการยอมรับอัตลักษณ์ถูกสร้างจากปฏิกิริยาต่อกันของกลุ่มผู้เคลื่อนไหว และสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

ในช่วงต้นปี ค.ศ.1970 ได้มีกลุ่มสนทนาเกย์เกิดขึ้น ในพื้นที่ปลอดภัยสำหรับให้เกย์ได้พูดคุยเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว การเปิดเผยตัวตน ความสัมพันธ์ และความรู้สึก โดดเดี่ยว กลุ่มเกย์ไม่ได้ถูกจัดทางการเมืองว่า เป็นสังคม ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเลสเบียน ความต้องการได้รับการยอมรับจากสาธารณะของกลุ่มเลสเบียน และกลุ่มเกย์ จึงมาจากความสัมพันธ์ภายใน ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ทางการเมืองก่อนหน้านี้ และเครือข่ายองค์กรการเคลื่อนไหวกันเองส่วนตัว ในช่วงปี.ศ. 1983 กลุ่มเกย์และ

กลุ่มเลสเบียน ได้จัดการเดินขบวนพาเหรด แสดงถึงความภาคภูมิใจของกลุ่มเกย์และกลุ่มเลสเบียน ครั้งแรกที่เวอมองส์ (Vermont) โดยทางกลุ่มได้ช่วยกันใช้ช่องทางการสื่อสารติดต่อส่วนตัว (Personal Contacts) หนึ่งในผู้ชุมนุมบอกว่ามันเริ่มจากความรู้สึกถึง “ความมีสิทธิ” การเดินขบวนพาเหรดจัดขึ้นเพื่อแสดงถึงความรู้สึกภูมิใจในความต้องการของบุคคลที่รักเพศเดียวกัน นอกจากการเดินขบวนพาเหรดแล้ว ยังมีการแสดงนิทรรศการสาธารณะของอัตลักษณ์กลยุทธ์นี้สามารถเป็นการต่อต้าน “การทำให้เป็นปกติ” และ “ไม่จำเป็นต้องเป็นสารัตถะนิยม” (Essentialist) เสมอไป การเดินขบวนพาเหรดเป็นการท้าทายสิ่งที่ถือว่าคืออยู่แล้ว โดยการทำให้ชุมชนที่มองไม่เห็น “ได้เห็น” ผู้เคลื่อนไหวไม่ได้ต้องการการยอมรับสำหรับสถานะที่แปลกจากบรรทัดฐานเดิม แต่พวกเขาเริ่มที่จะท้าทายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เหนือกว่า การเคลื่อนไหวดำเนิน

ไปจนในที่สุด ในปี ค.ศ. 1992 บัญญัติสิทธิเลสเบียนและเกย์ได้รับการอนุมัติจากรัฐให้ผ่านเป็นกฎหมาย

จากหนังสือรวมบทความวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการเมือง คอนเนลและเชคเคอร์ (Bell, Connors & Sheckel, 2008, p. 233-257) ได้ศึกษาเหตุการณ์ 9/11 ซึ่งกลุ่มผู้ก่อการร้ายอัลไคด้า (Al Qaeda) ใช้วิธีการโจมตีแบบฆ่าตัวตายหรือพลีชีพ (Suicide Attacks) ด้วยการจับเครื่องบินพุ่งชนอาคารเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ประธานาธิบดีจอร์จบุช (George W. Bush) กล่าวสุนทรพจน์กับประชาชนผ่านสื่อมวลชนถึงความขัดแย้งกับอิรักตั้งชื่อให้ถ้อยคำว่าเป็น “ปีศาจ” วาทกรรมจากสุนทรพจน์กลายเป็นสงคราม (Warfare) ส่งผ่านแพร่กระจาย โดยการรายงานข่าวจากสื่อมวลชน “TV. war” ความขัดแย้งจึงก่อประเด็นในตัวเอง ผลกระทบมีทั้งประชาชนที่เห็นด้วย และคัดค้านต่อต้านสงคราม (Bell, Connors & Sheckel, 2008, p. 233-257)

บทความจากงานวิจัยของเบลล์ และเชคเคอร์แสดงให้เห็นว่าภาษา คำพูด ถ้อยคำ หรือกรอบความคิด ประมวลขึ้นจากเหตุการณ์หลายเหตุการณ์และเผยตัวออกมาเป็นถ้อยคำ “ปีศาจ” และคำว่าปีศาจ ได้สถาปนาอำนาจ ที่แสดงถึงที่มาและที่ไปคือ การสร้างกฎเกณฑ์ จัดหมวดหมู่ ให้ประชาคมโลก แสดงออกซึ่งความคิด และพฤติกรรมที่มีต่ออิรัก รวมทั้งสร้างอำนาจ ความชอบธรรมให้กับสหรัฐอเมริกา ในการเข้าจัดการด้วยกำลังทหารในประเทศอิรัก ภายใต้วาทกรรมคำว่า “รักษาสันติภาพในอิรัก” ภาษาที่แฝงไว้ด้วยอำนาจและความรู้ ภาษาสร้างการเมือง

รายงานวิจัย “การปฏิวัติร่ม” (Umbrella Revolution) ที่ประเทศฮ่องกงพบว่า สื่อสัญลักษณ์ รูปหมีเพดดิ้งตัน สวมเสื้อกันฝนสีเหลือง มือถือร่มเพื่อป้องกันแก๊สน้ำตา สร้างมุมมองที่น่ารัก ดึงดูดความพึงพอใจจากมวลชน ทั้งภายใน และภายนอกกลุ่มผู้ชุมนุมในประเทศและต่างประเทศ การแสดงสัญลักษณ์ที่เป็นดอกไม้ และสีประจำชาติของประเทศปรากฏในการชุมนุม อาทิ ดอกโบฮีเมีย ซึ่ง เป็นดอกไม้ประจำชาติ การปฏิวัติมีขึ้น ระหว่าง 27 กันยายน ค.ศ 2014 และ 6 ตุลาคม 2014 มีการแพร่กระจายสาร ซึ่งเป็นข้อความผ่านสื่อเครือข่ายเชิงสังคม (Social Media) บอกถึง สภาพการเมือง สังคม เศรษฐกิจของฮ่องกง ถูกส่งไปอย่างรวดเร็วสู่ภายนอกกลุ่ม สื่อเครือข่ายเชิงสังคม ถูกปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ ชักชวนผู้ชุมนุมในฮ่องกง และทั่วโลก ร่วมชุมนุมไปกับผู้ชุมนุมที่ฮ่องกง สื่อต่างประเทศให้ความสนใจ แพร่กระจายข่าวไปทั่วโลก (Tai Wei Lim, 2015)

การลุกฮือของชาวอาหรับ ในเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองอาหรับสปริง (Arab Spring) เป็นปรากฏการณ์ที่มาจากเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เป็นหลัก โดยสื่อออนไลน์ และสื่อสังคม ได้ก่อให้เกิด Domino effect ที่เมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่หนึ่งก็จะลุกลามไปยังอีกที่หนึ่งเหมือนการเล่นเกมโดมิโน และที่สำคัญยังมีแรงบันดาลใจมาจากแนวคิดอิสลามทางการเมือง

ที่ไม่พอใจต่อความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากระบบทุนนิยมกลไกตลาดเสรี และอำนาจเผด็จการ (เจริญ มะลุลิม, 2556, น 51)

จากเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงในกลุ่มประเทศอาหรับ ทูนิเซีย อียิปต์ โมร็อกโค อัลจีเรีย จอร์แดน เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ 2010 การชุมนุมแพร่กระจายไปหลายประเทศ “อาหรับสปริง” (Arab Spring) ด้วยการใช้อินเทอร์เน็ต (Social Media) แสดงเนื้อหาความต้องการด้านการเมืองปัญหาเศรษฐกิจ คอร์รัปชัน เพื่อให้รัฐบาลสนองตอบ แต่ข้อจำกัดของสื่อสังคมเครือข่ายจะสร้างความเป็นหนึ่งเดียว และระดมกำลังผู้เข้าร่วมได้ ในระยะเวลาอันสั้น โดยบล็อกเกอร์ทางการเมือง (Political Blogger) ที่มีผลต่อการเผยแพร่ข้อมูล คำพูด ข้อมูลที่แสดงพฤติกรรมที่เกินขอบเขตของรัฐบาลแพร่ผ่าน Audio Visual โดยบล็อกเกอร์เหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการนำเรื่องละเมิดสิทธิมนุษยชน การทรมาน ไปสู่สาธารณะ ในขณะที่การปฏิวัติจัสมินที่ตูนิเซียบล็อกเกอร์เฉพาะบุคคล เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของการปฏิวัติในช่วงแรก (Isabel Ortiz, Sara Burke, Mohamed Berrada and Hernan Cortes, 2013). เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองอาหรับสปริงแสดงให้เห็นถึงการต่อต้านกรอบโครงสร้างความคิดของระบบที่ดำรงอยู่ และท้าทายเพื่อแทนที่ด้วยระบอบการปกครองแบบอิสลามการเมือง

รายงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงการชุมนุมเคลื่อนไหวต้องมีการออกแบบยุทธวิธีการต่อสู้ และการใช้สื่อหรือเทคโนโลยีการสื่อสารทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการเข้าช่วงชิงพื้นที่ทางความคิด แต่สาร (Message) ที่สอดคล้องกับความคิดของคนส่วนใหญ่ควรต้องให้ความสำคัญด้วย ตลอดจนโอกาสทางการเมืองเป็นประเด็นที่ต้องคำนึงถึง

รายงานวิจัยของแอนดิว ที ลิตเติล (Andrew T Little) เรื่องเทคโนโลยีการสื่อสาร และการชุมนุม (Communication Technology and Protest) พบว่า แม้ว่าการชุมนุมถูกเผยแพร่และทำให้สะดวกขึ้นโดยเทคโนโลยีการสื่อสาร (ICT) ผ่านช่องทางสื่อเชิงสังคม (Social Media) ที่สามารถสร้างข้อมูลอันเป็นเหตุปัจจัยในการชุมนุม 2 ประการคือ สร้างข้อมูลระดับความไม่พอใจของระบบการปกครอง และสร้างข้อมูลเกี่ยวกับการชุมนุมจะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ให้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคนที่ไม่ชอบหรือต่อต้านระบอบการปกครอง ให้ข้อมูลผู้ชุมนุมจะใช้ยุทธวิธีอะไร แม้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ดีขึ้นจะเพิ่มจำนวนของการชุมนุมก็ตาม แต่การเปิดรับข้อมูลทางการเมืองที่ดีขึ้นจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ตัวแปรคือ ระบบการปกครองในสถานการณ์ขณะนั้นเป็นที่นิยมหรือไม่ และแหล่งสารมีความลำเอียงมากหรือน้อย

รวมทั้งรายงานวิจัยของ สตีเฟน อี บาร์กัน (Steven E. Barkan) เรื่อง กลยุทธ์ยุทธวิธีความยากลำบากขององค์กรของการเคลื่อนไหวการชุมนุมต่อต้านนิวเคลียร์ พบว่า กลยุทธ์ในการชุมนุมที่สำคัญคือ การเจาะจงไปที่ปัญหาเดียว ต้องรู้ความหมายของการชุมนุมที่ไม่ใช้ความรุนแรง เจตนาที่

ผู้ชุมนุมไม่เชื่อฟัง และความเกี่ยวข้องกันของกลุ่ม และรูปแบบความคิดของคนส่วนใหญ่ในการตัดสินใจ ปัญหายุทธวิธีในเรื่องความรับผิดชอบ การไม่เชื่อฟังของพลเมืองที่มีความรุนแรง ปัญหาทรัพยากรที่ต้องรวบรวมกำหนดจัดสรรให้ได้ประโยชน์สูงสุดโดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การเคลื่อนไหวเผชิญหน้ากับความยากลำบาก ในขณะที่ต้องทำการดึงดูดความสนใจที่ต้องทำในเวลาเดียวกัน 4 แบบ ดึงดูดความสนใจสมาชิกของกลุ่มผู้ชุมนุมตลอดถึงฐานขององค์กรการชุมนุม ดึงดูดการสื่อข่าวสาร ดึงดูดสาธารณะ และดึงดูดกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เป็นปรปักษ์ให้สนับสนุน ทั้งนี้ปัญหาที่ผู้ชุมนุมเผชิญในสถานการณ์ที่ยากลำบาก มีทั้งการกำหนดการจัดสรรทรัพยากรเคลื่อนไหวที่มีน้อยให้ได้ประโยชน์สูงสุด การวางแผน การดำเนินการทางยุทธวิธีในสถานการณ์ที่ยากลำบาก การชุมนุมเคลื่อนไหวต้องออกแบบทางยุทธวิธีว่าจะบีบบังคับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ยินยอมต่อเป้าหมายของกลุ่มการชุมนุม หรือว่าออกแบบว่าจะชนะแรงสนับสนุนจากสาธารณะ ทั้งนี้การออกแบบโดยชนะแรงสนับสนุนจากสาธารณะจะเกิดขึ้นบ่อย ซึ่งการจะชนะโดยแรงสนับสนุนจากสาธารณะต้องวางตำแหน่งการเคลื่อนไหวใน 2 มิติคือ มิติทรัพยากรภายใน หากมีน้อยย่อมต้องการแรงสนับสนุนจากสาธารณะต้องกังวลภาพลักษณ์การชุมนุมต่างจากกลุ่มการชุมนุมที่มีทรัพยากรภายในมากจะสามารถกระทำการชุมนุมอย่างไม่ต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ต่อสาธารณะ และทักษะและการวางท่าข่มขู่คุกคาม ดังนั้นการพิจารณาจาก 2 มิติจะส่งผลถึงการออกแบบกลยุทธ์ และยุทธวิธีระหว่างการโน้มน้าวใจหรือการบีบบังคับที่กลุ่มการชุมนุมจะนำมาใช้ในการชุมนุม

กลุ่มงานวิจัยในประเทศ

รายงานการวิจัยของประจักษ์ ก้องเกียรติ (2560) ศึกษาเรื่อง ความเคลื่อนไหวของ กปปส. กับมิติของความรุนแรง เพื่อตอบคำถามว่า การเคลื่อนไหวของ กปปส. เป็นการเคลื่อนไหวเชิงสันติวิธีหรือไม่ เข้าข่ายการเคลื่อนไหวเชิงอารยะขัดขืนหรือไม่ และมีมิติการต่อสู้เชิงวาทกรรมและกระบวนการสร้างความชอบธรรม ให้กับการใช้ความรุนแรง พบว่า การเคลื่อนไหวของ กปปส. ไม่ใช่อารยะขัดขืน แต่เป็นอารยะขัดขืน ภายใต้วาทกรรมความรุนแรงเชิงศีลธรรม ปฏิเสธความชอบธรรมทั้งของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและความชอบธรรมของการเลือกตั้งในฐานะกลไกขึ้นสู่อำนาจ ทั้งสังคมเกิดทางตัน ผนวกกับการไม่ทำหน้าที่ของกองทัพในการรักษาฟื้นฟูความสงบ กองทัพจงใจอยู่เฉยๆ ทำให้สภาวะอนาธิปไตยบนท้องถนนดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง และสภาวะอนาธิปไตยนี้กองทัพเองมีส่วนทำให้เกิดขึ้นกลับกลายเป็นข้ออ้างให้ความชอบธรรมกับการเข้ามามีครอบงำอำนาจของกองทัพในนามของการรักษาความสงบ ซึ่งเป็นสถานะที่กลุ่ม กปปส.จงใจสร้างให้เกิดขึ้นตั้งแต่ต้น วาทกรรมสงครามคนคิดคนชั่ว คือสงครามที่ไม่มีพื้นที่ตรงกลางให้เลือกความดีเป็นวาทกรรมที่ปรากฏพบมากที่สุดเมื่อศึกษาในเชิงคำพูด แดงการณ์ การไหลเวียนของคำนี้จำนวนมาก ซึ่งเป็นคำที่หลวมและสามารถครอบคลุมความแตกต่างหลากหลายเอาไว้ได้

ขบวนการ กปปส. เชื่อว่ามาตรการที่เกิดจากฝ่ายตนนั้นถูกต้อง ชอบธรรม เพราะจะใช้เพื่อจำกัด ระบอบการเมืองและนักการเมืองที่ชั่วร้ายมากกว่า โดยมองว่าฝ่ายตรงข้ามกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็น นักการเมือง รัฐบาลที่เป็นทรราชย์และผู้สนับสนุนฝ่ายตรงข้ามอยู่นอกพื้นที่ความรับผิดชอบทาง ศิลธรรมที่ตนเองจำเป็นต้องมีพันธะหน้าที่ทางศีลธรรมด้วย อย่างไรก็ตาม กปปส. มีคำอธิบายที่ แตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อมวลชนของตนเองตกเป็นเหยื่อกับเวลาที่มวลชนฝ่ายตรงข้ามตกเป็นเหยื่อ ความรุนแรง นอกจากนี้พบภาษาของสงครามจำนวนมากในการเคลื่อนไหว ผู้ชุมนุมแกนนำมองว่า การต่อสู้ครั้งนี้ ไม่ใช่การต่อสู้ทางการเมืองธรรมดา แต่เป็นสงครามระหว่างฝ่ายธรรมะกับอธรรม มองการเมืองแบบมิตรกับศัตรูที่อยู่ร่วมกันไม่ได้ ถ้าเราอยู่ เขาก็ต้องไป เป็นการเมืองแบบไม่มีพื้นที่ ตรงกลาง ตัวอย่างสโลแกนคือ “รักประชาธิปไตย ต้องไม่ไปเลือกตั้ง” นโยบายการเมืองของวาท กรรมสงครามคนคิดคนชั่ว เมื่อขบขันวาทกรรมนี้มากเข้ามันได้แปรเปลี่ยนการต่อสู้ทางการเมืองให้ กลายเป็นการต่อสู้ทางศีลธรรมซึ่งไม่สามารถประนีประนอมได้ ราวกับเป็นการต่อสู้เพื่อความเชื่อ ทางศาสนา ให้ความชอบธรรมกับการกระทำที่เป็นการละเมิดกฎหมาย และมาตรการรุนแรงในนาม ของการสถาปนาการเมืองของคนดี เป็นอัตลักษณ์ที่สร้างให้ดำรงอยู่ด้วยการสร้างขั้วตรงข้าม (binary opposition) ผ่านการกดคุณค่าของฝ่ายตรงข้ามให้อยู่ต่ำ จากคำปราศรัยและข้อเขียนในช่วง นั้นการเคลื่อนไหว กปปส. แบ่งแยกขั้วตรงข้ามอย่างชัดเจน และที่สำคัญชุดวาทกรรมคนดีรวม หลายอย่างไว้มากมีหลายมิติ ทั้งที่เป็นคนคิดว่า เพราะรักษาดีรักแผ่นดินมากกว่า รักในหลวง มากกว่า เครื่องศิธรรมมากกว่า เป็นพลเมืองดีแบบใสซื่อมือสะอาด สุจริตไม่คอร์รัปชั่น เสียสละ เพื่อชาติบ้านเมือง มีการเรียนเทียบในแง่การศึกษาสูงกว่า เป็นผู้ดีมากกว่า มีคุณภาพมากกว่า ไม่ตก เป็นทาสนักการเมือง ทำให้เห็นกระบวนการลดทอนความเป็นมนุษย์สูงมากในภาษาของ กปปส. เช่น คำว่า เรากำลังต่อสู้กับพวกอมนุษย์ พวกสัตว์นรก เป็นคำที่รุนแรงมาก เมื่อความรุนแรงเกิด ขึ้นกับฝ่ายตรงข้าม ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นจึงกลายเป็นการเยาะเย้ยถากถาง การแสดงความสะใจดีใจต่อ ความรุนแรง กรณีมือปืนป๊อบคอร์นเป็นกรณีที่ชัดเจน นอกจากให้ความชอบธรรมกับความรุนแรง แล้ว ยังมีการทำความรุนแรงให้เป็นสินค้า ความรุนแรงถูกยกย่องเชิดชูอย่างเปิดเผยกระทั่งมีการ ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรมออกมาจำหน่าย เป็นยกขึ้น ไปอีกขั้นของความรุนแรง ในมิติการ เคลื่อนไหวอนารยะชัดขึ้น กปปส. ไม่ได้ยึดมั่นตามแนวทางเคลื่อนไหวแบบสันติวิธีและอารยะชัด ขึ้น เพราะ มิติแรกคือ ใช้ความรุนแรงเพื่อขัดขืนกฎหมาย มิติที่สอง ปฏิเสธความชอบธรรมของ ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ต้องการก้าวข้ามกระทั่งทำลายล้างประชาธิปไตยแบบตัวแทน ไป ใน 2 มิติเข้าข่ายการเคลื่อนไหวของกปปส. ไม่เข้าข่ายอารยะชัดขึ้น เพราะแทนที่จะมุ่งเปลี่ยนคู่ ต่อสู้ให้เป็นมิตรและยอมรับระบอบประชาธิปไตย แต่ กปปส. มุ่งกำจัดและทำลายล้างคู่ต่อสู้รวมถึง ระบอบประชาธิปไตย

รายงานการวิจัยเรื่องยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวกองกำลังของกุ่มไม่เอาเขื่อนแก่งเสือเต้น ของทรงชัย ทองปาน (2560) พบว่ายุทธวิธีในการเคลื่อนไหวกองกำลังที่บ้านผู้คัดค้านนำมาใช้คือ ทั้งยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ การสร้างเครือข่ายผสมผสานกับ การเคลื่อนไหวกองกำลังวัฒนธรรมด้วยการรื้อฟื้น การปรับเปลี่ยนประกอบสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อใช้ในการเคลื่อนไหวกองกำลังได้ถูกนำมาใช้ให้มีพลังมากขึ้น ดังที่ประกาศ ปันตบแต่งเรียกว่าเป็น “การสร้างนวัตกรรมทางวัฒนธรรม” ซึ่งเป็นยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวกองกำลังต่อสู้ตามแนวขบวนการทางสังคมใหม่ โดยชาวบ้านได้ใช้ยุทธวิธีการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชุมชนขึ้นมาใหม่ ผ่านทางพิธีสืบชะตาหมู่บ้าน พิธีบวชป่าสักทอง ประเพณีความเชื่อพิธีกรรมต่างๆที่มีอยู่แต่เดิมได้ถูกนำมาคิดแปลงเพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการต่อสู้เป็นยุทธวิธีการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม พิธีสืบชะตาหมู่บ้าน พิธีบวชป่าสักทอง หอแดง และชื่อเมือง

การใช้ และการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อใช้ในการต่อสู้ หอแดงถูกนำมาสร้างนิยามความหมายใหม่ให้เป็นสถานที่เชิงสัญลักษณ์ของการประกอบพิธีกรรม สถานที่ที่ชาวบ้านเรียกว่าชื่อเมืองถูกคิดแปลงให้นิยามความหมายใหม่โดยชาวบ้านนำก้อนหินช่อดอกไม้วางไว้เพื่อยืนยันการต่อสู้กับโครงการแก่งเสือเต้น

การประกอบสร้างอัตลักษณ์ “ผู้ดูแลป่า” เพื่อลบล้าง “คนตัดต้นไม้” ที่กลายเป็นจุดอ่อนรัฐใช้เหตุผลนี้ “ลดทอน” ความเป็นผู้ทำลายป่าของชาวบ้าน ชาวบ้านคัดค้านแก่งเสือเต้นต่อสู้ด้วยการลบล้างภาพลักษณ์เก่าโดยสร้างกลุ่มอนุรักษ์ผืนป่าขึ้นมาและสร้างอัตลักษณ์เชิงลบให้กลุ่มผู้สนับสนุนสร้างเชื่อว่าเป็นผู้ทุจริตคอร์รัปชัน โดยตอกย้ำว่าที่มาโครงการมาจากความต้องการของนักการเมือง

ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวกองกำลังด้วยอำนาจความรู้ความจริง ด้วยวิจัยชุมชน และการต่อสู้ด้วยวาทกรรม “ป่าสักทองผืนสุดท้าย” ชาวบ้านได้ใช้อำนาจของภาษาและความรู้ทางวิชาการผ่านงานวิจัยด้วยงานวิจัยที่มีเนื้อหาการจัดการทรัพยากรในป่าแม่ยมของชาวบ้านด้วยตัวเองส่งผ่านทางสื่อมวลชน ทำให้สมาชิกผู้ร่วมอุดมการณ์เชื่อมโยงแน่นแฟ้น และเห็นคุณค่าของตนมากยิ่งขึ้น นอกจากวิจัยชุมชนแล้ว ชาวบ้านได้หางานวิจัยเพื่อเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่า “ไม่ควรสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น” เช่นผลการวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDR) ที่ได้ศึกษาถึงความไม่คุ้มทุนของโครงการนี้ต่อรัฐบาล เป็นต่อสู้เพื่อช่วงชิงความรู้ ความจริง ของชาวบ้านที่ค้านโครงการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น

รายงานการวิจัยของ สถาพร เริงธรรม ศึกษาเรื่องวาทกรรมทางนโยบายกับการคอร์รัปชัน ศึกษากรณี การทุจริตในการจัดซื้อยา และเวชภัณฑ์ ของกระทรวงสาธารณสุข สุข พ.ศ.2541 การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงวิธีการสร้างและนำเอาความรู้ มาใช้ในการสร้าง

วาทกรรมต่างๆ ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดและบริหารนโยบายสาธารณะให้กลายเป็นเครื่องมือสำหรับดำเนินการคอร์ปชั่นเชิงนโยบาย

รายงานจากศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี (2560) ได้ถอดประสบการณ์การใช้สื่อผสมผสาน ในการขับเคลื่อนเพื่อเปิดประเด็นทางการเมืองในพื้นที่ โดยเฉพาะการพูดเรื่อง “เขตปกครองพิเศษ” พื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งเคยเป็นเรื่องต้องห้ามให้สามารถพูดได้ในที่สาธารณะ เพื่อนำไปสู่การออกแบบโครงสร้างการเมืองการปกครองใหม่ที่ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคน และเสนอเป็นรูปแบบ “การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ” ว่าจำเป็นต้องการทำความเข้าใจจนไปถึงการสร้างฉันทามติร่วมกัน โดย ผศ.ดร.ศรีสมภพ ระบุเน้นย้ำถึงแนวทางการใช้วาทกรรมแก้ปัญหาในหลายเวทีขับเคลื่อนสันติภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยวาทกรรม (Discourse) เป็นการสร้างเอกลักษณ์ ให้ความหมายต่อสังคมซึ่งแสดงออกมากว่าเป็นความจริงหรือไม่จริง ผ่านข้อความที่เป็นคำพูด สื่อออกไปในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้อำนาจและความรู้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติในสังคม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีขึ้น ผู้ที่มีอำนาจควรมีหน้าที่และมีบทบาทในการสร้างวาทกรรมเพื่อจะช่วยเหลือปัญหาความรุนแรง

ทั้งนี้การสร้างสันติภาพเริ่มต้นมาจากนักวิชาการสร้างความรู้ กำหนดประเด็นเคลื่อนไหว ชวนเครือข่ายภาคประชาสังคม 23 องค์กร จัดเวทีสาธารณะที่ดึงผู้คนจากหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม มีการทำแผนที่เครือข่ายสื่อสามจังหวัดภาคใต้ อันนำไปสู่การวางแผนเพื่อถ่ายทอดสดผ่านเว็บไซต์และวิทยุชุมชนทั้งภาษาไทยและภาษามลายู ขณะเดียวกันก็มีนักข่าวพลเมืองคอยสื่อสารและสะท้อนความคิดเห็นของพลเมือง คนในพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นนี้ให้กลายเป็นการสื่อสารสองทางกับสังคมนอกจังหวัดชายแดนใต้ ทำให้เรื่อง “เขตปกครองพิเศษ” เป็น “วัตถุประสงค์ทางวาทกรรม” ที่หลายๆ ฝ่ายพูดถึง อ้างอิงถึง ตอบโต้ และต่อรอง กลายเป็นขบวนการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ชวนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาคุยกันเรื่องนี้ แง่นี้เอง เมื่อสามารถผลิตวัตถุประสงค์ทางวาทกรรม อาทิ “นครปัตตานี” และ “เขตปกครองตนเอง” รวมทั้ง “การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ” ได้ และผสมผสานกับการใช้สื่อประเภทต่างๆ รวมกันเปิดพื้นที่การสื่อสาร ก็จะนำไปสู่ “พื้นที่ทางการเมืองที่ปลอดภัย” สร้างอำนาจต่อรองแก่รัฐและกลุ่มก่อการให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเจรจาทั้งในประเด็นโครงสร้างอำนาจและประเด็นอื่นๆ ต่อไป

บทความวิจัยเรื่องยุทธวิธีคนจนกับการต่อสู้เชิงนโยบาย บทเรียน และประสบการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองของภาคประชาชนในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ 2540-2545 โดยประภาส ปิ่นตบแต่ง และกฤษฎา บุญชัย (2560) ชี้ให้เห็นยุทธศาสตร์การต่อสู้ของการชุมนุมทางการเมืองหรือขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมใหม่ว่า พื้นที่ทางสังคมคือจุดที่จะแย่งชิง

ความชอบธรรมของการเคลื่อนไหว รัฐรุกด้วยการใช้นโยบายประชานิยมทางการตลาด ลดทอนบิดเบือนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนโดยใช้วาทกรรมว่าด้วย “เสียงส่วนใหญ่” ที่รัฐสามารถเสกสรรปั้นแต่งได้ และผสานด้วยวาทกรรม “มือที่สาม” ดังนั้นพันธมิตร ตัวตน และวัฒนธรรมทางสังคมจึงเป็นสิ่งที่ควรประณามาประเมินในการเคลื่อนไหวทางสังคมใหม่

รายงานการวิจัยของ เขมาสมใจ (2551) การสื่อสารทางการเมืองในวิกฤติการเมืองไทย พ.ศ 2549: กรณีศึกษาพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยสรุปไว้ชัดเจนว่า เนื้อหาสารทางการเมืองมีความสำคัญกว่าช่องทางการสื่อสาร โดยเฉพาะวาทกรรมทางการเมืองนำไปสู่จุดจบของรัฐบาลทักษิณ ส่งผ่านการใช้สื่อเก่าและสื่อใหม่แพร่กระจายพื้นที่ความคิดทำให้มีมวลชนเข้าร่วมชุมนุมเป็นจำนวนมาก และพันธมิตรได้สร้างวาทกรรม “กู้อาตมา,เราจะสู้เพื่อในหลวง” ส่งผลให้เกิดพลังอำนาจ และความชอบธรรม วาทกรรมดังกล่าวยังมีผลในการกำหนดศัตรูของชาติว่าเป็น “ระบอบทักษิณ” อันเป็นระบอบที่มีการ “ขายชาติ”

วิกฤติการณ์การชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เป็นครั้งแรกที่สื่อมวลชนผันแปรมาเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง มีการใช้สื่อแบบผสมผสาน ระหว่างสื่อมวลชนดั้งเดิม โทรทัศน์ดาวเทียม ASTV วิทยุหนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ ใช้สารวาทกรรม “เราจะสู้เพื่อในหลวง” วาทกรรมหลักและวาทกรรมรองสร้าง สนับสนุนด้วยสารที่แสดงออกในทางสัญลักษณ์ ได้สร้างความชอบธรรมให้ผู้ชุมนุม ใช้สารที่ให้ความรู้ทางการเมือง โน้มน้าว สัญลักษณ์ทางการเมือง สื่อเสียง สื่อมือตบ การปราศรัยบนเวที การแสดงบนเวทีแนวร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น เพลงดนตรี สื่อเฉพาะกิจ ดาวกระจาย คอนเสิร์ตการเมืองสัญจร เพื่อระดมมวลชน

การศึกษาวิจัยของวิชาญ จำปาขาว (2554) เรื่องการสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย: ศึกษากรณีการชุมนุมประท้วงหลังการเลือกตั้ง 23 ธันวาคม 2550 พบว่าการสื่อสารเป็นไปตามตัวแบบ SMCR ผู้ส่งสารคือแกนนำมีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะในการสื่อสารที่ดี มีเครือข่ายกว้างขวางทำให้การสื่อสารของกลุ่มได้รับความสนใจและสามารถดึงดูด โน้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตาม ตัวสารที่สามารถชักจูงกระตุ้นปลุกเร้าผู้ฟังให้เกิดความรู้สึกร่วมกับกลุ่ม มีการจัดการกับโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับผู้เข้าร่วมชุมนุมอย่างเป็นระบบเป็นปัจจัยสำคัญต่อการระดมมวลชนและจัดการกับมวลชนจำนวนมากได้อย่างต่อเนื่อง ช่องทางการสื่อสารมีหลากหลาย การปราศรัยบนเวที สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ เว็บไซต์ และสื่อโซเชียลมีเดีย สื่อเหล่านี้ช่วยให้การเผยแพร่ข่าวสารออกอย่างเป็นระบบและสามารถผลิตเสนอซ้ำๆ ตลอดเวลา ช่องทางการสื่อสารเหล่านี้จึงก่อให้เกิดการสร้างจิตสำนึกทางการเมืองของกลุ่มมวลชนได้ ผู้รับสารแม้มีความหลากหลายด้านประชากรศาสตร์แต่มีความคิดเห็นทางการเมืองที่ตรงกับกลุ่ม ประกอบกับสภาพแวดล้อมข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ เมื่อใส่รายละเอียด

ไปในตัวสารจึงทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจนำไปสู่การมีจิตสำนึกหรืออุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกับกลุ่มได้ง่าย และการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองโดยเน้นสารกระตุ้นให้เกิดสำนึกร่วมสอดคล้องกับบริบทใช้สื่อหลากหลายช่องทางช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รายงานการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารของรัฐบาลทักษิณ 2 โดยพิรธอง รามสูตร, 2549) พบว่าใช้กลยุทธ์ทั้งในเชิงโครงสร้างและเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดการกับการสื่อสารให้เป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลซึ่งกลยุทธ์เชิงโครงสร้างรวมถึงวิธีการและแนวทางการเซ็นเซอร์เนื้อหา การพยายามถือครองหุ้นองค์กรสื่อโดยพันธมิตรของรัฐบาล ปรับเปลี่ยนโครงสร้างสื่อรัฐให้เป็นเอกชน การใช้กลไกรัฐปิดกั้นคุกคามแทรกแซงกระบวนการเสนอเนื้อหาของสื่อสารมวลชน ส่วนกลยุทธ์เชิงปฏิบัติการคือการใช้วาทกรรมทางการเมืองที่มีหน้าที่ในรูปแบบต่างๆ อาทิการสร้างภาพฝ่ายตรงข้ามในทางลบ กล่าวโทษ การใช้สัญญา ใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแทรกแซงสื่อ

รายงานการวิจัยเรื่องการประชุมของกลุ่มนปช โดยพญกษณ์ เถาฉวิล (2558) พบว่า วิดีโอ โฟน เฟรชบุ๊ก ทวิตเตอร์ สื่อบุคคลนักการเมือง วิทยุชุมชน สี่ล้อแดง ดินตบ สาร วาทกรรม “ไพร่กับอำมาตย์” สถานีโทรทัศน์ดาวเทียม Ptv. ซีดี การสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้เพื่อการระดมมวลชน ยุทธการชุมนุมทางการเมือง ในยุคแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช)

กลุ่มบทความ

บทความวิชาการของพันเอกบุญรอด ศรีสมบัติ (2553) เรื่องบทเรียนยุทธการกระชับวงล้อมพื้นที่ราชประสงค์ 14-19 พฤษภาคม พ.ศ.2553 ระบุปัจจัยของความสำเร็จในการขอคืนพื้นที่จากกลุ่ม นปช มาจาก ปัจจัยประสิทธิภาพของการทำงานการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations) คู่ขนานไปกับปฏิบัติการการใช้กำลังทางทหาร โดยทั้ง 2 ปฏิบัติการเป็นไปเพื่อสนองต่อเป้าหมายทางการเมือง (Political Will) คือการกระชับวงล้อม แผนปฏิบัติการทางยุทธการของการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations) 1) การปฏิบัติการจิตวิทยาเป็นสัญญาณการเมืองที่ส่งไปยังสังคมได้ผลในระดับยุทธศาสตร์ด้วยการใช้ “ภาษา” คำว่า “กระชับวงล้อม” ไม่ใช่ “การสลายม็อบ” คือ “การปราบม็อบ” หรือ “การปิดล้อม” จากภาษาที่สื่อความดังกล่าว สังคมรับได้ และรู้สึกอ่อนคลาย ทั้งคาดหวังว่าเหตุการณ์จะสงบโดยเร็ว และอาจมีการสูญเสียชีวิตประชาชนบ้างแต่ไม่มากมายเหมือนเช่นในอดีต อีกทั้งการสื่อสารในเชิงรุกอาศัยการสื่อสารผ่านกรมประชาสัมพันธ์ผ่านโทรทัศน์ NBT และการแถลงข่าวของ ศอฉ. โดยโฆษก ศอฉ. สามารถตอบโต้กลุ่ม นปช. และตอบข้อสงสัยของสังคม ผู้ชุมนุม ผู้ได้รับความเดือดร้อนรอบพื้นที่การชุมนุมประชาชนภายนอก ยกเว้นพื้นที่ภาคอีสานและเหนือที่มวลชนมีสีแดงเข้มก็ไม่ได้ผล รวมทั้งการสื่อสารกับนานาชาติในระดับโลก ถือว่าได้ผลระดับหนึ่ง การสื่อสารที่มีเอกภาพของผู้นำทำให้กำลัง

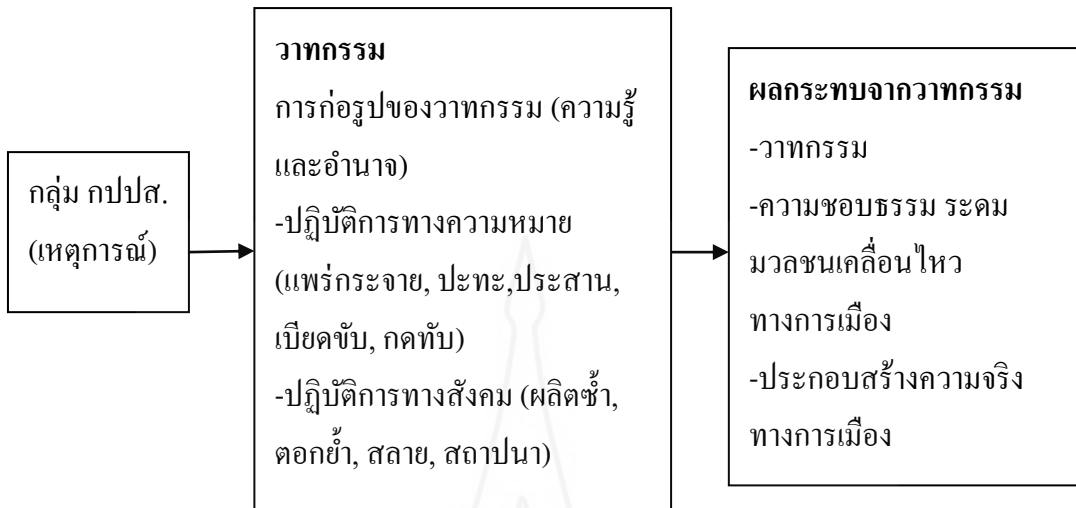
พลเชื่อมั่นในการปฏิบัติการ การชี้แจงทำความเข้าใจการใช้อาวุธตามหลักสากล ตามกฎการใช้กำลัง การยิงกระสุนจริง การใช้หน่วยสไนเปอร์ ตอบโต้อธิบายภาพข่าวจากสื่อต่างชาติทั้งภายในและต่างประเทศ มีการแก้ข่าวทุกวัน เพราะมีความหวังใจจากสหประชาชาติ เลขธิการอาเซียน หากไม่แก้ข่าวทุกวันจะทำให้เกิดความยุ่งยากของปัญหามากยิ่งขึ้น จนกระทั่งรัฐบาลไม่สามารถรับมือกับต่างประเทศได้ และการนำคดีการชุมนุมของคนเสื้อแดงกับคดีก่อการร้ายมาเป็นคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ขึ้นมาพิจารณาเป็นการสร้างความเข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมาย

2) การปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ คือ การควบคุมการสื่อสารทุกระบบ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสั่งปิดเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ของเครือข่ายอดีตนายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้ช่องทางการสื่อสารถูกตัดขาดลง การตัดสัญญาณ โทรศัพท์ สิ่งสาธารณูปโภค ตัดระบบการส่งกำลังบำรุงท่อน้ำเลี้ยงเข้าพื้นที่การชุมนุม

บทเรียนการปฏิบัติการข่าวสาร ทหารได้ใช้ยุทธการปฏิบัติการข่าวสาร (information operations:IO) ตอบโต้กับกลุ่ม นปช. ด้วยการเสนอข้อมูลที่มีเนื้อหาหลัก (Themes) เพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลในการดำรงอยู่ของ “นิติรัฐ” เพื่อให้เกิดการยอมรับ จากสายตาของสังคม และนานาชาติ โดยใช้ภาพคลิปปฏิบัติการของกลุ่มนปช บุคลากรที่ราชการ ภาพความสูญเสียของทหารอย่างหนัก การไล่ตีทหารที่บาดเจ็บจนเสียชีวิต การแถลงข่าวที่ชี้ให้เห็นการ์ด นปช มีอาวุธสงครามร้ายแรง และการใช้เด็กเป็นโล่มนุษย์ ภาพคลิปวิดีโอตัดต่อการปราศรัยในเชิงขู่ข่ม ปลุกปั่น ให้มวลชนคนเสื้อแดงเผาบ้านเผาเมือง ตอบโต้อย่างชนิด “สงครามคลิปรายวัน” เพื่อสร้างความชอบธรรม ความเข้าใจกับสังคมไทย และนานาชาติ ในการที่ฝ่ายรัฐบาลจะใช้กำลังทหารเข้ายึดคืนพื้นที่

จากการทบทวนวรรณกรรม พิจารณาได้ว่า วาทกรรม ความรู้และอำนาจ ที่แฝงไว้ภายในภาษาสื่อความหรือนิยามความหมาย หรือ สาร (Message) ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ได้รับการประกอบสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อที่จะครอบงำแนวคิดและการกระทำของบุคคล มีการนำวาทกรรมมาใช้ในการเคลื่อนไหวขยับขับเคลื่อนต่อสู้ทางการเมือง พบการเผยตัวของวาทกรรมการเมืองในเหตุการณ์ชุมนุมทางสังคมในการนำมาสร้างกรอบโครงทางความคิด ด้วยปฏิบัติการทางวาทกรรม และปฏิบัติการทางสังคม สร้างการรับรู้ สร้างคิด สร้างความเชื่อ ช่วงชิงการนำยึดครองพื้นที่ทางความคิดให้ได้รับการยอมรับว่าถูกต้องชอบธรรม ประกอบสร้างความจริงทางสังคม และความจริงทางการเมือง ภายใต้ความรู้และอำนาจจากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว นำมาสู่กรอบแนวคิดทางทฤษฎี ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วง ปี ค.ศ.2013- 2014 อาศัยกระบวนการทัศน์การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีวิทยาการวิจัยหลังสมัยใหม่ (Postmodern Research) ด้วยการวิเคราะห์วาทกรรมตามวิธีวิทยาทางสาขาวิชา (Genealogy) ของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) เพื่อศึกษาการสร้างวาทกรรมทางการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ศึกษาอิทธิพลของวาทกรรมความรู้ และอำนาจที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ โดยแหล่งปฐมภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) และแหล่งทุติยภูมิเก็บรวบรวมจากหลักฐานเอกสารต่างๆ เพื่อนำมาศึกษาถึงสถานการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมือง และวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ทั้งนี้การวิจัยนี้เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้ว จึงอาศัยข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลักและใช้ข้อมูลปฐมภูมิเป็นส่วนเสริมในการศึกษาแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมจากหลักฐานและเอกสารต่างๆ ได้แก่ คำพูดวาทกรรมคำพูดจากวีดิทัศน์บันทึกการปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) บนเวทีกลางท้องถนน เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ.2013 ถึง วันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ.2014 จำนวน 204 คำพูด โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นำข้อมูลคำปราศรัยมาวิเคราะห์ แสดงให้เห็นถึงการก่อรูป แพร่กระจาย

วาทกรรม คู่ปฏิบัติการความหมาย ไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม เมื่อทราบที่มาของความหมาย จากนั้นสังเคราะห์แสดงให้เห็นที่ไปของความหมาย ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นของวาทกรรมที่สร้างขึ้น ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง และส่งอิทธิพลต่อการเมืองไทย ในช่วงปี ค.ศ.2013-2014 และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อใหม่ ได้แก่ เว็บไซต์ข่าวต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ของวาทกรรมจากปฏิบัติการความหมาย ไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม จากการสร้างวาทกรรม แพร่กระจายชุดความหมาย ท่ามกลางบริบทของวาทกรรมที่ดำรงอยู่อย่างแตกต่างหลากหลายในสถานการณ์ทางการเมืองไทยในช่วงปี ค.ศ.2013 - ค.ศ.2014

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก ระดับแกนนำหลัก 1 ใน 9 แกนนำ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ร่วมกับข้อมูลหลักฐานเอกสารต่างๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อใหม่ เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้วยอาศัยทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบเป็นแนวทางนำความคิด กู๋ชานานไปพร้อมกับการสร้างวาทกรรมการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องวาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ปี ค.ศ.2013 ถึงปี ค.ศ.2014 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ อาศัยผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลัก เก็บรวบรวมจากข้อมูลเอกสารหลักฐานต่างๆ ซึ่งเอกสารหลักคือ วัตถุประสงค์การปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ที่ปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนนระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ.2013 ถึง วันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ.2014 นำมาวิเคราะห์คั่นหาวาทกรรมการเมือง และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) 1 ใน 9 แกนนำ ในฐานะตัวแทนของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) นายวิทยา แก้วภราดัย ด้วยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structure Interview)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิทยาทางสาวิทยา (Genealogy)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งทุติยภูมิ และแหล่งปฐมภูมิ นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ จากตัวบทคำปราศรัยบนเวทีกลางท้องถิ่นจำนวน 204 ตัวบท นำมาวิเคราะห์ในฐานะเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่แสดงถึงการจูงใจด้วยภาษา วาทกรรมการเมือง ขับเคลื่อนการชุมนุม ให้เคลื่อนสู่ขบวนการไปกับพลวัตทางการเมืองด้วยการ วิเคราะห์วาทกรรม ด้วยวิธีแบบวงสาวิทยา (Genealogy) ตามแนวทางการคิดของฟูโกต์ ภายใต้ แนวคิดความรู้ และอำนาจ

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ นำมาวิเคราะห์ร่วมกันกับข้อมูลเอกสารหลักฐานต่างๆ จาก แหล่งข้อมูลสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อใหม่จากเว็บไซต์ต่างๆ ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงพลวัตการเคลื่อนไหว ทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่ สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวงสาวิทยา (Genealogy)

การวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข (กปปส.) อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิทยาแบบวงสาวิทยา (Genealogy) ซึ่งเป็นวิธีที่ สืบเนื่องจากโบราณคดีวิทยาของความรู้ (Archeology of Knowledge) ทั้งนี้ความแตกต่างระหว่าง “โบราณคดีวิทยาของความรู้” กับ “วงสาวิทยา” ผู้สนใจศึกษาแนวคิด และวิธีวิทยาของฟูโกต์ ต่างตีความวิธีวิทยา และนำวิธีนี้ไปใช้วิเคราะห์ในมุมที่แตกต่างกันไป บ้างว่า เราสามารถแบ่งฟูโกต์ ได้เป็น 2 ช่วงที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่อีกหลายคนกลับเห็นว่าทั้งสองวิธีวิทยาเป็นเพียง การเปลี่ยนจุดเน้นหรือแง่มุมในการวิเคราะห์ และไม่ได้ขัดแย้งกันหรือกระทั่งกล่าวว่า “โบราณคดี วิทยาของความรู้” เป็นวิธีการ แต่วงสาวิทยาเป็นเป้าหมาย อันได้แก่ การเปิดเผยการครอบงำของ วาทกรรม ที่เชื่อว่าเป็นสัจจะ ว่าเป็นเช่นนั้นได้อย่างไร และสามารถทำลายด้วยวาทกรรมย่อยอื่นๆ ที่ถูกบดบังได้อย่างไร ฟูโกต์ดูเหมือนยอมรับความแตกต่างระดับหนึ่ง แต่ดูเหมือนจะมีได้ยอมรับว่า มีความเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ใดๆ ในความคิดของเขา อย่างไรก็ตามด้วยข้อเสนอที่ขาดความ ชัดเจน การใช้ภาษาที่กำกวม ความเป็นนามธรรมในข้อเขียน ได้กลายเป็นที่มาของการตีความไป ต่างๆ กันของผู้ที่สนใจศึกษาความคิดของฟูโกต์ (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534, น.40) ฟูโกต์ตั้งชื่องาน ประวัติศาสตร์ความคิดของเขา ที่ทำในตอนแรกว่า “โบราณคดีวิทยา” (Archaeology) ของความคิด แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็น “วงสาวิทยา” (Genealogy) ของความคิด (สายพิณ สุพุทธมงคล, 2558, น.3)

โบราณคดีวิทยาของความรู้ มีลักษณะสำคัญ ที่เป็นประเด็นแก้ไขโดยวงศาวิทยา ดังนี้

1. การมองประวัติศาสตร์เป็นชั้นๆ (Layers) ของช่วงเวลาของวาทกรรม หรือเรียกว่า เป็นชุด (Serialism) นั้น จำกัดการวิเคราะห์ และอธิบายอยู่เพียงการตีแผ่ชั้นต่างๆ ชุดต่างๆ ของเวลา และวาทกรรม เปิดเผยให้เห็นองค์ประกอบต่างๆ ที่ดำรงอยู่ด้วยกัน โดยมีได้แสดงให้เห็นอย่าง ชัดเจนว่าการปะทะ ประสาน การเปลี่ยนรูป หรือการเชื่อมผนึกรวมกัน หนึ่งๆ ก่อให้เกิดภาวะใหม่ สิ่งใหม่ได้อย่างไร องค์ประกอบไหน ชุดไหนหรือชั้น ไหนกระทำการอย่างไร ต่อองค์ประกอบอื่น ชุดอื่น ภาวะใหม่ที่เป็นผลออกมานั้นสืบทอดลักษณะไหน มาจากชุดไหนบ้าง

2. ในเมื่อ “โบราณคดีวิทยาของความรู้” สนใจแต่เพียงตีแผ่องค์ประกอบต่างๆ ที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ภาวะใหม่ สนใจอธิบาย คุณลักษณะ กฎเกณฑ์ ของวาทกรรมหนึ่งๆ ที่มาปะทะ ประสานกัน ศึกษาภาษาหรือวาทกรรมในตัวเอง โดยปราศจากการนำเงื่อนไขทางสังคมการเมือง หรือปัจจัยแวดล้อมภาษา หรือวาทกรรมนั้นๆ มาร่วมพิจารณา นี่เป็นลักษณะเดียวกับที่พวก โครงสร้างนิยมกระทำมา ราวกับว่าภาษาหรือวาทกรรมนั้นเป็นอิสระจากบริบททางสังคมทั้งปวง ยิ่ง พูโกต์พยายามเน้นความไม่ต่อเนื่องไม่เป็นเอกภาพของชุดหรือชั้นต่างๆ ยิ่งทำให้ต้องอธิบายเข้าไป ในกลไกของชุดหรือชั้นแต่ละชุดกับอธิบายไม่กระจ่างว่ามีปฏิสัมพันธ์กับสังคมอย่างไร ไปทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงใด หรือมีบทบาทในสังคมอย่างไร แต่วงศาวิทยาจะพิจารณาปฏิสัมพันธ์กับ บริบททางสังคมด้วย

3. เมื่อพูโกต์วิเคราะห์กฎเกณฑ์ของวาทกรรมด้วยวิธีวิทยาโบราณคดีของความรู้ ทัศนะ ของพูโกต์ปราศจากเงื่อนไขทางทฤษฎี สังคม กรอบความคิดความเชื่อหรืออย่างไร ถ้าหากจุดยืน นอกโลกนอกสังคม ไม่มีอยู่จริง ก็ต้องเกิดปัญหาว่าวาทกรรมของพูโกต์เกิดขึ้นได้อย่างไร วาทกรรม ว่าด้วยการเปิดโปงวาทกรรมอื่นๆ ทั้งปวงมาจากองค์ประกอบอะไร ซึ่งพูโกต์ไม่สามารถตอบข้อ วิจัยนี้ได้ แต่วงศาวิทยาถือการยอมรับว่าตนเองยืนอยู่ ณ เงื่อนไขทางสังคมบางประการและ ไม่แยกตัวเองออกจากวาทกรรมหนึ่ง เพื่อสามารถมองกลับไปยังวาทกรรม อื่นๆ เช่น ยืนอยู่ ณ สภาวะความรู้จิตวิเคราะห์ เพื่อวิพากษ์วาทกรรมว่าด้วยความบ้ำก่อนหน้านั้น พูโกต์เดินตามรอยนัก คิดที่มีอิทธิพลต่อเขามากอย่างนีทเชอ ร่วมถกเถียงวิพากษ์ระบบศีลธรรมจริยธรรม และอำนาจใน สังคมสมัยใหม่ โดยผนวกตัวเองเข้ากับจุดยืนของบางฝ่ายบางแนวคิด และประกาศตัวชัดเจนว่าจะ เปลี่ยนแปลงอะไร

4. โบราณคดีวิทยาของความรู้ ศึกษาวาทกรรมในตัวเอง ราวกับเป็นอิสระจากความ เป็นจริงทางสังคม โบราณคดีวิทยาของความรู้จึงไม่สนใจปฏิบัติการของวาทกรรม ว่าถูกผลิตขึ้น อย่างไร ถ้ายทอด ส่งผ่าน ต่อสู้อับวาทกรรมอื่นๆ อย่างไรในสังคม แต่วงศาวิทยาเน้นที่ปฏิบัติการ

ของวาทกรรมต่างๆ พูโกต์พัฒนาแนวความคิดว่าด้วย “อำนาจ” ขึ้นมาใหม่ ที่แตกต่างจากความเข้าใจเรื่องอำนาจที่มีอยู่ทั่วไปในความรู้ทางสังคมศาสตร์

วงศาวิทยาพูโกต์จึงหันมาสนใจเรื่องอำนาจ หากวิธีวิทยาโบราณคดีวิทยาของความรู้คือการตีแผ่ว่า สัจจะ (Truth) ทั้งหลาย ที่แท้เป็นเพียงผลผลิตของวาทกรรม เท่าที่ระบบกฎเกณฑ์ของวาทกรรม เปิดโอกาสให้คิด และรับรู้ได้ วงศาวิทยา คือ การชี้ให้เห็นว่า สัจจะ ถูกผลิตและรักษาให้ดำรงสถานะเป็นสัจจะในความคิดของเราได้ เพราะมีอำนาจบางอย่างถูกผลิตควบคู่กันในวาทกรรมนั้นๆ ซึ่งพูโกต์เรียกว่า “ระบอบสัจจะ” (Regime of Truth) พูโกต์กล่าวว่า โบราณคดีวิทยาของความรู้ เป็นวิธีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์วาทกรรมต่างๆ ออกมา แต่วงศาวิทยาคือกลวิธีที่พยายามเปิดทางให้วาทกรรม ย่อยต่างๆ ที่ถูกบดบัง หรือกำราบปราบปรามหรือครอบงำด้วยอำนาจของวาทกรรม ที่ถูกเชื่อว่าเป็นสัจจะ สามารถออกมามีบทบาทได้ โดยการเปิดเผยว่าความเป็นสัจจะ แท้ที่จริงดำรงอยู่ได้ด้วยอำนาจ (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534, น. 38-40)

อย่างไรก็ตาม สองวิธีวิทยาของพูโกต์ มีผู้สนใจนำไปใช้ในการศึกษา บ้างวิเคราะห์วาทกรรมโดยแบ่งแยกระหว่างสองวิธีขาดจากกันอย่างเด็ดขาด บ้างนำไปศึกษาโดยเลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง แต่ในงานศึกษานี้ ผู้ศึกษามีมุมมองความคิดต่อวิธีวิทยาของพูโกต์ว่า วงศาวิทยา เป็นการเพิ่มการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคม เพิ่มประเด็นความรู้และอำนาจที่เป็นองค์เอกภาพของสิ่งเดียวกัน เป็นการขยายหลักการวิเคราะห์ให้ชัดเจนเสริมโบราณคดีวิทยาของความรู้ แสดงถึงอิทธิพลของภาษา หรือวาทกรรมที่แฝงด้วยความรู้ และอำนาจ

สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ในการศึกษา ผู้ศึกษาอาศัยวิธีวงศาวิทยา โดย การวิเคราะห์จะผสมผสานปฏิบัติการทางความหมาย อันเป็นวิธี โบราณคดีวิทยาของความรู้ควบคู่ไปเป็นเนื้อเดียวกับโบราณคดีวิทยาของความรู้ ผู้ศึกษาจะไม่แยกขาดจากกันในสองวิธีวิทยา

จากแนวคิดของพูโกต์จากวิธีวิทยาโบราณคดีวิทยาของความรู้ ผู้วงศาวิทยา ที่นำเสนอไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้แนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) จะดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโบราณคดีวิทยาของความรู้ และสังเคราะห์ด้วยวงศาวิทยา โดยนำแนวทางหลักการของแต่ละวิธีมาเป็นแนวทางนำความคิด ดังนี้

1. วิธีวิทยาโบราณคดีวิทยาของความรู้ พูโกต์เสนอให้นึกถึงความไม่ต่อเนื่อง ระบบการแพร่กระจาย การผลิตซ้ำ กฎเกณฑ์ที่กำกับความคิดของมนุษย์ให้คิดได้และคิดไม่ได้ หรือเงื่อนไขภายใต้ข้อความนั้นจนมีการพูดถึงอย่างสม่ำเสมอ และทำไมจึงกลายมาเป็นสิ่งที่เรียกว่า “วาทกรรม” พื้นผิวของการเกิดวาทกรรมนั้นในบริบทใด อำนาจการจำกัดจำนวนหรือสถาบันที่มี

อำนาจในการพูดถึงวัตถุประสงค์ การพูดอะไรบางอย่างเป็นการทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น โบราณคดีวิทยาของความรู้วิเคราะห์ปฏิบัติการความหมาย (Discursive Practice) ตั้งแต่การเผยตัวขึ้นมาของวาทกรรมภายในเหตุการณ์วิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. วาทกรรมที่เผยตัวจากคำปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขานุการกลุ่ม กปปส. ในสนามวาทกรรมที่กลุ่ม กปปส. นำเสนอเข้า ปะทะ ประสาน ผลิตซ์่า เบียดขับ สลาย สถาปนา นิยามความหมาย ท่ามกลางวาทกรรมที่ดำรงอยู่มากมายแตกต่างกันหลากหลาย การวิเคราะห์ จะแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติการทางความหมาย โดยโบราณคดีวิทยาของความรู้ การต่อสู้ของวาทกรรมเพื่อช่วงชิงการนำเพื่อเข้ายึดครองพื้นที่ความคิดของกลุ่ม กปปส.

2. วิธีวิทยาวงศาวิทยา ฟูโกต์เสนอให้พิจารณาเรื่องอำนาจที่อยู่คู่กับความรู้จากภาคปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice) ไม่มีใครรู้ใครที่ดำรงอยู่โดยปราศจากอำนาจ และไม่มีอำนาจใครที่ดำรงอยู่ด้วยความรู้ สิ่งนี้เป็นองค์เอกภาพของสิ่งเดียวกัน การวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ผู้ศึกษาจะแสดงการวิเคราะห์ให้เห็นถึงความรู้ที่กลุ่ม กปปส. นำเสนอ แพร่กระจาย สร้างปฏิบัติการทางความหมาย เพื่อสร้างการรับรู้ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อ สร้างความชอบธรรมให้กับการชุมนุม ด้วยภาษาหรือ วาทกรรมที่เผยตัวขึ้นมาจากคำปราศรัย และบรรดาวาทกรรมมากมายที่กลุ่ม กปปส. สร้างขึ้น วาทกรรมเหล่านั้นได้สนับสนุนเป้าหมายการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ขณะเดียวกันวงวานหวานเครือของวาทกรรมที่กลุ่ม กปปส. สร้าง ได้ประกอบสร้างความจริงทางการเมืองไทยในช่วงปี ค.ศ.2013 ถึง พ.ศ.2014 ภายใต้อำนาจ และอำนาจ

วิธีวิทยาทั้ง โบราณคดีวิทยาของความรู้มาสู่วงศาวิทยา ฟูโกต์ได้รับเชื้อมูลความคิดจากนิเชอ สำนักคิดทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยม ที่ประเด็นการศึกษาอยู่ที่ ระบบ หรือกฎเกณฑ์ ที่ทำให้การพูดหรือการเขียนเป็นไปได้หรือเป็นไปไม่ได้ ไม่ใช่เจตนาของคนพูดหรือเขียน ฟูโกต์เรียกตัวกฎนี้ว่า “วาทกรรม” (Discourse) และเสนอว่า ภาษาหรือวาทกรรม เป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับ ผู้พูด หรือผู้เขียน ความหมายจึงเป็นเรื่องของการผลิตหรือการทำงานของสไตล์การพูดหรือการเขียน ส่วนความรู้ความจริงไม่ใช่เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้ศึกษากับสิ่งที่ศึกษา แต่เป็นการสร้างขึ้นของภาษาหรือการใช้ภาษา แคริดา นักคิดสำนักหลังโครงสร้างนิยมเสนอเรื่อง “ความหลากหลาย” (Difference) อำนาจและความชอบธรรมไม่ได้มาจากตัวคนพูด แต่มาจากวาทกรรมแต่ละชุดที่ผู้พูดรับมาใช้ และต้องพูดตามกฎเกณฑ์ของวาทกรรมดังกล่าว จึงจะมีผล เพราะภาษาเป็นอิสระจากบริบท ตัวการพูดหรือเขียนจึงมีความสำคัญมาก ไม่ใช่คนพูด ไม่ใช่ฐานะทางสังคมของผู้พูด ที่บ่งบอกถึงอำนาจ และความชอบธรรมของผู้พูด สาเหตุที่การพูดและเขียนมีความสำคัญเพราะถูกกำหนดให้เป็นสัญลักษณ์ ที่ทำให้สรรพสิ่งสามารถแทนที่สวมรอยกันได้โดยไม่รู้

จบสิ้น ผลคือทำให้ไม่มีอะไรคงที่ แต่เลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นในวรรณชนนักทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยม สิ่งที่น่าสนใจคือระบบที่ทำให้การพูดหรือการเขียนเป็นไปได้ ไม่ใช่เจตนาของคนพูดหรือเขียน ซึ่งฟูโกต์เรียกว่า “วาทกรรม” (Discourse)

ดังนั้นภาษาสำหรับนักทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยมจึงไม่ใช่เรื่องการเป็นตัวแทนโลก วัตถุหรือความคิดอย่างที่สำนักปฏิฐานนิยมเชิงตรรกะเข้าใจ แต่ภาษาคือ ภาวปฏิบัติทางสังคมแบบหนึ่ง บทบาทของภาษาจึงไม่ใช่การเป็นตัวแทนโลกแห่งความเป็นจริง แต่บทบาทสำคัญของภาษาอยู่ที่การสร้างคุณค่า เอกลักษ์ณ์ ตัวตนของสรรพสิ่งขึ้นมาในรูปของวาทกรรมและภาวปฏิบัติ การของวาทกรรม

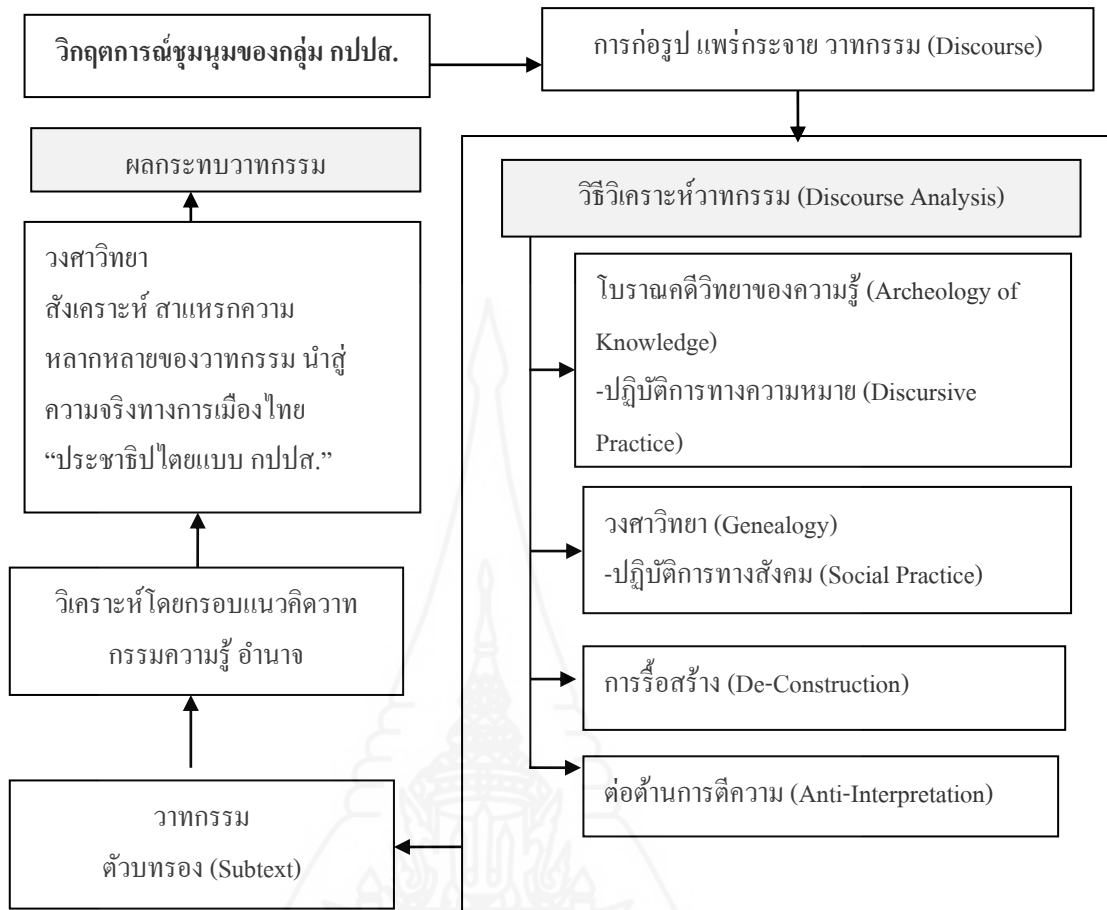
ตัวบทคือ ความหมาย ไม่ใช่ทางผ่านเพื่อไปหาความหมาย เพราะสำนักโครงสร้างนิยมสนใจกระบวนการสร้างความหมายของตัวบทไม่ใช่สนใจการขุดเจาะเพื่อหาความหมายที่ดำรงอยู่อย่างเป็นเอกเทศจากภาษา และถูกนำมาบรรจุไว้ในตัวบทอย่างกรณีของศาสตร์การตีความ สำหรับนักทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยมจึงไม่มีอะไรซ่อนเร้นอยู่ในตัวบทเพื่อรอการตีความ จะมีก็แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นบนผิวหน้าของตัวบทในรูปของรูปแบบ กลไกและวิธีการพูดหรือเขียน กระบวนการสร้างความหมายของตัวบทจึงเห็นได้จากการพิจารณารูปแบบและวิธีการร้อยเรียงถ้อยแถลงของตัวบทหรือสไตล์ ซึ่งแคร์รีดาใช้ตัวบทในความหมายว่า กระบวนการสร้างความหมาย

การวิเคราะห์ตัวบทของสำนักหลังโครงสร้างนิยมไม่ใช่เรื่องของการตีความ (Interpretation) แต่มีลักษณะที่แคร์รีดาเรียกว่า “การรื้อสร้าง” หรือ “รื้อถอน” โครงสร้าง (Deconstruction) คือเป็นการอ่านเพื่อสลายเอกภาพของตัวบทอันจะนำไปสู่การเข้าใจในกระบวนการสร้างความหมายของตัวบทนั้นด้วยการสลัดที่สลัดทาง กลับหัวกลับหางการจัดลำดับชั้นสูงต่ำที่ดำรงอยู่ที่ให้ความสำคัญกับเอกภาพ ศูนย์กลาง สิ่งที่ปรากฏ เสียง เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับข้างที่ถูกเก็บกดปิดกั้น แล้วแทนที่ด้วยสิ่งอื่นเพื่อสร้างความเป็นไปได้ให้กับความหมายแบบอื่น ขณะเดียวกันก็ยังคงร่องรอยของเดิมไว้ และสิ่งนี้เองคือที่มาของสไตล์การเขียนของสำนักหลังโครงสร้างนิยม การอ่านตัวบทในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงเป็นการอ่านที่ตระหนักรู้ถึงความขัดแย้งภายในของตัวบทอันเป็นผลมาจากการประกอบสร้างของสัญญาต่างๆ การอ่านตัวบทจึงเป็นการอ่านแบบต่อต้านการตีความ (Anti-Interpretation) เพราะเมื่อตัวบทไม่มีความกระจ่างชัด ขณะที่ความหมายของตัวบทก็หาข้อยุติลงตัวไม่ได้ การตีความจึงไม่มีประโยชน์ เนื่องจากไม่มีอะไรซ่อนเร้นอยู่ในตัวบทให้ตีความ ทุกอย่างปรากฏบนผิวหน้าของตัวบท การอ่านของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงเป็นการอ่านเพื่อหาตัวบทรอง (Subtext) และสิ่งที่ไม่ได้พูด ไม่ได้เขียน (Absence) ที่มาประกอบขึ้นเป็นตัวบทและสร้างความหมายให้กับตัวบทนั้น การอ่านในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมจึงเป็นการอ่านเพื่อหา “เส้นทางหรือทางเดินของความหมาย” มากกว่าการอ่าน

เพื่อมุ่งหาความหมายอย่างศาสตร์การตีความ ในการอ่านแบบนี้ “ร่องรอย” จึงมีความสำคัญมากกว่าสิ่งที่ปรากฏ

ดังนั้นวงสาวิทยา (Genealogy) จึงมีลักษณะการวิเคราะห์ด้วยการรื้อสร้าง (De-Construction) เพื่อสลายเอกภาพความเป็นศูนย์กลางของตัวบท วิเคราะห์สิ่งที่ปรากฏ และสิ่งที่ถูกปิดกั้นไว้จากสิ่งที่อยู่บนผิวหน้าของตัวบท เพื่อหาตัวบทรอง วิเคราะห์หาเส้นทางที่มาและที่ไปของความหมาย วิเคราะห์ตัวสื่อความ (Signifier) หรือตัวนิยามความหมายที่เลื่อนไหล ไปสู่ตัวความหมาย (Signified) หรือการประกอบสร้างความหมาย จากตัวบท (Text) ที่บรรจุไว้ด้วยเนื้อหาสาระของคำพูด ปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขานุการ กปปส. จำนวน 204 ตัวบท ตามสถานการณ์ทางการเมือง โดยแสดงให้เห็นการทำงานของปฏิบัติการของความหมาย ปะทะประสาน เบียดขับ ผลิตซ้ำ ดอกย้าสลาย แทนที่ สถาปนา ความหมาย ตามที่กลุ่ม กปปส. นำเสนอ หรือพูดออกมา วิเคราะห์แสดงให้เห็นถึง ชุดวาทกรรมความรู้ ได้สร้าง อำนาจ ที่กปปส. ผลิตสร้าง หรือกระบวนการสร้างความหมายของ กปปส. ทำงานไปด้วยกันอย่างไร จากนั้นสังเคราะห์วาทกรรมการเมืองเพื่อสลัดที่สลัดทางแสดงให้เห็นถึงแก่นเนื้อหาสาระที่มาที่ไปของความหมายจากวาทกรรมการเมืองภายใต้ความรู้และอำนาจ สามารถแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์วาทกรรม ได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบความคิดการวิเคราะห์วาทกรรมด้วยวิธีวงศาวินิยา

จากภาพที่ 3.1 แสดงให้เห็นถึงกรอบแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมด้วยวิธีวงศาวินิยา จากวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ปี ค.ศ. 2013 ถึง ปี ค.ศ. 2014 ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองชุดความหมายที่ได้นำไปสู่ความรู้ ได้ก่อรูปขึ้นจากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ ปะทะ ประสาน เบียดขับด้วย กดทับ ด้วยปฏิบัติการความหมาย ของวาทกรรมที่แพร่กระจายไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม ถูกพูด ถูกนำเสนอ แสดงถึงทำงานไปพร้อมกันของความรู้ และอำนาจที่มาจากวาทกรรม และความรู้และอำนาจนั้นได้สร้างพลังขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทางการเมืองให้กับกลุ่ม กปปส. ในขณะที่วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ ภายใต้ระบอบสังคมนิยมที่กำกับ บงการความเป็นปกติ ไม่ปกติ ยึดกุมความเป็นจริงทางการเมืองในช่วงเวลานั้น

วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ ภายในเนื้อหาเดียวกัน ต่อสู้ช่วงชิงเพื่อยึดครองพื้นที่ความคิด วิเคราะห์จากพื้นผิว วาทกรรมถูกพูดขึ้นมาเพื่อทำไม พูดเพื่อนำไปสู่อะไร หารสิ่งที่ไม่ได้ปรากฏ ด้วยการรื้อสร้าง ให้สิ่งที่ไม่ปรากฏ สิ่งที่ถูกกดทับ เพื่อแสดงถึงความหลากหลาย

ความไม่มีเอกภาพ ไม่ต่อเนื่อง ของวาทกรรม แต่ว่าวาทกรรมนั้นถูกพูดขึ้นมาทำไม พูดเพื่อนำไปสู่
อะไร จะทำให้เห็นสิ่งที่ถูกเบียดขับ กดทับ ด้วยความรู้และอำนาจ จากนั้นสังเคราะห์ให้เห็นที่ไปของ
วาทกรรมเหล่านั้นว่าได้นำไปสู่ความเป็นจริงอย่างไร

อย่างไรก็ตามหลักการวิเคราะห์ตามสำนักหลังโครงสร้างนิยม ตัวยุทมีมากกว่าหนึ่ง
ความหมายเสมอ ในขณะที่ศาสตร์การตีความมุ่งหาความหมายที่ถูกต้องเพียงความหมายเดียวส่วน
การอ่านตัวยุทในแบบของสำนักหลังโครงสร้างนิยมกลับมีลักษณะคล้ายกับการแพร่กระจายหรือ
การงอกงามของความหมาย มีทั้งการเพิ่มเติมและการแทนที่สวมรอยอย่างไม่รู้จบสิ้น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องวาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของ คณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ผู้ศึกษาแบ่งข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยนำเสนอผล การศึกษาเป็น 2 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ส่วนที่ 1. ศึกษาการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ส่วนที่ 2. ศึกษาอิทธิพลของวาทกรรม การเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองใน วิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่มคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่ สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือ เคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ. 2013-2014

การวิเคราะห์กระบวนการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้และอำนาจในฐานะ เป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นการใช้อรรถาภิธานด้วยภาษาวาทกรรม ซึ่งผู้ศึกษาจะวิเคราะห์วาทกรรมคู่ขนานไปตามพลวัตการขยับขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทาง การเมือง อาศัยทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ วิเคราะห์อธิบายกรอบสาเหตุของปัญหา ข้อเสนอ ทางออกหรือข้อเรียกร้องทางการเมืองที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ต้องการให้รัฐสนองตอบ และกรอบความคิดการจูงใจด้วยภาษาวาทกรรม เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงกระบวนการสร้างวาทกรรม การใช้ความรู้ และอำนาจที่แฝงในวาทกรรมในฐานะเป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรม ระดมมวลชนเข้าร่วมขบวนการ สุดท้ายจะสังเคราะห์ถึงอิทธิพลของวาทกรรม ความรู้และอำนาจ

ด้วยปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม ทำสงครามความคิด ช่วงชิงการนำ สร้างความรู้ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อด้วยวาทกรรม ประกอบสร้างความเป็นจริงทางการเมืองไทย ในปีช่วงปี ค.ศ. 2013 ถึง ปี ค.ศ. 2014

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 1. ประกาศคัดค้านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เสนอทางออก ถอนร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมจากรัฐสภา

ชนวนเหตุปัญหาวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) จุดกระแสขึ้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ.2013 โดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานีพรรคประชาธิปัตย์ พร้อมด้วยสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีก 8 คน ได้แก่ นายถาวร เสนเนียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา นายสาธิต วงศ์หนองเตย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตรัง นายอิสระ สมชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อ นายวิทยา แก้วภราดัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช นายชุมพล จุลใส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชุมพร นายพุทธิพงษ์ ปุณกันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกรุงเทพมหานคร นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกรุงเทพมหานคร และนายณัฏพล ทีปสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อมาได้ประกาศลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์เพื่อทำหน้าที่แกนนำมวลชน (ประชาไทย, 2013)

วิทยา แก้วภราดัย กล่าวข่าสาเหตุการเคลื่อนไหวทางการเมืองต้องการเรียกร้องให้รัฐบาลยุติกฎหมาย ร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เพราะถ้ากฎหมายฉบับนี้ออกมาเท่ากับทำลายความเป็นมนุษย์

“...ชนะเลือกตั้งทำได้ทุกอย่าง ผิดกับ โกงแม้แต่ฆ่าคน ถ้าวันนี้เรายอมจำนนเท่ากับว่าชนะเลือกตั้งทำอะไรก็ได้หมด เราเริ่มการต่อสู้เรื่อง พ.ร.บ. กฎหมายนิรโทษกรรมซึ่งเราเรียกร้องว่ายุติกฎหมายนี้ แต่รัฐบาลใช้วิธีการชะลอ แต่ก็สามารถนำกลับมาพิจารณาใหม่ใน 160 วัน ซึ่งเรายืนยันว่าต้องเลิกเด็ดขาด...”

(วิทยา แก้วภราดัย สัมภาษณ์ 12 กันยายน 2019)

สถานการณ์ทางการเมืองวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 2013 ก่อนการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมเพียง 1 วัน นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เปิดแถลงข่าวคัดค้านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม พร้อมกับประกาศจัดตั้งเวทีชุมนุมที่บริเวณสถานีรถไฟสามเสน ต่อมาวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ.2013 มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรนัดพิเศษ เพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรม ในวาระที่ 2 และวาระ3 การอภิปรายดำเนินไปด้วยความตึงเครียด ช่วงเย็นบริเวณเวทีชุมนุมสถานีรถไฟสามเสน

นายสุเทพ อ่านแถลงการณ์ในนามกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกาศเคลื่อนไหวคัดค้าน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม จากนั้นนายสุเทพพร้อมกับแกนนำ และประชาชนเป่านกหวีดพร้อมกัน ขณะที่ เหตุการณ์ที่รัฐสภา เวลา 04.24 น. ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นด้วยกับร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมในวาระ 3 ด้วยคะแนน 310 ต่อ 0 งออกเสียง 4 เสียง จากนั้นประธานสั่งปิดการประชุมทันที ในเวลา 04.25 น.ของวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 (ศูนย์ข้อมูลมติชน, บันทึกประเทศไทยปี 2013)

1.1 กระบวนการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้และอำนาจในฐานะเป็น เครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง

ฟูโกต์ กล่าวไว้ในโบราณคดีวิทยาของความรู้ (The Archeology of Knowledge) ว่า การจะเข้าใจวาทกรรม ไม่อาจแยกออกจากการพูด เพราะเป็นสถานการณ์ที่วาทกรรม แสดงตัว ออกมา การพูดเป็นปฏิบัติการวาทกรรมหรือปฏิบัติการความหมาย (Discursive Practice) (ธงชัย วินิจจะกุล, 2538, น. 25) การพูดถึง หรือการเกิดขึ้นของข้อความที่เกิดขึ้นบ่อยๆ กลายเป็นสิ่ง ที่เรียกว่า การสร้างวาทกรรม (Discursive formation) ซึ่งแคร์รีดาใช้ตัวบทในความหมายของ กระบวนการสร้างความหมาย 1972, p.38)

1.1.1 วาทกรรม “ประชาธิปไตย”

สถานการณ์การเมือง วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ.2013 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ขึ้นเวทีกลางท้องถนน บริเวณสถานีรถไฟสามเสน กล่าวคำพูดปราศรัยสื่อความว่ารัฐบาลได้ใช้สภาผู้แทนราษฎรเสมือนสภาทาส ผ่านร่างกฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ซึ่งเป็นกฎหมายที่ทำลายหลักกฎหมายทั้งปวง โดยไม่ฟังเสียงประชาชน จึงขอเรียกร้องให้ประชาชนลุกขึ้นมาคัดค้านร่างกฎหมายนี้

“...รัฐบาลยังลัทธิ ชินวัตร และพลพรรคเพื่อไทยทั้งหลายไม่สนใจไม่แยแสเสียงคัดค้านของประชาชน ฝ่ายรัฐบาลได้ใช้สภาผู้แทนราษฎรเสมือนหนึ่งเป็นสภาทาสรับใช้ทักษิณและครอบครัวเท่านั้น ฝ่ายรัฐบาลลำพองเหิมเกริมในอำนาจเสียงข้างมาก และใช้เสียงข้างมากข่มขืนใจประชาชนกลางสภา หน้าด้าน ไม่อายฟ้าไม่อายดินรีบร้อนลुकี้ลुकอน ข่มเหงพวกเรา ข่มขืนพวกเราซ้ำแล้วซ้ำอีกทั้งคืนจนสว่างไม่เคยมีประวัติศาสตร์ของประเทศไทยในยุคไหนในปีไหนที่สภาผู้แทนราษฎรได้ทำตัวเป็นสภาทาสออกกฎหมายช่วยเหลือโจร จนสำเร็จภายในคืนเดียวที่น้องทั้งหลายกฎหมายที่จะมีผลกระทบต่ออนาคตของชาติ กฎหมายที่จะมี ผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของลูกหลานเรา กฎหมายที่จะทำลายหลักกฎหมายทั้งปวงของประเทศมันไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รู้ ได้เห็นหรือได้ยินเลยโดยไม่ถ่ายทอดผ่านสถานีโทรทัศน์สาธารณะ กระทำการปิดหูปิดตาประชาชนปิดประตูปล้นแล้วยังไม่พอยังปิดปากสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายค้านที่เป็นตัวแทนของประชาชน ไม่ให้อภิปรายอีกด้วย พี่น้องที่มาร่วมกับเราบนเวทีเมื่อคืนจะเห็นว่าผู้แทนของเราสู้กัน ในสภาแล้วมาบอกเล่ากับประชาชนร่วมสู้กับพี่น้องประชาชนที่นี่ วิ่งไปวิ่งมาแต่ว่าวิ่ง

เหนื่อยเปล่า กลับไปถึงสภามันไม่ให้พูดเลยสักคน ผมกลับไปจากเวทีนี้ตอนตีสาม ตั้งใจจะไปอภิปรายกฎหมายฉบับนี้ในมาตรา 3 เพื่อจะบอกให้คนทั้งสภาทั้งประเทศได้รู้ว่ามันไม่สมควรไม่เหมาะสมมันไม่ถูกต้องที่จะต้องออกกฎหมายล้างผิดให้ฆาตกร ให้นักการเมืองเผาบ้านเผาบ้านเมือง และคน โกงชาติ ไม่มีโอกาสได้พูดคัดค้านแม้แต่คำเดียวสำเร็จตามที่มันต้องการ แดมมันยังพูดจาอภิปรายเยอะเยี้ยถากถาง ฝากมาถึงพี่น้องสามเสน และทั่วประเทศว่าเป็นพวกไม่มีน้ำยาเมื่อคืนออกคลื่นมากมันหยาบหยามเยาะเย้ยทุกอย่างทุกประการ เพื่อให้เราทนไม่ได้ ให้เราลุกแก้โทษแต่เช้าขึ้น ใจกล้าคลื่นเลือดกล้าคลื่นน้ำตาเพราะไม่ต้องการให้ภาพสภายับเยินลงไปกว่านี้แต่จะมากราบเรียนกับพี่น้องว่าพฤติกรรมของส.ส.ฝ่ายรัฐบาลเมื่อคืนไม่สามารถอภิปรายเป็นอย่างอื่นได้นั่นคือพฤติกรรมของสภาโจร สภาทาสโดยแท้จริง ประชาชนไว้เนื้อเชื่อใจเลือกผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติเพื่อตรากฎหมายออกมาใช้บังคับให้เกิดความสงบสุข ให้เกิดความปลอดภัย ให้เกิดความเรียบร้อยให้พี่น้องประชาชนมีชีวิตอย่าง ประชาชนที่อารยะ ประชาชนไม่ได้มอบอำนาจให้ผู้แทนเหล่านั้นไปประพฤติเช่น โจร ออกกฎหมายช่วยโจร การกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาลเมื่อคืนจึงเป็นการทำทลายอำนาจของประชาชน และเป็นการทรยศต่อเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างชัดเจนที่สุดผมกราบเรียนกับพี่น้องว่าพอทำสำเร็จไปขึ้นหนึ่งเอกกฎหมายฉบับนี้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปได้เพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อที่จะทำให้อับสิ้นกระบวนการในการตรากฎหมายต่อไป วันนี้ขอประกาศมติของแกนนำให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบวามติของแกนนำจากเวทีสามเสนเราขอยื่นหยัดต่อผู้กฎหมายนิรโทษกรรมฉบับนี้ต่อไปอย่างเหนียวแน่น ผมกราบเรียนว่าเราจะยังคงรักษาเจตนาเป้าหมายในการต่อสู้ คือ การต่อต้านกฎหมายนิรโทษกรรมฉบับนี้เพราะกระบวนการในการตรากฎหมายยังไม่จบยังมีกระบวนการให้เราต่อสู้อยู่เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน การชุมนุมต่อสู้ของประชาชนนับตั้งแต่วินาทีนี้เป็นต้นไป เรามุ่งเป้าการกดดันไปที่สองส่วน ส่วน 1) รัฐบาลของยิ่งลักษณ์ ชินวัตร รัฐบาลมีอำนาจมีอิทธิพลทุกอย่างที่พยายามที่จะออกกฎหมายฉบับนี้ถ้ารัฐบาลฟังเสียงประชาชนสามารถระงับ การยับยั้งหยุดกฎหมายฉบับนี้ได้ทุกเวลา 2) เราต้องการแสดงพลังของมหาชนเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภา ได้รับรู้ได้รับทราบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไม่เอากฎหมายฉบับนี้ ถ้าหากว่า สมาชิกวุฒิสภา หรือ สว.ทั้งหลายเห็นด้วยกับมติมหาชนไม่เอาๆกฎหมายฉบับนี้ก็จะลงคะแนนเสียงคว่ำกฎหมายฉบับนี้ในวุฒิสภาได้ แต่พี่น้องครับ ฝ่ายรัฐบาลพวกสมุนบริวารและจี้ซ่าของทักษิณทั้งหลาย ยังคงจะอ้างว่าคนที่ออกมาคัดค้านมีจำนวนเพียงนิดเดียวเมื่อคืน (31 ตุลาคม ค.ศ.2013) ที่เวทีสามเสนก็มีแค่ 8 พันคนเท่านั้น ตามันบอดใจมันบอด สมอมมันพิการ เราจึงจะต้องออกแรงกันให้มากขึ้นเพื่อเป็นการขยายการต่อสู้ของเราให้กว้างขวางมากขึ้น ต่อสู้เพื่อจะหยุดยั้งกฎหมายล้างผิดฉบับนี้ให้ได้ คณะแกนนำทั้งหลาย จึงได้ตัดสินใจจัดตั้งศูนย์ประสานงานสามเสนขึ้นเป็นการถาวร เราจะใช้ศูนย์

ประสานงานสามเสสนี้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มพลังมวลชนกลุ่มประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนที่มี เจตนารมณ์ที่จะต่อต้านกฎหมายนี้เช่นเดียวกับพวกเรา ขอได้โปรดประสานงานหรือมาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้แนวร่วมของพวกเราได้ขยายตัวได้กว้างขวาง เพื่อรวันยกระดับการต่อสู้ให้เข้มข้นยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันขอส่งสัญญาณนี้ไปยังพี่น้องประชาชน ไปยังต่างจังหวัดขอได้โปรดรวมตัวกันลุกขึ้นต่อสู้คัดค้าน กฎหมายล้างผิดให้โจรฉบับนี้ โดยพร้อมเพรียงกันตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป พี่น้องประชาชนที่ทนต่อพฤติกรรมรัฐบาลยิ่งลักษณ์ไม่ไหว และต้องการคัดค้านกฎหมายล้างผิดให้โจรฉบับนี้ ขอให้ลุกขึ้นและไปที่ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด ตั้งแต่วันนี้ และกระผมขออนุญาตกราบเรียนว่าพวกเราเป็นขบวนการของพลเมืองดีคนรักชาติ คนรักแผ่นดิน เราจะต่อสู้อย่างสันติ สงบ ปราศจากอาวุธ การไปชุมนุมของเราที่ศาลากลางจังหวัดต่างๆ เราจึงไม่ใช่ไปทำลายสถานที่ราชการแบบไอ้พวกฉ้อฉล ไอ้พวกจตุพรทั้งหลาย แต่เพราะว่าศาลากลางจังหวัดเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจรัฐ อำนาจรัฐบาล เราจึงไปชุมนุมที่นั่นเพื่อแสดงประชนามติมหาชนรับพี่น้องที่รักที่สำคัญที่สุดพี่น้องทั้งหลายที่อยู่ในต่างจังหวัดช่วยกรุณาไปกราบเรียน สว.ผู้ทรงเกียรติในจังหวัดของท่าน บอกว่าประชาชนไม่เอากฎหมายฉบับนี้ให้ท่าน วุฒิลงคะแนนว่ากฎหมายฉบับนี้ เราจะวิงวอนสมาชิกผู้ทรงเกียรติ สมาชิกวุฒิสภาทั้งหลาย สว.นั้นเป็นกลางทางการเมือง ไม่ได้เป็นจิ้งจอกที่กินเหมือนพวก ส.ส....”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

จากตัวบทคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ สื่อความ เสนอเนื้อหาสาระ เมื่อวิเคราะห์ตัวบทด้วยการอ่านแบบรื้อสร้างโครงสร้าง (De-Construction) แสวงหาโครงสร้างอันเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สิ่งนั้นดำรงอยู่ได้ แยกแยกแค้น กับเนื้อหาสาระ หรือสิ่งที่ปรากฏ หาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านี้ ด้วยรูปแบบหรือแก่น (Theme) ซึ่งเป็นตัวกำหนดความเป็นไปของเนื้อหา อ่านแบบหาคู่ตรงข้ามที่ไม่สมบูรณ์เด็ดขาด เพื่อหาตัวบทรอง หาสิ่งที่ไม่ปรากฏ สิ่งที่ถูกเบียดขับ กดทับ แทนที่ ผลิตซ้ำ ดอกย้ำ สลาย สถาปนา ตามที่ฟูโกต์เสนอไว้ให้ วิเคราะห์โดยพิจารณาที่กฎของการก่อรูป (Rules of Formation) ที่ควบคุมการมีอยู่ในความเป็นวัตถุทางวาทกรรม พื้นผิวการเกิดวาทกรรม ความรู้นั้น ดำรงอยู่ตามเหตุผล สาขาความรู้ในการกำกับวิธีคิด ปฏิบัติการทางสังคม ที่ดอกย้ำ ผลิตซ้ำวาทกรรม แทนที่ กดทับ สลาย สถาปนา ยึดกุมพื้นที่ความจริงในสนามวาทกรรม (Foucault, 1972, p.38) เมื่อพิจารณาในตัวบทคำพูด ของนายสุเทพ ที่กล่าวว่า “...รัฐบาลของยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และพลพรรคเพื่อไทยทั้งหลายไม่สนใจ ไม่แยแส เสียงคัดค้านของประชาชน สภาผู้แทนราษฎรได้ทำตัวเป็นสภาทาสออกกฎหมายช่วยเหลือโจร ประชาชนไว้เนื้อเชื่อใจเลือกผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ เพื่อตรากฎหมายออกมาใช้บังคับให้เกิด

ความสุข ให้เกิดความปลอดภัย ให้เกิดความเรียบร้อย ประชาชน ไม่ได้มอบอำนาจให้ผู้แทนเหล่านั้นไปประพฤติเช่น โจร ออกกฎหมายช่วยโจร การกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายรัฐบาลเมื่อคืนจึงเป็นการทำทลายอำนาจของประชาชน และเป็นการทรยศต่อเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างชัดเจนที่สุด...”

คำพูดของนายสุเทพ สะท้อนถึงกฎการก่อรูปวาทกรรม มีกรอบความคิดอันเป็นเสมือนโครงสร้างหลักที่กำกับความคิด ความเชื่อ ฟูโกต์เรียกว่า “อาณาบริเวณกรอบของความรู้” “Episteme” ที่อยู่เบื้องหลังความเชื่อ และการกระทำที่แตกต่างหลากหลาย (สายพิณ สุพุทธมงคล, 2558, น.63-77) เมื่อวิเคราะห์คำพูดปราศรัยสิ่งที่ไม่ปรากฏบนพื้นผิว แต่มีร่องรอย และเห็นกฎอาณาบริเวณกรอบของความรู้ “Episteme” หรือพบ กฎที่กำกับ บงการ พฤติกรรมมนุษย์ ศาสตร์ความรู้ ในทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และ “ระบอบลัทธิจะ” (Regime of Truth) ที่ยึดกุมความจริงอยู่ในสังคมการเมืองไทย ซึ่งแก่นสาระหลัก (Theme) ในตัวบทปราศรัยที่ไม่ปรากฏแต่มีร่องรอยคือ วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ดำรงยึดกุมพื้นที่ความคิด ความเชื่อ ความเป็นจริงในสังคมด้วย วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ชุดความรู้ที่แฝงด้วยอำนาจนี้ กำกับ บงการ ความคิด ให้มนุษย์ต้องคิดภายใต้กรอบความรู้ที่วาทกรรม อนุญาต ภาษาวาทกรรม ความรู้ อำนาจ มีที่มาและมีที่ไปอันส่งผลต่อความเป็นจริงทางการเมือง

1.1.2 วาทกรรม “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร”

พลวัตการขยับขยับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ด้วยภาษาหรือวาทกรรม ปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม ความรู้ และอำนาจ ภายใต้พื้นที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” สิ่งนี้ถูกพูดถูกนำเสนอออกมา ด้วยปฏิบัติการความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรม วิเคราะห์ได้จากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ วันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ.2013 แพร่กระจาย วาทกรรมความรู้ คำว่า “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” เพื่อให้ความรู้ เปลี่ยนความคิด สร้างความเชื่อ กำกับ บงการ และกลายเป็นอำนาจในตัววาทกรรม ขยับเคลื่อนตัวมันเอง ด้วยความรู้และอำนาจที่ทำงานไปด้วยกัน

ฟูโกต์ (Foucault, 1972, p. 38) เสนอไว้ว่า วัตถุไม่สามารถถูกให้ความหมายได้ด้วยตัวเอง เราไม่ได้กำลังศึกษาการสร้างจากภายในของวัตถุ แต่เรากำลังศึกษาว่าความหมายนั้นถูกสร้างขึ้นมาจากภายนอกได้อย่างไร หรือศึกษาว่าวัตถุนั้นมีที่มา ที่ไปอย่างไร และกฎใดในสังคมหนึ่งที่ควบคุมว่าเมื่อไร และอย่างไร ทำไมนายสุเทพ ต้องพูด “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” พูดเพื่อนำไปสู่อะไร กฎใดในสังคมควบคุมความหมายที่พูดนั้น

นายสุเทพ แพร์กระจายคำพูดตั้งชื่อให้สภาผู้แทนราษฎรว่า สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร กระบวนการก่อรูปวาทกรรม ด้วย “การตั้งชื่อ, การแบ่งแยก” ด้วยระบบการแพร่กระจาย สร้างการรับรู้ เปลี่ยนความคิด เปลี่ยนความเข้าใจ ไปสู่สังคม นั้นหมายความว่า การเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทนที่เลือกมาโดยประชาชนต้องทำหน้าที่รับใช้ประชาชน นายสุเทพได้ ปะทะ ด้วยวาทกรรม ชุดความรู้ เพื่อนำสู่การรับรู้ เปลี่ยนความคิด เปลี่ยนความเข้าใจ เบียดขับ กดทับ ให้สภาผู้แทนราษฎรภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ไปสู่การรับรู้ สู่ความเชื่อ สู่ความเข้าใจใหม่ว่าเป็นสภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร เพื่อชุดความรู้นี้จะได้เข้ายึดกุมความจริง ผิดไปจากความเป็นปกติของระบบสังคม ที่สภาผู้แทนราษฎรในระบบประชาธิปไตย มาโดยประชาชน ต้องรับใช้ประชาชน สู่ความจริงว่า แท้จริงแล้วเป็น “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” เป็นทาสรับใช้ ดร. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และพรรคเพื่อไทยเท่านั้น

เมื่อวาทกรรมคำว่า “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” แพร่กระจายออกไป ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ โดยภาคปฏิบัติการทางสังคม เข้าแทนที่ สลาย สถาปนาความเข้าใจใหม่ว่าเป็นสภาผู้แทนราษฎรของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ เป็นสภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร ฟุโกต์ เสนอไว้ว่า การพูดถึงอะไรซ้ำๆ ทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น

“สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” วาทกรรมชุดความรู้นี้ แพร่กระจายออกไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม สิ่งเหล่านี้ถูกพูดถูกนำเสนอ ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ชุดของความหมายหรือวาทกรรม นำไปสู่ความรู้ต่างๆ ซึ่งความรู้เหล่านั้นทำงานไปกับอำนาจ

รายงานข่าวจากโพสต์ทูเดย์วันที่ 1 มีนาคม 2014 ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ วาทกรรมคำว่า “สภาทาส” ว่า เกิดขึ้นในการเมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 ว่าด้วยประเด็นที่มาของวุฒิสภา อาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่ให้เกิดสภาวะความไม่เป็นกลางทางการเมือง ที่เรียกว่า “สภาผู้สภามี” (ไพบูลย์ กระจ่างวุฒิสัย, 2014) ถึงแม้การนำเสนอข่าวของโพสต์ทูเดย์จะไม่เสนอทิศทางการเมืองใดๆ แต่การผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ชื่อหรือฉายาที่เรียกขาน “สภาผู้แทนราษฎรโดยประชาชน รับใช้ประชาชน” ว่า “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” คำพูดของนายสุเทพ ก็ส่งผลกระทบต่อการเมืองของวาทกรรมคำนี้ในพื้นที่การเมืองในช่วงเวลานั้น

กระบวนการสร้างความหมาย ด้วยการก่อรูป ผ่านปฏิบัติการความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรม และปฏิบัติการสังคม การพูดถึงผลิตซ้ำ ตอกย้ำ รายงานข่าวจากไทยรัฐออนไลน์ 23 สิงหาคม 2013 ก่อนเกิดเหตุการณ์วิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ถึงปัญหาที่มาของวุฒิสภา ที่เกิดความขัดแย้งทางความคิดกันในสภาผู้แทนราษฎร

ระหว่างฝ่ายค้านและรัฐบาล โดยไทยรัฐชี้ทางออกว่า ต้องแก้ที่พฤติกรรมของนักการเมืองปฏิรูปคนส่วนที่มาจากวุฒิสมาชิก ถ้าใช้วิธีเลือกตั้ง ต้องระวัง การชงประชานิยมไปโดยบังหน้า เพื่อสอดไส้วาระซ่อนเร้น เช่น ให้ ส.ว. สมครติดต่อกันได้ไม่จำกัดสมัย และให้ ส.ส.สมคร ส.ว. ได้ทันที ที่พ้นจากตำแหน่ง อาจนำไปสู่การรวบอำนาจเบ็ดเสร็จของพรรคใหญ่ นำไปสู่ “สภาทาส”

คำพูดปราศรัยของนายสุเทพ จะมีความหมายต่อเมื่อ มันแพร่กระจายความเข้าใจ ความรู้ชุดหนึ่งออกไปได้ แสดงให้เห็นถึง “ปฏิบัติการความหมาย” วาทกรรมชุดความรู้ สภาโจรสภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร เบียดขับ กดทับ เข้าสลาย สภาผู้แทนราษฎร โดยประชาชน รับใช้ประชาชน ปฏิบัติการความหมายแพร่กระจายสู่การผลิตซ้ำ ตอกย้ำ สร้างการรับรู้ สถาปนาขึ้นในอีกนิยามว่าเป็น “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร” ในทางตรงข้ามก็ถูกปะทะด้วยชุดความรู้ที่แพร่กระจายออกจากการรับรู้ ความคิด ความเชื่อที่แตกต่างหลากหลาย ปะทะ ประสานกลับมา

เคลิณีวัส (2013) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์จังหวัดตรัง นายสมบุญ อูทัยเวียนกุล ตะ โคนค่าประธานรัฐสภา นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ว่าเป็น “ประธานสภาทาส” ในกรณีทำหน้าที่ประธานระหว่างการประชุมร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมในคืนวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ.2013 ตอนเวลา 0.03 น. และวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ.2013 ประชุมนัดพิเศษเพื่อลงมติในวาระ 3 ด้วยผลโหวตผ่านร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 190 ทั้งนี้ในระหว่างชานชื่อเพื่อนับคะแนน นายวัชระ เพชรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์กลับหยิบนกหวีดขึ้นมาเป่าเสียงดังสนั่นห้องประชุม ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทยให้สนั่นห้องประชุมพร้อมส่งเสียงคำด่าเงินตัวทอง นายวัชระ ก็ตะโกนตอบโต้ไปด้วยคำด่าเดียวกัน

สื่อหนังสือพิมพ์คมลึก (2013) ได้สะท้อนความคิดที่หลากหลาย ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ วาทกรรมด้วยปฏิบัติการทางสังคม โดยสะท้อนความคิด ของบุคคลที่เกี่ยวข้องนิชา ชูธรรม, อภิลิทธิ เวชชาชีวะ, เครือข่ายองค์กรคัดค้านกฎหมายนิรโทษกรรมจังหวัดตรัง, กลุ่มชาวจังหวัดเลย ทำให้วาทกรรมนี้ขับเคลื่อนนำการชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ให้เคลื่อนไปในทางการเมือง

นิชา ชูธรรม ภรรยา พ.อ.ร่วมเกล้า ชูธรรม นายทหารที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงปี 2553 ขึ้นเวทีปราศรัยที่สามเสน แสดงความไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เพราะขัดต่อหลักรัฐธรรมนูญ หลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และขัดต่อความรู้สึกของประชาชน และขอบคุณทุกคนที่ให้กำลังใจในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จากทุกสีทุกฝ่าย ซึ่งต่างจากคนในสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่เห็นคุณค่าของคนตาย

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ คัดค้าน ร่างกฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรม โดยเสนอความคิดว่า การเสนอกฎหมายนี้เข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ทำให้ตนรู้ว่า ความเลวไม่มีขีดจำกัด เอาประชาชนที่ค่อยโอกาสมาเป็นเครื่องมือทำเพื่อตัวเอง พอเลื้อยแดงล้มตาย ก็เหยียบศพคนอื่นขึ้นไปยึดครองอำนาจ แกรมเลวซ้ำคือทำให้ตัวเองรอดคดีโกง และการถูกยึดทรัพย์ ซึ่งถ้ายอมให้กฎหมายผ่านเงิน 4.6 หมื่นล้านต้องคืน และต้องจ่ายดอกเบี้ย ร้อยละ 7.5 ต่อปี คือต้องจ่ายคืน 5.7 หมื่นล้านบาท การลงคะแนนเสียงเป็นเครื่องพิสูจน์ใครเป็น ฆาตกร ทั้งพรรคเลย พวกคุณนิรโทษกรรมให้ฆาตกร ผมสู้เพื่อระบบ ถ้าศาลตัดสินว่าผมกับสุเทพ เป็นฆาตกรเอาผมไปประหารเลย แต่รักษาบ้านเมืองไว้ ไม่ใช่มาบอกล้างผิดเพราะประเทศเดินหน้า ไม่ได้ รัฐบาลต้องแก้ปัญหาให้ประชาชน ไม่ใช่แก้ปัญหาให้ตัวเอง

เครือข่ายองค์กรคัดค้านกฎหมายนิรโทษกรรมจังหวัดตรังออกแถลงการณ์ คัดค้าน โดยระบุว่าออกมาคัดค้านเพื่อสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ต่อต้านไม่ให้ประธานสภา ผู้แทนราษฎรนำกฎหมายนิรโทษกรรมทูลเกล้า เพราะเป็นการสนับสนุนคนผิด ไม่ใช่ต้องได้รับ โทษอาญาของแผ่นดิน ทำตัวอยู่เหนือกฎหมาย และกลุ่มเครือข่ายต้องการล้มระบอบทักษิณให้สิ้น ซากไปจากแผ่นดินไทย

ชาวเลขชุมนุมคัดค้านร่างกฎหมาย พ.ร.บ. นิรโทษกรรม พร้อมแจกจ่าย แถลงการณ์ว่า พ.ร.บ. นิรโทษกรรมมีเนื้อหาช่วยคนทุจริตคดโกงพ้นจากการถูกลงโทษ เป็นสิ่งที่คนไทยผู้รักความยุติธรรมมีอาชญากรรมรับได้ เพราะการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของชาติ การใช้ อำนาจเสียงข้างมากทางการเมืองตรากฎหมายอันมีผลให้ ดร.ทักษิณ ชินวัตร และพวกพ้องพ้นผิด พ.ร.บ.นิรโทษกรรมจึงเป็นการขัดต่อหลักนิติรัฐ นิติธรรม เป็นการทำลายกระบวนการยุติธรรม ไม่เคารพกฎหมาย

ปฏิบัติการของความหมาย วาทกรรมคำว่า “สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมาย ช่วยโจร” แพร่กระจายออกไป ผู้ปฏิบัติการทางสังคมด้วยการผลิตซ้ำ ตอกย้ำวาทกรรมการเมืองที่ ก่อรูปจากคำปราศรัยผ่านนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ไปสู่สถาบัน หลากหลายส่วนในสังคมต่างผลิต ซ้ำ ตอกย้ำวาทกรรมการเมืองที่สร้างจากคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

ไทบีเอส (2013) พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เสนอว่าให้ทุกฝ่ายลดปัญหา ด้วยการพูดคุยภายใต้กรอบกฎหมาย โดยมองหาว่าประโยชน์ของชาติอยู่ตรงไหน กองทัพหวนความ ปลอดภัยของประชาชน และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นมาจากการชุมนุม หากทหารจะทำการใดๆ ต้องด้วยคำสั่งตามกฎหมาย

พลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย ผู้บัญชาการทหารเรือ เสนอว่าความคิดไม่ตรงกันเป็นเรื่องปกติแต่อย่าให้ประเทศชาติชะงักหยุดอยู่กับที่ กองทัพเป็นเครื่องมือของรัฐบาล แต่ต้องใช้ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ที่ประชุมอธิการบดี 19 แห่ง ออกแถลงการณ์คัดค้าน จากการศึกษาผู้แทนราษฎรผ่าน พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เนื้อหาไม่ใช่เพียงยกโทษให้การกระทำทางการเมืองเท่านั้น แต่รวมไปถึงการกระทำในการทุจริตคอร์รัปชันด้วย ทปอ. มีความเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวสร้างมาตรฐานที่ไม่ถูกต้องขึ้นในสังคมไทย เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นการกระทำที่ไม่ร้ายแรง ท้ายที่สุดสามารถหลุดพ้นจากความผิดได้ ด้วยการนิรโทษกรรม จะทำให้การต่อสู้ปัญหาคอร์รัปชันในสังคมไทย ไม่ประสบผลสำเร็จ

ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ออกแถลงการณ์คัดค้าน โดยให้เหตุผลสาระสำคัญใน พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ขัดต่อศีลธรรมอันดี

มหาวิทยาลัยรังสิต พลิตซ์ ตอกย้ำว่า สภาผู้แทนราษฎรหรือสภานิติบัญญัติของไทย ทำหน้าที่เยี่ยงสภาทาส ที่รับคำสั่งจากเจ้าของพรรคอย่างไร้ยางอาย และเป็นการกระทำที่เข้าข่ายผิดมาตรา 112 พร้อมแถลงการณ์แสดงจุดยืนว่า เห็นด้วยที่จะนิรโทษกรรมเพียงประชาชนทุกสีที่ร่วมชุมนุม แต่คัดค้านไม่ให้นิรโทษกรรมผู้มีอำนาจสั่งการ แกนนนำ เจ้าหน้าที่ที่สลายการชุมนุมนับแต่ปี ค.ศ. 2006 เป็นต้นมา คัดค้านการขยายเงื่อนไขนิรโทษกรรมถอยหลัง ไปถึงปี ค.ศ. 2004 เพราะเป็นการขยายขอบเขตลบล้างความผิดไปถึงคดีทุจริตคอร์รัปชัน

ชมรมแพทย์ชนบทภาคใต้ 7 จังหวัดตอนล่าง ออกแถลงการณ์คัดค้าน พร้อมเชิญชวนโรงพยาบาลชุมชนให้ขึ้นป้ายคัดค้าน ลงรายชื่อกว่า 2,500 คน

วาทกรรม“ ยึดอภัย เมตตา เพื่อชาติเดินไปได้ ไม่ใช่สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร ”

นอกจากการประสาน วาทกรรมที่ก่อรูปขึ้นมาผ่านการปราศรัยของ นายสุเทพ ยังทำงานด้วยการปะทะกับอีกชุดความรู้ ความคิด ที่ดำรงอยู่อย่างหลากหลายในสังคม เพราะเมื่อวาทกรรมแพร่กระจายออกไป ไม่ใช่ว่าจะได้รับการยอมรับ ไม่ใช่ว่าจะเปลี่ยนความคิดของทุกคนได้ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย ได้แพร่กระจายคำพูดเข้า ปะทะ เบียดขับกลับ ระหว่างการต้อนรับญาติผู้เสียชีวิตจากการชุมนุมทางการเมืองปี 2010 ถึงการที่ภาคประชาชน ออกมาคัดค้านกฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรมว่า รัฐบาลพยายามทำทุกอย่างโดยยึดหลักความถูกต้อง ขอให้ผู้คัดค้านยึดหลักให้อภัย เห็นอกเห็นใจกัน การปรองดอง เพื่อให้ประเทศเดินไปข้างหน้า สิ่งที่หวังคือจะกลับเข้าสู่วงจรความขัดแย้งอีก แต่ถ้าเรายึดหลักเมตตาธรรม ยึดหลักการให้อภัย ยึดหลักความเป็นคนไทยด้วยกัน เชื่อว่าเราหาทางออก

ของเราได้ เราจะเห็นถึงการเผยตัวของกรอบความคิดสาขาวิชาหรือศาสตร์ความรู้ในทางพุทธศาสนาทำงานสัมพันธ์ไปกับอำนาจที่กำกับ บงการ ความคิดของมนุษย์ว่าจะอะไรที่คิดได้ และอะไรที่คิดไม่ได้

ปฏิบัติการความหมาย แพร่กระจายสู่ปฏิบัติการทางสังคม วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมที่ดำรงอยู่อย่างหลากหลายจากฝ่ายขึ้นตรงข้าม วาทกรรมการเมืองถูกผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ปะทะกลับ ต่อสู้ ช่วงชิงการนำด้วยการทำสงครามความคิด เพื่อชนะใจประชาชนให้ได้รับการยอมรับว่าถูกต้อง ชอบธรรม ปฏิบัติการทางสังคม ของฝ่ายรัฐบาลในช่วงเวลานั้น ส่งผ่านเว็บไซต์ข่าวประชาไท (2013) ด้วยปฏิบัติการทางความหมาย ไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม โดย ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง , นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์, นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ปะทะ กดทับกลับ เพื่อสลายสถาปนา ความเข้าใจใหม่ ความรู้ ความเชื่อใหม่เช่นกัน

ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน พร้อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย แถลงการณ์ว่า พรรคเพื่อไทยทำทุกอย่างตามกติการัฐสภา เหตุใดมาค่าว่าเป็นมหาโจร คนเสนอกฎหมายเข้าสภาอย่างไรก็ไม่ใช่โจร คนฆ่าคนตายต่างหากคือมหาโจร พรรคประชาธิปไตยไม่มีทางไปเพราะรู้ว่าเลือกตั้งอย่างไรก็แพ้

นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ โฆษกพรรคเพื่อไทย แถลงข่าว พ.ร.บ. นิรโทษกรรมนั้นเป็นการอภัยให้ทุกฝ่าย ไม่เกี่ยวกับการคืนเงินให้ ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี และพรรคประชาธิปัตย์กำลังดำเนินการบันได 5 ขั้นเพื่อล้มรัฐบาล

คำพูดจะมีความหมายต่อเมื่อมันแพร่กระจาย เปลี่ยนการรับรู้ เปลี่ยนความเข้าใจ โดยเฉพาะคนที่สนับสนุนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มันทำให้วาทกรรมชุดนี้เป็นจริงและขับเคลื่อนตัวมันเอง

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แพร่กระจายคำพูด ปะทะกลับ กลุ่มผู้คัดค้านกฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรม โดยยกหลักการหรือสาขาความรู้ในทางพุทธศาสนาที่เป็นชุดความรู้วาทกรรมที่แฝงไว้ด้วยความรู้ อำนาจ กำกับ บงการ เป็นกรอบความคิดมนุษย์ โดยเสนอให้ยึดหลักให้อภัย หลักเมตตา หลักคนไทยด้วยกัน รัฐบาลเสนอ พ.ร.บ. นิรโทษกรรมเพราะอยากให้ประเทศเดินไปข้างหน้า หลุดจากวงจรความขัดแย้ง วาทกรรมว่าด้วย “หลักพุทธศาสนา” ชุดความรู้นี้เป็นจริงและขับเคลื่อนตัวมันเอง ด้วยความรู้และอำนาจ โดยเฉพาะกับคนที่สนับสนุนรัฐบาล เณกเช่นมวลชนที่สนับสนุนกลุ่ม กปปส.

**พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 2 รัฐบาลขาดความชอบธรรม
ยกระดับโค่นระบอบทักษิณ รัฐบาลประกาศถอนร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม**

การขยับขับเคลื่อน ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 นายสุเทพ นำมวลชน เคลื่อนขบวนบนท้องถนน ย้ายเวทีจากสามเสน ไปตั้งเวทีที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย พร้อมกองทัพธรรมกลุ่ม คปท. และภาคีเครือข่าย 77 จังหวัดร่วมสมทบ ตั้ง 3 เวทีกลาง ท้องถนนราชดำเนิน 7 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 นางสาวยิ่งลักษณ์ นายกรัฐมนตรี แถลงข่าวถ่ายทอดสดผ่านสถานีโทรทัศน์ว่า เมื่อทุกฝ่ายประกาศเจตนารมณ์ชัดเจน สภาผู้แทนราษฎรก็มีมติให้ถอนร่าง พ.ร.บ. ทุกฉบับออกหมดแล้ว ขอให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุม รัฐบาลนี้มาจากการเลือกตั้ง เคารพในเจตนารมณ์ของประชาชน และจะไม่นำ พ.ร.บ. นี้กลับมาพิจารณาโดยเด็ดขาด (ประชาไท, 2013)

วันที่ 11 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 ที่ประชุมวุฒิสภา มีมติเอกฉันท์ด้วยคะแนน 141 เสียงไม่รับร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมไว้พิจารณา โดยประธานวุฒิสภาในขณะนั้นคือนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานวุฒิสภาในฐานะประธานการประชุมสรุปต่อที่ประชุม ว่า ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 147 (2) และมาตรา 148 วรรค 1 ให้วุฒิสภาส่งร่างกฎหมายนี้กลับไปยังสภาผู้แทนราษฎร และสภาผู้แทนราษฎรสามารถนำกฎหมายนี้มาพิจารณาได้ก็ต่อเมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 180 วัน

ในขณะที่เวทีการชุมนุมนายสุเทพ ขึ้นปราศรัยในช่วงค่ำขอมติมวลชน ผู้ชุมนุม ปักหลักชุมนุมต่อไปจนกว่ากฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรมจะหายไปจากรัฐสภา นายสุเทพ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีก 8 คนประกาศลาออก ลงต่อสู้นบนท้องถนนจนกว่าจะชนะร่วมประกาศ 4 มาตรการ เชิญชวนประชาชนทำอารยะขัดขืนทั่วประเทศ ขอให้หยุดงานหยุดเรียนเพื่อมาร่วมชุมนุม มาตรการที่ 2 ขอความร่วมมือเอกชน นักธุรกิจ ชะลอชำระภาษี มาตรการที่ 3 ขอให้ทุกคนติดธงชาติไว้ที่บ้าน รถยนต์ และแขวนคอด้วยนกหวีด หากผู้ใดพบเห็นนายกรัฐมนตรี และบริวารให้เป่านกหวีดใส่ และมาตรการที่ 4 ขอความร่วมมือให้ข้าราชการหยุดงานทั่วประเทศ 12 พฤศจิกายน 2013 นายสุเทพ ประกาศ แนวทางการต่อสู้อย่างพลเมืองดีมีอารยะสงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ

วิทยา แก้วภราดัย เล่าถึงเหตุการณ์ช่วงการชุมนุมว่า แกนนำ คปท. ได้ประชุมหารือกัน 2 ประเด็น คือกำหนดยุทธศาสตร์การต่อสู้ สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง และประเด็น กำหนดว่าต้องมีการประเมินสถานการณ์ ประเมินการรับรู้ของประชาชนว่าตามความคิดค้นหรือไม่

“...หลักๆ ก็มีทหารหรือเบื้องต้น ประชุมกันว่า เราจะ ใช้ยุทธวิธีการต่อสู้แบบ “สงบสันติ อหิงสาปราศจากอาวุธ และหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง เพราะเราวิเคราะห์ว่าประชาชน ไม่ชอบความรุนแรง อย่างบทเรียนเผาบ้านเผาเมืองของเสื้อแดง กวดขันเรื่องอาวุธของคนที่มาเข้าร่วมการชุมนุม เพราะเรารู้ว่าชุมนุมนานๆ คนที่มาชุมนุมจะเกิดความเครียด เขาก็กลัวตำรวจ ชาวบ้าน บางคนพกมีด พกมีด ไม้ มาร่วมชุมนุม เพราะเขากลัว แต่เราก็ตรวจตลอดทำให้เขาไปไม่กล้านำมา และเราใช้คนของเราที่เป็นการ์ด โดยดูแลให้ประชาชนมั่นใจ ว่าเขามาร่วมชุมนุมแล้วจะปลอดภัย คนของเราที่เป็นการ์ดประเมินสถานการณ์แต่ละช่วง ประเมินจากการรับรู้ของประชาชนว่าตามเราทันหรือไม่ เช่น เราเริ่มการต่อสู้เรื่อง พ.ร.บ. กฎหมายนิรโทษกรรมซึ่งเราเรียกร้องว่ายุติกฎหมายนี้ แต่รัฐบาลใช้วิธีการชะลอ แต่ก็สามารถนำกลับมาพิจารณาใหม่ ใน 160 วันซึ่งเรายืนยันว่าต้องเลิกเด็ดขาด แต่รัฐบาลไม่ยอมเลิกสุดท้ายก็ถอน พอลถอน “เราก็คิดว่ารัฐบาลไม่มีความชอบธรรมแล้ว เราจึงประกาศยกระดับการชุมนุม การต่อสู้ด้วยยุทธศาสตร์ สงบสันติ อหิงสา ปราศจากความรุนแรง ก็ถูกรัฐบาล โต้กลับ ว่า “บุกสถานที่ราชการ” เราเรียกว่าไป “รณรงค์เรียกร้องเขาให้ยุติการให้ความร่วมมือกับรัฐบาล เวลาที่เราไปขอความร่วมมือ ก็จะมีข้าราชการ โทรมายอกเราว่า วันนี้เขาแอบทำงานอยู่นะ ช่วยมารณรงค์ให้เขาหยุดที” จะมีมาอย่างนี้ทุกวัน...”

(วิทยา แก้วภราดัย, สัมภาษณ์ 12 กันยายน 2019)

1.1.3 วาทกรรม “สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ สู้อย่างพลเมืองดี มีอารยะ

พลวัตรขยับขับเคลื่อน ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง 12 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 นายสุเทพ สื่อกความแพร่กระจายวาทกรรม ชุดความรู้ อำนาจ ประกาศต่อสู้จนกว่าจะชนะ ยึดแนวทาง สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ สู้อย่างพลเมืองดี มีอารยะ ดังความจากคำพูดปราศรัย

“...ขอเดินหน้าสู้ต่อไปจนกว่าชัยชนะจะเป็นของประชาชน ด้วยหัวใจที่รักชาติห่วงบ้านเมือง ตั้งปณิธานต่อสู้อย่างพลเมืองดีมีอารายธรรม จิตใจสูงเคารพกฎหมายบ้านเมือง สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ ด้วยอารยะขัดขืน มีคนมาบอกควรหยุด เพราะวุฒิสภาว่าไปแล้ว ผมขอกราบเรียน เมื่อพิจารณาตัวเป็นคนของประชาชน ผู้เคียงบ่าเคียงไหล่กับประชาชนว่า “คนอย่างผมคิดก้านันบ้านนอก” ผมไม่มีวันทิ้งประชาชน トラบใดที่พี่น้องประชาชนยังมุ่งมั่นจะต่อสู้ต่อไปผมจะยืนเคียงบ่าเคียงไหล่สู้กับพี่น้องจนถึงที่สุดการต่อสู้ของเราจะยกระดับไปเรื่อยๆ...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

จากคำพูดปราศรัยปฏิบัติการทางความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรมในสนามวาทกรรม “ประชาธิปไตย” ถูกนำเสนอในลักษณะการสื่อความผ่านคำพูดปราศรัยนายสุเทพ ได้ ตั้งชื่อเรียก กลุ่ม กปปส. ว่าเป็น พลเมืองดีมีอารยะ, ต่อสู้อย่าง สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ, เคารพกฎหมายบ้านเมือง คำพูดสื่อความผ่านนายสุเทพ สะท้อนถึงกฎที่กำกับ บงการ ความคิด “อาณาบริเวณกรอบความรู้” เรื่องประชาธิปไตย ประเด็นสิทธิเสรีภาพ เสมอภาค ความเท่าเทียม อันเป็นประเด็นหลักของประชาธิปไตย ที่ตกลงร่วมกันในการยึดกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกรอบ กำหนด ให้การรับรองคุ้มครองการชุมนุมว่า สามารถทำได้ แต่ต้องเป็นการชุมนุมที่สงบ และ ปราศจากอาวุธ ตามระบอบประชาธิปไตยที่ให้สิทธิเสรีภาพ และอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

การสร้างการรับรู้ ตั้งชื่อเรียกขานหรือฉายากลุ่ม กปปส. ว่าเป็น พลเมืองดีมีอารยะ นับเป็นการแบ่งฝ่ายเขา ฝ่ายเราในที ในลักษณะสิ่งที่ไม่ปรากฏ หรือคู่ตรงข้าม เบียดขับฝ่ายตรงข้าม สร้างการรับรู้กดทับว่า “ไม่เป็นพลเมืองดี ไม่มีอารยะ” ขณะที่กลุ่ม กปปส. มีอารยะมากกว่า เพื่ออำนาจในวาทกรรมนั้นมีผลต่อกลุ่มคนที่เห็นด้วยกับคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในการระดมมวลชน ขยับขับเคลื่อนทางการเมือง

ปฏิบัติการความหมายชุดความรู้ สื่อความผ่านนายสุเทพ แพร่กระจายออกไป ภายใต้อำนาจที่วาทกรรมคำว่า ประชาธิปไตย ได้ถูกพูด ถูกนำเสนอในสังคม สร้างความรู้เข้าใจ เปลี่ยนความคิด ทั้งนี้มิใช่ว่า เมื่อวาทกรรมนั้น แพร่กระจายออกไปทุกคนจะต้องยอมรับ เพราะวาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ ภายใต้อำนาจเดียวกัน

วาทกรรม “มีอบกบฏ ต้องการสร้างความรุนแรง มีอาวุธสงคราม”

ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง อดีตรัฐมนตรีสาธารณสุข ได้ปะทะกลับด้วยชุดข้อมูลความรู้ว่า ไม่คิดมาก่อนว่ากลุ่มผู้ชุมนุม จะมีอาวุธสงคราม ซึ่งขัดแย้งกับแนวทางที่ประกาศว่าการชุมนุมจะเป็น ไปด้วยความสงบ สันติ และปราศจากอาวุธ ดังนั้น การนำมีอบมาทำเนียบรัฐบาลของนายสุเทพ เพื่อต้องการให้เกิดเหตุความรุนแรง (ไทยรัฐ, 2013)

จารุพงศ์ เรืองสุวรรณ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย และรักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวไว้บนเวทีการร่วมชุมนุมใหญ่ “นปช. ลั่นกลองรบ” ว่า ในฐานะผมเป็น นายทะเบียนอาวุธปืน เตือนพี่น้องประชาชนทั้งหมด และรวมถึงฝ่ายที่คิดจะทำอะไรกับประเทศชาติ และทำกับประชาชนว่า คนไทยมีอาวุธปืนอยู่ในประเทศ 10 ล้านกระบอก เป็นอาวุธปืนที่ใช้สำหรับ ป้องกันตัว เพราะฉะนั้นใครที่จะถูกอำนาจพลังของประชาชนให้มันรู้ไป (โพสต์ทูเดย์, 2014)

กลุ่มพอกันที ออกแถลงการณ์ประณามคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

และเครือข่าย ว่ามีกองกำลังติดอาวุธแฝงอยู่ และใช้ความรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่ในเหตุการณ์ข้อค้นพื้นที่บริเวณสะพานผ่านฟ้า ถนนราชดำเนิน มีผู้เสียชีวิต 4 ราย บาดเจ็บ 64 ราย โดยมีเจ้าหน้าที่เสียชีวิตจากอาวุธปืน และบาดเจ็บจากสะเก็ดระเบิด (ประเทศไทย, 2014)

วาทกรรม ความรู้ที่สื่อความแพร่กระจายของนายสุเทพ ฤกษ์ปะทะกลับ และตั้งชื่อเรียกคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ด้วยบทกลอนการเมืองเผยแพร่ในประชาไทออนไลน์ ว่า “มือบกบฏ” คำว่า มือบกบฏ สื่อความ เบียดขับ แสดงการแบ่งฝ่ายปะทะกลับเพื่อให้ความรู้ สร้างความคิด เข้าสลาย สื่อความว่า “ผู้อย่างพลเมืองดีมีอารยะ ถูกต้องตามกฎหมายหลักการรัฐธรรมนูญนั้น ความจริงแล้วศิครัฐธรรมนูญ จึงให้ชื่อว่า “มือบกบฏ” ทั้งการปะทะกลับยังแบ่งฝ่ายที่สนับสนุนให้ชื่อตั้งฉายา คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ว่า “พวกอัปรีย์” เพื่อสลาย สถาปนาเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนความเชื่อ ดังความบางช่วงที่ประชาไทสื่อความ เข้าปะทะกลับว่า “...มือบกบฏ ขนนักฆ่า เข้ามาเต็ม ยังส่งเสริม ให้อุ่นวาย ทำลายกัน แล้วจะคิดพึ่งพา หมาที่ไหน เลว ังไร ชั่วบดขบ เกินขบขัน ทั้งไล่ล่า ฆ่าให้เห็น ไม่เว้นวัน มีแต่...พวกอัปรีย์ เท่านั้น มันชื่นชม..” (ประเทศไทย, 2014)

ปฏิบัติการความหมายวาทกรรม คำว่า “พลเมืองดี มีอารยะ ผู้อย่าง สงบ สันติ อหิงสา” ถูกปะทะ เบียดขับ ช่วงชิงความหมาย สลาย สถาปนา ความคิด ความเชื่อ ความจริง ด้วยวาทกรรม ชุดความรู้ ภายใต้ปฏิบัติการความหมาย สนามวาทกรรมคำว่า ประชาธิปไตย ต่างเสนอวาทกรรม ชุดความรู้ ต่อผู้เบียดขับ แทนที่ สลาย สถาปนาให้ไปสู่ความเป็นจริง ว่า “ต้องการสร้างความรุนแรง มีอาวุธสงคราม เป็นมือบกบฏ”

1.1.4 วาทกรรม “โค่นระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ทุจริตคอร์รัปชัน”

พลวัตการขยับขับเคลื่อน ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 นายสุเทพ ขึ้นเวทีสื่อความด้วยคำพูดปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนน ประกาศเหตุเพราะระบอบทักษิณเป็นคำตอบปัญหาทั้งหมด จึงประกาศยกระดับการชุมนุมเป้าหมายโค่นอำนาจ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้สิ้นซากไปจากการเมืองไทย ดังความในคำปราศรัย

“...ข้อเท็จจริง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมเป็นเพียงส่วนยอดของภูเขาน้ำแข็งส่วนยอดของความชั่วร้าย เป็นเพียงส่วนยอดของต้นไม้พืช ที่เรียกว่า “ระบอบทักษิณ” แท้จริงแล้วระบอบทักษิณ คือต้นตอของความเลวร้ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในแผ่นดินไทยระบอบทักษิณได้ทำลายคุณธรรมความดีงาม คุณงามคนสุจริตสนับสนุนคนชั่วช้าให้มีอำนาจ เอาอำนาจประชาชนไปทุจริต โกงบ้านกินเมืองกตัญญูคิดคนยากจน ใช้คนยากจนเป็นเครื่องมือแสวงอำนาจคุกคามกระบวนการ

ยุติธรรม คุณความศาลสถิตยุติธรรม ระบอบ ทักษิณทำให้ระบบรัฐสภาเป็นเพียงตรายางของนายทุนที่เข้ามามีอำนาจ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่ซื้อสิทธิ์ ขายเสียง ทุจริตการเลือกตั้ง โกงการเลือกตั้ง ทำให้สภากลายเป็นเครื่องมือให้ คนไม่ดี เข้ามาปกครองบ้านเมืองครอบงำ มหาประชาชน โดยอ้างความชอบธรรม จากการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต ในที่สุดเสียงข้างมาก ลากไป ทำให้เกิดเผด็จการรัฐสภา ทำให้เกิดสภาพาส และเป็นศูนย์รวมอำนาจของระบอบทักษิณ พฤติกรรมของ ส.ส.ข้างมาก ที่ทำตัวเป็นทาส เป็นบริวารของนายทุนระบอบทักษิณ ระบอบทักษิณ ยังได้ใช้สภา เป็นเครื่องมืออันชั่วร้าย ส่งเสริมญาติพี่น้อง เป็นหุ่นเชิดให้สมุนบริวารได้แสวงหาประโยชน์ส่วนตน โกงชาติ โกงแผ่นดิน อย่างต่อเนื่องตลอดมา ระบอบทักษิณ ได้พยายามล้มล้างหลักการถ่วงดุลอำนาจ ทำลายการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเช่น แก่รัฐธรรมนูญ ให้ สว. ต้องกลายมาเป็นเครื่องมือฟื้นฟูระบอบทักษิณมวลมหาประชาชนคือ เจ้าของอำนาจธิปไตยที่แท้จริง ที่ใครก็เอาไปไม่ได้ ทุกวันนี้การใช้อำนาจรัฐในลักษณะหุ่นเชิดทำให้บรรดาการใดๆ ขึ้นอยู่กับคนๆ เดียวเท่านั้นมันเป็นเผด็จการ ที่ทำลายระบบคุณธรรมและประชาธิปไตย ดังที่พี่น้องได้ยื่น วาทกรรมที่ว่า “มีวันนี้เพราะพี่ให้” สะท้อนให้เห็นชัดเจนว่านักโทษชาย กำลังวางแผนสังการทุกอย่าง และยังพยายามใช้สภาทาสมาออกกฎหมายนิรโทษกรรมล้างผิดให้กับตัวหัว ใจของระบอบทักษิณ โดยไม่สนใจโยคีเสียงทักท้วงของประชาชน ดังนั้นบ้านเมืองอันเป็นที่รักของเราจึงจมอยู่ในปัญหาที่มีความขัดแย้ง ปัญหาของการโกงกินที่ติดต่อยาวนาน ไม่อาจเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมที่ดีกว่าได้ เพราะปัญหาที่เลวร้ายแท้จริงก็คือระบอบทักษิณ ตัวทักษิณ ชินวัตร และบรรดาสมุนบริวารข้าทาสของมันเวทีของมวลมหาประชาชน และคนไทยทั่วประเทศได้ตระหนักถึงความจริงข้อนี้เราจึงร่วมมือกัน “ยกระดับการต่อสู้ร่วมกันยกระดับการเรียนรู้ของมวลชนจากเวทีสามเสนาสู่ราชดำเนินแล้วไปทั่วประเทศไปทั่วโลก” ในวันที่ 11 พ.ย.ที่ผ่านมาเราได้ยกระดับการต่อสู้สู่อารยะขัดขืนขึ้นขึ้นต้น 3 วันคือ 13-15 พ.ย 2013 เพราะเห็นว่าการปกป้องรักษาชาติด้วยการทำให้กฎหมายนิรโทษกรรมสาบสูญ ถูกรัฐบาลนี้ใช้เล่ห์เพทุบาย ชะลอยยับยั้งไว้ และวางแผนจะนำมาอีกเมื่อเราหลงลืมไป แต่เราไม่ลืมว่าเราต้องเดินหน้ากำจัดมันออกไปให้ได้ ผมขอประกาศยกระดับการต่อสู้ เป็นการขจัดระบอบทักษิณแบบถอนรากถอนโคนให้หมดไปจากแผ่นดินไทย เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลง นำประเทศไทยไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่สมบูรณ์แบบ มาตราการที่ 1 เดินหน้าถอดถอน สส. ทั้ง 310 คน เราจะรวมกันลงชื่อถอดถอนสมาชิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทาส เราจะยกคำร้องและให้พี่น้องมาร่วมลงชื่อและมันทั้ง 310 คนต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ทันที สภาทาสก็จะเป็นอัมพาท รัฐบาลก็จะไม่มีสภาทาสมาเป็นเครื่องมือ ใช้งานมาตราการที่ 2 เราจะมุ่งหน้าจัดการกับสมุนทักษิณเป็นการเฉพาะร่วมกันแสดงความรังเกียจ ด้วยการทำอารยะต่อต้านบรรดาสมุนบริวารข้าทาสของระบอบทักษิณที่มัน หิมเกริมอำนาจวิธีการคือเราจะกระทำด้วยการประนาม

พบที่ไหนเป่านกหวีดไล่อย่างเดียวให้มันได้รู้สำนึกกว่าที่มันได้รับผลแบบนี้เพราะมันทำตัวเหนือประชาชนมานานแล้ว มาตราที่ 3 เราจะรวมแรงร่วมใจกันต่อต้านสินค้าในเครือทักษิณ เราชาวไทยผู้รักชาติรักแผ่นดินจงพร้อมใจกันไม่ซื้อไม่สนับสนุนไม่ทำธุรกรรมใดๆ ด้วย...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

จากตัวบทคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ สื่อความ แพร่กระจายวาทกรรมชุดความรู้ “โค่นระบอบทักษิณทุนนิยมสามัญทุจริตคอร์ปชั่น” มีที่มาจากอะไร พูดเพื่อนำไปสู่อะไร วาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณ” เผยตัวออกมา ยึดกุมความเป็นจริงทางการเมืองไทยตั้งแต่ปี ค.ศ.2006 โดยเฉพาะจากกลุ่มที่เห็นด้วยทำให้วาทกรรมวาทกรรมนี้ขับเคลื่อนตัวมันเอง และเป็นจริง นายสุเทพ นำมาผลิตซ้ำ ตอกย้ำ เพื่อให้อำนาจ ความรู้ จากวาทกรรมชุดนี้ทำงานอีกครั้ง ด้วยการแพร่กระจายตอกย้ำ ยิงให้อำนาจกับวาทกรรมคำว่า “โค่นระบอบทักษิณทุนนิยมสามัญทุจริตคอร์ปชั่น” เพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจ สร้างความเชื่อให้เห็นว่าระบอบทักษิณ อยู่เบื้องหลังรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์

สิ่งเหล่านี้ถูกพูด นำเสนอ ผลิตซ้ำ โดยนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน สมเกียรติ อ่อนวิมล (2014) ได้นำเสนอข้อมูลโดยอ้าง ความรู้และอำนาจ เข้าประสาน ขยายให้อำนาจกับวาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณ” ทำชาติล้มเหลว โดยยกผลงานวิจัยจากหลายประเทศบ่งบอกสถานะของประเทศไทยในสังคมโลกว่าตกต่ำเพราะระบอบทักษิณ กล่าวอ้างถึงการศึกษาจากสำนักวิจัยข่าวกรอง ประเทศอังกฤษพบว่า ประเทศไทยไม่เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์เต็มรูปแบบ ประเทศเป็น “ประชาธิปไตยที่มีตำหนิ” (Flawed Democracy) ประชาธิปไตยภายใต้ระบอบทักษิณ บกพร่อง ล้มเหลว ทุกดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตยของไทย ทั้งเรื่องกระบวนการเลือกตั้ง ล้มเหลวเรื่องการทำงานของรัฐบาล ล้มเหลวเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ล้มเหลวเรื่องวัฒนธรรมทางการเมือง ล้มเหลวเรื่องเสรีภาพของพลเมือง ตัวเลขความโปร่งใสในการดำเนินการของรัฐบาล รัฐบาลไทยในระบอบทักษิณทำประเทศไทยตกต่ำเป็นอันดับที่ 93 ของโลก เป็นอันดับที่ 6 ของอาเซียน สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย มีรัฐบาลที่โปร่งใสกว่ารัฐบาลยิ่งลักษณ์ ดังนั้นจึงต้องปฏิรูปทุกด้านทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม

สำนักข่าวอิสรา (2014) นำเสนอบทความทำให้เห็นถึงภาคปฏิบัติการทางสังคม ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ วาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณ” ชี้อบทความ “สุดท้ายของระบอบทักษิณ สร้างรากฐานใหม่ให้ประเทศไทย ? ” เนื้อหาบทความเสนอว่าต้นเหตุ การเกิดกระแสปฏิรูปประเทศ และการปฏิวัติประชาชน มีสาเหตุมาจากระบอบทักษิณ 1) ทักษิณไม่ใช่ นักประชาธิปไตยแต่เป็นพวกอนาธิปไตย ปฏิเสธอำนาจรัฐ ไม่มีกรอบศีลธรรมหรือคุณธรรม เห็นรัฐเป็นเครื่องมือใน

การคอร์ปชั่นจึงเน้นการแยกสลายและควบคุมบุคลากรของรัฐทำให้เกิดการคอร์ปชั่นในวงกว้าง รื้อเส้นแบ่งอธิปไตยของชาติ ทำลายผลประโยชน์ชาติเพื่อประโยชน์ตนเอง เช่นการแก้กฎหมายเกี่ยวกับความเทียมรัฐเพื่อให้ขายบริษัทได้ ตกลงให้เงินกู้พม่าเพื่อประโยชน์ตัวเอง จ้างบริษัทเกาหลีแก้ปัญหาหน้า หรือขายข้าว โครงการจำหน่ายข้าวอย่างมีเงื่อนไขกับบริษัทที่มีปัญหาของจีน อินโดนีเซีย ไม่มีหลักประกัน รื้อร่างระบบโยกย้ายข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้พรรคพวกตน ประมูลตำแหน่งสำคัญๆ ใช้เงินและตำแหน่งซื้อความจงรักภักดีของข้าราชการ องค์กรอิสระ รัฐวิสาหกิจ ทำลายห่วงโซ่ระบบยุติธรรมในส่วนตำรวจ อัยการ องค์กรอิสระบางส่วน ทำลายวินัยการเงินการคลัง ระเบียบงบประมาณ เช่น การออก พ.ร.บ.เงินกู้ 2.2 ล้านบาท การสร้างหนี้นอกงบประมาณเอื้อต่อการคอร์ปชั่น ทำลายระบบตรวจสอบของสังคม โดยเฉพาะสื่อมวลชน ทำลายเส้นระหว่างฝ่ายบริหารกับนิติบัญญัติ การเลือกตั้งคือ กระบวนการเปลี่ยนบุคคลในครอบครัวทักษิณขึ้นมาครองอำนาจ

2) การคอร์ปชั่นทำให้สังคมเป็นอนาธิปไตยไปด้วยคือ แยกเป็นกลุ่ม ไม่เชื่อใจกัน แข่งแย่งอำนาจผลประโยชน์กันเป็นกลุ่มๆ รัฐไทยกำลังแตกเป็นเสี่ยงๆ มีหน้าซ้ำการคอร์ปชั่นทำลายกำแพงศีลธรรมของประชาชน ส่งผลให้ประเทศล่มสลายอย่างแท้จริง เพราะผู้คนจะแสวงหากลุ่มเพื่อร่วมกัน โกงกิน สังคมไทยจะไม่คิดเรื่องส่วนรวม ไม่ฟังเหตุผลของกันและกัน

วาทกรรมการเมืองเมื่อแพร่กระจายไปสู่สังคม วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ถูกปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ มิใช่ว่าจะได้รับการยอมรับ ความหลากหลายของวาทกรรมการเมืองที่ยกเป็นเหตุผลถูกปะทะกลับ ทำให้เห็นปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม ความรู้ อำนาจภายใต้ข้อต่อประชาธิปไตย และการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

วาทกรรม “ระบอบทักษิณ เครื่องมือโค่นรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)”

เกษียร เตชะพีระ (2013) นำเสนอบทความชื่อ “ระบอบทักษิณ คืออะไร?” ว่าด้วยสถานการณ์ปฏิวัติโค่นล้มระบอบทักษิณ ของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และเสนอว่าประเด็นเร่งด่วนขณะนี้คือการใช้คำว่า “ระบอบทักษิณ” เป็นเครื่องมือให้ความชอบธรรมทางการเมืองวัฒนธรรมแก่การลุกฮือโค่นล้มระบอบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย มองในแง่หลังด้านการเมืองวัฒนธรรมนี้แล้ว “ระบอบทักษิณ” ถูกนิยามให้เป็นอะไรก็แล้วแต่ที่อยู่นอกเหนือเป็นด้านตรงข้าม ด้านกลับ ด้านที่ไม่ใช่ของ “ความเป็นไทย” ในความหมายการเมืองวัฒนธรรมนี้ เนื้อหาของ “ระบอบทักษิณ” จึงพลิกไหวต่อเติมตัดตอน ไปได้เรื่อยๆ แล้วแต่สถานการณ์เฉพาะหน้า

คุณกำลังและข้อต่อรองตกลงทางการเมืองระหว่างอำนาจระเบียบเก่ากับกลุ่มอำนาจใหม่ที่เข้ามาท้าทายแย้งชิง แต่ถ้าจะให้หาร่องรอยใกล้เคียงที่สุด “ระบอบทักษิณ” น่าจะได้แก่ อำนาจของกลุ่มทุนธุรกิจใหญ่เหนือระเบียบการเมืองแบบเลือกตั้งประชาธิปไตย ที่เบียดขับอำนาจเก่าที่ไม่ได้มาจากเสียงข้างมากออกไป นี่แหละคือสิ่งที่ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ต้องการทำลาย และพวกเขาเลือกวิธีการที่จะต่อสู้และทำลายสิ่งนี้ด้วยการล้มล้างระบอบประชาธิปไตยในความหมาย “เมื่อคนเราเท่ากัน อำนาจย่อมเกิดจากตัวเลข” ลงไปด้วยพร้อมกัน

เราจะเห็นถึงปฏิบัติการความหมาย หลังจากแพร่กระจายออกไป ก็ถูกปะทะกลับด้วยปฏิบัติทางสังคม ทั้งได้รับการยอมรับทั้งเห็นต่างแสดงถึงการทำงานช่วงชิงพื้นที่ทางความคิด ด้วยความรู้ ที่เข้าไปเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ การปฏิบัติพฤติกรรม กลายเป็นอำนาจที่แฝงอยู่ในวาทกรรม ที่ นำเสนอ สื่อความ แพร่กระจายผ่านนายสุเทพ ภายใต้สนามวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้สร้างชุดวาทกรรมขึ้นมาหลาย วาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณ” ถูกนำเสนอตั้งชื่อ แบ่งแยก เบียดขับ ปะทะ เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจให้ เห็นว่าชั่วร้าย วาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณ” ไม่หยุดนิ่ง เคลื่อนและเลื่อนไหลไป ทั้งในนิยามความหมายที่ให้จากกลุ่มที่สนับสนุน และกลุ่มชั่วคราวข้าม อย่างไรก็ตามวาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณ” ในช่วงเวลาของการชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ชุดความรู้นี้นำมาซึ่งพลังอำนาจ ความรู้ได้สร้างความชอบธรรม สร้างฐานการระดมมวลชน และนำไปสู่ความจริงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสู่ความเป็นประชาธิปไตยโดยคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

1.1.5 วาทกรรม “ลุงกำนัน”

คำพูด “ลุงกำนัน” ก่อรูปภายใต้กฎ การตั้งชื่อ แบ่งหมวดหมู่ กลายเป็นอำนาจมีนัยทางการเมืองไทย “ลุงกำนัน” เผยตัวสื่อความผ่านคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ วันที่ 12 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 แพร่กระจายออกไปในสังคม สู่ปฏิบัติการทางสังคม ผลิดซ้ำ ตอกย้ำ สร้างการรับรู้ เปลี่ยนความคิด ความเข้าใจใหม่ ด้วยการสร้างชื่อ ให้ฉายา สลายภาพนักการเมือง แทนที่ด้วย “ลุงกำนัน” คนดีที่รักชาติรักแผ่นดิน จัดหมวดหมู่สู่ความเป็นชนชั้นประชาชนคนธรรมดาที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ภายใต้ ระบอบสัจจะ กรอบความรู้หลักการประชาธิปไตย “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” กระบวนทัศน์ในแนวรัฐศาสตร์ ความรู้และอำนาจเป็นองค์เอกภาพของสิ่งเดียวกัน วาทกรรม “ลุงกำนัน” เข้ายึดครองพื้นที่ความคิด ความเชื่อ ช่วงชิงการนำ

อย่างมีนัยสำคัญทางการเมือง ด้วยการปะทะ ประสาน ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ด้วยภาคปฏิบัติการทางสังคม ทำให้ความหมายวาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน” หลากเลื่อนเคลื่อนความหมาย ไม่มีเอกภาพในความหมาย แปรเปลี่ยนไปตามวาทกรรม ปฏิบัติการความหมายที่มาปะทะทำให้ “ลุงกำนัน” ความหมายก่อนวิกฤตการณ์ปี 2013 หมายความอย่างหนึ่ง และ “ลุงกำนัน” หลังวิกฤตการณ์การเมืองไทยหลังปี ค.ศ.2013 เป็นคำที่มีนัยทางการเมืองไทย

วันที่ 11 พฤศจิกายน ค.ศ.2013 หลังประกาศลาออกจากความเป็นนักการเมือง นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขานุการ กปปส. ขึ้นเวทีปราศรัยที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย วาทกรรมกำนันบ้านนอกเผยตัวออกมา จากคำปราศรัยบนเวทีที่ท้องถนน ได้สร้างอัตลักษณ์ตัวตนให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีตนักการเมือง ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ หลังจากนั้นกรอบความคิด “วาทกรรมลุงกำนัน” ได้ยึดครองพื้นที่ทางความคิด ความเชื่อ สร้างอำนาจ และความชอบธรรมในการชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ดังคำปราศรัยความว่า

“...เราก็จะใช้วิธีการต่อสู้แบบคนมีอารยธรรม จิตใจสูงเคารพกฎหมาย บ้านเมืองเราจึงเสนออารยะจัดขึ้น 4 ประการ มีคนมาบอก “ควรหยุด” เพราะวุฒิสภาที่ว่าร่าง พ.ร.บ. นี้ไปแล้ว ผมขอกราบเรียนเผื่อว่าท่านที่พูดอย่างนี้ยังเหลือความเป็นธรรมในจิตใจ ผมขอพูดอีกครั้ง เมื่อพิจารณาตัวเป็นคนของประชาชนผู้เคียงบ่าเคียงไหล่กับประชาชนว่า “คนอย่างผมคิดกำนันบ้านนอก” ผมไม่มีวันทิ้งประชาชน

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

คำว่า “ลุงกำนัน” ได้เรียกขานแทน “เทพเทือก” เป็นต้นมา ว่าทกรรมคำว่า “ลุง” มีนัยทางการเมือง ด้วยปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม และนายสุเทพ ได้ผลิตซ้ำตอกย้ำคำนี้ต่อเนื่องมากับพลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. วันที่ 30 มีนาคม ค.ศ.2014

“...ผมเกรงใจพี่น้องชาวกรุงเทพฯ มากตลอดเวลาที่ผ่านมา การต่อสู้เพื่อชาติเพื่อแผ่นดิน พี่น้องชาวกรุงเทพฯ ได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยเฉพาะปัญหาการจราจร แต่ที่ชาวกรุงเทพฯ ไม่เคยบ่น ไม่เคยตำหนิ ซ้ำยังได้แสดงน้ำใจของเจ้าของบ้านที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับชาวต่างจังหวัด เอาข้าวปลา อาหารมาบริจาค เอาขนมมาฝาก บางรายมากินมานอนร่วมกับชาวต่างจังหวัด นี่คือน้ำใจที่ล้นเหลือของพี่น้องชาวกรุงเทพฯ เมื่อวานพี่น้องชาวกรุงเทพฯ เดินคล้องแขนร้องเพลงสู้ไม่ถอยคังกันกระหึ่มไปทั่วท้องถนน ไม่มีภาพไหนที่แสดงถึงความรักความสามัคคีของปวงชนชาวไทยได้ดีกว่าภาพเมื่อวานนี้ครับ ผมรักชาวกรุงเทพฯ และมวลมหาประชาชนที่ได้ร่วม

เป็นร่วมตาย สุดหัวใจมากครับ หลายท่านมาพูดให้กำลังใจผมว่าลุงกำนันขอให้รู้เถอะว่าไม่ว่าเมื่อไหร่ก็ตามที่ลุงกำนันส่งเสียงเป่านกหวีดส่งสัญญาณเราคนกรุงเทพฯจะออกมาสู้เป็นเพื่อนลุงกำนันจนกว่าจะชนะ หลายท่านบอกกับผมว่า ลงทุนลงแรงร่วม 5 เดือน ขอให้ลุงกำนันมั่นใจเถอะว่าจะไม่ปล่อยให้ลุงกำนันสู้อย่างโดดเดี่ยวแน่นอน ผมฟังแล้วชื่นใจครับ...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

ทำไมต้อง “ลุงกำนัน” พูดทำไม พูดเพื่อนำไปสู่อะไร ใครพูดไม่สำคัญ สำคัญที่วาทกรรมที่พูดออกมา เพราะวาทกรรม เมื่อแพร่กระจายออกไปแฝงด้วยความรู้ อำนาจ ที่ทำงานไปด้วยกัน คำพูดหรือวาทกรรม ที่แฝงไว้ด้วยความรู้ อำนาจ จะมีพลังหรือไม่ ความสำคัญอยู่ปฏิบัติการความหมาย ปฏิบัติการทางสังคม การนำคำพูดของสุเทพมาพูด ผิดซ้ำ ตอกย้ำ มันจึงเพิ่มพลังให้นายสุเทพ ไม่ว่านายสุเทพจะอยู่หรือไม่ก็ตาม วาทกรรมชุดความรู้ “ลุงกำนัน” เผยตัวขึ้นในช่วงการประกาศยกระดับการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. หลังจากที่นายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ประกาศถอนร่างกฎหมาย พ.ร.บ.นิรโทษกรรมทุกฉบับออกจากรัฐสภาและยืนยันว่าจะไม่นำกลับมาพิจารณาใหม่ตามเจตนารมณ์ของประชาชน ทางกลุ่ม กปปส. เห็นว่ารัฐบาลขาดความชอบธรรมทางการเมือง อีกทั้งประกาศไม่ยอมรับคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญกรณีชี้ขาดที่มาของสมาชิกวุฒิสภาผิดหลักการรัฐธรรมนูญ จึงประกาศยกระดับขับไล่รัฐบาล โดยปะทะด้วยชุดความรู้วาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณทุนนิยมสามัญทุจริตคอร์รัปชั่น” ที่เป็นต้นตอต่อกำกับบงการรัฐบาล

การให้ชื่อเรียกขานแกนนำ ภายในกลุ่ม กปปส. ชุดวาทกรรม ความรู้ นี้กลับกลายเป็นอำนาจ แลการผิดซ้ำ ตอกย้ำ วาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน” ยิ่งให้อำนาจกับนายสุเทพ และวาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน” ส่งผลต่อการขับเคลื่อนทางการเมือง และพื้นที่ที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย”

วิทยา แก้วภราดัย เล่าว่า คำว่า “ลุงกำนัน” เรียกกันเล่นๆ ในหมู่แกนนำ แต่พอแพร่กระจายออกไป กลายเป็นฉายา ซึ่งพอใช้คำนี้เรียกคุณสุเทพทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดยิ่งขึ้น

“...คำว่า ลุงกำนัน” พิธีกรน้ำปอง (อัญชะลี ไพรีรัก) บอกคิดถึงหนังไทยเรื่อง “ลูกสาวกำนัน” อยากเป็นลูกสาวกำนัน ก็เลยเรียก “ลุงกำนัน” ก็เลยเป็นฉายาไป พอเรียกแล้วทำให้รู้สึกใกล้ชิดกันดีด้วย ไม่ห่างไกลกัน เรียกกำนัน มันมีความเป็น “บ้านนอก” แก่เคยเป็นกำนันเก่าด้วย...”

(วิทยา แก้วภราดัย, สัมภาษณ์ 12 กันยายน 2019)

ปฏิบัติการความหมาย วาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน” แพร่กระจายออกไป สร้างการรับรู้ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อ เข้ายึดกุมความจริง ระบอบสังคมนิยม ตามหลักการประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ เสมอภาค เท่าเทียม ประชาธิปไตยหัวใจอยู่ที่การมีส่วนร่วมของประชาชน หนึ่งสิทธิหนึ่งเสียง ดังนั้นอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การลุกขึ้นเรียกคืนอำนาจอธิปไตยในฐานะประชาชน “ลุงกำนัน” ราษฎรเต็มขั้น ย่อมนำไปสู่การรับรู้ที่ชอบธรรมมากกว่า มีน้ำหนักมากกว่า การเรียกร้องในสถานภาพความเป็นนักการเมือง เพราะ ระบอบของสังคมนิยมด้วยวาทกรรมคำว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ภายใต้อำนาจความรู้ในทางนิติศาสตร์ วาทกรรมนั้นอนุญาตให้ทำได้ ต่างกับสถานภาพเป็นนักการเมือง ออกมาเรียกคืนอำนาจอธิปไตย ว่าเป็นของปวงชน ปฏิบัติการทางสังคม ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ยิ่งเพิ่มอำนาจให้กับวาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน”

ปฏิบัติการความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรมเมื่อแพร่กระจายออกไปอยู่ในสังคม ก็ถูกประสานกับกลุ่มคนที่พร้อมสนับสนุน ทำให้วาทกรรมนั้นมีพลังอำนาจ ขับเคลื่อนทางการเมือง

มหาวิทยาลัยรังสิต มอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2014 ให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส. โดยประกาศเกียรติคุณว่า นายสุเทพเป็นผู้นำที่ไม่ใช่เฉพาะการตอบรับของคนไทยเท่านั้น แต่รวมไปถึงผู้คนที่ทั้งเอเชียด้วย ผลการสำรวจของเว็บไซต์เอเชียโซไซตี้ ใน ปี ค.ศ.2014 ส่วนเหตุผลที่มอบปริญญาให้นายสุเทพ ด้วยเหตุผล 3 ประการ 1) ในฐานะแกนนำภาคประชาชนในการต่อสู้กับอำนาจรัฐ โดยยึดหลักอหิงสา และเรียกร้องการปฏิรูปประเทศอย่างมุ่งมั่น หุ่นเท เลียดละ 2) เป็นผู้สร้างปรากฏการณ์ทางการเมืองภาคประชาชน และสร้างอารยะขัดขืนต่ออำนาจรัฐที่มิชอบ จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปประเทศ 3) เป็นบุคคลที่ได้รับคะแนนเสียงจากการโหวตให้เป็นบุคคลแห่งปีของเอเชียจากเว็บไซต์เอเชียโซไซตี้ด้วยคะแนนถึงร้อยละ 88 ในปี 2014

คำพูด ไม่ได้มีความหมายในตัวมันเอง คำพูดมีความหมายก็ต่อเมื่อมันแพร่กระจายความเข้าใจ ความรู้ชุดหนึ่งออกไปได้ วาทกรรม ชุดความรู้เมื่อมันแพร่กระจายอยู่ในสังคม ไม่ใช่แพร่กระจายออกไปทุกคนต้องยอมรับ แต่วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะ ประสาน กับวาทกรรมหนึ่งๆ

วาทกรรม “ ลุงกำนัน ล้างคราบโคล เทพเทือก”

สำนักข่าวบีบีซีไทย นำเสนอว่าเป็นการรีแบรนด์ครั้งใหญ่จาก “เทพเทือก” สู่อัน “ลุงกำนัน” เพราะสามารถล้างคราบโคลจากฉายา “เทพเทือก” ซึ่งได้ฉายาจากปัญหาทุจริตแจก

เอกสารสิทธิที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 สมัยเป็นรัฐมนตรีช่วยเกษตรและสหกรณ์ เปลี่ยนเป็น “ลุงกำนัน” ผู้เป็น “ขวัญใจมวลมหาประชาชน” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, 2017)

มติของที่ประชุมสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทยคัดค้านแนวทางของกลุ่ม กปปส. พร้อมเรียกร้องไม่ให้นายสุเทพ ใช้คำว่า “กำนัน” แทนชื่อตัวเอง ถึงแม้ว่านายสุเทพ จะเคยดำรงตำแหน่งกำนัน แต่ระหว่างการดำรงตำแหน่งกำนันของนายสุเทพ เป็นเพียงระยะสั้นๆ และระหว่างการดำรงตำแหน่งนายสุเทพ ไม่เคยได้รับรางวัลอะไรเลย (ประชาไท, 2014)

กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านบางส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เดินทางมาปราศรัยว่า นายสุเทพ กำลังทำให้สถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้านที่สุราษฎร์ธานีเสียหาย ผู้ใหญ่บ้านและกำนันสุราษฎร์โดนใส่ร้ายมามากมาย พณฯท่านสุเทพจะดีใจไม่รู้ แต่วันนี้ถึงเวลาที่จะคืนอำนาจให้พี่น้องประชาชน หยุดการกระทำได้แล้ว ชาวบ้านกำลังเป็นห่วงสถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้าน พี่น้องที่มีทุกข์ ชาวบ้านต้องมาปรึกษา หรือ พวกเรา เดินทางมาที่นี่ ที่กระทรวงมหาดไทย ท่านไปโกงที่ไม่ต่ำกว่า 3 พันกว่าไร่ ฝ่ายข่าวทุกสถาบันไปตรวจสอบดูพื้นที่บ้านผม ผมเชื่อว่าบ้านเมืองมีกฎหมายชัดเจน วันนี้ กปปส. ไม่รู้เอากฎหมายฉบับไหนมารองรับ พวกเราเป็นผู้ใหญ่บ้านกำนันสุราษฎร์ มีกฎหมายรองรับชัดเจน มาวันนี้บอกต้องปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ก่อนสมัยที่เป็นรัฐบาลทำอะไรอยู่ ทำไมไม่ปฏิรูป วันนี้พอไม่ได้เป็นรัฐบาลเรียกร้องความเป็นธรรม ต้องการปฏิรูปนั้นๆ นายสุเทพ ทำให้สถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้านเสียชื่อ (กำนันผู้ใหญ่บ้าน, 2014).

ปฏิบัติการความหมายของวาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน” ได้ถูกเลื่อนความหมายในตัวมันเองจากความหมายเดิม เปลี่ยนไปตามวาทกรรมที่มาปะทะในการให้นิยามความหมายใหม่ เคลื่อนและเลื่อนไหลไป ขยายเป็นความหมายใหม่ไม่หยุดนิ่ง จากการปะทะ ประสาน กันด้วยปฏิบัติการความหมายเป็นความรู้ที่นำไปสู่ความคิด ความเข้าใจ การยอมรับ และเป็นจริงในประวัติศาสตร์การเมืองไทยในช่วงปี ค.ศ.2013 ถึง ปี ค.ศ.2014 ด้วยวาทกรรมคำว่า “ลุงกำนัน” ที่มีนัยสำคัญต่อการเมืองไทย ในขณะที่เดียวกันก็มีกลุ่มผู้เห็นต่างไปจากกลุ่ม กปปส.ปะทะกลับด้วยการผลิตซ้ำ ตอกย้ำ วาทกรรมคำว่า “เทพเทือก” สมัยที่นายสุเทพ เป็นรัฐมนตรีและกรรมการให้เอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ขึ้นมาปะทะว่าเป็นแค่การล้างภาพลบในอดีตของนายสุเทพ ด้วยวาทกรรมคำว่า “เทพเทือก” นั้นเป็นชุดความรู้และอำนาจหนึ่ง ที่ยึดกุมพื้นที่ความคิด ความเชื่อของคนในสังคมกลุ่มหนึ่งภายในความแตกต่างหลากหลายทางความคิดที่ดำรงอยู่ในสังคม เมื่อนายสุเทพ และกลุ่ม กปปส. แพร่กระจายวาทกรรม “ลุงกำนัน” ออกมา ก็พร้อมที่จะปะทะกลับ เราจึงเห็นการต่อสู้ช่วงชิงความหมายที่วาทกรรม ที่แฝงไว้ด้วยชุดความรู้และอำนาจ มากมายก่อตัวขึ้นเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส.และถูกปะทะกลับเช่นกัน

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 3 รัฐบาลทราซย์ กบฏต่อรัฐธรรมนูญ
ตั้งสภาประชาชน ขอนายกพระราชทาน ปฏิรูปประเทศสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ อันมิ
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐบาลประกาศยุบสภา

การเคลื่อนไหวทางการเมือง 25 พฤศจิกายน 2013 “วันมวลมหาประชาชนคน
ไทยใจเกินล้าน นายสุเทพ พร้อมแกนนำแยกสาย นำมวลชนดาวกระจายไปยังกระทรวง ต่างๆ
รณรงค์ขอความร่วมมือข้าราชการหยุดทำงานรับใช้ระบอบทักษิณ เมื่อรัฐล้มเหลวที่จะบริหาร
ราชการ เป็นความชอบธรรมที่ประชาชนจะเข้ามาดำเนินการเพื่อให้ประเทศเดินหน้าไปได้ ขอให้
ข้าราชการร่วมปฏิบัติการทุกปฏิบัติการกับมวลมหาประชาชน ให้ข้าราชการหยุดงาน 1 ธันวาคม
รัฐบาลยังลี้ภัยหนีความชอบธรรม รัฐบาลได้แสดงตนเป็นผู้กบฏต่อรัฐธรรมนูญ และมวล
มหาประชาชน ได้แสดงตนเป็นผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ (บลูสกาย, 2013) วันที่ 3 ธันวาคม 2013 กลุ่ม
ผู้ชุมนุมเข้ายึดทำเนียบรัฐบาล กองบัญชาการตำรวจนครบาล นายสุเทพ พร้อมแกนนำกลุ่ม กปปส.
แถลงการณ์เมื่ออำนาจกลับคืนสู่ประชาชน จะตั้งสภาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย กำหนดวันที่ 9
ธันวาคม 2013 เป็นวัน “วันอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ระดมมวลชนเคลื่อนไหวขบวน 9 ทักษิณ
ทำเนียบรัฐบาล สถานที่สำคัญหลายแห่ง เช้าวันที่ 9 ธันวาคม ขณะกลุ่ม กปปส. เคลื่อนขบวนบุกไป
สถานที่ราชการตามประกาศ ในวันเดิมนั้นนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ประกาศยุบสภาเป็น
รัฐบาลรักษาการณีกำหนดเลือกตั้งทั่วไป 2 กุมภาพันธ์ 2013

วิทยา แก้วภราดัย กล่าวถึงสถานการณ์ในช่วงนั้นว่า เรียกร้องปฏิรูปเพื่อให้
การเมืองเดินไปตามเส้นทางประชาธิปไตย ประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงรูปแบบแต่เนื้อหาต้องเป็นไป
ตามหลักประชาธิปไตยด้วย ประชาธิปไตยจึงต้องมาจากการเลือกตั้งที่สุจริต

“...เราเรียกร้องการปฏิรูปเพื่อให้การเมืองเป็นไปตามเส้นทางประชาธิปไตย
ประชาธิปไตยต้องอยู่ที่เนื้อหาไม่ใช่รูปแบบ รูปแบบประชาธิปไตยแต่เนื้อหาเผด็จการมันก็ไม่ต่าง
กับรูปแบบเผด็จการและเนื้อหาเผด็จการ ประชาชนต้องการสิทธิเสรีภาพประชาชนต้องการสวัสดิ
ภาพ ประชาชนต้องการรัฐที่ซื่อสัตย์สุจริต ประชาชนต้องการสังคมที่ยุติธรรม ประชาชนต้องการ
สังคมที่มีคุณธรรม รัฐบาลยุบสภา และประกาศเลือกตั้งใหม่ เพราะเขาคิดว่า สถานการณ์ขณะนั้น
เสียงของพรรคเพื่อไทยยังคืออยู่ เพราะเขารู้ว่าเขาเลือกตั้งเร็วเขาก็ชนะเหมือนปี 49 ทักษิณออกเพราะ
ขายหุ้น ไทมาเซค ทักษิณก็หนีการอภิปรายในสภา โดยประกาศยุบสภา แล้วประกาศเลือกตั้ง พอ
ชนะเลือกตั้ง “มันคือความถูกต้อง. ใช้วิธีการเลือกตั้งใหม่เพราะรู้ว่าเลือกตั้งก็ชนะอีก พอเลือกตั้งปี
ก็ชนะ “ระบอบประชาธิปไตยเรามันเดินตามวิถีคิดของฝรั่ง พอมาจากการเลือกตั้งก็ได้ชื่อว่า
“ชอบธรรม” จะโกงหรือทุจริตหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่มองว่าผลจากการเลือกตั้งมันมาโดยความชอบ
ธรรมหรือเปล่า โดยไม่มองว่าวิธีการเลือกตั้งอย่างไร โกงหรือไม่โกง ทุจริตหรือไม่ทุจริต

ประชาธิปไตยมาจากการเลือกตั้ง เพียงแต่การเลือกตั้งต้องสุจริต ยุติธรรม ถามว่า คนในประเทศนี้คิดไม่ว่าการเลือกตั้งต้องสุจริตเที่ยงธรรมคนซื้อก็คือคนเลว การซื้อขายเสียงมันทำลายคนชั้นพื้นฐาน มันทำลายความเป็นมนุษย์ คนขายก็คือคนเลวคนซื้อก็เลวก็อยู่ด้วยกัน ตราบใดที่การซื้อขายมันยังเป็นตัวชี้ขาดประชาธิปไตยได้ บ้านเมืองเราไปไม่รอดหรอก ซื้อเมื่อไหร่ก็ต้องถอนทุน ถ้าลงสมัครอีกก็ต้องเจอกับคนซื้อเสียง ก็ต้องหาเงินมา แล้วพอได้เป็นรัฐบาล แล้วก็ต้องหาเงินอีก แล้วมันใช้คำตอบหรือเปล่า ปชต.แบบนี้? ประชาธิปไตยต้องสิทธิเสรีภาพ เสมอภาค เท่าเทียม หนึ่งสิทธิหนึ่งเสียง และต้องเป็นประชาธิปไตย ที่เที่ยงธรรมด้วย...”

(วิทยา แก้วภราดัย, สัมภาษณ์ 12 กันยายน 2019)

1.1.6 วาทกรรม “สถาปราชชน”

ปฏิบัติการความหมาย ภายใต้พื้นที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ถูกพูดถึงก่อนรูปขึ้นตามพลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง คู่ขนานไปกับความรู้ อำนาจ ที่แฝงไว้ในภาษาคือวาทกรรม สนับสนุนการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ช่วงค่ำวันที่ 3 ธันวาคม 2013 นายสุเทพ แกลงการณีกกลางท้องถนน ณ เวทีศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ ถึงแนวทางสถาปราชชน แพร่กระจายสู่สังคม

“...ความตั้งใจของเราคือขอจัดระบอบทักษิณให้หมดแผ่นดินไทย และประชาชนจะต้องเข้าไปบริหารจัดการบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงบ้านเมือง ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่ใช่ให้ทรราชย์อ้างระบอบประชาธิปไตยมาปกครองบ้านเมือง ถ้ามันยุบสภา เรายอมมัน มันก็ใช้เงินซื้อเสียงมาอีก ฉะนั้นถึงยุบสภาหรือลาออกก็ไม่มีความหมายสำหรับเรา ต้องจัดทรราชย์ให้หมดไปให้ได้ และไม่ให้เกิดมาอีก ผมต่อสู้ร่วมกับพี่น้องให้พี่น้องชนะและร่วมกันวางรากฐานระบอบประชาธิปไตยของประชาชนให้เรียบร้อย จะไม่ยุ่งการเมืองอีกทั้งชีวิต เลิกแล้ว การทวงอำนาจคืนจากทรราชย์ต้องใช้เวลา เรามีแต่หัวใจกับรองเท้าผ้าใบเท่านั้นเอง เมื่อเรียกอำนาจคืนสู่พี่น้องประชาชน ตามมาตรา 3 ประชาชนทุกสาขาอาชีพ จะได้ร่วมกันเลือกตัวแทนจากสาขาอาชีพต่างๆ ประกอบ กันเข้าเป็นสภาประชาชน สภาประชาชนจะเป็นสภาที่กำหนดแนวนโยบาย และทำหน้าที่สภานิติบัญญัติดูแลแก้ไขการตรากฎหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลง ปฏิรูปประเทศไทย ตรากฎหมายด้านทุจริต ตรากฎหมายให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นต้น สภาประชาชนจะทำหน้าที่คัดเลือกคนดีที่ไม่ใช่คนของพรรคการเมืองใดเป็นนายกรัฐมนตรี และประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีชั่วคราว ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 7 จากนั้น รัฐบาลของประชาชน จะเร่งรัดปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ตามแนวนโยบายสภาประชาชนให้เสร็จสิ้นในเวลาที่ดีที่สุด อาทิ การกระจายอำนาจ

การปกครอง ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด การปฏิรูปโครงสร้างตำรวจให้เป็นของประชาชน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประชาชน เมื่อทำทุกอย่างเสร็จ จะมีการเลือกตั้งทั่วไป ให้ประเทศเดินหน้าต่อไป ตามวิถีทางประชาธิปไตยอันบริสุทธิ์ ทั้งรัฐบาลของประชาชนและสภาประชาชนก็จะกลับบ้านทำหน้าที่เป็นประชาชนเจ้าของประเทศตามปกติต่อไป เพราะถือว่าได้จบภาระหน้าที่ของประชาชนแล้ว...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

ปฏิบัติการความหมาย จากตัวบทคำพูดปราศรัยสื่อความของนายสุเทพ แพร่กระจายไปยังสังคม ทำไมต้องเสนอสภาประชาชน พูดเพื่อนำไปสู่อะไร พื้นผิวหน้าที่ปรากฏคือ นายสุเทพ ต้องการเปลี่ยนกติกา หรือกฎหมายเลือกตั้งมิใช่ได้มา ด้วยการโง่งมการเลือกตั้งซื้อสิทธิขายเสียง ปะทะ เบียดขับ กฎกติกาเลือกตั้งเดิม “หนึ่งสิทธิ์หนึ่งเสียง” กลายเป็นกติกาที่ไม่สามารถเป็นวิธีที่จะได้ตัวแทนประชาชนที่บริสุทธิ์ปราศจากการโกงซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง นายสุเทพ และกลุ่ม กปปส.เสนอชุดความรู้เพื่อให้เกิดปฏิบัติการความหมาย ผลิตซ์้าตอกย้ำ โดยปฏิบัติการทางสังคมเพื่อให้พลังสังคมจากวาทกรรมขับเคลื่อนการเมือง

วาทกรรมชุดความรู้ ของกลุ่ม กปปส.เมื่อแพร่กระจายยังสังคม ถูกพูดปะทะ ประสาน ผลิตซ์้า ตอกย้ำคำพูดที่นายสุเทพพูด แต่มิใช่ว่าจะได้รับการยอมรับจากสังคมทั้งหมด วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ ภายในเนื้อหาเดียวกัน

วิชา มหาคุณ (2013) กรรมการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เสนอว่า สภาประชาชนของกลุ่ม กปปส.สามารถทำได้ โดยให้รัฐบาลรักษาการชุดปัจจุบันออกพระราชกำหนดอ้างเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนเรื่องความขัดแย้งที่ยังไม่มีทางออก เชิญทุกฝ่ายหรือแนวทางปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ หากจำเป็นต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ต้องทำ แต่ไม่ได้หมายความว่า สภาประชาชนจะมาทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎร เพราะแค่เข้ามาปฏิรูปและวางโครงสร้างเรื่องในทุกฝ่ายต้องการแก้ไข

วาทกรรม “กลุ่มกบฏอนุรักษ์นิยมล้ำหลัง ไม่ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง”

กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งชาติ (นปช.) ร่วมแถลงข่าวโดยนางธิดา ถาวรเศรษฐ ประธาน นปช. และคณะ ปะทะว่า เราขอเรียกว่า “สถานการณ์ก่อกบฏของกลุ่มอนุรักษ์นิยมล้ำหลัง” ที่ไม่ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง มีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำการชุมนุมล้มระบอบทักษิณเป็นหัวหน้าคณะ คือคนกลุ่มล้ำหลังไม่สามารถยอมรับการปกครองสมัยใหม่คือระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในโลกทุนนิยมเสรี

โลกาภิวัตน์ได้ ทำเหมือนปี 2006 แต่เปลี่ยนมาใช้คำว่า โคนระบอบทักษิณ นปช.มองว่าเป็นพวก พ่ายแพ้ทางการเมือง นายสุเทพต้องรับรู้ว่าจะไม่มีความชอบธรรมใดๆ สิ่งที่นายสุเทพ และ คณะประกาศอ้างว่าการตั้งรัฐบาลและสภาประชาชนสามารถทำได้ โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 7 เหมือนสถานิติบัญญัติเมื่อตั้งเสร็จจึงจะกลับบ้าน เรายืนยันว่าสิ่งที่นายสุเทพพูดนั้นทำไม่ได้ เพราะผิดรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะการตั้งรัฐบาลมาตรา 7 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เคยตรัสไว้ แล้ว ว่าทำไม่ได้ เพราะไม่เป็นประชาธิปไตย สิ่งที่นายสุเทพพูดเพราะไม่มีทางออก ไม่มีอำนาจใดที่จะนิกรรัฐธรรมนูญนี้ ขณะนี้เรามีรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน 40 ล้านเสียง และรัฐสภา ก็ยังมีอำนาจนิติบัญญัติเต็มเปี่ยมทุกประการ ประชาชนทั่วประเทศยังยืนยันอำนาจเต็ม 2 ส่วนนี้ ขอให้หยุดพูดสภาประชาชนและนายกพระราชทานเพราะความชอบธรรมอยู่ที่ประชาชนและ รัฐบาลนี้มาจากการเลือกตั้ง

นายจตุพร พรหมพันธุ์ แกนนำ นปช. กล่าวว่าการขอนายกรัฐมนตรี พระราชทานตามมาตรา 7 คนไทยที่เป็นพสกนิกรจะรู้ว่าควรไม่ควร และคำว่า โคนระบอบทักษิณ วิธีเดียวที่ทำได้คือต้องทำให้ประชาชนรักมากกว่า ดร.ทักษิณ ต้องมีสมองที่ฉลาดกว่า และ คินนโยบายที่ดีกว่า ไม่ใช่บอกทักษิณใช้ไม่ได้แล้วคุณคิดว่า (เดลินิวส์, 2013)

เกษียร เตชะพีระ เสนอความคิดว่า ข้อเสนอของกลุ่ม กปปส. และนักวิชาการ กลุ่มหนึ่งนั้น เป็นแนวคิดที่อยู่บนพื้นฐานของการปฏิเสธการเลือกตั้ง ซึ่งต้องการไม่ให้คนไทยมีความเท่ากันทางการเมือง ซึ่งคนไทยทุกคนมีความเท่ากัน ถ้าอยากปฏิรูปก็ต้องมีความเท่ากันในการ ใช้สิทธิหนึ่งคนหนึ่งเสียง

ปิยบุตร แสงกนกกุล เสนอความคิดว่า กปปส. ยังไม่ตกผลึกเรื่องที่มาของสภา ประชาชน แต่ชัดเจนว่าไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่มาจากการแต่งตั้งของทุกสาขาอาชีพ เสนอองค์กรนอกระบบไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญสามารถเลือกใครเข้ามาทำหน้าที่ก็ได้

กลุ่มนักวิชาการที่มีจุดยืนตรงข้ามกับกลุ่ม กปปส. ได้รวมกันจัดตั้งสมัชชา ปกป้องประชาธิปไตย (สปป.) ออกแถลงการณ์คัดค้านข้อเสนอตั้งสภาประชาชนและนายกรัฐมนตรี คนกลางผ่านมาตรา 7 โดยเสนอว่า เป็นกระบวนการที่ผิด โดยไม่เข้าสู่กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญโดยวิถีทางปกติ ถือว่าไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และถือว่ เป็นการรัฐประหาร ส่วนประเด็นที่มาของส.ส.ว. เป็นการขยายอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่มี ฐานอำนาจตามรัฐธรรมนูญรองรับ จึงไม่มีผลทางกฎหมาย การอ้างอิงมาตรา 3 ของรัฐธรรมนูญเพื่อ จัดตั้งสภาประชาชน ไม่สามารถทำได้ เพราะไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เว้นเสียแต่ต้องเข้าสู่ กระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญเสียก่อน ประการสำคัญการนำเสนอเรื่อง สภาประชาชนไม่มีความชัดเจนถึงความยึดโยงกับความเป็นตัวแทนของประชาชน ไม่คำนึงถึงความเท่าเทียม

และความหลากหลายทางความคิด โดยเฉพาะต่อประชาชนที่ไม่ได้ร่วมกับกลุ่ม กปปส. และขอเสนอให้มีนายกรัฐมนตรีคนกลางหลังการยุบสภา เป็นสิ่งที่มาจากการตีความรัฐธรรมนูญมาตรา 7 เป็นการตีความที่ไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย ละเมิดบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ระบุว่านายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีภายหลังจากการยุบสภาจะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่มารับหน้าที่เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นลง อีกทั้งกระบวนการใดๆ ที่ขัดขวางกระบวนการเลือกตั้ง การสร้างสุญญากาศทางการเมือง ถือเป็นการทำลายหลักการประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญ อีกทั้งไม่เคารพหลักสิทธิมนุษยชน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ความเท่าเทียม สันติภาพ และอาจนำสู่วิกฤตความขัดแย้งที่รุนแรง ทั้งนี้รัฐธรรมนูญเป็นกติกาประชาธิปไตย การแก้ไขต้องด้วยเจตจำนงของประชาชน และต้องคำนึงถึงหลักประชาธิปไตย และหลักการที่ไม่ทำลายประชาธิปไตยเสียเอง ทางออกคือให้ทำประชามติจากประชาชนว่าควรแก้ไขหรือยืนยันการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2007 (ทีมข่าวการเมืองโพสต์ทูเดย์, 2013)

สุรพงษ์ โทวิจักขณ์ชัยกุล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และผู้อำนวยการศูนย์รักษาความสงบเรียบร้อย ปะทะกลับโดยเปิดแถลงข่าวที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรียกร้องให้นายสุเทพ มอบตัวในข้อหากบฏ นายสุเทพ ต้องรับอำนาจศาลก่อน ขณะนี้นายสุเทพ หมดความชอบธรรม ในการนำมวลชนแล้วเพราะถูกออกหมายจับ แล้วค่อยมาพูดคุยแนวคิดของนายสุเทพ สภาประชาชน โดยต้องไปเสนออาจารย์นิติศาสตร์ และฟังประชามติประชาชน 67 ล้านคนว่าเห็นด้วยกับแนวคิดนายสุเทพหรือไม่ (สำนักข่าวอิสรา, 2013)

พวงทอง ภวัครพันธุ์ อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอว่ามีคนกลุ่มหนึ่งที่พยายามจะฉีกรัฐธรรมนูญ แล้วโยนชะตากรรมให้ประชาชน กลุ่ม กปปส. ประกาศว่าจะตั้งสภาประชาชนร่วมกับกลุ่มนักวิชาการอีกจำนวนมาก เพราะฉะนั้นถึงเวลาแล้วที่เราควรออกมาปกป้องประชาธิปไตย เรื่องความดีและคุณธรรมเป็นปัญหาใหญ่ของนักการเมืองมานาน ไม่จำกัดแค่คน โกงหรือไม่โกง แต่ขึ้นอยู่กับนักการเมืองทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมา ก็เป็นเหมือนกันระบอบประชาธิปไตยทำให้เราตรวจสอบรัฐบาลได้ คนไทยอยู่ภายใต้วาทกรรมของความสามัคคีมานานแล้ว ทำให้ผลประโยชน์ของชาติเป็นหนึ่งเดียว แม้ว่าจะระบอบประชาธิปไตยของไทยจะไม่เข้มแข็งมากนัก ที่จะทำให้นักการเมืองรับผิดชอบต่อสังคมได้ แต่ทำไม ไม่ให้ทุกฝ่ายดำเนินไปอย่างประชาธิปไตย การมีองค์กรอิสระตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลเป็นเรื่องดี แต่ประชาชนต้องช่วยกันตรวจสอบองค์กรอิสระด้วย ไม่เช่นนั้นจะทำให้ตัวเองใหญ่เสียเอง คนที่มีการศึกษากลับไปสนับสนุน “สภาประชาชน” มอบอำนาจให้คนเพียงกลุ่มเดียว การที่คนในเมืองดูถูกคนชนบทอย่างหยาบคาย เป็นการสร้างความเกลียดชังให้เกิดขึ้น ทั้งๆ ที่เขาเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ คนเท่ากันทุกคน ไม่มีใครมีสิทธิทางการเมืองมากกว่ากัน (สมัชชาปกป้องประชาธิปไตย, 2013)

ฝ่ายคัดค้านมาตรา 7 นักวิชาการมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ 135 มหาวิทยาลัย ปะทะกลับที่ประชุมอธิการบดี ร่วมลงชื่อจดหมายเปิดผนึกถึงที่ประชุมอธิการบดี (ทปอ.) ว่าไม่เห็นด้วยกับทำที่ของ ทปอ. โดยอ้างว่าไม่ได้สะท้อนความเป็นตัวแทนประชาคมทางวิชาการของประเทศ และไม่คำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาว

สมาคมสถาปนากษัตริย์ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยฉุกเฉิน สุเทพ และอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรค และพรรคประชาธิปัตย์ กรณีการชุมนุมเข้าข่ายกระทำการใช้สิทธิและเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจการปกครองโดยวิธีการที่ไม่เป็นไปตามบัญญัติในรัฐธรรมนูญ (2013)

ปฏิบัติการความหมายเริ่มจากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ จะมีความหมายเมื่อคำพูด ปะทะ ประสาน เบียดขับ ด้วยปฏิบัติการความหมาย และเกิดการ ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ด้วยภาคปฏิบัติการทางสังคม เพื่อให้ความรู้ และอำนาจในวาทกรรมนั้น มีพลัง เราจึงเห็นถึงปฏิบัติการความหมายภายใต้พื้นที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปัตย์” ถูกพุดนำเสนอออกมาในลักษณะ ปะทะ ประสาน เบียดขับ แทนที่ สลาย สถาปนา ด้วยวาทกรรม ชุดความรู้ที่หลากหลาย ต่างพุดออกมาต่อผู้ช่วงชิง ในการขยับขับเคลื่อนเพื่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง และวาทกรรมนั้นก็ได้อำนาจ ความคิด ความเชื่อ ความเป็นจริงที่ไม่เป็นเอกภาพของความหมายในเรื่องเดียวกัน ในพื้นที่การเมือง ประชาธิปไตย ปรากฏบนพื้นผิวเห็นได้จากคำพูดปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนนของนายสุเทพ และ มวลมหาประชาชน กลุ่ม กปปส. “สภาประชาชน” ที่นายสุเทพ แพร่กระจาย วาทกรรม ชุดความรู้นี้ ไปสู่สังคม ก็ถูกปะทะกลับ ด้วยวาทกรรมชุดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจ แพร่กระจายของกลุ่ม นปช. ที่เบียดขับ “สภาประชาชน” โดยสร้างชื่อหรือฉายาให้นายสุเทพ และมวลมหาประชาชนกลุ่ม กปปส. ว่าเป็นพวก “กลุ่มกบฏอนุรักษ์นิยมล่าหลัง” โดยขยายความหมายแทนที่ ให้ว่าเป็นชุดความรู้ความคิดของพวกเขาที่ไม่ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากเลือกตั้ง” เบียดขับ เพื่อ สลาย และสถาปนา ชุดความรู้ที่แพร่กระจายเพื่อสร้างการรับรู้ ชุดความคิดของกลุ่ม นปช. ขึ้นมาเพื่อสร้างการรับรู้ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อ เพื่อความรู้และอำนาจทำงานไปด้วยกัน กำกับ บงการ สร้างความรู้ ความคิด ความจริง ความเชื่อ สถาปนาความจริงในเรื่องนั้น เมื่อคนพุดซ้ำ จนเป็นความจริงในเรื่องนั้น แต่ความจริงในเรื่องนั้นมันเป็นหนึ่งเดียวเมื่อคนผลิตซ้ำ ตอกย้ำ วาทกรรมนั้นก็จะมีความอำนาจและขับเคลื่อนตัวมันเองภายใต้ความรู้และอำนาจ

1.1.7 วาทกรรม “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน”

ปฏิบัติการความหมายในพื้นที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปัตย์” ถูกพุด ถูกนำ ถูกนำเสนอ แสดงออก แพร่กระจายด้วยวาทกรรมชุดความรู้ “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน”

ก่อนรูปเผยตัวขึ้น จากคำปราศรัยของนายสุเทพ แพร่กระจาย ปะทะ ประสาน ผู้ปฏิบัติการทางสังคม ดังคำพูดที่สื่อความโดยนายสุเทพ

“...พี่น้องครับสิ่งที่เรากำลังต่อสู้ขณะนี้ในฐานะ ผู้พิทักษ์รัฐธรรมนูญ ผู้รักษา กฎกติกาสูงสุดของประเทศนี้ เพราะฝ่ายระบอบทักษิณ เป็นกบฏต่อรัฐธรรมนูญ ไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายสูงสุดของประเทศ เป้าหมายเราคือทวงอำนาจอธิปไตยของประชาชน ตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญมาตรา 3 ได้บัญญัติไว้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย แต่เรามอบอำนาจ ให้แก่รัฐบาล ให้กับรัฐสภาแล้ว ปรากฏว่าทั้งรัฐบาลและรัฐสภา ททรยศเรา ต่อปวงชนผู้เป็นเจ้าของ อำนาจ แทนที่จะไปใช้ให้อำนาจเป็นประโยชน์ต่อประชาชน กลับไปบิดเบือนอ้างประชาชน แล้วไปใช้อำนาจโดยไม่เคารพกฎหมาย ขัดต่อกฎหมายทำทุกอย่างเพื่อพี่ชายตนเองและครอบครัว เมื่อกระทำการทรยศต่อเจตนารมณ์ของปวงประชาชน เราจึงมีความชอบธรรมที่จะดึงเอา อำนาจนั้น คืนมาเป็นของเรา เพื่อที่จะมาจัดการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 7 บัญญัติเอาไว้ว่าในกรณีที่รัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนเอาไว้ว่าต้องดำเนินการอย่างไร ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติให้วินิจฉัยตามประเพณีการปกครองบ้านเมืองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข เรื่องที่สภาและรัฐบาลทรยศต่อประชาชน รัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนไว้ หากคุณยัง ลักษณ์ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีรักษาการ ประเทศไม่มีนายกรัฐมนตรี คนที่มี อำนาจที่เหลืออยู่ สามารถจะนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่าสมควร แต่งตั้ง คนนั้น คนนี้ เป็นนายกรัฐมนตรี นี่คืออำนาจในมาตราที่ 7 ของรัฐธรรมนูญ มาถึงเรื่องวัน พุธนี่เป็นวันมิ่งมงคลของชาติไทย เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราซึ่งเป็นพสกนิกรของพระองค์ท่าน จะร่วมจัดงานเฉลิมพระชนมพรรษา เพื่อเป็น การแสดงออกถึงความจงรักภักดี โดยปกติจะมี นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธาน ศาลฎีกา เป็นผู้นำในการใช้อำนาจอธิปไตยทั้ง 3 ด้านเป็นผู้กราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคล แต่ปีนี้เกิดมีปัญหา ความรู้สึกของมวลมหาประชาชนทั่วประเทศว่านายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ไม่สมควรที่จะเป็นผู้กราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคล คนหลายสาขาอาชีพมีความรู้สึกอย่างคน มีเหตุผล ที่คนจะต้องสมควรรับฟังอย่างยิ่ง ผมขออนุญาตอ่านเอกสารฉบับแรก เป็นคำแถลงของ สภานายความออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2013 เรื่องการปฏิบัติตนและการปฏิบัติหน้าที่ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อที่ 1 เขาบอกว่าผู้มีหน้าที่แล้วต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 216 วรรค 5 ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ เป็นเด็ดขาดมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐเป็นหลักการถ่วงดุลใน ระบอบประชาธิปไตยตามหลักสากล ข้อ 3 ผู้ปฏิเสธคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มิสมควรจะเข้า เฝ้าถวายพระพรในวันที่ 5 ธันวาคม เพราะปฏิเสธอำนาจตุลาการที่พระองค์ทรงใช้ผ่านทางศาล

เพราะหลักการระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทรงใช้พระราชอำนาจ ทั้งบริหาร ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายนิติบัญญัติ ผ่านรัฐสภา และทางตุลาการ ผ่านศาล เป็นความสมดุลที่ สอดคล้องกัน การที่ปฏิเสธคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมเป็นการมิชอบของการปฏิบัติหน้าที่ ของสมาชิกรัฐสภาหรือรัฐมนตรี ที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม การแสดงออกต่อสาธารณะ ถึงการ ไม่ยอมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เท่ากับเป็นการปฏิเสธพระราชอำนาจในทางตุลาการ...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

“อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” หมายความว่าอย่างไร ทำไมถึงเสนอขึ้นมา เพื่อต้องการนำไปสู่อะไร มีนัยอย่างไรในการเคลื่อนไหวทางการเมือง นายสุเทพ และมวลมหา ประชาชน กลุ่ม กปปส. ได้อ้างคำว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” เพื่อให้ชุดความรู้นี้ เกิด ปฏิบัติการของความหมาย ปะทะ ประสาน แพร่กระจายออกไป ด้วยการผลิตซ้ำตอกย้ำ สร้างการ รับรู้ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อใหม่ ด้วยชุดความรู้ที่แฝงไว้ด้วยอำนาจ หรือวาทกรรม ตามการก่อรูป และแพร่กระจายโดยนายสุเทพ ภาษาชุดข้อความวาทกรรมคำว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” สะท้อนถึงกฎ ระบอบสังคมนิยมวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ยึดครองพื้นที่ความคิด ความเชื่อ ความจริง กำกับ บงการ ยึดกุมความจริง มีอำนาจบังคับให้ทำตามกฎระเบียบที่ กระบวนทัศน์ศาสตร์ ความรู้ในสาขา “รัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์” อนุญาตให้ อะไรคือสิ่งที่ปกติ และไม่ปกติ ห้ามทำสิ่ง อื่นที่นอกเหนือไปจากสิ่งที่ชุดความคิดนี้อนุญาตให้ทำ ชุดความรู้นี้ยึดกุมความจริง สถาปนาเป็น ความเชื่อทางสังคม ได้รับการผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ผ่านการปฏิบัติ จนกลายเป็นสถาบันทางความคิด ดำรงคงอยู่ยึดกุมความจริงในสังคมไทย มาพร้อมกับวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ที่ว่าหัวใจ สำคัญของประชาธิปไตยคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจที่แท้จริง หากประเทศใดปกครอง โดยระบอบประชาธิปไตย ต้องอยู่ภายใต้ ระบอบสังคมนิยม ที่แฝงไว้ด้วยความรู้และอำนาจ องค์ เอกภาพของสิ่งเดียวกันนี้ ความรู้และอำนาจนี้ ที่ทำงานไปด้วยกันภายใต้การบงการของวาทกรรม คำว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” อันเป็นความชอบธรรม ที่ประชาชน จะลุกขึ้นมาทวง อำนาจอธิปไตยกลับคืนมาสู่ประชาชน เมื่อเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่รับใช้เจ้าของอำนาจ อธิปไตยที่แท้จริง

คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่ สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้เสนอเหตุผลวาทกรรมคำว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ที่แฝงไว้ด้วยความรู้และอำนาจ ความจริงนี้ เข้าปะทะกับ “การไม่ ฟังเสียงประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตย” เพื่อเสนอเหตุผลที่เหนือกว่า ให้เห็นว่า รัฐบาลได้กระทำ พฤติกรรมในทางตรงข้ามกับขำกับ ระบอบสังคมนิยมความจริงที่ระบอบประชาธิปไตยอนุญาตให้ทำ

ไม่เคารพเสียงข้างน้อย ไม่ฟังเสียงเจ้าของอำนาจธิปไตยที่แท้จริง เร่งผ่านกฎหมายนิรโทษกรรม
 ดังนั้นเป็นความชอบธรรมที่ประชาชนในฐานะ “ลูกกำนันบ้านนอก” ชาวบ้านธรรมดาคนหนึ่งจะมี
 สิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และชอบธรรมแล้ว ที่จะออกมาทวงอำนาจธิปไตยคืนจากรัฐบาล
 เพราะประชาธิปไตยคือการปกครองโดยประชาชน รับผิดชอบต่อประชาชน อีกทั้งนายสุเทพ ได้ให้เหตุผลที่
 แสดงถึงความรู้และอำนาจ จากวาทกรรม ที่สถาปนาจนกลายเป็นสถาบัน ด้วยเหตุผลว่า
 สภานายความได้ออกแถลงการณ์ว่าคณะรัฐมนตรีต้องเคารพคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ
 การอ้างคำพูดของสภานายความทำให้เห็นว่า สภาวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย บอกว่า
 คณะรัฐมนตรีต้องเคารพคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย พูดยืนยันในข้อ
 กฎหมาย จะทำให้สร้างความเชื่อได้มากกว่าที่นายสุเทพพูด การนำเสนอดังกล่าวแสดงถึงการทำงาน
 ของความรู้และอำนาจที่ ทำงานไปด้วยกัน สร้างความชอบธรรมมากกว่า มีน้ำหนักมากกว่า และให้
 อำนาจในการสร้างความเชื่อ ระดมมวลชนเข้าร่วมการชุมนุมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ
 กลุ่ม กปปส. ดังการสื่อความแพร่กระจายปฏิบัติการของความหมายหรือวาทกรรมและปฏิบัติการ
 ทางสังคม ความในคำปราศรัยวันที่ 6 ธันวาคม ผลิตซ้ำ ต่อยซ้ำอีกในวันที่ 9 ธันวาคม 2013 บนเวที
 กลางท้องถนน

“...คุณยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ออกมาบอกว่าสิ่งที่มวลมหาประชาชนทำไม่มีกฎหมาย
 รองรับ ไม่มีทางเป็นไปได้ ผมขออธิบายนับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 รัฐธรรมนูญทุกฉบับ
 ในมาตรา 3 บัญญัติไว้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย แต่ประเทศเรามีพระมหากษัตริย์
 มีความผูกพันถ้อยคำเกินกว่าชาติไหนๆ ในโลก พสกนิกรชาวไทยผูกพันเทิดทูนสถาบัน
 พระมหากษัตริย์จึงได้ถวายอำนาจอธิปไตยให้พระองค์ทรงใช้อำนาจผ่านรัฐบาลในส่วนที่เป็นอำนาจ
 บริหาร อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจตุลาการ บัญญัติผ่านศาล โดยความยินยอมพร้อมใจของประชาชน มี
 กระบวนการที่นำสู่การใช้อำนาจผ่าน กระบวนการเลือกตั้ง ประชาชนไปเลือกตั้งผู้แทน ผู้แทนเป็น
 สภา ทำหน้าที่ออกกฎหมาย แก้ไขกฎหมาย ทั้งสองสภา ส่วนตุลาการทำในพระปรมาภิไธยของ
 พระมหากษัตริย์ ถ้าเป็นรัฐบาลที่ดีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ภายใต้หลักนิติธรรม
 คือทำเพื่อประโยชน์ของระเทศชาติและประชาชน แต่รัฐบาลยิ่งลักษณ์กระทำการไม่เคารพหลักนิติ
 ธรรม ไม่คำนึงถึงหลักปฏิบัติสากลในโลก เอาอำนาจที่ประชาชนมอบให้ไปอยู่ในมือไปรองรับพี่ชาย
 ที่หนีคดี ไม่มีคุณธรรม ไม่มีจริยธรรม นับแต่การปลอมแปลงเอกสารรัฐธรรมนูญ ไม่เปิดโอกาสให้
 สส. ในสภาอภิปรายตัดสินด้วยเหตุผล เวลาลงคะแนนก็ใช้สันดานเดิมตั้งแต่ โกงการเลือกตั้งเข้ามาซื้อ
 เสียงในสภา และลงคะแนนแทนกัน ออกกฎหมายล้างผิดให้พี่ชาย เมื่อศาลรัฐธรรมนูญตัดสินว่าผิดก็
 ยังออกมาปฏิเสธไม่รับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจผูกพันทุกองค์กร กระทำตัวเหนือ
 รัฐธรรมนูญ กบฏต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงถือได้ว่าไม่มีสภาเหลืออยู่แล้ว ดังนั้นในมาตรา 7

ของรัฐธรรมนูญบอกว่าต้องดำเนินการไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเราไม่ได้ลุกขึ้นมาปฏิวัติประชาชน เพื่อรุกรานมาแย่งชิงอำนาจจากใคร แต่เป็นการที่ประชาชนลุกขึ้นมาทวงอำนาจอธิปไตยมาเป็นของปวงชนชาวไทย เราจะประกาศว่าอำนาจอธิปไตยได้กลับมาถึงมือประชาชน ปวงชนจะจัดการบริหารประเทศ มีกฎหมายรัฐธรรมนูญรองรับทั้งมาตรา 3 มาตรา 7 มีไว้ชัดเจน เราจะเดินตามนี้ไม่ใช่ปฏิวัติ ไม่ใช่ยึดอำนาจ ไม่มีรัฐธรรมนูญ แต่เราออกมาใช้อำนาจของเราพิทักษ์รัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตย ไม่มีอาวุธอื่นเพราะเราเป็นคนดีมีหัวใจรักชาติ ผมขอประกาศนี่คือการเป่านกหวีดครั้งสุดท้าย นับตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป มวลมหาประชาชน ปวงชนชาวไทยทั้งหลาย ได้เอาอำนาจคืนมาเป็นของประชาชนเรียบร้อยแล้ว อำนาจนี้เป็นของเรา รัฐธรรมนูญรับรองเอาไว้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนชาวไทย แต่บังเอิญคนไทยโง่โง้อ ได้มอบอำนาจนี้ให้กับคนชั่ว เอาไปใช้ในสภาและในรัฐบาลชั่ว เอาอำนาจที่ประชาชนมอบหมายให้ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ของนคร.ทักษิณ ชินวัตร และครอบครัว สมุน บริวาร พวกฟองของมันทยศต่อประชาชน ที่เห็นได้ชัดๆ ประการแรก ตัวรัฐสภาแทนที่จะเอาอำนาจประชาชนในการออกกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติประชาชน มันกลับเอาอำนาจของประชาชนไปออกกฎหมายช่วยทักษิณที่หนีคดี ทูจิดไปอยู่ต่างประเทศ มันออกกฎหมายล้างผิด ให้คนที่ยิงพันเอกร่มเกล้า ยิ่งทหาร ยิ่งตำรวจ ยิ่งพี่น้องชานานางเล็ก เอาอำนาจออกกฎหมายที่ประชาชนมอบให้ไปแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อรวบอำนาจ เวลาจะแต่งตั้งอัยการ ผู้พิพากษา แต่งตั้ง ปชช. ต้องอยู่ในมือพวกมันหมด เท่ากับมันมีอำนาจข้างเดียวในประเทศนี้มีคนไปฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ และศาลตัดสินว่าแก้กฎหมายแบบนี้เขาข้ายกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ผิดรัฐธรรมนูญ อีกทั้งวิธีการที่ทำปกปิดก็ผิด แต่มันเลย ยังเอากฎหมายที่มีปัญหาอยู่ ขึ้นไปทูลเกล้าพระเจ้าอยู่หัวให้ลงพระปรมาภิไธย มันทำไปได้อย่างไรมันกระทำการล่วงพระราชอำนาจ มันไม่กลัวเลยว่าจะกระทบกระเทือนเบื้องพระยุคลบาท จนวันนี้ยังไม่พระราชทานคืนมาเลย นี่เฉพาะในส่วนที่เอาอำนาจนิติบัญญัติของประชาชนไปกระทำความผิดอย่างชัดแจ้ง มันออกมาประกาศหน้าตาเฉยว่าไม่รับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ประกาศชัดเจนว่าไม่เคารพรัฐธรรมนูญ ทำตัวเหนือรัฐธรรมนูญ พอกันทีกับระบอบทักษิณ วันนี้ผมแถลงการณ์ให้ต่อมวลมหาประชาชนว่าอำนาจอธิปไตยคืออำนาจสูงสุดในประเทศนี่คือประชาชน นั่นคือประชาชนจะจัดการเอง ต่อไปนี้ประชาชนจะแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของประชาชนแต่งตั้งรัฐบาลเอง เราจะมีสภาประชาชน แทนคนที่ทรยศหักหลังประชาชน วันนี้เราได้ประกาศแล้วว่าอำนาจเป็นของประชาชน เพื่อประเทศนี้จะได้เปลี่ยนแปลงเราใช้คำใหม่คือคำว่า “ประชาธิปไตย” เราไม่ได้ยึดอำนาจจากใครเพราะอำนาจเป็นของเรา วันนี้ต้องการอำนาจคืน...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

จากตัวบทคำปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนน ความรู้และอำนาจ ในพื้นที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ถูกพูด ถูกนำเสนอ แสดงออกในลักษณะ ชุดความรู้หรือวาทกรรมคำว่า “อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน” เพื่อขยับขับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางการเมือง และการผลิตซ้ำ ตอกย้ำของนายสุเทพ ยิ่งให้อำนาจแก่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” อีกทั้งนายกรัฐมนตรียิ่ง ลักษณ์ และคณะรัฐมนตรีก็ปะทะ กลับด้วยปฏิบัติการของความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม ด้วยวาทกรรมนี้เช่นกัน ยิ่งเป็นการตอกย้ำพลังอำนาจของวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ภายใต้ว ความรู้และอำนาจที่กำกับบังการความเป็นจริง

วาทกรรมเมื่อแพร่กระจายออกไป วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะประสานกับวาทกรรมหนึ่ง ด้วยปฏิบัติการของความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม วาทกรรมคำว่า “อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน” ก็ถูกปะทะด้วยชุดความรู้และอำนาจ

วรเจตน์ ภาคีรัตน์ เสนอชุดความรู้ความคิด อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนว่า ปัญหาประการแรกหลายคนบอกว่ารัฐธรรมนูญทุกฉบับเขียนไว้ว่า อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย หรือมาจากปวงชนชาวไทย ในเชิงระบอบประชาธิปไตย ตัวระบอบไม่ทำลายคุณค่าในแง่ จารีต ถ้าคุณค่าทางจารีตสอดคล้องกับแก่นของตัวระบอบนี้ก็คือ เรื่องสิทธิและเสรีภาพ ไม่มีการบังคับให้ใครต้องถือจารีตแบบนั้นแบบนี้ เป็นสิทธิส่วนตัวของบุคคลที่ตัวระบอบยอมรับให้ปฏิบัติ แต่ว่า ในขณะเดียวกันจารีตบางอย่างมันทำลายระบอบประชาธิปไตย ระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชน เป็นเจ้าของอำนาจ ประชาชนย่อมมีความหลากหลาย ทำให้ในทางปฏิบัติต้องหาวิธีทำให้ประชาชน อยู่ร่วมกันได้ ซึ่งจะต้องมีแกนบางอย่าง ที่มาจากการตัดสินใจให้เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เมื่อมีส่วนร่วมก็ต้องมีการตัดสินใจ ประชาธิปไตยก็ต้องเป็นไปตามเสียงข้างมาก แต่ต้องเป็นเสียงข้างมากที่เคารพหรือคำนึงเสียงข้างน้อยด้วย หมายถึงว่าต้องไม่ไปละเมิดสิทธิอันเป็นแกนบางอย่างของฝ่ายเสียงข้างน้อย ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ฝ่ายข้างน้อยได้แสดงออกอย่างเสรี เมื่อถึงจุดหนึ่งต้องตัดสินใจ ไม่มีวิธีใดที่จะดีไปกว่าการให้คนเข้าร่วม ในการตัดสินใจแล้วอนูวัตไปตามเสียงข้างมาก ในห้วงเวลาอื่นๆ ซึ่งบางเรื่องอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ อีก ซึ่งมันเป็นแบบนี้ตลอดกาล เมื่อถึงช่วงเวลาหนึ่งที่เสียงข้างมากเปลี่ยน ไปมันก็เปลี่ยนอีก ประชาธิปไตยเป็นการเปิดโอกาสให้เสียงข้างน้อยเปลี่ยนเป็นเสียงข้างมากได้ และเสียงข้างมากก็เป็นเสียงข้างน้อยได้ โดยการแสดงเหตุแสดงผลซึ่งกันและกันแบบนี้ แต่ถ้าที่ใดก็ตามที่เสียงข้างมาก ไม่เคารพเสียงข้างน้อย เสียงข้างน้อยอ้างอิงหลักการปกครองบางอย่างซึ่งปกครองโดยกฎหมาย ใช้กฎหมายทำลายเจตจำนงของเสียงข้างมาก สิ่งนี้ย่อมไม่เป็นประชาธิปไตย

วาทกรรม “กบฏ”

การนำเสนอข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 3 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และการยับยั้งขับเคลื่อนมวลชน รณรงค์ขอความร่วมมือกับหน่วยงานราชการให้หยุดการทำงาน ถูกปะทะด้วยวาทกรรมคำว่า “กบฏ” โดยศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส.) ที่มี ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง เป็นผู้อำนวยการศูนย์ นายชัยเกษม นิติสิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และนายสาธิต เฟื่องคิษฐ์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการ แดงโดยโฆษก ศอ.รส. ระบุศาลอาญาออกหมายจับนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส. ในข้อหากบฏ ร่วมกับอีก 4 แกนนำ กปปส. กรณีบุกเข้าไปชุมนุมในกระทรวงการต่างประเทศ ในความผิดกฎหมายอาญา มาตรา 113 กรณีพามวลชนเข้าไปในกระทรวงการต่างประเทศเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2013 (ไทยพีบีเอส, 25 พฤศจิกายน 2013)

แถลงการณ์ฉบับที่ 2 ศอ.รส. วันที่ 25 เมษายน 2014 คณะพนักงานสอบสวนมีคำสั่งเห็นควรสั่งฟ้องนายสุเทพ เทือกสุบรรณ และแกนนำ กปปส. ข้อหาฐานความผิดร่วมกันเป็นกบฏ ร่วมกันก่อเหตุความไม่สงบในบ้านเมือง ร่วมกันยุยงให้ประชาชนล้วงละเมิดกฎหมาย ร่วมกันขัดขวางการเลือกตั้ง ร่วมกันบุกรุกสถานที่ราชการ และความผิดอื่นๆ (ประชาไท, 2014)

ปฏิบัติการความหมายของวาทกรรมคำว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” สื่อความแพร่กระจาย ปะทะ ประสาน เบียดขับ วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ ต่อสู้ช่วงชิงการนำเพื่อยึดกุมความจริงในสังคม คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) พยายามสร้างปฏิบัติการความหมาย โดยอ้างเหตุผลวาทกรรมอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เพื่อสร้างความรู้สร้างความเข้าใจ ก็ถูกปะทะเบียดขับกลับมาด้วยวาทกรรมคำว่า “กบฏ” ผิดไปจากระบอบสัจจะว่าด้วยหลักประชาธิปไตย ทำให้เห็นถึงปฏิบัติการของความหมายวาทกรรม “ระบอบประชาธิปไตย” ที่กำกับ บงการ ภายใต้อารมณ์ความรู้หรือกระบวนทัศน์ศาสตร์วิชาสาขาวิชานิติศาสตร์ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ยึดกุมความจริง กำกับ บงการ กำหนดสร้างการเมือง ภายใต้อารมณ์สัจจะหรือกรอบความรู้ที่อนุญาต ภายใต้อารมณ์ความรู้กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 3 ว่าด้วย “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” พลังอำนาจที่สัมพันธ์กับความรู้ ด้วยวาทกรรมคำนี้ ส่งผลต่อการยับยั้งขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ของกลุ่ม กปปส. ให้ไปสู่เป้าหมายทางการเมืองคือโค่นระบอบทักษิณ และเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐ ด้วยการตั้งสภาประชาชนขึ้นมาคุมอำนาจฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ ผู้การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง และปฏิรูปโครงสร้างทางการเมืองในอีกหลายมิติ

วาทกรรมที่ก่อรูป ปฏิบัติการของความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม แพร่กระจายวาทกรรมออกไปสังคม วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกลับด้วยวาทกรรมหนึ่งๆ ที่ยึดครองความจริงในพื้นที่วาทกรรมอันหลากหลายที่สถาปนาดำรงอยู่แล้วในสังคม อะไรที่ถือว่าปกติ และอะไรที่ถือว่าไม่ปกติ ภายใต้อำนาจและอำนาจสัมพันธ์ภาพของสิ่งเดียวกัน

1.1.8 วาทกรรม “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แก้กฏหมายให้เลือกตั้ง บริสุทธึ ยุติธรรม”

ปฏิบัติการความหมายวาทกรรม “ประชาธิปไตย” ถูกพุดมาในลักษณะให้เหตุผลใหม่ (Rejustify) ว่าต้องมีการปฏิรูปกระบวนการเลือกตั้งเพื่อเปลี่ยนแปลงกติกาใหม่ ด้วยเหตุผลให้ได้ตัวแทนคนดีเข้ามาทำหน้าที่นิติบัญญัติ และบริหารบ้านเมือง วาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” ก่อตัวขึ้น แพร่กระจายจากคำพูดปราศรัย โดยนายสุเทพ ที่สื่อความต้องการให้มีการเลือกตั้ง และไม่ได้ปฏิเสธวิถีประชาธิปไตย แต่ต้องแก้กฎหมายเลือกตั้ง ให้เลือกตั้งบริสุทธิ ยุติธรรม ปราศจากการโกง แพร่กระจายไปสู่สังคมด้วยปฏิบัติการความหมาย สู่ปฏิบัติการทางสังคม วาทกรรมที่แฝงไว้ด้วยความรู้และอำนาจ สร้างพลังขยับขับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

“...สิ่งที่มีวามหาประชาชนเสนอให้ปฏิรูปคือ 1) ปฏิรูปกระบวนการเลือกตั้ง ถ้าเลือกได้กติกาเดิม กฎหมายเดิม ตำรวจเดิม ฝ่ายปกครองเดิม กกต. เดิมระบอบ ทักษิณก็กลับมาใหม่ ปฏิรูปประเทศไทยไม่ได้แน่นอน เป้าหมายการเลือกตั้ง ต้องเป็นการเลือกตั้งที่ บริสุทธิ ยุติธรรม เพื่อให้คนดี มาทำหน้าที่นิติบัญญัติบริหารประเทศ ป้องกันไม่ให้คนชั่ว มีอำนาจ ต้องปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งป้องกัน การโกงเลือกตั้ง การซื้อสิทธิขายเสียง ทูจริตการเลือกตั้ง ต้องไม่เกิดขึ้น ใครทำให้เกิดต้องถูกลงโทษสถานหนัก เพราะถือว่าคนพวกนี้เป็นภัยร้ายแรง ต่อระบอบประชาธิปไตย เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ต้องแก้กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมาย พรรคการเมือง ต้องมีข้อบัญญัติไว้ชัดเจนว่า พรรคการเมืองที่จะตั้งขึ้นต้องเป็นพรรคการเมืองของประชาชนเท่านั้น ไม่ใช่พรรคการเมืองของนายทุน พ่อค้าที่คิดจะหากำไรจากการเมือง เหมือนที่เคยเกิดขึ้นในพรรคไทยรักไทย และพรรคเพื่อไทยทุกวันนี้ เพราะนั่นไม่ใช่ประชาธิปไตย นั่นมันเป็นเผด็จการนายทุน เผด็จการเจ้าของเงิน ปลอ่ยให้นายทุนคนเดียวออกเงินทุกอย่าง สร้างงานทุกอย่าง ผู้แทนราษฎรนักการเมืองในพรรค กลายเป็นวัวเป็นควาย อย่างนี้ประชาธิปไตยเสียหาย ต้องปฏิรูปองค์กรกำกับเลือกตั้งให้บริสุทธิ ยุติธรรมต้องปฏิรูปกระบวนการเลือกตั้งทั้งหมด ให้ใครก็ตามที่เป็นคนไทยเมื่อเห็นการทุจริตเลือกตั้งต้องเป็นผู้เสียหาย และมีสิทธิฟ้องดำเนินคดีได้ ต้องปฏิรูปกระบวนการเลือกตั้ง มิฉะนั้นจะเกิดเหตุมีการทุจริตเลือกตั้ง การซื้อสิทธิขายเสียง ไม่มีที่สิ้นสุดเป็นต้นเหตุของวงจรอุบาทว์ในทางการเมือง ซื้อเสียง โกงเลือกตั้งให้เข้ามานั่งในสภาเป็นผู้แทน ยกมือให้คนชั่วบริหารบ้านเมืองเป็นคณะรัฐบาลและสมคบทุจริตคอร์ปชั่น โกงกินบ้านเมืองประเทศแจ้ง

2) ปฏิรูประบบกฎหมายป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งเป็นภัยร้ายแรงที่สุดของประเทศ หากประชาชนเห็นนักการเมืองหรือข้าราชการคนใด กระทำการทุจริต สามารถไปฟ้องร้องดำเนินคดีได้ไม่ต้องเสียเวลาไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ไม่ต้องรออัยการ เพราะถือว่าประชาชนคนไทยคือผู้เสียหาย ต้องไปแก้กฎหมายคดีทุจริตคอร์รัปชันทั้งหลายไม่ให้มีอายุความหนีไปอยู่คูไบ หนีไปอยู่ไหนก็ต้องกลับมาติดคุกเหมือนเดิม 3) ต้องคืนอำนาจบริหารบ้านเมืองให้กับประชาชนที่อยู่ต่างจังหวัดต้องมีสิทธิเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดด้วยมือของประชาชนเอง 4) เรื่องความเหลื่อมล้ำคนจนในสังคมต้องยอมรับว่ามีอยู่จริง ต้องแก้ไขไม่ใช่เอาคนจนมาอ้างแล้วทำนโยบายประชานิยมหากินบนน้ำตาของคนจนอีกต่อไป ทั้งเรื่องอาชีพ ค่ารักษาพยาบาล โอกาสทางการศึกษา ความยุติธรรมทางกฎหมาย...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

นายสุเทพ ขยายอธิบายความหมาย วาทกรรม “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” สื่อความแพร่กระจาย ผลិតซ้ำ ดอกย้ำ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เปลี่ยนความคิดสู่ปฏิบัติการทางสังคม ระดมมวลชน ช่างชิง ชิดครองพื้นที่ทางความคิดด้วยภาษาวาทกรรม เพื่อให้วาทกรรมคำนี้ขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทางการเมือง

“...เราประชาชนทั้งหลายยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย เราต้องการให้มีการเลือกตั้ง เราต้องการให้ประเทศเดินหน้าด้วยระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ สิ่งที่เป็นอยู่ไม่สมบูรณ์ บกพร่องมีการทุจริต โกงการเลือกตั้ง มีช่องทางให้คนชั่วเอาเงิน ไปฟาดหัวประชาชนซื้อคะแนนเสียง เพื่อมาเป็น สส. เป็นจี้จ้านายทุน และยกมือสนับสนุนให้นายทุนเป็นรัฐมนตรี เราไม่ต้องการการเลือกตั้งแบบนี้ จะเป็นวงจรอุบาทว์ที่ทำลายชาติทำลายประเทศ ประชาชนทนไม่ได้จึงต้องปฏิรูปก่อนเลือกตั้งที่เราเรียกว่าปฏิรูปเพราะต้องการเปลี่ยนแปลงให้บ้านเมืองดีขึ้น ทำให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ทำให้มีระบบป้องกันคนชั่วไม่ให้มาใช้อำนาจในบ้านเมือง ไม่ว่าใครจะอ้างว่าผิดกฎหมายหรือถูกกฎหมาย แต่เราจะทำเพราะเราคือ ประชาชน และประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองบ้านเมืองเขียนไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญมาตรา 3 เจ้าของอำนาจคือประชาชน และเป็นสิทธิที่ประชาชนจะยึดอำนาจอธิปไตยคืน เป็นของประชาชนเมื่ออำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ประชาชนมีสิทธิที่มีความชอบธรรมที่จะดำเนินการใดๆ เพื่อให้บ้านเมืองเจริญขึ้นเปลี่ยนแปลงไปเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้น...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

วาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” ถูกพูด ถูกนำเสนอ ผ่านถ้อยคำปราศรัย ปฏิบัติการความหมาย ที่ กลุ่ม กปปส. ต้องการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้เล่น มาเป็นตัวแสดงทางการเมือง เสนอเหตุผลการทุจริตซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง ด้วยการตอกย้ำวาทกรรมคำว่า “ระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ทุจริตคอร์รัปชัน” และนำเสนอ วาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” ขึ้นมาปะทะ เพื่อสร้างการรับรู้ การยอมรับ สร้างแนวร่วมเพื่อความชอบธรรมที่จะเปลี่ยนแปลงกติกา การเลือกตั้งใหม่ เปลี่ยนตัวแสดงที่กำกับการเลือกตั้ง ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายบริหาร เพื่อไม่ให้เกิดการเมืองต้องตก อยู่ภายใต้อำนาจของระบอบทักษิณ หากใช้กติกาเดิมที่ปฏิบัติอยู่ โดยการนิยามสร้างความรู้ชุดใหม่ ความเข้าใจใหม่ ให้ประชาธิปไตย ภายใต้ความสัมพันธ์ของความรู้และอำนาจ

ปฏิบัติการความหมาย เมื่อแพร่กระจายออกไปสู่สังคม มิใช่ว่าจะได้รับการยอมรับ จากหลากหลายวาทกรรมที่ดำรง และยึดกุมความจริงอยู่ วาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” ข้อเสนอไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่ดีกว่า ด้วยวิธีการเลือกตั้งที่ดีกว่าด้วยการปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ด้วยสภาประชาชนเพื่อจัดการทุจริต โกงการเลือกตั้ง เบียดขับ ด้วยคำพูด ภาษาหรือวาทกรรม ที่ก่อตัวขึ้น ช่วงชิงพื้นที่ทางความคิด แพร่กระจาย ผ่านปฏิบัติการของความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ให้วาทกรรมนั้นมีพลัง สร้างการรับรู้ สร้างการเปลี่ยนแปลง ความคิด ความเชื่อ และเป็นจริง ด้วยความรู้และอำนาจ

อมร จันทสมบุรณ์ (2014) เสนอความคิดว่า ปัญหาเร่งด่วนคือปัญหาการล้มล้าง “ระบบเผด็จการ” โดยพรรคการเมืองนายทุนในระบบรัฐสภา Parliamentary System ออกจากรัฐธรรมนูญ (อันเป็นต้นเหตุของระบอบทักษิณ) และแก้ไขให้เป็นระบบ Rationaliaed System ดังนั้นจึงควรแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยระบบรัฐสภา ยังไม่ควรนำประเด็นเรื่อง “การปฏิรูป” (ประเทศ) และวิธีการปฏิรูป มาปะปนกัน การที่ มวลมหาประชาชน คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) นำเรื่องการปฏิรูปประเทศมาปะปนกับประเด็นเรื่อง “ความเลวร้ายและการล้มล้างระบอบทักษิณ” ได้ทำให้ พรรคการเมืองของนายทุนนักการเมืองถือโอกาสนำเอาจุดอ่อนของข้อเสนอของมวลมหาประชาชน และ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ในประเด็น “วิธีการปฏิรูปประเทศ” “สภาประชาชน” “นายกรัฐมนตรีคนกลาง” ตามมาตรา 7 “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” มาถกเถียงกันเพื่อให้หลงประเด็น และเพื่อกลบเกลื่อนความจำเป็นที่ต้องล้มล้าง ระบบเผด็จการ โดยพรรคการเมืองนายทุนในระบบรัฐสภา

การแก้วิกฤตชาติคือ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทั้งโดยตรงและทางนโยบาย ของนักการเมืองที่มาจากเลือกตั้งที่เข้ามาผูกขาดอำนาจรัฐ โดยอาศัย “ระบบเผด็จการ” โดยพรรค

การเมืองนายทุน ในระบบรัฐสภา ที่เรียกว่า “ระบบนายทุนสามัญ” ซึ่งขายเสียงในการเลือกตั้ง ต้องแก้กฎหมาย บทความเสนอว่า มวลมหาประชาชน และกลุ่ม กปปส. มีความจำเป็นต้องทบทวน ข้อเสนอเกี่ยวกับ “วิธีการ” การปฏิรูปประเทศ เสียใหม่เพื่อให้มีความเป็นไปได้ และมองเห็นความสำเร็จ เพื่อประชาชนทุกกลุ่มจะได้ร่วมมือเริ่มต้นทำการปฏิรูปประเทศเพื่อประโยชน์ของประชาชน

วรเจตน์ ภาคีรัตน์ นักวิชาการรัฐศาสตร์ เสนอว่า ปัญหาที่ต้องปฏิรูปมี 2 ประการ หรืออาจมากกว่านี้ ประการแรกคือ ปัญหาที่ว่า อำนาจอสูงสุดของประเทศที่ยังไม่เป็นของราษฎรทั้งหลาย ปัญหาที่สองคือ ปัญหาที่ว่าประเทศนี้ยังไม่ได้ปกครองโดยกฎหมายที่ยุติธรรม ทั้งสองเรื่องนี้น่าจะเป็นปัญหาใหญ่และเป็นปัญหาหลัก ถ้าหากจะพูดเรื่องปฏิรูปการเมืองเราก็ควรพูดอย่างมีเป้าหมาย และเป้าหมายของการปฏิรูปการเมืองซึ่งเป็นแกนกลางของการปฏิรูปเรื่องอื่นๆ ด้วยก็คือทำอย่างไรให้อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจอสูงสุดของประเทศได้เป็นของราษฎรทั้งหลาย หรือประชาชนอย่างแท้จริงกับอีกประการหนึ่งคือการทำอย่างไรให้ประเทศไทยปกครองโดยกฎหมายที่ยุติธรรมมีหลักการของ The Rule of Law

ที่ประชุมอธิการบดีทั่วประเทศ เรียกร้องรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ยุบสภาพร้อมลาออก เพื่อให้มีการแต่งตั้งรัฐบาลรักษาการที่ยอมรับจากทุกฝ่ายมาบริหารประเทศ ตั้งคณะกรรมการกลางจากทุกภาคส่วนเพื่อปฏิรูปประเทศไทยทุกด้านทั้งสังคม การเมือง เศรษฐกิจ

วาทกรรม “เผด็จการแบบฟาสซิสต์ ไม่ใช่วิถีประชาธิปไตย”

วาทกรรมก่อรูป แพร่กระจายผ่านนายสุเทพ ถูกปฏิบัติการทางสังคม ปะทะกลับโดยแทนที่ สลาย และสถาปนาวาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปการก่อนเลือกตั้ง” ด้วยความหมายว่า “เผด็จการฟาสซิสต์” เบียดขับ แบ่งแยก จัดหมวดหมู่ให้สิ่งที่นายสุเทพ และกลุ่ม กปปส. เสนอแทนที่ สลาย สถาปนา คำพูด วาทกรรม ที่แฝงด้วยความรู้อำนาจ เส้นทางไปสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ ของนายสุเทพ และกลุ่ม กปปส. คือ “เผด็จการฟาสซิสต์”

ปิยนุตร แสงกนกกุล (ประชาไท, 2013) อาจารย์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีจุดอ่อนอยู่ที่ทำให้คนที่มีความคิดแบบเผด็จการนำโอกาสมาทำลายประชาธิปไตย พวกเขาจะอ้างการปฏิรูประบอบประชาธิปไตย เป็นเผด็จการแบบฟาสซิสต์มี 5 องค์ประกอบคือ 1.ต่อต้านระบอบรัฐสภา ที่ไม่ควรมาจากการเลือกตั้ง ควรมาจากการสรรหา 2.ต่อต้านปัจเจกชน และตั้งผู้นำขึ้นมา 1 คน 3. ไม่เปิดโอกาสให้คนมีความคิดเห็น 4. เป็นคนชาตินิยม และ 5. สนับสนุนระบบบรรษัทมากกว่าสนับสนุนเกษตรกร ทำไมเราต้องเลือกประชาธิปไตยเพราะประชาธิปไตยให้บุคคลแสดงความคิดเห็น เพราะระบอบนี้เท่านั้นที่จะหาฉันทามติได้ และประชาธิปไตยทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้โดยไม่ต้องนองเลือด

เว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ (2014) นำเสนอว่า การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งที่แม้จะมีมวลชนสนับสนุนข้อเรียกร้องจำนวนไม่น้อย แต่ต้องยอมรับว่ามีกลุ่มที่เห็นต่างและเรียกร้องให้ประเทศเดินหน้าไปสู่การเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2014 จำนวนมากเช่นกัน เพราะเห็นว่าการเลือกตั้งและการปฏิรูปประเทศต้องเดินไปภายใต้ระบบประชาธิปไตย ที่คนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วม และบนพื้นฐานที่ว่า คนเท่าเทียมกันตามหลักการหนึ่งสิทธิ หนึ่งเสียง เพราะการเลือกตั้งและการปฏิรูปเดินคู่กันได้ มีกลุ่มผู้เห็นต่างเกิดขึ้นผ่านทางโซเชียลมีเดียหลากหลาย อาทิ สมัชชาปกป้องประชาธิปไตย เป็นการรวมกลุ่มของนักวิชาการนิติราษฎร์ อาจารย์นิติ เอียวศรีวงศ์ เกษียร เตชะพีระ และนักเขียน นักเรียน นิสิตนักศึกษา ข้าราชการ และบุคคลทั่วไปจำนวนมาก ไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องของ กปปส. ที่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ และไม่ปฏิบัติตามครรลองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงเกิดขึ้น และเรียกร้องให้เดินหน้าจัดการเลือกตั้ง กลุ่ม “We Vote” และกลุ่ม “ANTs Power” กลุ่ม “พอกันที หยุดการชุมนุมสร้างเงื่อนไขไปสู่ความรุนแรง”

ปฏิบัติการความหมาย วาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” ปะทะ เบียดขับต่อผู้ช่วงชิงถูกช่วงความหมาย ผู้การรับรู้ เปลี่ยนความเข้าใจ เปลี่ยนความเชื่อ ทั้งกลุ่มที่เห็นด้วยอยู่ก็พร้อมที่จะพูด ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ เพิ่มพลังอำนาจ ที่แฝงด้วยชุดความรู้ ให้กับวาทกรรมคำว่า “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” เป็นจริง และขับเคลื่อนตัวมันเอง ผลิตความจริงชุดนี้ออกมา อะไรที่ได้รับการยอมรับความรู้เรื่องนี้นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องนี้ นั่นคือความจริงในเรื่องนั้น ที่แฝงไว้ด้วยความรู้และอำนาจ

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองชั้นที่ 3 ปฏิวัติประชาชน ยึดอำนาจอภิไทย์คืนสู่ปวงชน ทรนรงค์ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการลาออก

พลวัตการขยับขับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. หลังวันที่ 9 ธันวาคม 2013 นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ประกาศยุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชนเป็นรัฐบาลรักษาการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2014 สถานการณ์การเมืองเริ่มไปในทิศทางทวีความรุนแรง กลุ่ม กปปส. เสนอให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากรัฐบาลรักษาการ เปิดทางให้กลุ่ม กปปส. ตั้งสภาประชาชน และทำการปฏิรูปประเทศก่อนการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปบริสุทธิ์ ยุติธรรม และประกาศปฏิวัติประชาชน (ประชาไท, 2013)

วิทยา แก้วภราดัย เล่าขำว่า กลุ่ม กปปส. ไม่ได้ปฏิเสธการเลือกตั้ง เพียงแต่เห็นว่าการเลือกตั้งต้องเป็นไปโดยสุจริต

“...เราไม่ได้ปฏิเสธการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย เราเรียกร้องการปฏิรูป เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย เรายึดอำนาจเองนะ ซึ่งการเมืองไทยตอนนี้การเข้าสู่อำนาจรัฐมีด้วยกัน 2 วิธีหลักๆ คือ 1 ยึดด้วยกำลังด้วยปืน 2 ยึดด้วยสติก คือ

ประชาธิปไตยที่ใช้เงินซื้อ มาอยู่ที่เมื่อเข้าสู่อำนาจรัฐแล้วหัวใจจะเป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการ
คุณมาด้วยกระบวนการที่ไม่ชอบทั้ง 2 แบบ “ซื้อเสียง” บอกว่าเลือกตั้ง...”

(วิทยา แก้วภราดัย, สัมภาษณ์ 12 กันยายน 2019)

วันที่ 25 ธันวาคม 2013 วันรับสมัคร ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อ กลุ่ม กปปส.
ได้เลื่อนมวชนปิดล้อมอาคารกีฬาเวสน์ 2 ไม่ให้นักการเมืองเข้าไปยื่นใบสมัครได้ และตั้งเวทีย่อย
บนรถขยายเสียงและปราศรัยให้มีการปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ซึ่งในวันที่ 26 ธันวาคม 2013 จะไม่มีการ
จับสลากหมายเลขประจำตัวพรรคการเมืองอย่างเด็ดขาด (ประเทศไทย, 2013)

1.1.9 วาทกรรม “ปฏิวัติประชาชน”

ปฏิบัติการความหมายภายใต้พื้นที่วาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ถูกพูด
ถูกนำเสนอ ในลักษณะ การแพร่กระจายก่อรูปสื่อความจากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ
ปฏิวัติประชาชนเผยตัวขึ้น จากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ ซึ่งคำว่า “ปฏิวัติประชาชน” เป็นการ
ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ชุดความคิดนี้จากคำประกาศของกลุ่มเครือข่ายแนวร่วมเคลื่อนไหวโค่นระบอบ
ทักษิณ คือกองทัพประชาชน โค่นระบอบทักษิณ (กปท.) ที่มีผู้นำกลุ่มคือพลเอกปรีชา เอี่ยมสุพรรณ
คณะเสนาธิการร่วม กปท. ได้ประกาศแถลงการณ์คำนี้ไว้ตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2013 ว่า
ขณะนี้สถานการณ์ประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์ปฏิวัติประชาชนปฏิรูปประเทศไทย มาตั้งแต่
เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2013 เวลา 15.30 น. (ประเทศไทย, 2013) นายสุเทพ แพร่กระจาย สื่อความ
ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ เพื่อนำไปสู่อะไร

“...พวกเรามวลมหาประชาชนได้ประกาศจุดยืนชัดเจนว่า เราต้องการให้มีการ
การปฏิรูปประเทศไทยให้เสร็จเรียบร้อยให้เป็นที่มั่นใจได้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ปกครอง
ด้วยระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ และต้องเป็นประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุขเท่านั้น เรามองต้องปฏิรูปประเทศเสียก่อนค่อยจัดการเลือกตั้ง แต่นายกรัฐมนตรีก็พยายาม
ให้ กกต.จัดการเลือกตั้ง ฝ่ายยังลักษณะก็ตั้งข้อหา ว่าพี่น้องประชาชนเรากระทำการขัดขวางการ
เลือกตั้ง เราก็ยืนยันว่าเราไม่ได้ไปขัดขวางการเลือกตั้งเราไปประท้วงเราไม่เห็นด้วยเราไม่เห็นด้วย
ให้มีการเลือกตั้งเราอยากให้เลื่อนการเลือกตั้งออกไปก่อน ปฏิรูปประเทศให้เสร็จก่อน แล้วค่อยมา
เลือกตั้งกัน เราอยากเห็นการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม นี่ก็จุดยืนของเรา
ไปประท้วง กกต.แทนที่กกต.จะมีสติออกมาแถลงเดินหน้าเลือกตั้งต่อไปไม่ฟังเสียงพี่น้อง
ประชาชนมันสับสนย่ำยีบ้านเมืองเรา เราต้องเพิ่มดีกรีของการต่อสู้ขึ้น กระชั้นพื้นที่ขึ้น เราจะไปได้
ยิ่งลักษณะทุกแห่งทุกหน ใล่จนกว่าจะทนไม่ได้ลาออกไปได้ทุกวัน แล้วถ้าเลยปีใหม่ไปยังด้านอยู่อีก
ไม่ไป คราวนี้ ปฏิวัติประชาชน เลยไม่ยอมแล้ว ยึดอำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทยคืนมา จัดการ

กันเอง เป็นไรเป็นกัน เพราะว่าไม่มีวิธีละมุนละม่อมแล้ว และเราประกาศให้โลกรู้ เราทำตามมาตรา 3 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปก็จะยกระดับขึ้น หลังปีใหม่ รุกฆาตพี่น้องข้าราชการทั้งหลายทำใจไว้ถ้าอยากจะทำร่วมกับเราก็มารอท่านตัดสินใจไม่ได้ก็ต้องพึ่งสันติชนตัวเอง เป็นไรเป็นกันรู้กันต้นปีนี้แหละ ขอนัดหมายให้จบเดือนมกราคม ไม่ต้องรอถึงวันเลือกตั้ง เพราะรอถึง วันเลือกตั้งมันชนะแหงๆ ไม่มีคู่แข่ง คนเลวทั้งหลายตบเท้าเข้าสภา ถ้าเราไปทำช้ากว่านั้นมันก็อ้างอีก “ดิฉันมาจากการเลือกตั้ง” เสร็จมันก็ต้องจบก่อนวันที่ 2 กุมภาพันธ์ต้องจบให้ได้เดือนมกราคม มันทั้งเดือนเลย ไม่เอาแล้วอีกรุงเทพฯ ครึ่งวัน ยึดมันทั้งเดือน เอาให้มันยอมรับว่าอำนาจในการปกครองบ้านนี้เป็นของปวงชนชาวไทย...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2013)

จากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ ปฏิบัติการความหมายด้วยวาทกรรมชุดความรู้ปฏิบัติประชาชน ยึดอำนาจอธิปไตยคืนสู่ปวงชน เพื่อปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แก่กติกเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรมเพื่อจะได้ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ แสดงให้เห็นปฏิบัติการความหมายในการเข้าปะทะกับตัวมันเองของวาทกรรมชุดความรู้ประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การขยายความหมายของวาทกรรมคำว่า ประชาธิปไตย ว่า ประชาธิปไตยต้องดำเนินไปด้วยสาระที่ไม่ใช่แค่ เสรีภาพ เสมอภาค เท่าเทียม หนึ่งสิทธิ์หนึ่งเสียง แต่ต้องเที่ยงธรรมหรือบริสุทธิ์ ยุติธรรม ในกระบวนการเลือกตั้ง เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนของประชาชนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนคือ ไปสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ การเข้าปะทะ ประสาน ขยายความหมายของระบอบสังคมนิยมที่ยึดกุมความจริง ด้วยวาทกรรมปฏิบัติประชาชน ยึดอำนาจอธิปไตยคืนสู่ปวงชน ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง เบียดขับ ให้ความหมายประชาธิปไตยเคลื่อนและเลื่อนไหล ไปกับสิ่งที่มาปะทะ ขณะเดียวกันเข้าช่วงชิงความหมาย สร้างการรับรู้ เปลี่ยนความคิด สร้างความเข้าใจใหม่ เข้ายึดกุมความจริงทางการเมือง ด้วยวาทกรรมที่แฝงไว้ด้วยความรู้และอำนาจที่แพร่กระจายออกมาด้วยปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม เป็นเครื่องมือสนองการขยับขับเคลื่อน ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส.

ปฏิบัติการความหมายวาทกรรมคำว่า “ปฏิบัติประชาชน ยึดอำนาจอธิปไตยคืนสู่ปวงชน เพื่อปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 3 พุทธทำไม พุฒเพื่อนำไปสู่อะไร ปฏิบัติประชาชนที่นายสุเทพ เสนอขึ้นมาปะทะ นั้นเพื่อต้องการให้ชุดความหมายนั้น มาสร้างความรู้ความเข้าใจ และความเป็นจริงให้เกิดขึ้น ว่าเมื่อประชาชนให้อำนาจไปแล้ว ก็สามารถยึดอำนาจนั้นกลับคืนมาได้ การปฏิบัติประชาชนเป็นเรื่องปกติเพื่อยึดคืนได้ แม้รัฐบาลนั้นจะได้รับเลือกมาจาก

อำนาจอธิปไตย ซึ่งอำนาจอธิปไตยของกลุ่ม กปปส. เหนือกว่าอำนาจอธิปไตยของกลุ่มคนที่ไม่ใช่กลุ่ม กปปส.

วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ ที่ยึดกุมความจริงอยู่ ปฏิบัติการความหมายที่นายสุเทพแพร่กระจายออกไปสู่สังคม ได้ถูกพูด ถูกนำเสนอ ทั้งในมุมมอง และมุมมองประสาน

กิตติศักดิ์ ปรกติ นักวิชาการนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอว่ายังไม่เข้าใจวิธีการของนายสุเทพ แต่หากจะปฏิบัติโดยประชาชนเหมือนในต่างประเทศนายสุเทพสามารถทำได้ โดยต้องหยุดให้ได้ทุกการสั่งงานของรัฐบาลให้ได้ด้วยพลังอย่างสมัครใจของประชาชน แต่ที่น่าสนใจคือคำว่าปฏิบัติของนายสุเทพ มันไปไกลขนาดไหนและอยู่ในกรอบของรัฐธรรมนูญอยู่หรือไม่

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ นักวิชาการเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอว่า สิ่งในกลุ่ม กปปส. ทำในขั้นต้นคือการปฏิบัติเพื่อยึดอำนาจบริหารมาก่อน และตั้งชุดทำงานขึ้นมาเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศ แต่สิ่งที่สำคัญในการยึดอำนาจนอกจากประชาชนแล้ว อย่าลืมว่ากลุ่มคนสุดท้ายที่จะเปลี่ยนแปลงได้เบ็ดเสร็จเด็ดขาดคือกลุ่มคนที่ถืออาวุธ ไม่ว่าจะเป็กองทัพบก หรือ ตำรวจ ต้องเอาด้วยกับประชาชน เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมดเช่นกัน ดังนั้นต้องดำเนินการให้สามารถดึงข้าราชการเข้ามาเป็นพวกให้ได้ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีอาวุธ (ทีมข่าวการเมืองโพสต์ทูเดย์, 2556)

ธีรยุทธ บุญมี นักวิชาการสถาบันสัญญาธรรมศักดิ์เพื่อประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวให้การสนับสนุนแนวทางการปฏิบัติประชาชน เพราะเป็นพัฒนาการอีกขั้นของการตระหนักถึงสิทธิอำนาจของประชาชน แต่ขอเสนอว่าให้เวลากลุ่มคนต่างๆ ครุ่นคิด ทำความเข้าใจ กปปส. โดยกระบวนการเกิดนโยบายหรือการจัดตั้งสภาประชาชนวิวัฒน์เพื่อร่างรัฐธรรมนูญ ควรต้องเป็นการปรึกษาหารือเพื่อสร้างฉันทามติอย่างกว้างขวาง จากนั้นต้องผ่านประชามติ เปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยจริงๆ การให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตย โดยเฉพาะการยอมรับจากประมุขของประเทศ และการสนับสนุนถึงขั้นให้ข้าราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน มารายงานตัว ยังต้องอาศัยการยอมรับ ความไว้วางใจในเจตจำนงทางการเมือง อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง บุคลิกท่วงทำนองประชาธิปไตย การเคารพซึ่งกันและกัน การอดทนต่อความแตกต่าง บุคคลเข้าร่วมหรือพร้อมจะเข้าร่วมที่มีคุณวุฒิ มีความสามารถด้านต่างๆ มาประกอบ โดยรวมถึงตัวแทนรากหญ้า ผู้นำปัญญาชนการเมืองท้องถิ่นทุกระดับด้วย (ประเทศไทย, 2013)

วาทกรรม “แผนลับปูทางสู่การปฏิวัติ”

ร้อยโทหญิง สุณิสา เลิศภควัต รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ระบุว่า มีผู้หวังดีแจ้งข้อมูลให้พรรคเพื่อไทยเกี่ยวกับแผนลับ 10 ประการของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) โดยมีพรรคประชาธิปัตย์ร่วมด้วยคือ มีการจูงใจทหารให้ปฏิวัติ และบอกว่าจะไม่ถูกต่อต้านจากต่างชาติ เพราะจะมีการจัดฉากให้มวลมหาประชาชนมอบดอกไม้ให้ทหาร หมอบคู้ให้ถูกษ์ปฏิวัติ วันที่ 14 มกราคม 2014 เพราะเป็นวันโลกาวินาศ มีการวางแผนให้มือที่สามยิงกลุ่มผู้ชุมนุม มีโศกนาฏกรรมให้ผู้มาร่วม โคนล้มรัฐบาลเข้านั่งในสภาประชาชน เสนอโศกนาฏกรรมให้ทหาร เป้าหมายรัฐบาลคนกลางที่ขอเพื่อใช้อำนาจรัฐทำลายความชอบธรรมยึดข้อหาทางการเมืองให้ฝ่ายตรงข้ามพรรคประชาธิปัตย์ หากทำไม่สำเร็จรัฐบาลคนกลางจะอยู่ในอำนาจต่อไปเรื่อยๆ หากใครคิดเห็นต่างจะปิดปากทันทีและหากมีประชาชนต่อต้านจะสลายการชุมนุมโดยความรุนแรง (ไทยรัฐออนไลน์, 2014)

ปฏิบัติการความหมาย แพร่กระจายวาทกรรมคำว่า “ปฏิวัติประชาชนยึดอำนาจอภิปไตยคืนสู่ปวงชน” จากนั้นจะปฏิรูปเชิงโครงสร้างในหลายประเด็น ที่สำคัญคือแก้กฎหมายกติกาให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรมถูกปะทะ เบียดขับ สลาย แทนที่เพื่อสถาปนา การรับรู้ การเข้าใจ ความเชื่อ ปะทะกลับด้วยชุดความรู้ว่า เป็นแผนลับปูทางสู่การปฏิวัติ เพื่อให้ความรู้และอำนาจทำงานไปด้วยกัน ช่วงชิงยึดครองพื้นที่ความคิดในสังคม

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 4 ชัตดาว์นกรุงเทพฯ ขัดขวางเลือกตั้ง นปช.ล้มกลองรบ กองทัพทำรัฐประหาร

พลวัตการขยับขับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางการเมือง วันที่ 13 มกราคม 2014 นายสุเทพ พร้อมมวลชนกลุ่ม กปปส. ปฏิบัติการชัตดาว์นกรุงเทพฯ เคลื่อนขบวนดาวกระจายปิดล้อมหน่วยงานราชการหลายแห่งในเขตกรุงเทพฯ กดดันให้รักษาการณายกรัฐมนตรีลาออกเพื่อจัดตั้งสภาประชาชน ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง พร้อมเชิญชวนข้าราชการเข้าร่วมชุมนุมขับไล่รัฐบาลต่อต้านร่วมไปกับมวลชนคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

ขณะที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) คนเสื้อแดง นำโดยประธาน นปช. นางธิดา ถาวรเศรษฐ ออกแถลงการณ์ “นปช.แดงทั้งแผ่นดินต้านรัฐประหาร” พร้อมจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวในต่างจังหวัดสถานการณ์ทางการเมืองหลังชัตดาว์นกรุงเทพฯ ปิดเพื่อเปลี่ยน เริ่มทวีความรุนแรงขึ้น ทั้งการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีการใช้อาวุธสงครามกับกลุ่มผู้ชุมนุม ทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตยที่

สมบูรณ์ ขณะที่การเมืองไทยกำลังเดินทางไปสู่การเผชิญหน้ากันระหว่างการเมืองภาคประชาชน ความคิดเห็นต่าง 2 ชั่วโมงที่รัฐบาลกำหนดไว้ให้มีการเลือกตั้งทั่วไป คือ 2 กุมภาพันธ์ 2014 สถานการณ์การเมือง ยิ่งทวีความรุนแรง การรณรงค์เพื่อยับยั้ง ชัดขวางการเลือกตั้ง โดยกลุ่ม กปปส.ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ปะทะกับกลุ่มผู้ชุมนุม นปช.ที่สนับสนุนให้มีการเลือกตั้ง วันที่ 1 กุมภาพันธ์ หลวงปู่พุทธอิสระนำมวลชนกลุ่ม กปปส. เข้าปิดล้อมหน่วยเลือกตั้งภายในซอยแจ้งวัฒนะ ตั้งแต่ 31 มกราคม พ.ศ.2014 ไม่ให้มีการจัดส่งหีบบัตร บัตรเลือกตั้ง และอุปกรณ์จัดการเลือกตั้งไปยังหน่วยเลือกตั้ง เกิดการปะทะกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่จะไปเปิดสำนักงานเขตหลักสี่ให้เจ้าหน้าที่สามารถนำหีบบัตรและอุปกรณ์การเลือกตั้งออกไปได้

การเคลื่อนมวลชนออกมาของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เพื่อขัดขวางกลุ่ม กปปส. ที่มาขัดขวางการเลือกตั้ง เกิดการปะทะกันอย่างรุนแรงที่บริเวณแยกหลักสี่ ทำให้มีผู้เสียชีวิตหนึ่งราย (ศูนย์ข้อมูลมติชน, 2013, น. 509) เมื่อถึงวันเลือกตั้งทั่วไปล่วงหน้า กลุ่มมวลชนกปปส. เข้าปิดล้อมคูหาเลือกตั้ง กดดันให้ กกต.เขต ปิดคูหาเลือกตั้งไม่ให้ประชาชนที่ต้องการเลือกตั้งใช้สิทธิ์เข้าไปเลือกตั้งได้ จนหวัดปะทะกันหลายคูหา และในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2014 การเลือกตั้งทั่วไปเกิดการปะทะกัน ทำให้มีผู้เสียชีวิตซึ่งเป็นฝ่ายกลุ่ม กปปส. 1 ราย ผลการเลือกตั้งทั่วไป ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินชี้ขาดว่า ผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2014 เป็นโมฆะ ด้วยเหตุผลที่ว่ายังไม่มีการจัดการเลือกตั้งใน 28 เขตเลือกตั้ง (สุภเดช สักดิ์ดวง, 2014)

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองในคืนวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2014 ของวันเลือกตั้งทั่วไป นายสุเทพ ชื่นเวทีปราศรัย สรุปลสถานการณ์การรณรงค์ปฏิรูปประเทศไทยคัดค้านต่อต้านการเลือกตั้งว่า เหตุผลเพราะต้องการเห็นการเลือกตั้งที่ไม่ทำให้พวกทราชย์กลับเข้ามาใช้อำนาจปกครองบ้านเมืองและ โกงกินบ้านเมืองเราอีก ซึ่งการรณรงค์ได้บอกพี่น้องประชาชนกลุ่ม กปปส. ไปว่าอย่าไปขัดขวางเขา แต่ให้เฝ้าดูแลบัตรเลือกตั้งอย่างเดียว

“...แล้วก็ได้ผลมีเขตเลือกตั้ง 63 เขต จัดเลือกตั้งไม่ได้วันนี้ แน่นนอน 63 เขต ไม่มีผู้แทนราษฎรแห่งเขตนั่นๆ แม้แต่คนเดียว บางเขตที่จัดเลือกตั้งได้ก็ไปหย่อนบัตรเลือกตั้งแบบ บัญชีรายชื่อ แต่ผลการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อวันนี้ทั้งประเทศ ก็ไม่สามารถจะประกาศได้ ว่าใครบ้างที่จะได้เป็นผู้แทนระบบบัญชีรายชื่อ เพราะยังมีอีกตั้ง 63 เขตที่ไม่มีคะแนนออกมา ไม่รู้จะไปบวกอย่างไร ใครชนะใคร ใครแพ้ใคร เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งวันนี้ที่ฝ่ายยังลักษณะชินวัตร พยายามคือมันจะเลือกให้ได้ทั้งที่กกต.เขา แนะนำว่าควรเลื่อนออกไป ยิ่งลักษณะก็ไม่ยอมดึงดันจะเลือกให้ได้ แต่เลือกแล้วก็ได้ไม่ได้ผลอย่างที่ยังลักษณะต้องการ เพราะว่าเลือกตั้งเสร็จวันนี้ กกต. ไม่สามารถ

ประกาศผล ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อได้แน่นอน เพราะฉะนั้น ส.ส.บัญชีรายชื่อ 150 คน ไม่รู้เป็นใคร บอกไม่ได้ ขาดไปแน่นอน แลเม ส.ส.เขตเลือกตั้งอีก 63 เขต ก็หายไปด้วย สรุปว่า เลือกตั้งเสร็จต้องมี ส.ส. ทั้งสภา 500 คน เอาเข้าจริงวันนี้ขาดไป 213 คน ไม่มี ส.ส.แน่ๆ ประชุมสภาไม่ได้เลือกนายกใหม่ไม่ได้ วันนี้จัดไม่ได้ 63 เขตต้องไปจัดในวัน อื่นซึ่งไม่รู้เมื่อไหร่ ต้องกลายเป็นคนละวัน ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติ ธรน. ต้องมีคนไปยื่นให้การเลือกตั้งนี้โมฆะ ตั้งรัฐบาลใหม่ไม่ได้ การเลือกตั้งโมฆะ ที่นี้คดีความเก่าก็ตามทัน ถักหลับเราตอนดีสี่ห้าห้า ไหนจะทุจริตซ้ำบอกว่าขาย จีทูจี เอาเข้าจีทูจีไม่มีสัญญาต่อรัฐบาลต่อรัฐบาลมายืนยัน มีโอกาสอีก...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง ดำเนินไปในทิศทางที่ดึงเครียดหลังการเลือกตั้งทั่วไปไม่สามารถดำเนินต่อไป ภายใต้กรอบความรู้ ว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กลุ่ม นปช.นำรวมตัวแทนนำทั่วประเทศชุมนุมใหญ่ ภายใต้ชื่อ “นปช. ถิ่นคลองรบ” วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2014 ที่อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา หรือแนวทางการเคลื่อนไหวต่อสู้ โดยนายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แกนนำ นปช. ยื่นข้อเสนอให้รัฐบาลไม่ต้องลาออกทุกกรณี และขอให้รัฐบาลเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจ่ายเงินให้ชวนา ขอให้รัฐบาลไม่ต้องไปปรับทราบข้อกล่าวหากับ ป.ป.ช. ในคดีจำนำข้าว ขอให้รัฐบาลแสดงอารยะขัดขืนกับองค์กรอิสระที่ไม่เป็นธรรม ขอให้รัฐบาลอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดอาวุธปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ

1.1.10 วาทกรรม “รัฐชาติปัตย์”

วาทกรรมชุดความรู้ สื่อความจากคำปราศรัย “รัฐชาติปัตย์” ก่อรูปแพร่กระจายสู่สังคม ท่ามกลางกระบวนการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ต้องพูดขึ้นมา พูดเพื่อนำไปสู่อะไร “รัฐชาติปัตย์” ถูกลำมาพูด ถูกลำมาแสดงออกอย่างไร ปฏิบัติการของความหมายวาทกรรมคำว่า “รัฐชาติปัตย์” เข้าปะทะ เบียดขับ แพร่กระจายออกไปด้วยปฏิบัติการทางสังคม ผลิตซ้ำ ดอกย้ำ แทนที่ สลาย สถาปนา วาทกรรมที่แฝงไว้ด้วย ความรู้ และอำนาจ ส่งผลต่อการขยับขับเคลื่อนในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ภายใต้พื้นที่วาทกรรม “ประชาธิปไตย” ที่สมบูรณ์ของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

นายสุเทพสื่อความคำพูดปราศรัยว่า เมื่อคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ยึดอำนาจจลาจลไปโดยมาอยู่ในมือของประชาชนแล้ว มวลมหาประชาชนคือ รัฐชาติป๊อปปูล่า จะตั้งรัฐบาลประชาชน ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้วยมือของประชาชน ดังคำพูดปราศรัยสื่อความแพร่กระจายความว่า

“...รัฐธรรมนูญมาตรา 7 เขียนเอาไว้ว่าอำนาจจลาจลไปโดยเป็นของปวงชน คุณอ้างว่าถ้าลาออกไปแล้วไม่มีรัฐบาล และถามว่า มวลมหาประชาชนจะใช้กฎหมายข้อไหนตั้งรัฐบาลของประชาชน ผมขอบอกคุณยิ่งลักษณ์ว่า รัฐธรรมนูญมาตรา 7 เขียนเอาไว้ในกรณีไม่มีบทบัญญัติอื่นในรัฐธรรมนูญ ขนบธรรมเนียมประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย นั่นคือ องค์การที่มีอยู่จะเป็นผู้รับผิดชอบกราบบังคมทูลเสนอชื่อบุคคลที่ประชาชนไว้วางใจ มาตรา 7 ผมก็อธิบายให้ยิ่งลักษณ์ฟัง ยิ่งลักษณ์ก็อ้างอย่างเดียวว่าถ้าตัวเองลาออกก็จะทำให้ตัวเองผิดกฎหมาย เป็นการละทิ้งหน้าที่ ในรัฐธรรมนูญก็เขียนไว้ว่านายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก ดังนั้นการลาออกทำได้แน่นอน ไม่ผิดกฎหมาย พี่น้องทั้งหลายคุณยิ่งลักษณ์ อ้างอย่างเดียว ไม่มีข้อกฎหมายที่บอกว่าแกต้องลาออก ผมก็บอกคุณจะเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ได้อย่างไรในเมื่อประชาชนไม่ไว้วางใจคุณแล้ว คุณจะอยู่ได้อย่างไร ในเมื่อคนทั้งประเทศชี้หน้าว่าต้องออกไป เขาจะได้ตั้งนายกของเขา เพื่อปฏิรูปประเทศไทยเวลารบเร้ามาก ๆ คุณยิ่งลักษณ์จะพูดอย่างเดียวว่า ต้องยึดหลักกฎหมาย ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ถึงขนาดบอกแกพร้อมจะตายในสนามประชาธิปไตย อยู่เพื่อรักษาประชาธิปไตย เราเคยถามแกหลายครั้ง กาลาประชาธิปไตยนะ มันเป็นประชาธิปไตย ตรงไหน คุณเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วไม่ฟังเสียงประชาชนมันเป็นประชาธิปไตยแบบไหน เราตั้งคำถามหลายครั้งหลายหนว่าทำไม ทำการฝ่าฝืนกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทำไมถึงไม่เคารพกฎหมายรัฐธรรมนูญ รัฐบาลยึดหลักประชาธิปไตยท่องอยู่ทุกวัน ทำไมไม่เคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนมาชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธ สันติ อหิงสา ประชาชนต้องได้รับความคุ้มครองคุณยิ่งลักษณ์ไม่จัดกำลังเจ้าหน้าที่มาคุ้มครองประชาชน ในทางตรงกันข้าม ให้สมุนบริวาร ออกมาก่อเหตุร้าย ทำร้ายเงินฆ่าประชาชนครั้งแล้วครั้งเล่า อย่างนี้มันประชาธิปไตยประเทศไทยไหนกัน ทุกคนต้องเคารพกฎหมาย ทุกอย่างต้องเป็นไปตามกฎหมาย แล้วไงครับ พอศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติกู้เงิน 2 ล้านๆ ผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทั้งเนื้อหาและวิธีการทางกฎหมาย ยิ่งลักษณ์บอกว่าอย่ารีบไม่ได้ เพราะเอากฎหมายมาห้าห้ากัน สมุนบริวารออกมาพูดเป็นเสียงเดียวกันหมดศาลไม่ยุติธรรม ศาลรังแกเขา เท่านั้นยังไม่พอ คณะกรรมการปปช. แจ้งข้อกล่าวหา ยิ่งลักษณ์ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ระงับยับยั้งความเสียหายของประเทศชาติ ดันทุรังทำโครงการรับจำนำข้าวต่างๆ ที่ปรากฏชัดแล้วว่ามีกรคิด โกงกินกันทุกชั้นตอนทำให้ประเทศเสียหาย ก็แสดงอาการ

กระพืดกระพืด ว่า ปปช.ลำเอียง ไม่ยุติธรรม ตัดสินเร็วเกินไป ถ้ายึดอำนาจอธิปไตยมาเป็นของประชาชนจากนางคอกไม้แล้ว เราจะประกาศความเป็นรัฐอธิปไตยของเรา จัดตั้งรัฐบาลของประชาชน จะให้มีสถานิติบัญญัติของประชาชนแล้วลงมือปฏิรูปประเทศ เราจะยึดอำนาจอธิปไตยของของเรากลับมาเป็นของปวงชนชาวไทยให้สำเร็จ วันที่เราชนะได้เป็นรัฐอธิปไตยคำสั่งของเรา คือ ยึดทรัพย์ตระกูลชินวัตรไปใช้หนี้ให้ชาวนา จัดตั้งรัฐบาลของประชาชน จัดตั้ง สถานิติบัญญัติของประชาชน...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

นายสุเทพ สื่อความแพร่กระจายส่งผ่านปฏิบัติการความหมาย เพื่อสร้างปฏิบัติการทางวาทกรรม ด้วยการผลิตซ้ำ ตอกย้ำ เพื่อให้วาทกรรมนั้นมีอำนาจ ในการขับเคลื่อน เปลี่ยนความคิด ความเชื่อ สู่ความรู้ ความเข้าใจใหม่ ระดมมวลชนให้ยินยอมพร้อมใจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวขับเคลื่อนทางการเมืองไปกับคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ดังความในคำปราศรัย

“...คณะนางคอกไม้ ในขณะบริหารประเทศได้กระทำการเป็นความผิดใหญ่โตคือไม่เคารพกฎหมายรัฐธรรมนูญ ไม่เคารพทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเรื่องศาลและองค์กรอิสระที่รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติให้ทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาล นางคอกไม้ทำตัวอยู่เหนือกฎหมาย เมื่อรวมกับเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ประชาชนชาวไทยก็สมควรขับไล่รัฐบาลทรราชย์นี้ได้แล้ว ไล่จนยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นผลให้สมาชิกทั้งหลายต้องพินสภาพไปหมดทุกคน เหลือแต่นางคอกไม้และสมุนบริวารไม่ยอมไป อ้างกฎหมายลูกเดียว ว่าต้องอยู่รักษาการณ์จนกว่าจะมีรัฐบาลใหม่ แก้อ้างกฎหมายก็เพราะแก่ได้ประโยชน์ ส่วนที่เสียประโยชน์แก่ไม่ยอมรับ และบอกจะตายคาสนามประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นการที่มวลมหาประชาชนออกมาเคลื่อนไหวจึงมีความชอบธรรมเพราะมีเหตุผลที่ชัดเจน แต่เราต้องรอให้ปปช.ชี้มูล ความผิด รอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย พฤติกรรมการกระทำที่ขัดกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีหลักฐานชัดเจนขึ้น ถ้าปปช.ชี้ว่านางคอกไม้ทำผิดจริง เรื่องที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ กรณีทุจริตคอร์รัปชัน โครงการจำนำข้าว ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ กรณีข่มขู่แก๊งข้าราชการเพื่อประโยชน์ของญาติตัวเอง กรณีย้ายคุณถวิล เปลี่ยนศรี ได้ถามความเห็นกระทรวงยุติธรรมว่าเห็นอย่างไรต่อรัฐบาล พี่น้องข้าราชการกระทรวงยุติธรรมเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าต้องปฏิรูปประเทศจากกรณีที่เกิดขึ้นนี้ เมื่อเราเอานางคอกไม้ออกจากอำนาจการเมืองในประเทศไทย เราจะจัดตั้งรัฐบาลของประชาชนขึ้น ดำเนินการให้มีสถานิติบัญญัติของประชาชนขึ้น มวลมหาประชาชนไม่ได้ต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจมาเป็นของเรา และผมจะไม่เป็นนักการเมืองอีกแล้ว ผมได้เรียนปลัดกระทรวงยุติธรรมและผู้บริหารกระทรวงยุติธรรมว่า สิ่งที่มวลมหาประชาชนได้

ต่อสู้อย่างกล้าหาญภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ไม่คิดฝ่าฝืนกฎหมาย นางสาวยิ่งลักษณ์ ได้ออกมาแสดงท่าทีว่าจะไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อเขาบุสกาเขาพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปแล้ว ขณะนี้อยู่แค่รักษาการ จะมาปลดเขาอีกไม่ได้ ถ้าศาลรัฐธรรมนูญ ตัดสินว่าเอ็ง หมคอำนาจหน้าที่แล้ว เอ็ง ไม่มีสิทธิ์ใช้อำนาจนั้นแล้ว ข้าต่างหากคือปวงประชาชนทั้งหลายนี้แหละคือ เจ้าของอำนาจ คือเจ้าของรัฐชาติปิตัย ส่วนผมเนี่ยเป็นกำนันแก่ๆ เป็นร่างทรงของประชาชน จะให้ประชาชนมายื่นพร้อมกันเพื่อเรียกร้องได้อย่างไร การที่เราประกาศรัฐชาติปิตัยนั้น เราจะทำทันที ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย นางคองจิวหมคอำนาจ ไม่สามารถเป็นนายกได้ ผมจะกราบเรียนกับศาลที่เคารพว่า ถ้าท่านวินิจฉัยอย่างนั้นแล้ว ถ้าพวกมวลมหาประชาชนไม่ลุกขึ้น ไอ้พวก นปช.มันก็ลุกขึ้นชัคครับ กราบขอความกรุณาอย่าได้มาตั้งแง่กฎหมาย ติความ “รัฐชาติปิตัย” ว่ายังงั้น ผมจะเป็นจอมเผด็จการคนใหม่หรืออย่างไร มวลมหาประชาชน ได้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระแก้วมรกตต่อพระบรมมหาราชวังแล้วว่า เราจะลุกขึ้นสู้เพื่อชาติเพื่อแผ่นดิน อยากได้คนดี ที่ทำเพื่อชาติเพื่อแผ่นดินมาเป็นนายก มาเป็นรัฐบาล ช่วยปฏิรูปประเทศนี้แทนเราที่ ไม่ต้องการอำนาจอะไรเลยขอให้ประเทศนี้อยู่รอดปลอดภัย เราก็กลับไปนอนบ้านในฐานะประชาชนธรรมดาคนหนึ่ง...”

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

จากคำปราศรัยปฏิบัติการความหมายวาทกรรมคำว่า “รัฐชาติปิตัย” ที่ก่อตัวขึ้น จากคำพูดของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ มีนัยทางการเมือง เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐบาลที่มาจากเสียงข้างมากของประชาชน โดยคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ปะทะ เบียดขับว่ารัฐบาล ขาดความชอบธรรม การออกมาเคลื่อนไหว ถูกต้อง ชอบธรรมมากกว่า มีเหตุผลที่ดีมากกว่า แม้รัฐบาลนั้นจะให้เหตุผลว่ารัฐบาลปฏิบัติตามกฎหมาย และรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง แต่รัฐบาลได้กระทำความผิดในประเด็นที่ผิดไปจากรัฐธรรมนูญ เหตุผลว่าต้องทำตามกฎหมาย มาจากการเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของประชาชน จึงไม่ชอบธรรมที่รัฐบาลจะกล่าวอ้าง เพราะรัฐบาลไม่เคารพคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ ที่จัดตั้งขึ้นมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญ การรังแกโยกย้ายข้าราชการไม่เป็นธรรม คดีรับจำนำข้าว พระราชบัญญัติกู้เงิน 2 ล้านๆ และอีกหลายความผิด นายสุเทพ และคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้ตั้งชื่อฉายา เบียดขับ ว่ารัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็น “รัฐบาลทรราชย์” กดทับ เพื่อเข้าแทนที่ สลายเหตุผลตามหลักกฎหมายว่า รัฐบาลต้องอยู่รักษาการตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ รัฐบาลมาจากการเลือกตั้งเสียงข้างมากของประชาชน สร้างความรู้ ความเข้าใจใหม่ว่าเป็นรัฐบาลทรราชย์ อีกทั้งนายสุเทพ และมวลมหาประชาชนของ

คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) นำเสนออ้างอิงสถาบันกระทรวงยุติธรรมให้เหตุผลมีน้ำหนักว่า เห็นด้วยกับมวลมหาประชาชนที่เสนอให้ มีการปฏิรูปประเทศ การยกสถาบัน การให้เหตุผลโดยนำสถาบันกระทรวงยุติธรรม ที่ดูแลในเรื่องกฎหมาย เรื่องความยุติธรรมในสังคม มารองรับว่าเห็นด้วยว่า ต้องมีการปฏิรูปยิ่งให้อำนาจกับคำพูดปราศรัยว่าต้อง “ปฏิรูป” ที่พูดโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณเพราะ คำว่า กระทรวงยุติธรรม คำนี้ได้ยึดกุมความจริง ความคิด ความเชื่อ ด้วยระบอบสังคมนิยมที่รองรับจากคนในสังคม ว่ามีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องกฎหมายเรื่องความยุติธรรม การอ้างถึงกระทรวงยุติธรรม เห็นด้วย จึงสร้างอำนาจให้กับคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ ว่าการเมืองไทยในสภาวะการณ์ขณะนั้นทำอย่างอื่นไม่ได้แล้ว หหมดทางไปแล้ว ต้องปฏิรูปแล้ว

การแพร่กระจายชุดความคิดนี้ เพื่อเปลี่ยนความคิด สร้างความเชื่อใหม่ว่าเป็นพระราชย์ เพื่อให้ชุดความคิดนี้กลายเป็นอำนาจ ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ด้วยปฏิบัติการทางสังคม แพร่กระจายให้วาทกรรมนี้ถูกพูด ถูกนำเสนอ ถูกแสดงออก เปลี่ยนความคิดด้วยชุดความรู้ที่ไปกับวาทกรรมที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ และคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) แพร่กระจายออกไป กลายเป็นความรู้และอำนาจ เป็นพลังในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ให้ไปสู่เป้าหมายคือ โคนระบอบทักษิณ และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารประเทศ และอำนาจรัฐ ด้วยการปฏิรูปประเทศด้วยมือของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

วาทกรรมเมื่อแพร่กระจายไปสู่สังคม มิได้ถูกยอมรับทั้งหมด ขณะเดียวกันก็ถูกปะทะ เบียดขับ ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ แทนที่ สลาย สถาปนาเพื่อช่วงชิง ยึดครองพื้นที่ทางความคิด สร้างความจริง และยึดกุมความจริงให้ได้ในสังคมภายในช่วงเวลาหนึ่งของประวัติศาสตร์การเมือง

วาทกรรมคำว่า “รัฐชาติปิตัย” แพร่กระจายสู่สังคม ก็ถูกปะทะกลับด้วยวาทกรรม ชุดความรู้ที่แฝงไว้ด้วยอำนาจ ไม่มีความรู้ใดที่ปราศจากการรองรับด้วยอำนาจ และไม่มีอำนาจใดที่ปราศจากความรู้อำนาจ ความรู้และอำนาจเป็นองค์เอกภาพของสิ่งเดียวกัน นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ปะทะ เบียดขับ แทนที่ สลาย สถาปนา ด้วยการอ้างกรอบความรู้ สาขาวิชาทางนิติศาสตร์ กฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายหลักสูงสุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยขึ้นมาปะทะ จะเห็นได้จากประโยคคำปราศรัยที่นายสุเทพ กล่าวไว้ว่า “นางดอกไม้เถียง คิฉันมาจากการเลือกตั้ง คิฉันยังมีความชอบธรรม ที่จะป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป ไม่มีกฎหมายไหนที่บอกว่าคิฉันจะต้องคืนอำนาจให้” แสดงให้เห็นถึงกฎ ระบอบสังคมนิยมของวาทกรรม “ประชาธิปไตย” ที่กำกับ บงการ การเมืองไทยให้ต้องเป็นไปตามวิธีทางกระบวนการประชาธิปไตย

อนุญาตเท่านั้น กฎ และระบอบสัจจะซึ่งนายสุเทพ และคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ยกขึ้นมาปะทะ ในทางตรงข้ามอดีตนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรก็ปะทะกลับด้วยกฎระบอบสัจจะ ของวาทกรรม “ประชาธิปไตย” เช่นกัน

ปฏิบัติการความหมายของ วาทกรรม ชุดความรู้หนึ่งๆ เมื่อแพร่กระจายออกไป ก็ปะทะ ประสานกับวาทกรรมหนึ่งๆ ที่ดำรงอยู่อย่างหลากหลายในสังคม “รัฐชาติปิตัย” แพร่กระจายไปยังปฏิบัติการทางสังคม สิ่งนี้ถูกพูด ถูกนำเสนอ ถูกแสดงออก

นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ (2014) โฆษก กปปส. อธิบายว่า “รัฐชาติปิตัย” หมายถึง เป็นกระบวนการที่ยังอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ เนื่องจากเมื่อรัฐมนตรีพ้นสภาพ อำนาจจะตกเป็นของประชาชนตามรัฐธรรมนูญมาตรา 3 ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติ คือวุฒิสภาจะเสนอทูลเกล้าฯ และสนองพระบรมราชโองการตามมาตรา 7 อย่างไม่ก็ตาม หากวุฒิสภาไม่รับ ก็จะต้องเป็นอำนาจของประชาชนมาตรา 3 ที่จะใช้ประชาธิปไตยทางตรงทูลเกล้าฯ และสนองพระบรมราชโองการ ทั้งนี้วิธีการที่ราบรื่นที่สุด ก็เป็นกระบวนการของวุฒิสภาเท่านั้น

วาทกรรม “ปล้นอำนาจจากประชาชนเป็นกบฏ”

วาทกรรม ชุดความรู้ “รัฐชาติปิตัย” เมื่อแพร่กระจาย ถูกปะทะกลับ ด้วยกรอบความรู้หรือกระบวนทัศน์ในแนวรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ว่าด้วย หลักการเสรีประชาธิปไตยหรือประชาธิปไตยตะวันตกที่วางหลักการไว้ว่า ประชาธิปไตย ประกอบด้วย การปกครองตามหลักนิติธรรม (Rule of Law) ที่ต้องอาศัยกฎหมายเพื่อสร้าง และธำรงรักษาเงื่อนไขนี้

การเสนอรัฐชาติปิตัยถูกปะทะ โดยกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) (2014) ตั้งโต๊ะแถลงข่าวประกาศไม่เอานายกคนกลาง และโจมตีการขัดขวางการเลือกตั้งของกลุ่ม กปปส. วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2014 โดยนางธิดา ถาวรเศรษฐ กล่าว ว่า กลุ่มนายสุเทพ เป็นกลุ่มคนที่แพ้การเลือกตั้ง ได้มีอำนาจเพราะด้วยการทำรัฐประหาร คนกลุ่มนี้ต้องการปิดประเทศ ต้องการเปลี่ยนกฎ กติกาของประเทศนี้ เพื่อให้ฝั่งอนุรักษ์นิยมสุดโต่ง ที่พ่ายแพ้การเลือกตั้งสามารถกุมอำนาจรัฐได้ ดังนั้นฝ่ายรักประชาธิปไตยต้องเข้มแข็ง ประเทศอื่นใช้เวลาเป็นร้อยปีเพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ตอนนี้เห็นถึงยุทธวิธีของฝั่งอำนาจ คือ 1. การทำรัฐประหารด้วยกองทัพ 2. การระดมมวลชน 3. ใช้องค์กรทางกฎหมายกำจัดรัฐบาลและล้มการเลือกตั้ง ทำให้ไม่สามารถเปิดสภา และมีนายกรัฐมนตรีได้ เขาต้องการให้เกิดสภาประชาชนซึ่งจริงๆ แล้วคือสภาเผด็จการ ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง จึงขอเตือนฝั่งอนุรักษ์นิยมที่พยายามโฆษณาขายคนดี และประณามอดีตนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรว่า เป็นคนโกง ย้ำว่านายกรัฐมนตรีในประเทศไทยต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น มาจากคนนอกไม่ได้

เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดเจน ดังนั้นให้หยุดพูดนายกฯ เทวดาได้แล้ว นายกฯที่เหมาะสมที่สุดคือ ต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ธนศ อารณสุวรรณ,(2013, น. 23) เสนอว่า หลักการประชาธิปไตยเชื่อว่าการใช้กำลังบังคับ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองเป็นความชั่วร้าย เชื่อว่าถ้าหากปราศจากการใช้กำลังบังคับ และดำเนินการทางการเมืองแบบลองผิดลองถูก วันหนึ่งข้างหน้امنุษย์จะบรรลุถึงความเจริญรุ่งเรืองอันเป็นเป้าหมายในชีวิตได้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง หลักสิทธิเสรีภาพ ที่เป็นไปตามหลักกฎหมาย ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบผู้มีอำนาจในการปกครองและกระบวนการปกครองคือมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามหลักเกณฑ์ของการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย ถ้าหากผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกมาไม่ปฏิบัติตามความต้องการของประชาชน มีสิทธิวิพากษ์วิจารณ์ และชี้ให้เห็นถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายนั้น ซึ่งเป็นการใช้อิทธิพลทางการเมือง ถ้าผู้แทนราษฎรไม่ฟังเสียงประชาชน ประชาชนสามารถตรวจสอบผู้แทนราษฎรได้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป เพราะผู้แทนราษฎรนั้นอยู่ในตำแหน่งเป็นระยะเวลาตามหลักการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย การตรวจสอบที่ยิ่งใหญ่คือ ไม่เลือกผู้แทนราษฎรผู้ที่ปฏิเสธความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่หรือทั้งหมดอีก แต่เลือกผู้สมัครที่พร้อมจะรับผิชอบและสนองความต้องการของประชาชนเข้ามาในสภา เมื่อได้ผู้แทนราษฎรชุดใหม่ ประชาชนก็สามารถบอกให้ผู้แทนแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกกฎหมายเช่นนั้นได้

หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญอันหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยคือ การยอมรับฝ่ายตรงข้ามหรือยอมรับฝ่ายค้าน ผู้ซึ่งไม่เห็นด้วยกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งเสียงข้างมากนั้นเป็นเสียงข้างมากชั่วคราว เท่าที่คนส่วนใหญ่ยังสนับสนุนอยู่ แต่ถ้าภาวการณ์เปลี่ยนแปลงไปเสียงข้างมากที่เคยสนับสนุนอาจหยุดการสนับสนุนและคัดค้านว่าไม่มีความจำเป็นที่จะกระทำอย่างอง่างที่เคยตัดสินใจไปแล้ว ด้วยการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ (วิสุทธิ โปธิแทน, 2524, 14-81)

สติธร ธนานิธิโชติ (2014) นักวิชาการสถาบันพระปกเกล้า เสนอความคิดว่า สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญ มาตรา 3 บัญญัติเอาไว้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย คำว่า “ปวงชนชาวไทย” เป็นพหูพจน์ คือ ไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นของคนไทยทั้งหมด ประชาชนที่อยู่ในรัฐนี้ ฉะนั้นความเป็นเจ้าของจึงไม่สามารถแยกได้ว่าของใคร แต่เป็นเจ้าของร่วมกัน เมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของทุกคน ฉะนั้นประชาชนชาวไทยก็คือ “รัฐชาติปัตย์” คำว่า รัฐชาติปัตย์ ที่คุณสุเทพ เทือกสุบรรณพูด ไม่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญมาตรา 3 เพียงแต่เป็นการเลือกใช้คำ เน้นให้หนักแน่นมากขึ้น อำนาจอธิปไตยมีเจ้าของอยู่แล้ว คือปวงชนชาวไทย

ใครจะเป็นรัฐาธิปัตย์เพื่อใช้อำนาจแทนปวงชน ต้องได้รับความยินยอม เพราะลักษณะที่สำคัญของอำนาจอธิปไตย คือต้องเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ใครจะมาได้แย้งไม่ได้ ทุกคนต้องยอมรับ ถ้าเผื่อมีคนจำนวนมหาศาลออกมาต่อต้าน ความชอบธรรมที่จะบอกว่าตัวเองเป็นรัฐาธิปัตย์ก็คงไม่มี

ผู้จัดการออนไลน์ (2014) นำเสนอความคิดเห็นไว้ในคอลัมภ์การเมืองว่า คำๆ นี้จะกลายเป็นหมัดที่ย้อนกลับมาที่มั่งคั่งนายสุเทพเพราะมีเสียงแสดงความไม่เห็นด้วยจำนวนมาก ไม่ใช่เฉพาะแค่ “คนเสื้อแดง” ที่เสียหายเพราะการประกาศแบ่งแยกประเทศจัดตั้ง “สปป.ล้านนา” หากแต่รวมถึงคนกันเองใน กปปส.ที่ อาทิ ดร.สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ อธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) ที่ถือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการคนสำคัญ รวมถึงพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา น่าจะเห็นว่ารัฐาธิปัตย์ของนายสุเทพ เป็นเรื่องอันตรายหมิ่นเหม่ต่อการทำผิดกฎหมาย

นายปลอดประสพ สุรัสวดี (2014) รองนายกรัฐมนตรีรักษาการณ เห็นว่า “รัฐาธิปัตย์” หมายถึง การบังคับบัญชาการปกครองประเทศไทยที่มีคนไทย 65 ล้านคนเป็นเจ้าของ และเมื่อคุณสุเทพ พูดคำว่า “ผม” จึงเกิด “องค์กรรัฐาธิปัตย์” ขึ้นมาเป็นการระบุตัวตนว่า คุณสุเทพ จะเป็นผู้ปกครองประเทศไทย ซึ่งแน่นอนไม่มีใครยอมรับ เพราะเป็นการยึดอำนาจอธิปไตยจากปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 3 คุณสุเทพพูดในฐานะองค์กรรัฐาธิปัตย์ว่าจะกระทำ 3 เรื่องซึ่งเรื่อง ผิดอย่างฉกรรจ์ร้ายแรง เรื่องที่ 1 ประกาศว่าจะตั้งสภาประชาชน ซึ่งขัดกับรัฐธรรมนูญมาตรา 88 ซึ่งกำหนดไว้ว่า รัฐสภาประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ไม่มีสภาประชาชน ดังนั้นจึงผิดรัฐธรรมนูญ มาตราที่ 93 และมาตรา 111 บอกว่า ทั้งสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ต้องมาจากการเลือกตั้ง แต่คุณสุเทพใช้ความเป็นองค์กรรัฐาธิปัตย์ จะตั้งเสียเอง นี่เป็นการขัดรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง การเปิดสมัยประชุม ตามกฎหมายต้องเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งพระมหากษัตริย์จะทรงลงพระปรมาภิไธย คุณสุเทพ จะเลือกสมาชิกสภาเอง โดยไม่ต้องมีพระราชกฤษฎีกา ปัญหามันอยู่ที่เมื่อมันผิดรัฐธรรมนูญแล้ว คุณสุเทพจะไปบังคับพระมหากษัตริย์อย่างนั้นหรือ คงไม่มีใครยอมแน่นอน ในเมื่อมันผิดกฎหมาย ที่แน่นอนคือเป็นกบฏ ประการที่ 2 ประกาศจะถวายชื่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการเอง เพราะเป็นองค์กรรัฐาธิปัตย์ ตามรัฐธรรมนูญ 173 กำหนดให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎร นำชื่อบุคคลที่สภาผู้แทนราษฎรเลือกแล้ว กราบบังคมทูลเพื่อพิจารณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เป็นนายกรัฐมนตรี (มาตรา 171) คุณสุเทพพูดว่าจะเป็นผู้ทูลเกล้าเอง จึงเท่ากับประกาศแต่งตั้งตนเองเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร ทีนี้เมื่อทุกอย่างไม่มีกฎหมายรองรับอะไรที่คิดอยู่ทุกอย่างเป็นกบฏทั้งสิ้นเป็นการล่วงละเมิดอำนาจหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ประการที่ 3 ประกาศว่าจะเสนอชื่อคณะรัฐมนตรี เท่ากับจะเป็นนายกรัฐมนตรีอีก ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 183 นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ถวายรายชื่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย มาตรา 175 คณะรัฐมนตรีจะ

เริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ ต้องเข้าถวายสัตย์ปฏิญาณต่อหน้าพระพักตร์ ในเมื่อผิดกฎหมาย องค์กรรัฐวิบัติย์ เป็นกบฏไปแล้ว จะเอาตำแหน่งอะไรไปเข้าเฝ้า และถวายสัตย์ปฏิญาณแบบไหน เพราะในคำปฏิญาณตนของคณะรัฐมนตรี ได้พูดถึงการพิทักษ์รักษา ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งล้วนตรงข้ามกับการปฏิบัติขององค์กรรัฐวิบัติย์สุเทพ เทือกสุบรรณ

อดีตนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรได้ประกาศยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งการยุบสภานั้นถือเป็นการคืนอำนาจให้กับปวงชนชาวไทย ไม่ได้คืนอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินให้กับคุณสุเทพ กปปส. และ คปท. หรือผู้ใด รัฐวิบัติย์ของกปปส. คือการปล้นอำนาจของประชาชนโดยแท้

วาทกรรมคำว่า “รัฐวิบัติย์” แพร่กระจายไปสู่สังคม ถูกปะทะ ประสาน เบียดขับ และให้ความหมาย ถูกนำไปพูดถึง ด้วยฐานความจริงที่เกิดจากปฏิบัติการความหมายที่ต่างกัน ในนัยยะสำคัญ ต่างฝ่ายต่างช่วงชิงให้ความหมายแก่ วาทกรรมคำว่า “รัฐวิบัติย์” ปฏิบัติการความหมายของชุดวาทกรรมคำว่า “รัฐวิบัติย์” ถูกปะทะ สลาย แทนที่ ช่วงชิงความหมาย ด้วยความรู้และอำนาจ ที่ยึดกุมความจริง ซึ่งฝ่ายรัฐบาลปะทะกลับ ด้วยกรอบความรู้ วาทกรรม ชุดความรู้ในแนวรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ เช่นกัน เพื่อให้ ความรู้และอำนาจ ที่แฝงไว้ในวาทกรรมแพร่กระจายสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ช่วงชิงความหมาย ยึดครองพื้นที่ทางความคิดที่ต่างฝ่ายต่างพยายามให้ความหมาย จะเห็นได้ว่า ปฏิบัติการของความหมายในพื้นที่วาทกรรมชุดวาทกรรมเดียว แต่ความหมายไม่เหมือนกัน ซึ่งความจริงในเรื่องนั้นเป็นหนึ่งเดียว ต่อเมื่อชุดความรู้ไหนกุมความจริงในการรับรู้ของคน อย่างไรก็ตามความหลายหลายในนิยามความหมาย ได้ส่งผลอย่างมีนัยยะสำคัญต่อการขับเคลื่อนการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. จะเห็นได้ว่า การพูดถึง “รัฐวิบัติย์” ของกลุ่ม กปปส. เป้าหมายเพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐอันเป็นเป้าหมายทางการเมือง ด้วยการสร้างวาทกรรมออกมาอย่างต่อเนื่อง และพยายามทำให้ความหมายนั้นมีพลังอำนาจ จากความรู้ที่อยู่ในวาทกรรมชุดนั้น ขณะเดียวกันก็ถูก ปะทะ ประสาน ด้วยความแตกต่างหลากหลายของวาทกรรมที่ยึดกุมความจริงที่ดำรงอยู่อันแฝงไว้ด้วยความรู้และอำนาจ

1.1.11 วาทกรรม “วาทกรรมคำว่า “คนดี ปกครองโดยธรรม”

ปฏิบัติการความหมายภายใต้วาทกรรม “ประชาธิปไตย” ถูกพูด ถูกเสนอ แสดงออก สื่อความแพร่กระจาย จากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ “คนดีปกครองโดยธรรม” สื่อความ แพร่กระจาย จากคำพูดปราศรัย วันที่ 5 และ 9 พฤษภาคม 2014 ต้องเรียกคืนอำนาจอธิปไตยมาเป็นของปวงชน อยากได้คนดี ผู้บริหารที่มีธรรม ผลิตซ้ำตอกย้ำ เพื่อให้เกิดปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม

“...ปวงข้าพระพุทธเจ้าขอถวายสัตย์ปฏิญาณเนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลว่าข้าพระพุทธเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน จะร่วมมือสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงและพัฒนาประเทศชาติให้ยั่งยืน โดยการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ส่งเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารจัดการบ้านเมือง และจะปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงยั่งยืนตลอดไป สืบด้วยปัจจุบันบ้านเมืองกำลังมีภัยอันเกิดจากกลุ่มคณะบุคคล คือระบอบทักษิณมันเกิดจิตคิดชั่วร้ายมิได้ดำรงตนเป็นประชาชนที่รักชาติบ้านเมือง แต่กลับแสวงช่องทางกุมอำนาจการเมืองการปกครองทรยศต่อคนไทยทั้งแผ่นดินด้วยการ โกงกินทุจริตคอร์รัปชัน ทำลายหลักคุณธรรมในระบอบราชการ ไม่ใส่ใจทุกข์ยากของประชาชน แต่กลับใช้นโยบายหลอกลวงให้หลงเชื่อและใช้โอกาสนี้ทำการทุจริตคั่งทึบทุกข์ที่เกิดขึ้นของชวานาทั้งแผ่นดิน คุกคามข่มขู่องค์กรอิสระ และกระบวนการยุติธรรม ทำลายหลักนิติรัฐนิติธรรมของบ้านเมือง ร้ายแรงถึงขั้นกบฏต่อรัฐธรรมนูญ ยามมวลมหาประชาชนผู้รักชาติรักแผ่นดินลุกขึ้นต่อสู้ระบอบทักษิณกับใช้อันธพาลคุกคาม จนบาดเจ็บล้มตายเด็กผู้บริสุทธิ์ก็ถูกเข่นฆ่าอย่างโหดเหี้ยม ความชั่วร้ายนี้หากปล่อยไปบ้านเมืองจะถึงขั้นวิบัติล่มจม ข้าพเจ้าทั้งหลายขอตั้งสัตยาธิษฐาน มวลมหาประชาชนจะใช้ความดี ใช้ธรรมะ ใช้ความสงบสันติคือหิงสาเอาชนะความชั่วตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองแผ่นดินโดยธรรม ทรงตั้งอยู่ในธรรม ทรงเคารพธรรม ทรงประกาศธรรม และทรงประพฤติธรรม ข้าพเจ้าจึงขอตั้งจิตอธิษฐานว่าพวกข้าพเจ้ามวลมหาประชาชนจะร่วมกันขจัดระบอบทักษิณและเหล่าทรราชย์ เพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ภารกิจของมวลมหาประชาชนที่จะให้ได้มาซึ่งรัฐบาลที่มีธรรม รัฐบาลของประชาชนที่จะมาทำหน้าที่ปฏิรูปประเทศ แผ่นดินนี้ต้องมีผู้บริหารแผ่นดินที่มีธรรม และบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประโยชน์ของประเทศชาติ เราจะเอาอำนาจอธิปไตยกลับคืนมาและจัดให้มีสถานิติบัญญัติของประชาชนและปฏิรูปประเทศตามเจตนารมณ์ของประชาชนคนไทยทั้งหลายจะลุกขึ้นประกาศความเป็นเสรีชน ความเป็นเจ้าของประเทศ โดยเท่าเทียมกันและเป็น โอกาสเดียวที่เราจะเอาธรรมกลับมาปกครองประเทศ ระบอบทักษิณเป็นระบอบการปกครองอธรรมไม่มีธรรมะ ไม่เคารพประชาชน รัฐบาลไม่ใช่ของประชาชนอีกต่อไปไม่มีความชอบธรรมใดๆเหลืออยู่ที่จะมาอ้างว่าเป็นรัฐบาลรักษาการ ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ไม่มีคุณสมบัติที่จะทำหน้าที่ แกรมเป็นคนที่ประพฤติชั่วพัวพันกับโครงการรับจำนำข้าวด้วย เราจะเอารัฐบาลที่มีธรรมมาบริหารประเทศ เพื่อเจริญตามรอยพระยุคลบาทที่ทรงรับสั่งว่าพระองค์ท่านจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม

(สุเทพ เทือกสุบรรณ, 2014)

ปฏิบัติการของความหมายภายใต้พื้นที่วาทกรรม “ประชาธิปไตย” เป้าหมายการต่อสู้ของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ผ่านนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ถูกพูด ถูกนำเสนอ ถูกแสดงออก ด้วยปฏิบัติการของความหมาย ก่อรูป ปะทะ แพร่กระจายออกไป จากคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ด้วยวาทกรรมคำว่า “คนดีปกครองโดยธรรม” จากพื้นผิวของตัวบทจัดหมวดหมู่ แบ่งแยก ให้ชื่อแสดงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่ดีกว่าด้วยคำว่า “คนดี” เบียดขับ กดทับ สลาย ให้อีกฝ่ายเป็น “คนไม่ดี” ทำให้ต้องพูด พูดเพื่อนำไปสู่อะไร

วาทกรรมคนดีปกครองโดยธรรม แพร่กระจาย ด้วยปฏิบัติการของความหมายสู่ปฏิบัติการทางสังคม สร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจใหม่ สร้างความรู้ ปะทะ ประสานเข้ากับ ความหมาย ระบอบสัจจะของความรู้ประชาธิปไตยตามหลักสากล สถาปนาให้เหตุผลหรือความรู้ใหม่ว่า ระบอบการปกครองประชาธิปไตยผู้บริหารต้องเป็นคนดี ปกครองโดยธรรม

คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เสนอคุณค่าตัวผู้นำหรือผู้บริหาร ขยาย ปะทะ กับระบอบสัจจะสันคลอน ความคิด ความเชื่อ ในระบอบของประชาธิปไตย ตามหลักการสากลที่ประชาธิปไตยวางหลักยึดถือความเท่าเทียม สิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วม เสี่ยงข้างมากเคารพเสียงข้างน้อย แต่ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ปะทะความหมายในเนื้อหาในคุณค่าประชาธิปไตย ในแบบคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) โดยเน้นที่คุณสมบัติของผู้นำหรือผู้บริหารว่าต้องบริหารประเทศด้วยธรรม เพื่อนำการเมืองไทยไปสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ปฏิบัติการของวาทกรรมคำว่า “คนดี ปกครองโดยธรรม” นำไปสู่การขยายความเข้าใจต่อวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ส่งต่อการขยับขับเคลื่อน ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และมีนัยสำคัญต่อตัววาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ภายใต้วาทกรรมความรู้และอำนาจ

แต่วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ถูกปะทะกลับจากวาทกรรมหนึ่งๆ ที่ดำรงอยู่อย่างแตกต่างหลากหลายในสังคม “ประชาธิปไตย” ต้องคนดีปกครองโดยธรรม ก็ถูกปะทะกลับ

เกษียร เตชะพีระ (2013) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ เสนอว่า การเมืองแบบศิลปกรรมนั้น ทั้งสองสิ่งไปด้วยกันได้ ในเงื่อนไขของสังคมเปิด และการยอมรับความหลากหลายของแนวคิดทางศิลปกรรม เพื่อสร้างสังคมการเมืองที่แข็งแรง แต่สังคมการเมืองไทยดูเหมือนไม่อยู่ในสภาพเช่นนั้น

วาทกรรม “ยูติธรรมล้ำค่ากว่าความดี” ผู้ปกครองที่ดีต้องอยู่ภายใต้ธรรมนุญ การปกครอง ตรวจสอบได้”

เกษียร เตชะพีระ (2013) เสนอว่า การเมืองต้องมีศิลปกรรม เป็นคำพูดที่ออกมาจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในสังคมการเมือง แต่ที่เป็นวิชาการที่สุดคือ งานของสมบัติ จันทรวงศ์ ที่ทำวิจัยเรื่อง วิฤตความแตกแยกของธรรมวิทยาของพลเมือง สรุปคือสมบัติไม่เห็นด้วยกับประชาธิปไตยแบบฉบับคนเสื้อแดงเพราะไม่มีเรื่องศิลปกรรม ข้อเสนอหลักของบทคัดย่อผู้เขียนใช้กรอบแนวคิดเรื่องธรรมวิทยาแห่งพลเมืองของ Robert Bellah สรุปพบว่า อุดมการณ์ของพวกเขาเสื้อแดงหลักๆ เป็นผลผลิตทางความคิดของนักประวัติศาสตร์ที่ปฏิเสธค่านิยมแบบจารีตประเพณีของไทย ทั้งที่เป็นค่านิยมทางศิลปกรรมและการเมือง ที่ผูกโยงอย่างใกล้ชิดกับพุทธศาสนาและระบบกษัตริย์ เหล่าธรรมวิทยาของธรรมวิทยาแห่งพลเมืองใหม่ส่วนใหญ่เป็นนักประวัติศาสตร์ อาชีพชั้นนำของไทย เลือกว่าจะทดแทนด้วยระบอบทางประชาธิปไตยที่เน้นความเท่าเทียมกัน ซึ่งต้องอาศัยการดำรงอยู่ของมวลมหาประชาชนผู้ล่วงรู้แจ้งและความแน่นอนว่าจะต้องเกิดขึ้นและความใฝ่ฝันในความเสมอภาคอันถือว่าเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของพลเมืองที่ดี โดยสรุปของงานวิจัยก็คือ ข้อเสนอของปัญญาชนฝั่งเสื้อแดงขาดมิติศิลปกรรม และค่อนข้างต่อต้าน แยกศิลปกรรมออกจากการเมือง ตนอยากเสนอว่า สังคมการเมืองที่ยึดหลักศิลปกรรมเป็นเจ้าเรือนมีปัญหาของมันอยู่ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ ปาฐกถาของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ก่อนเกิดรัฐประหารไม่นาน ที่ระบุว่าชาติบ้านเมืองเป็นของศักดิ์สิทธิ์ ไม่มีใครมีสิทธิ์ยึดถือเป็นของตนได้ เชื่อว่าพระสยามเทวาธิราชจะปกป้องคนดี สวาปมคนทรยศให้พินาศ นับเป็นการมองประเด็นความคิดความชั่วเป็นแก่นกลางนี้เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นซึ่งสะท้อนทั้งเรื่องศิลปกรรม การเมือง ชาตินิยม วัฒนธรรม และกฎหมายความเป็นพลเมืองและเอกลักษณ์ของชาติด้วย ทั้งนี้ การเมืองกับศิลปกรรมควรไปด้วยกัน และไปด้วยกันได้ ในเงื่อนไขบางอย่างที่จำเป็นคือ มีตลาดความคิดทางศิลปกรรม ที่เปิดกว้างให้ถกเถียงกันได้เรื่องศิลปกรรมและหลักที่ควรทำไม่ควรทำทางการเมือง ถ้ามีแบบนี้สังคมการเมืองจะมีสุขภาพดี แต่ถ้าไปเป็นแบบลัทธิศิลปกรรมเป็นเจ้าเรือน เอาเรื่องนี้ไปคลุมการเมืองทั้งหมด โดยเอาตัวเองเป็นที่ตั้งจะเป็นปัญหา ไม่สามารถยึดเอาศิลปกรรมแบบเดียว ศาสนาหนึ่งใดเป็นหลักแล้วบังคับทั้งหมดได้ เราจึงต้องเริ่มต้นจากความจริงยอมรับความหลากหลาย อย่างไรก็ตาม ในสังคมไทยมีจิตจำกัดจำนวนมากที่ทำให้การถกเถียงในสังคมไทยไม่มีเสรีภาพเพียงพอ เมื่อไม่มีพื้นที่เปิด

จึงยากมากที่จะเอาศีลธรรมมาผูกการเมือง แล้วจะไม่เป็นการกดขี่ กีดกันคนอื่น อีกประการคือ การที่ชนชั้นนำทางการเมืองมักแสดงจริตว่าตนเป็นคนมีศีลธรรม แต่ข้างหลังและ ยิ่งบ่อนทำลาย เรื่องนี้ และทำให้เกิดผู้ใหญ่ ซึ่งมีสถานะพิเศษที่จะบอกให้รู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี โดยไม่มีการ ตรวจสอบ “ในทางปรัชญา ผมเชื่อว่ามี ความขัดแย้งขั้นมูลฐานอยู่ระหว่าง หลักเป้าหมายที่ดีที่ ถูกต้อง ย่อมให้ความชอบธรรมกับวิธีการใดๆ ก็ได้ในทางการเมือง กับหลักเอกภาพทางศีลธรรม ของเป้าหมายกับวิธีการ” หลักสองอันนี้มีความขัดแย้งแตกต่างกันลึกๆ และการพยายามจะผูก การเมืองเข้ากับศีลธรรมมันอิหลักอิเหลื่อมากในหลักสองอันนี้

เกษม เพ็ญภินันท์ (2013) นำเสนอบทความ เรื่อง “มายาคติในการ เมืองไทย” ระบุว่า ความเข้าใจเรื่องคนดีถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นทางการเมืองในสังคมไทย เพราะ ความปรารถนาอยากได้คนดีมาเป็นนักการเมือง ผู้บริหารหรือผู้ปกครองประเทศ ในสภาวะการณ์ที่ การเมืองไทยเต็มไปด้วยปัญหาคอร์รัปชัน การประพฤตินิยมชอบในอำนาจหน้าที่ ผลพวงของระบอบ ทักษิณและการผลิตซ้ำของ “ชุดวาทกรรมนักการเมืองมันชั่ว มันเลว มันโกงกินบ้านเมือง”

คนดีคือใคร? จึงเป็นใครก็ได้ที่วางตนและปฏิบัติตนที่มีเป้าหมายไปสู่การมี ชีวิตที่ดี เป็นคุณธรรมส่วนบุคคล ไม่มีมาตรฐานหรือบรรทัดฐานใดมาเป็นตัวชี้วัดในการเป็นคนดีที่ แน่นอนตายตัว นอกจากการประพฤตินั้นเองที่ผู้หนึ่งเองที่จะได้นับการยอมรับว่าเป็นคนดี แต่ในการ ดำเนินชีวิตในสังคมหรือการอยู่ร่วมกัน คุณธรรมของการเป็นคนดีก็ไม่สามารถขยายขอบเขตไป เป็นคุณธรรมทางสังคมได้ คือการเป็นคนดีไม่ได้หมายความว่า คุณธรรมของการเป็นคนดี จะทำให้ สังคมดีสงบสุขได้ เพราะในการอยู่ร่วมกันในสังคม คุณค่าที่เป็นพื้นฐาน และสำคัญที่สุดคือ ความยุติธรรม ทำไมคุณค่าความยุติธรรมจึงสำคัญกว่าคุณค่าของความดี เมื่อก้าวถึงการอยู่ร่วมกัน ในสังคมก็เพราะว่า ความยุติธรรมเป็นคุณค่าที่ก่อให้เกิดความถูกต้อง เทียงธรรม ที่แต่ละคนพึง ปฏิบัติต่อกัน และยังเป็นหลักประกันความเสมอภาค (Equality) และความเท่าเทียม (Equity) ของ ทุกคนในสังคม ด้วยกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรือกฎหมายเพื่อให้ทุกคน (1) ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ กติกา ร่วมกัน (2) ค้ำครองเสรีภาพ สิทธิต่างๆ ของทุกคนอย่างเสมอภาคกัน โดยปราศจากข้อยกเว้นใดๆ

คนดีเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สังคมดำรงอยู่อย่างสงบสุขเพราะว่า คุณธรรมของการเป็นคนดี กับ คุณธรรมของการอยู่ร่วมกันในสังคมคือคนละชุดของคุณธรรม ยิ่งในสังคมประชาธิปไตยนอกเหนือจากความยุติธรรม คุณค่าอื่นๆ ของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันคือ (1) การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (2) การเคารพในสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และกติกากฎของสังคม คือการยอมรับในความเป็นอิสระทางความคิด และ การแสดงออกบนพื้นฐานของความเสมอภาค ของสิทธิแต่ละบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองด้วยกฎ กติกาที่ละเมิดต่อกันไม่ได้

รูปธรรมที่ยืนยันในคุณค่าทั้งสองอย่างชัดเจนที่สุดคือ 1 สิทธิ 1 เสียง ที่บ่งบอกถึงความเป็นคนที่เท่ากัน การยอมรับในความเป็นสมาชิกของสังคมเหมือนกัน อันดับสุดท้ายแต่ละคนล้วนแสดงสิทธิในการกำหนดทิศทางของสังคมร่วมกัน ไม่มีใครมีสิทธิที่เหนือกว่าหรือมากกว่า トラบเท่าที่ทุกคนยังเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเหมือนกัน

สังคมไทย ความพยายามที่จะนำคุณค่าของความดีให้มีความสำคัญและเหนือกว่าคุณค่าอื่นๆ ทั้งหมดนี้มาจากแนวคิดที่เชื่อว่า การเมืองจะทำให้สังคมที่ดีเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อการเมืองได้บรรลุคุณค่าของความดี ให้เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเมือง แนวคิดนี้จึงวางแนวทางที่ทำให้ความดีเป็นรากฐานของการเมือง ด้วยการสร้างศีลธรรมทางการเมืองให้เกิดขึ้นภายใต้เจตจำนงให้คนดีเป็นผู้ปกครองประเทศ แต่ก็คือมายาคติ เจตจำนงให้คนดีเป็นผู้ปกครองประเทศเกิดจากความคิดที่ว่า ถ้ามีคนดีมาเป็นผู้ปกครองแล้ว ประเทศชาติจะดี สงบสุขและเจริญก้าวหน้า เพราะผู้ปกครองที่ดีจะคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้คนดีเป็นผู้ปกครอง ความคิดนี้อาจย้อนรอยถอยหลังกลับยังแนวคิดเรื่องราชาปราชญ์ (Philosopher King) ในหนังสือ อุดมรัฐ (Republic) ของเพลโต ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นความพยายามของเพลโตที่แสวงหาผู้ปกครองที่ดีในโลกสมมติที่เรียกว่า เมื่อมีราชาปราชญ์มาปกครอง สังคมที่เป็นอยู่จะสงบสุขและเกิดความเป็นธรรมขึ้น แต่ในเวลาต่อมาเพลโตก็ปฏิเสธแนวคิดดังกล่าว และนำเสนอรูปแบบผู้ปกครองในบทสนทนา ผู้ปกครอง (Statesman) ว่า ผู้ปกครองที่ดีควรต้องอยู่ใต้รัฐธรรมนูญการปกครอง ก็เพราะว่าไม่มีหลักประกันอันใดต่อผู้ปกครองจะครองตนเป็นผู้ปกครองที่ดีได้ หากปราศจากระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดกับแนวทาง ในการปฏิบัติตนเป็นผู้ปกครองที่ดีได้

ความรู้เกี่ยวกับเพลโตในสังคมไทยจำกัดอยู่เพียงแค่ราชาปราชญ์ จนมองไม่เห็นข้อบกพร่องของความคิดนี้ อีกทั้งยังยึดแนวทางในการแสวงหาคณบดีดังกล่าวที่มาจากโลกสมมติ กล่าวสั้นๆ คือ ไม่มีอะไรเป็นหลักประกันอันใดที่จะยืนยันว่า คนดีซึ่งเป็นผู้ปกครองจะดำรงตนเป็นผู้ปกครองที่ดีได้ เมื่อมีอำนาจ นอกจากกฎเกณฑ์ที่กำหนดและตรวจสอบการใช้อำนาจนั้นๆ

เราจะเห็นปฏิบัติการความหมายที่มาปะทะกันของวาทกรรมคำว่า “คนดีปกครองโดยธรรม” เพื่อที่ความรู้ และอำนาจ ที่มาพร้อมกับปฏิบัติการของความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรม มันจะเข้าไปเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ของคนในสังคม ทั้งเกษียร และเกษม ได้นำเสนอนิยามความหมายในมุมมองที่มีต่อประชาธิปไตย ปะทะ กับวาทกรรมที่เสนอโดย คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ขณะเดียวกันได้ขยาย ให้เห็นความหลากหลายในการทำงานเพื่อต่อสู้ช่วงชิงความหมาย เพื่อครองอำนาจนำของ ความรู้และอำนาจ ภายใต้พื้นที่วาทกรรมว่าด้วย “ประชาธิปไตย” ซึ่งเสมือนพูดเรื่องเดียวกัน แต่มีมุมมองต่อนิยามความหมาย ที่ต่างกันไป

แต่ที่แน่นอนการปะทะกันนี้มีนัยสำคัญผลต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ในการนำการเมืองไปไทยไปสู่ความจริงของประชาธิปไตยแบบของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ด้วยวาทกรรมอันแฝงไว้ซึ่ง ความรู้และอำนาจ

วันที่ 10 พฤษภาคม 2014 เป็นวันนัดชุมนุมใหญ่ของ แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ “วันปราบกบฏ” อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม นางธิดา ถาวรเศรษฐ์ บอกว่าไม่ได้ชุมนุมเพื่อคัดค้านคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ หรือคำตัดสินของ ป.ป.ช. ที่ถอดถอนนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร พ้นจากการเป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการ แต่ต้องการต่อต้านระบอบอำมาตยาธิปไตยทั้งหมดที่มีความพยายามให้มีรัฐบาลใหม่ หรือตั้งนายกรัฐมนตรีคนกลางไม่ว่าจะมาด้วยวิธีแบบใด ทั้งการทุลแก้งของนายสุเทพ หรือผ่านการเสนอชื่อจากการประชุมของวุฒิสภา (ศูนย์ข้อมูลมติชน, 2014, น.183)

สถานการณ์การเมืองเริ่มเข้าสู่สภาวะตึงเครียดอาจเรียกได้ว่าสงครามเมื่อเวทีกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ประกาศเรียกระดมมวลชนมาร่วมแสดงพลังในวันที่ 23-27 พฤษภาคม 2014

ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2014 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ออกประกาศใช้ พ.ร.บ.กฏอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรผ่านสถานีวิทยุกองทัพบกช่อง 5 ให้เหตุผลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุรุนแรงที่จะเกิดขึ้น พร้อมจัดตั้งกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) มี ผบ.ทบ.เป็น ผอ.รส. ตั้งยุบศูนย์อำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อย (สอ.รส.) และให้กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ทั้งตำรวจและทหาร 3 เหล่าทัพ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องขึ้นตรงกับ ผบ.ทบ.ในฐานะ ผอ.รส. ออกคำสั่งให้กลุ่มผู้ชุมนุมห้ามเคลื่อนย้ายออกจากที่ชุมนุม

วันที่ 20 พฤษภาคม 2014 เวลา 03.00 น. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกแถลงการณ์ผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ประกาศกฎอัยการศึกทั่วประเทศ ดังความปรากฏดังนี้

“...ประกาศกองทัพฉบับที่ 1 ตามที่มีกลุ่มชุมนุมทางการเมืองได้ชุมนุมประท้วงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑลตลอดจนพื้นที่ต่างๆ ของประเทศและมีกลุ่มผู้ไม่หวังดีสร้างสถานการณ์ความรุนแรงด้วยการใช้อาวุธสงครามต่อประชาชน และสถานที่สำคัญอย่างกว้างขวางเป็นผลให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บและเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มก่อให้เกิดการจลาจล และความไม่สงบเรียบร้อยอย่างรุนแรงในหลายพื้นที่อันกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน

โดยรวมนั้น เพื่อให้การรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนำความสงบกลับคืนสู่ประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายโดยเร็วจึงอาศัยตามความในมาตรา 2 และมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. กฎอัยการศึก พุทธศักราช 2457 ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 20 พ.ค. 2014 ตั้งแต่เวลา 03.00 น. เป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ 20 พ.ค. 2014 กองทัพบกหวังที่จะนำความสงบเรียบร้อยมาสู่บ้านเมืองอันเป็นที่รักยิ่งของคนไทยทุกคน โดยเร็วที่สุด ขอให้ทุกคนทุกฝ่ายหยุดการเคลื่อนไหวเพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองโดยเร็ว อำนาจตามความในมาตราต่างๆ ของกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2457 นั้นจะแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน ขอให้ประชาชนทั่วไปอย่าตื่นตระหนกทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามปกติทุกประการ...”

(พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2014)

วันที่ 21 พฤษภาคม 2014 พลเอกประยุทธ์ ในฐานะ ผอ.ร.ส.เชิญคณะบุคคลสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ณ สโมสรกองทัพบก ประกอบด้วยรักษาการนายกรัฐมนตรีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายสุวิทย์ เกษม นิตสิริ นายสุเทพ และนายจตุพร ไปพูดคุย พลเอกประยุทธ์ สอบถามนายชัยเกษม ในฐานะหัวหน้าคณะฝ่ายรัฐบาลว่าตกลงรัฐบาลยืนยันไม่ลาออกทั้งรายบุคคลและทั้งคณะใช่หรือไม่ ซึ่งนายเกษม นิตสิริ

วันที่ 22 พฤษภาคม 2014 การปรึกษาหารือระหว่างพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก พลเรือเอกณรงค์ พิพัฒนาศัย ผู้บัญชาการทหารเรือ พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ผู้บัญชาการทหารอากาศ และพลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และพลเอกวรวงษ์ สว่างเนตร รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ตัวแทนผู้บัญชาการทหารสูงสุด) ในฐานะที่ปรึกษา กอ.ร.ส.ร่วมกับผู้แทนรัฐบาล วุฒิสภา คณะกรรมการเลือกตั้ง พรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ กปปส. ประกอบด้วย นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการ กปปส. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย นายเอกฉัตร พร้อมพันธ์ นายสมบัติ ธำรงธัญวงศ์ และนายสมศักดิ์ โกศัยสุข และนปช.ประกอบด้วย นายจตุพร พรหมพันธุ์ ประธานนปช. นายฉัตรวุฒิ ไสยเกื้อ นางธิดา ไตจิราการ นายวิระกานต์ มุสิกพงศ์ และนายก่อแก้ว พิกุลทอง

การประชุมเริ่มขึ้น โดย พลเอกประยุทธ์เปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายเสนอแนวทางตามที่ต้องการไปซึ่งแต่ละฝ่ายต่างเสนอแนวทางของตนเอง ไม่มีจุดร่วมกัน จากนั้นเชิญ นายสุเทพ และนายจตุพร ไปพูดคุย พลเอกประยุทธ์สอบถามนายชัยเกษม ในฐานะหัวหน้าคณะฝ่ายรัฐบาลว่าตกลงรัฐบาลยืนยันไม่ลาออกทั้งรายบุคคลและทั้งคณะใช่หรือไม่ ซึ่งนายเกษม นิตสิริ

ปฏิบัติหน้าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตอบว่า “นาที่นี้ไม่ลาออก” 22 พฤษภาคม 2014
พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกได้กล่าวว่า

“...ถ้าฉัน ตั้งแต่นาที่นี้ ผมตัดสินใจยึดอำนาจการปกครอง...”

(พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2014)

จากนั้น ได้ควบคุมตัวบุคคลอื่นๆ ไปยังสถานที่ต่างๆ ยกเว้นตัวแทน ส.ว. และ กกต. จากนั้นประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ประกอบด้วย กองทัพบก กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความจำเป็นต้องเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2014 เวลา 16.30 น. เป็นต้นไป ต่อมาคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) มีประกาศฉบับที่ 2 เรื่องการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ประกาศฉบับที่ 3 ห้ามออกนอกเคหสถานภายในเวลา 22.00-05.00 น. ประกาศฉบับที่ 5 การสิ้นสุดลงชั่วคราวของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 โดยเว้นหมวด 2 พระมหากษัตริย์ ให้ ครม.รักษาการสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ ให้วุฒิสภายังคงปฏิบัติหน้าที่ตามจำนวนวุฒิสภาที่มีอยู่ ให้ศาลทั้งหลายยังมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมาย และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ประกาศฉบับที่ 6 ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญใน คสช.คือ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้า คสช. พลเอกธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พลเรือเอกณรงค์ พลเอกประจิน พลตำรวจเอกอดุลย์ เป็นรอง คสช. และพลเอกอุดมเดช สืตบุตร รองผู้บัญชาการทหารบกเป็นเลขาธิการ คสช. และประกาศฉบับที่ 7 เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมือง และคำสั่ง คสช. ให้นุคคลมารายงานตัว โดยกลุ่มแรกส่วนใหญ่เป็นรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล

ส่วนด้านกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส.และ นปช.ทางเจ้าหน้าที่ทหารกระจายกำลังไป เຈรจาให้ยุติการชุมนุม และควบคุมแกนนำบางคน (ศูนย์ข้อมูลมติชน, 2014, น. 205-207)

สรุปผลการวิเคราะห์ ส่วนที่ 1 การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

1. วาทกรรม “ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” คือ ความรู้ และอำนาจที่กลุ่ม กปปส. ใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

จากการวิเคราะห์วาทกรรมจากตัวบทคำพูดปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขานุการกลุ่ม กปปส. ด้วยปฏิบัติการของความหมาย นำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม พบว่า คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ใช้ความรู้ที่เป็นแก่นสาระหลัก (Theme) ภายใต้อารมณ์ความรู้ วาทกรรมการเมือง ว่าด้วยเรื่อง “ประชาธิปไตย” เป็นวาทกรรมหลัก วาทกรรมประชาธิปไตย ถูกพูด ถูกนำเสนอ แพร่กระจายด้วยปฏิบัติการความหมาย สู่ปฏิบัติการทางสังคม คณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) สร้างวาทกรรมการเมืองขึ้นมากมาย ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง รวม 11 วาทกรรม ทั้งนี้เมื่อวาทกรรมการเมืองเมื่อแพร่กระจายออกไป พร้อมกับความรู้ที่นำสู่การเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจ สร้างพฤติกรรม ด้วยการ ผิดซ้ำ ตอกย้ำ จนกลายเป็นระบอบสัจจะ (Regiem of Truth) หรือความจริงทางสังคมในที่สุด โดยวาทกรรมหนึ่งๆ เมื่อได้รับการพูดถึง การผิดซ้ำ ตอกย้ำ ก็ยิ่งให้อำนาจกับวาทกรรมนั้น ให้อิทธิพลความจริงทางสังคมในที่สุด ชุดวาทกรรมที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) นำเสนอ แพร่กระจายออกไป คือชุดความรู้ว่าด้วยเรื่องประชาธิปไตย ซึ่งไม่ใช่แค่คำพูดแต่ได้แพร่กระจายความหมายที่นำไปสู่ความรู้ โดยความรู้ทำงานไปพร้อมกับอำนาจ อำนาจในวาทกรรมทำให้คนยอมรับความรู้หรือความจริงนั้น ด้วยการแพร่กระจายความเข้าใจ ความรู้ชุดหนึ่งออกไปได้ และวาทกรรมเมื่อแพร่กระจายออกไป มิใช่จะได้รับการยอมรับ วาทกรรมหนึ่งๆ ก็ปะทะกับวาทกรรมหนึ่งๆ แสดงดังตาราง

ตารางที่ 4.1 สรุป การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือ เคลื่อนไหวทางการเมือง

กระบวนการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง		
ลำดับ	วาทกรรมการเมือง ความรู้และอำนาจเบียดขับ กดทับ โดย กลุ่ม กปปส.	วาทกรรมการเมือง ความรู้ และอำนาจ ที่ถูกกดทับ และปะทะกลับ
พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 1 ประกาศคัดค้านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เสนอทางออก ถอนร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมจากรัฐสภา		
1	วาทกรรมประชาธิปไตย	วาทกรรมประชาธิปไตย
2	วาทกรรมสภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร	วาทกรรม ยึดอภัย เมตตา เพื่อชาติเดินไปได้ ไม่ใช่ สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร
พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 2 รัฐบาลขาดความชอบธรรม ยกกระดาน์โค่นระบอบทักษิณ รัฐบาลประกาศถอนร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม		
3	วาทกรรม สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ ลืออย่างพลเมืองดีมี อารยะ	วาทกรรม มีอบกบฏ ต้องการสร้างความรุนแรง มี อาวุธสงคราม
4	วาทกรรม โค่นระบอบทักษิณ ทูณ นิยมสามัญทุจริตคอร์ปชั่น	วาทกรรม ระบอบทักษิณ เครื่องมือโค่นธรรมเนียมคุณ ประชาธิปไตยของกลุ่ม กปปส.
5	วาทกรรม ลุงกำนัน	วาทกรรม ลุงกำนัน ล้างคราบโคล “เทพเทือก”
พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 3 รัฐบาลทรราชย์กบฏต่อรัฐธรรมนูญ ตั้งสภาประชาชน ขอ นายกรัฐมนตรีลาออก ปฏิรูปประเทศสู่ประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ ภายใต้พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข รัฐบาลประกาศยุบสภา		
6	วาทกรรม สภาประชาชน	วาทกรรม กลุ่มกบฏอนุรักษ์นิยมล้ำหลัง ไม่ ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง
7	วาทกรรม อำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชน	วาทกรรมกบฏ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กระบวนการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง		
ลำดับ	วาทกรรมการเมือง ความรู้และอำนาจเบียดขับ กดทับ โดย กลุ่ม กปปส.	วาทกรรมการเมือง ความรู้ และอำนาจ ที่ถูกกดทับ และปะทะกลับ
8	วาทกรรม ปฏิรูปก่อนเลือกตั้งแก้กฎหมายให้บริสุทธิ์ยุติธรรม	วาทกรรม เผด็จการฟาสซิสต์ ไม่ใช่วิถีประชาธิปไตย
พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 4 ปฏิวัติประชาชน ยึดอำนาจอภิไทย์คืนสู่ปวงชน รณรงค์ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการลาออก		
9	วาทกรรมปฏิวัติประชาชน	วาทกรรม แผนลับปูทางสู่การปฏิวัติ
10	วาทกรรมรัฐธรรมนูญปีเดียว	วาทกรรม ปล้นอำนาจจากประชาชนเป็น กบฏ
พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองขั้นที่ 5 ชัดดาวนกรุงเทพฯ 1 ชัดขวางเลือกตั้ง นปช.ล้มกลองรบ กองทัพทำรัฐประหาร		
11	วาทกรรม คนดีปกครองโดยธรรม	วาทกรรม ยุติธรรม สำคัญกว่าความดี ผู้ปกครองที่ดีต้องอยู่ใต้ธรรมนุญการปกครอง ตรวจสอบได้
รวม วาทกรรมการเมือง 11 วาทกรรม		
รวมวาทกรรมการเมือง ปะทะกลับ 11 วาทกรรม		

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการสร้างวาทกรรมการเมือง ภายใต้อำนาจที่การต่อสู้ ด้วยการยกวาทกรรมประชาธิปไตยเข้าปะทะกับนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ด้วยการอ้างกรอบความรู้ ระบอบสังคมนิยม วาทกรรมคำว่าประชาธิปไตยถูกพูด ถูกนำเสนอ ออกมาในลักษณะการให้เหตุผล การยกเหตุปัญหาคือด้วยวาทกรรมรวม 11 วาทกรรม การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง 11 วาทกรรมได้แก่ 1) วาทกรรมประชาธิปไตย 2) วาทกรรมสภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร 3) วาทกรรม สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ สู้อย่างพลเมืองดีมีอารยะ 4) วาทกรรมระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ทุจริตคอร์รัปชั่น 5) วาทกรรมลุงกำนัน 6) วาทกรรมสภาประชาชน 7) วาทกรรมอำนาจอภิไทย์เป็นของปวงชน

8) วาทกรรมวาทกรรม ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แก่กฎหมายให้บริสุทธิ์ยุติธรรม 9) วาทกรรมปฏิวัติประชาชน 10) วาทกรรมรัฐธรรมนูญปี 11) วาทกรรมคนดีปกครองโดยธรรม

ขณะเดียวกันวาทกรรมที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ถูกปะทะกลับ 11 วาทกรรม ได้แก่ 1) วาทกรรมประชาธิปไตย 2) วาทกรรมวาทกรรม ยึดอภัย เมตตา เพื่อชาติเดินไปได้ ไม่ใช่สภานาจอธิปไตย 3) วาทกรรม มือบงกช ต้องการสร้างความรุนแรง มีอาวุธสงคราม 4) วาทกรรม ระบอบทักษิณ เครื่องมือ โคนธรรมนุญประชาธิปไตยของกลุ่ม กปปส. 5) วาทกรรม ลุงกำนัน ล้างคราบโคลนเทพเทือก 6) วาทกรรม กลุ่มกบฏอนุรักษ์นิยมล้ำหลัง ไม่ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง 7) วาทกรรม กบฏ 8) วาทกรรม เผด็จการฟาสซิสต์ ไม่ใช่วิถีประชาธิปไตย 9) วาทกรรม แผนลับปูทางสู่การปฏิวัติ 10) วาทกรรม ปล้นอำนาจจากประชาชนเป็นกบฏ 11) วาทกรรม ผู้ปกครองที่ดีต้องอยู่ใต้ธรรมนุญการปกครอง ตรวจสอบได้ ยุติธรรมสำคัญกว่าความดี

ส่วนที่ 2 อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

อิทธิพลจากวาทกรรมการเมือง 11 วาทกรรม ที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้สร้าง ส่งผ่านแพร่กระจายชุดความรู้ และอำนาจ เข้าปะทะประสาน คู่สังคมนั้น ถูกพูด ถูกนำเสนอ ถูกแสดงออก ให้กลายเป็นอำนาจที่ดำรงอยู่กับความรู้ ซึ่งแต่ละวาทกรรมก็ทรงอิทธิพลตามความหมายเนื้อหาที่ออกมาจากตัววาทกรรม

2.1 ผลการวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองของกลุ่ม กปปส.

จากผลการวิเคราะห์วาทกรรมการเมืองในส่วนที่ 1 พบว่า ในพลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง วาทกรรมที่แฝงไว้ด้วยความรู้ และอำนาจ ก่อตัวขึ้น สนับสนุนในฐานะเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมือง 11 วาทกรรม ปฏิบัติการของความหมายหรือปฏิบัติการ วาทกรรม และปฏิบัติการทางสังคม ในแต่ละช่วงเวลาของพลวัตการเคลื่อนไหว วาทกรรม ก่อรูป

ปะทะ แพร่กระจาย วาทกรรม ชุดความรู้คู่ ความเข้าใจ ความคิด ความเชื่อ ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ปฏิบัติการทางสังคม ได้นำพา มาซึ่งอำนาจที่มาพร้อมกับชุดความหมาย ที่นำไปสู่ความรู้ และก่อพลังอำนาจ ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ให้กลุ่ม กปปส. มีพลังอำนาจจากวาทกรรมที่กลุ่ม กปปส. แพร่กระจายออกมา วาทกรรมอันหลากหลายที่กลุ่ม กปปส. เสนอ ถูกพูดถึง ถูกแสดงออก ด้วยปฏิบัติการทางสังคม ซึ่งความหลากหลายของวาทกรรมเหล่านั้น ได้นำพาความหมาย ที่นำไปสู่ความรู้ และความรู้เหล่านั้นทำงานไปพร้อมกับอำนาจที่มากับความรู้ในวาทกรรม

จากการวิเคราะห์ตัวบทคำปราศรัย วาทกรรมที่นายสุเทพ แพร่กระจายด้วยการพูด สื่อความ ด้วยปฏิบัติการความหมาย และนำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม ความรู้ จากคำปราศรัยนำมา ซึ่งอำนาจ การต่อสู้ช่วงชิงการนำระหว่างวาทกรรมของชั่วคราวข้าม ที่ดำรงคงอยู่ในสังคม ด้วยความรู้ประชาธิปไตย ความรู้ในแนวรัฐศาสตร์ ในแนวนิติศาสตร์ ตกผลึกฝังตัวมีสถาบันรองรับ ทำให้ยิ่งให้อำนาจแก่วาทกรรมการเมืองคำว่า “ประชาธิปไตย” อำนาจ อันเกิดจากความรู้ และอำนาจนั้นก็มากำกับ บงการ พฤติกรรม ให้ต้องปฏิบัติตามอำนาจที่อยู่ในความรู้ และในความรู้ที่แฝงไว้ด้วยอำนาจ วาทกรรมของกลุ่ม กปปส. ได้สร้างผลกระทบทางการเมืองไทยในกลุ่มคนที่สนับสนุน พร้อมทั้งจะผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ในสิ่งที่นายสุเทพ เพื่อทศวรรษ นำเสนอ ยิ่งให้อำนาจแก่วาทกรรมทั้ง 11 วาทกรรม และวาทกรรมนั้นได้สร้างอิทธิพลต่อการเมือง ในด้านหนึ่งคือการให้เหตุผลแห่งความชอบธรรมให้แก่การชุมนุม สร้างฐานแนวร่วมระดมมวลชน ยึดครองพื้นที่ความคิดของมวลชน อีกด้านหนึ่งวาทกรรมประชาธิปไตยที่นายสุเทพ นำเสนอนั้น หลายวาทกรรมที่เข้าปะทะ เบียดขับ ในตัวประชาธิปไตย รื้อสร้างนิยามความหมายให้คุณค่าประชาธิปไตย ต้อง “คนดีปกครองโดยธรรม” ซึ่งหลักการสากลประชาธิปไตยแบบตัวแทน จะยึดหลักสิทธิเสรีภาพ เสมอภาค เท่าเทียม หนึ่งสิทธิหนึ่งเสียง หลักการมีส่วนร่วม การเสนอนิยามชุดใหม่จึงเข้าปะทะโดยตรงกับประชาธิปไตยในตัวมันเอง วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ขับเคลื่อนพลวัตไปพร้อมกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง

ตารางที่ 4.2 พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง และการก่อรัฐประหารทางการเมือง เครื่องมือ
ขับเคลื่อนการเมืองด้วยความรู้และอำนาจ

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง	วาทกรรมการเมือง
<p>ขั้นที่ 1. ประกาศคัดค้านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม เสนอทางออก ถอนร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรม จากรัฐสภา</p>	<p>วาทกรรมประชาธิปไตย</p> <p>วาทกรรมสภาใจ สภาทาส ออกหมายช่วยใจ</p>
<p>ขั้นที่ 2. รัฐบาลขาดความชอบธรรม ยก ระดับ โคนระบอบทักษิณ รัฐบาลประกาศถอนร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม</p>	<p>วาทกรรม สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ ผู้ อย่างพลเมืองดี มีอารยะ</p> <p>วาทกรรม โคนระบอบทักษิณทุนนิยมสามัญ ทุจริตคอร์รัปชัน</p> <p>วาทกรรมลุงก้านัน</p>
<p>ขั้นที่ 3. รัฐบาลทรราชย์กับภูตต่อรัฐธรรมนูญ ตั้งสภาประชาชน ขอนายกพระราชทาน ปฏิรูป ประเทศสู่ประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ ภายใต้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐบาลประกาศยุบ สภา</p>	<p>วาทกรรมสภาประชาชน</p> <p>วาทกรรมอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน</p> <p>วาทกรรมปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แก่กฎหมายให้ เลือกตั้ง บริสุทธ์ ยุติธรรม</p>
<p>ขั้นที่ 4 ปฏิวัติประชาชน ยึดอำนาจอธิปไตยคืนสู่ปวงชน รณรงค์ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ให้ นายกรัฐมนตรีรักษาการณ์ลาออก</p>	<p>วาทกรรมปฏิวัติประชาชน</p> <p>วาทกรรมรัฐาธิปไตย</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง	วาทกรรมการเมือง
ขั้นที่ 5 ชัดคาว์นกรุงเทพฯ ชัดขวางเลือกตั้ง นปช.ลั่นกลองรบ กองทัพทำรัฐประหาร	วาทกรรมคนดี ปกครองโดยธรรม
รวม พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมือง 5 ขั้นตอน	รวม วาทกรรมการเมือง 11 วาทกรรม

จากตารางที่ 4.2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน ด้วยคำปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนนของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ (กปปส.) การสัมภาษณ์เชิงลึกแก่นำ และข้อมูลที่นำเสนอผ่านงานวิจัย และสื่อใหม่ พบว่า พลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ (กปปส.) อาศัยทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบเป็นทางนำความคิด จึงวิเคราะห์สาเหตุและข้อเรียกร้องรัฐที่เสนอโดย คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ (กปปส.) สามารถแบ่งได้ 5 ขั้น โดยในแต่ละช่วงระยะเวลาพบการก่อตัวขึ้นของวาทกรรมอันหลากหลายที่ออกมาจากคำพูดปราศรัยสื่อความจากนายสุเทพ เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยพลวัตขั้นที่ 1 ประกาศคัดค้านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ขับเคลื่อนการเมืองด้วยวาทกรรมประชาธิปไตย วาทกรรมสภาโจร สภาทาส ออกหมายช่วยโจร ขั้นที่ 2 รัฐบาลขาดความชอบธรรม ยกกระดืบ โคนระบอบทักษิณ รัฐบาลประกาศถอนร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ขับเคลื่อนการเมืองด้วยวาทกรรม สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ ฐ้อย่างพลเมืองดีมีอารยะ วาทกรรม โคนระบอบทักษิณทุนนิยมสามัญทุจริตคอร์รัปชัน วาทกรรมลุงกำนัน ขั้นที่ 3 ตั้งสภาประชาชน ขอนายกพระราชทานปฏิรูปประเทศ คู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ขับเคลื่อนการเมืองด้วยวาทกรรมสภาประชาชน วาทกรรมอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน วาทกรรมปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แกกกฎหมายให้เลือกตั้ง บริสุทธ์ ยุติธรรม ขั้นที่ 4 ปฏิวัติประชาชนยึดอำนาจธิปไตยคืนสู่ปวงชน รมรงค์ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการณ์ลาออก ขับเคลื่อนทางการเมืองด้วยวาทกรรม ปฏิวัติประชาชน วาทกรรมรัฐชาติปัตย์ ขั้นที่ 5 ชัดคาว์นกรุงเทพฯ ชัดขวางเลือกตั้ง นปช.ลั่นกลองรบ กองทัพทำรัฐประหาร ขับเคลื่อนด้วยวาทกรรมคนดี ปกครองโดยธรรม

2.2 การสังเคราะห์วาทกรรมการเมือง

จากวาทกรรมการเมืองที่ได้จากการวิเคราะห์นำมาสังเคราะห์ให้เห็นอิทธิพลของชุดความรู้และอำนาจในตัววาทกรรม 11 วาทกรรม

ฟูโกต์เสนอทศนะไว้ว่า สรรพสิ่งดำรงอยู่อย่างไรในความเป็นจริง ไม่สำคัญเท่ากับการรับรู้ของเราต่อสิ่งนั้น และ “วาทกรรม” ของเราต่อสิ่งนั้น ผลของการปะทะ ประสานของวาทกรรม ที่จะไปสร้างการรับรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรามีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นวาทกรรมจึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางการเมือง และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเมือง อันเกิดจากอิทธิพลของการปะทะประสานของวาทกรรม ที่สร้างผลกระทบ 3 มิติ

1. วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ส่งอิทธิพลต่อทิศทาง ความจริงทางการเมืองไทยในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

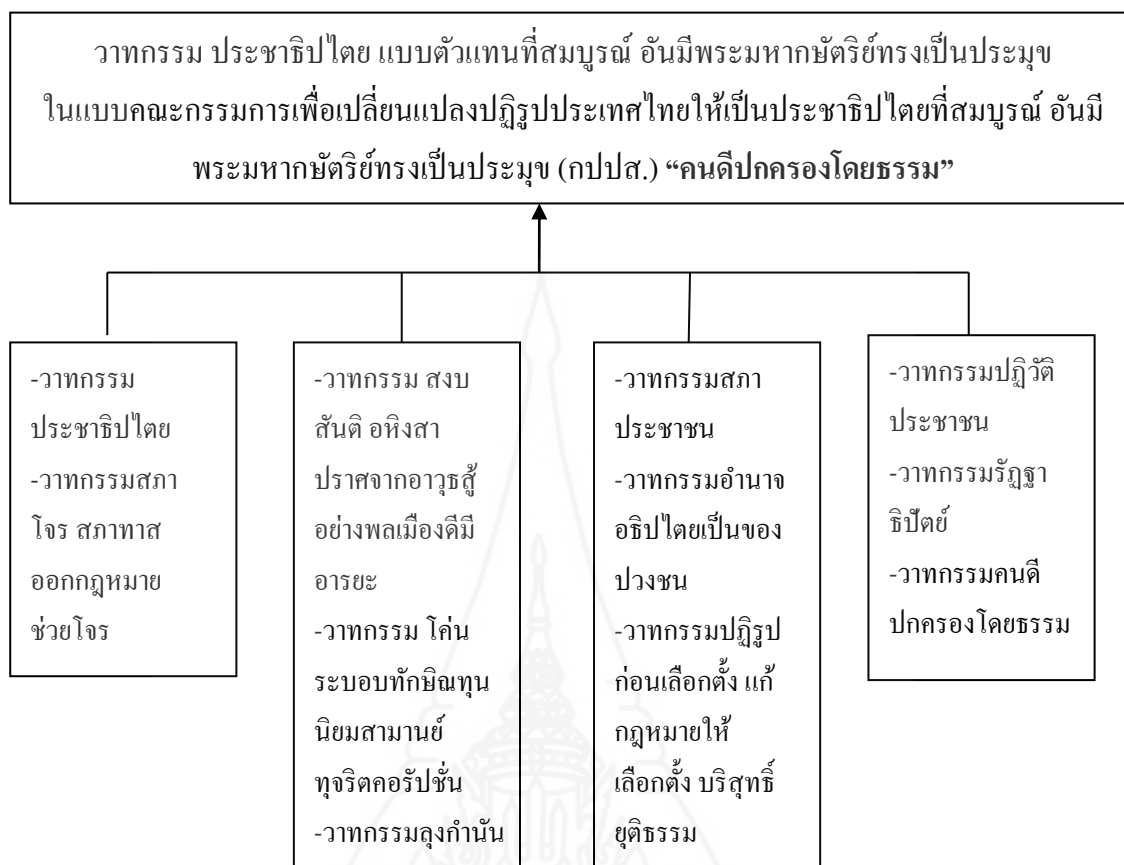
จากการวิเคราะห์วาทกรรมที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้สร้างก่อรูปขึ้นด้วยปฏิบัติการของความหมายหรือปฏิบัติการวาทกรรม และปฏิบัติการทางสังคม คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้สร้างวาทกรรม ที่แฝงไว้ด้วยความรู้ และอำนาจในฐานะเครื่องมือที่ใช้ในการชุมนุมทางการเมือง ภายใต้วาทกรรมหลัก ที่ใช้ในการต่อสู้คือวาทกรรมว่าด้วยเรื่อง “ประชาธิปไตย” และสร้างวาทกรรมทั้งสิ้น 11 วาทกรรม ได้แก่ 1) วาทกรรมประชาธิปไตย 2) วาทกรรมสภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร 3) วาทกรรม สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ ผู้อย่างพลเมืองดีมีอารยะ 4) วาทกรรมระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ทุจริตคอร์รัปชัน 5) วาทกรรมลุงก้านัน 6) วาทกรรมสภาประชาชน 7) วาทกรรมอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน 8) วาทกรรมวาทกรรมปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง แก่กฎหมายให้บริสุทธิยุติธรรม 9) วาทกรรมปฏิวัติประชาชน 10) วาทกรรมรัฐธรรมนูญปีดี 11) วาทกรรมคนดีปกครองโดยธรรม ในฐานะเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. วาทกรรม ชุดความรู้ที่ทำงานไปพร้อมกับอำนาจ ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส.

อิทธิพลวาทกรรมคำว่า “โค่นระบอบทักษิณ, ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง, ปฏิวัติประชาชน, รัฐธรรมนูญปีดี, อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ซึ่งวาทกรรมเหล่านี้ได้นำพาไปสู่ความจริงทางการเมืองไทย หลุดพ้นไปจาก “กรอบความรู้ (Episteme) และ “ระบอบสัจจะ” (Regiem of Truth) กฎเกณฑ์ ที่กำกับความเป็นปกติ ไม่ปกติ เงื่อนงำที่อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ ของวาทกรรม คำว่า “ประชาธิปไตย” ที่ยึดกุมความจริงทางการเมืองสากล ดังนั้นวาทกรรม ที่แฝงไว้ด้วยความรู้ และอำนาจที่ทำงานไปด้วยกันเพื่อ ไปสร้างการรับรู้ สร้างความรู้ ด้วยอำนาจในตัววาทกรรม

เปลี่ยนพฤติกรรมของเราต่อสิ่งนั้น อันก่อรูปจากการพูดปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ และมวลมหาประชาชนของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ผลของวาทกรรมที่นำเสนอ ปะทะแพร่กระจายออกไป “*โค่นอำนาจระบอบทักษิณ ปฏิรูปประเทศ ปฏิวัติประชาชน รัฐชาติปฎิย์อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน*” สิ่งที่เสนอก็คือ การนำพาความจริงทางการเมืองไทยสู่ความไม่สอดคล้องไปกับหลักการของกระบวนการไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย แต่จุดมุ่งหมายคือมุ่งไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.2 ผลกระทบจากวาทกรรมต่อการสร้างความชอบธรรม ขยายฐานมวลชน แนวร่วมให้กับคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) จากวาทกรรม 11 วาทกรรม ได้นำเสนอเหตุผล ดำรงไว้ซึ่งความชอบธรรมในการชุมนุม ขยายฐานแนวร่วมสร้างระดมมวลชน ด้วยความรู้และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมืองให้กับกลุ่ม กปปส.

1.3 อิทธิพลจากวาทกรรม ที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ และคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) สร้างขึ้น ทำให้ความหมายของประชาธิปไตยหลากหลายเลื่อนเคลื่อนไป ด้วยวาทกรรมที่มาปะทะ ด้วยการทำให้เป็นแนวคิด (Conceptualize) ประสาน ในตัวความหมายของประชาธิปไตย จากวาทกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์ กลุ่ม กปปส. ต้องการประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการสร้างวาทกรรม ขยายความหมายใหม่ ในตัววาทกรรม “ประชาธิปไตย” คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ปะทะด้วยเนื้อหาที่เพิ่ม คุณค่าของประชาธิปไตย ต้อง “*คนดีปกครองโดยธรรม*” ปะทะ ประสานให้ตัวความหมายของประชาธิปไตย หลากเลื่อน และเลื่อนความหมาย จากสิ่งที่มาปะทะ นอกเหนือไปจาก หลักการประชาธิปไตยสากล ที่ถูกเกณฑ์ กำกับ บงการ ต้องยึดหลักการ การมีส่วนร่วม สิทธิเสรีภาพ หนึ่งสิทธิหนึ่งเสียง เสมอภาค เท่าเทียม แสดงให้เห็นว่า วาทกรรม ไม่ใช่เพียงแต่สร้างอำนาจจากความรู้ แต่วาทกรรม นั้นได้สร้างความรู้ให้สังคมด้วย

ภาพที่ 4.1 สาแหรกของวาทกรรมประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่สมบูรณ์

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในแบบของคณะกรรมการ
เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ที่เชื่อมโยงด้วยข้อต่อ
ประชาธิปไตย และการเคลื่อนไหวของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลง
ปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

จากภาพที่ 4.1 วาทกรรมการเมืองที่ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูป
ประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)
ได้สร้างจากการวิเคราะห์ภายในช่วงเวลา 204 วัน จำนวน 11 วาทกรรม ภายใต้เนื้อหาหลักคือ
วาทกรรมว่าด้วยประชาธิปไตย โดยวาทกรรมประชาธิปไตย ซึ่งถูกพูด ถูกนำเสนอ ถูกระบุสาเหตุ
จากวาทกรรมอันหลากหลายอีก 10 วาทกรรม ล้วนแต่สนับสนุนวาทกรรม ประชาธิปไตย
และสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมืองให้คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทย

ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) วาทกรรมแต่ละวาทกรรมนั้น ชูความหมายดูเสมือนไม่เกี่ยวข้องกัน แต่มาสัมพันธ์กัน ด้วยข้อต่อประชาธิปไตยและการดำรงไว้ในการเคลื่อนไหวของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) จึงเกี่ยวโยงกันเสมือนเสาหลัก หรือเสมือนเรืออู๋ติดกัน

บทสรุป ส่วนที่ 2 อิทธิพลจากวาทกรรมการเมือง ความรู้ และอำนาจที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

อิทธิพลจากวาทกรรมการเมือง 11 วาทกรรม ที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้สร้าง สื่อความผ่านนายสุเทพ ทรงอิทธิพลต่อการเมืองไทย ใน 3 มิติ

1. วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ส่งอิทธิพลต่อทิศทาง ความจริงทางการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยวาทกรรมการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) สร้าง และนำพาความจริงทางการเมืองไทยไปสู่จุดที่ไม่สอดคล้องกับหลักการกระบวนการไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย แต่เป้าหมายนั้นมุ่งไปสู่ประชาธิปไตย

2. วาทกรรมส่งอิทธิพลต่อการให้เหตุผลการชุมนุม ให้เสนอปัญหา เพื่อดำรงความชอบธรรม สร้างแนวร่วมขยายฐานมวลชน

3. วาทกรรมนั้นส่งอิทธิพลต่อนิยามความหมายประชาธิปไตยให้หลากหลายเคลื่อนไป ด้วยข้อเสนอของกลุ่ม กปปส. นอกเหนือไปจากหลักการประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามหลักสากลแล้ว “ประชาธิปไตยแบบคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ต้อง “คนดี ปกครองโดยธรรม”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษากระบวนการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 และศึกษาอิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจซึ่งส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอในบทนี้ 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัย ตอนที่ 2 อภิปรายผล ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเรื่องวาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ผู้วิจัยแบ่งการสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการ

เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยาการวิจัยหลังสมัยใหม่ (Postmodern Research) โดยการวิเคราะห์วาทกรรม แบบวงศาวิทยา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์คำปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ในช่วงวิกฤตการณ์ชุมนุม สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อใหม่ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลระดับแกนนำ บุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์ชุมนุม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยบทคำปราศรัยด้วยการรื้อสร้าง แสดงถึงปฏิบัติการของความหมาย ปฏิบัติการทางสังคม สิ่งที่ถูกปิดกั้น เส้นทางที่มาที่ไปของความหมาย สังเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง วาทกรรม ความรู้ อำนาจ และความจริง

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1.3.1 วาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ. 2013-2014

1.3.2 อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองไทยจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

1.3.1 ข้อเสนอการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ดังนี้

1) ความรู้ และอำนาจที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง คือ วาทกรรมความรู้ และอำนาจ ว่าด้วยเรื่อง “ประชาธิปไตย”

วาทกรรม “ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” คือ กรอบความรู้หรือกระบวนทัศน์ (Epistem) และอำนาจที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้วยการสร้างวาทกรรมการเมือง การเสนอ ชุดวาทกรรม ความหมายแสดงให้เห็น

เห็นถึงระบอบสัจจะ (Regime of Truth) ที่ยึดกุมความจริงที่ดำรงอยู่ในสังคม ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้พูดปราศรัย ก่อรูปวาทกรรม แพร่กระจายออกไป ด้วยปฏิบัติการของความหมายที่นายสุเทพเสนอ วาทกรรม ความรู้ หรือชุดความหมายในตัววาทกรรม นั้น มุ่งเข้าไปสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ด้วยการปะทะ ประสาน เบียดขับ กดทับ เพื่อครอบครองปริณิชนทลในสังคมให้ได้เหนือคู่แข่งของกลุ่ม กปปส. ใช้อำนาจปราบให้วาทกรรมอื่นกลายเป็นความไม่จริง ไม่สมเหตุสมผล ผิดซ้ำ ตอกย้ำ แทนที่ สลายสถาปนา ด้วยปฏิบัติการทางสังคม ยึดครองพื้นที่ความคิด ยึดกุมกลายเป็นความจริง ด้วยภาษาที่เรียกว่า วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ในแต่ละช่วงเวลาพลวัตรของการขับเคลื่อนทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) นายสุเทพ เสนอชุดวาทกรรมขึ้นมามากมาย วาทกรรมนี้ได้เป็นเครื่องมือสำคัญนำไปสู่ความชอบธรรม เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เปลี่ยนใจคนให้เข้าร่วมในขบวนการเคลื่อนไหวไปกับคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ด้วยความยินยอมพร้อมใจ

วาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เนื้อหาสาระหลัก (Theme) เสนอ สาเหตุปัญหา ชวาทกรรม “ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” เป็นประเด็นเป้าหมายของการเคลื่อนไหวชุมนุมต่อสู้ทางการเมือง ทุกวาทกรรมที่นายสุเทพ สื่อความ วาทกรรมหนึ่งๆ นั้นมีลักษณะที่เกี่ยวดองกันเสมือนเครือญาติ ด้วยข้อต่อประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการเคลื่อนไหวของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) วาทกรรมมีลักษณะเป็นพลวัตร ไม่หยุดนิ่ง มันเคลื่อนไหวเองภายใต้การปะทะขณะเดียวกันก็เสนอชุดวาทกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อที่จะเสนอเหตุผลในการขับเคลื่อนการชุมนุม การสร้างวาทกรรมขึ้นมาจำนวนมาก ทำให้สามารถจะขยายฐานสร้างแนวร่วมในทางการเมือง แต่อีกด้านหนึ่งก็เกิดการปะทะกันของวาทกรรมที่พูดในเรื่องเดียวกัน วาทกรรมที่สร้างขึ้นเหล่านี้คือเครื่องมือ นำไปสู่การสนับสนุนให้คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ดำรงความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวภายใต้ ความรู้ และอำนาจ วาทกรรมเนื้อหาหลักคือเรื่อง ประชาธิปไตย ซึ่งในสนามวาทกรรมประชาธิปไตย คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ได้สร้างวาทกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือ

ในการเคลื่อนไหวกองการเมืองรวม 11 วากรรม ซึ่งแต่ละวาทกรรม คู่ขนานเสนอวาทกรรมไปพร้อมกับการขับเคลื่อนทางการเมือง 5 พลวัตร ดังนี้

พลวัตรการเคลื่อนไหวกองการเมืองขั้นที่ 1. ประกาศคัดค้านร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรม เสนอทางออก ถอนร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมจากรัฐสภา วากรรมที่ผลิตสร้างในช่วงเวลานี้ได้แก่ วากรรมประชาธิปไตย วากรรมสภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร

พลวัตรการเคลื่อนไหวกองการเมืองขั้นที่ 2 รัฐบาลขาดความชอบธรรม ยกกระดืบ โคนระบอบทักษิณ รัฐบาลประกาศถอนร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม

พลวัตรการเคลื่อนไหวกองการเมืองขั้นที่ 3 รัฐบาลทรราชย์กับกฏต่อรัฐธรรมนูญ ตั้งสภาประชาชน ขอนายกพระราชทาน ปฏิรูปประเทศสู่ประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบภายใต้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐบาลประกาศยุบสภา

พลวัตรการเคลื่อนไหวกองการเมืองขั้นที่ 4 ปฏิวัติประชาชน ยึดอำนาจ อธิปไตยคืนสู่ปวงชน รมรณรงค์ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการลาออก

พลวัตรการเคลื่อนไหวกองการเมืองขั้นที่ 5 ชัดดาว้นกรุงเทพฯ ชัดขวางเลือกตั้ง นปช.ล้มล้างระบอบ กองทัพทำรัฐประหาร

วาทกรรมที่กลุ่ม กปปส.สร้างขึ้น สื่อความ แพร่กระจาย สู่ปฏิบัติการทางความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม 11 วากรรม ได้แก่ วากรรมประชาธิปไตย วากรรมสภาโจรสภาทาสออกกฎหมายช่วยโจร วากรรมสงบสันติอหิงสาปราศจากอาวุธสู่อย่างพลเมืองดีมีอารยะ วากรรม โคนระบอบทักษิณทุนนิยมสามัญทุจริตคอร์รัปชั่น วากรรมลุงก้านัน วากรรมสภาประชาชน วากรรมอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน วากรรมปฏิรูปก่อนเลือกตั้งแก้กฎหมาย ให้บริสุทธิ์ยุติธรรม วากรรมปฏิวัติประชาชน วากรรมรัฐชาติปัตย์ วากรรมคนดีปกครองโดยธรรม

วาทกรรมที่แพร่กระจายออกไป 11 วากรรม โดยคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เพื่อสร้างปฏิบัติการทางสังคมถูกปะทะกลับช่วงชิงพื้นที่ทางความคิด ยึดครองความจริง ภายใต้ปริมณฑลวาทกรรมประชาธิปไตย 11 วากรรม ตามพลวัตรการเคลื่อนไหวกองการเมืองคู่ขนานไปกับวาทกรรมเช่นกัน ได้แก่ วากรรมประชาธิปไตย วากรรมยึดอภัย เมตตา เพื่อชาติเดินไปได้ ไม่ใช่สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร วากรรม มีอบกบฏ ต้องการสร้างความรุนแรง มีอาวุธสงคราม วากรรม ระบอบทักษิณ เครื่องมือ โคนธรรมนูญประชาธิปไตยของกลุ่ม กปปส. วากรรม ลุงก้านัน ล้างคราบ โคลนเทพเทือก วากรรม กลุ่มกบฏอนุรักษนิยมล้ำหลัง ไม่ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากเลือกตั้ง วากรรมกบฏ วากรรมเผด็จการฟาสซิสต์ไม่ใช่วิถี

ประชาธิปไตยโดย วาทกรรมแผนดับปูทางสู่การปฏิวัติ วาทกรรม ปล้นอำนาจจากประชาชนเป็นกบฏ วาทกรรม ยุติธรรมสำคัญกว่าความดีผู้ปกครองที่ดีต้องอยู่ใต้ธรรมนุญการปกครอง ตรวจสอบได้

**1.3.2 สรุปอิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผล
กระทบทางการเมืองจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อ
เปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014 ดังนี้**

อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ส่งผลทาง
การเมือง 3 มิติ 1) ผลกระทบต่อทิศทางการเมืองจากวาทกรรมที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลง
ปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)
ผลิตสร้าง 2) การให้เหตุผล คำขวัญซึ่งความชอบธรรม สร้างฐานแนวร่วมมวลชนให้กับการ
เคลื่อนไหวทางการเมือง 3) ส่งผลต่อนิยามความหมายของประชาธิปไตย ให้หลากหลายเคลื่อน
ความหมายไป

1) มิติผลกระทบต่อดิศทางการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยแบบ
ตัวแทนอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จากการสร้าง แพร่กระจาย วาทกรรม 11 วาทกรรม
ซึ่งวาทกรรมเหล่านั้นได้นำพาไปสู่ความจริงทางการเมืองไทย หลากเคลื่อนเคลื่อนไหลไปจากกรอบ
ความรู้ (Episteme) และ “ระบอบสัจจะ” (Regime of Truth) กฎเกณฑ์ ที่กำกับความเป็นปกติ
ไม่ปกติ เงื่อนไขที่อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ ของวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตย” ที่ยึดกุมความจริง
ทางการเมือง ซึ่งยึดถือการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นวาทกรรม ที่แฝงไว้ด้วยความรู้
และอำนาจที่ทำงาน ไปด้วยกัน เพื่อไปสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ ที่ไปพร้อมกับความรู้อื่นๆ ให้เกิด
อำนาจด้วยตัววาทกรรมที่สร้างขึ้น และปะทะกับอีกหลายวาทกรรมที่ดำรงอยู่ ยึดกุมความจริงอยู่ใน
สังคม วาทกรรมที่สร้างโดยกลุ่ม กปปส.ผ่านการสื่อความ แพร่กระจายความคิด ความเชื่อใหม่
เข้าเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก่อรูปขึ้น จากการพูดปราศรัยของนายสุเทพ และมวลมหาประชาชนกลุ่ม
กปปส. ผลของวาทกรรมที่นำเสนอเข้าปะทะ เบียดขับ กดทับ แพร่กระจายวาทกรรมคำว่า
“โค่นอำนาจระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ทุจริตคอร์รัปชัน วาทกรรมปฏิรูปประเทศก่อนเลือกตั้ง
แก้ไขกฎหมายให้บริสุทธิ์ยุติธรรม วาทกรรมปฏิวัติประชาชน วาทกรรมรัฐชาติไทย วาทกรรม
อำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน” ชุดความหมายเหล่านี้ ได้สร้างความจริงให้การเมือง ตกอยู่ใน
สถานะแตกต่างจากหลักการของกระบวนการไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่เป้าหมายของกลุ่ม กปปส. ก็มุ่งสู่ความเป็นประชาธิปไตยแบบ
ตัวแทนอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) มิติผลกระทบให้เหตุผลดำรงไว้ซึ่งความชอบธรรม ขยายแนวร่วมสร้างฐานมวลชนให้กับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

3) มิติผลกระทบกับนิยามความหมายต่อหลักการของระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้หลากเลือนเคลื่อนความหมายไป ด้วยการสร้างการรับรู้ทางการเมืองเสนอแนวคิดใหม่ (Conceptualize) ประสาน ในตัวความหมายของประชาธิปไตย จากวาทกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์นั้น คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ต้องการประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการสร้างวาทกรรม ขยายความหมายใหม่ ในตัววาทกรรม “ประชาธิปไตย” โดย คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ปะทะด้วยเนื้อหาว่า คุณค่าของประชาธิปไตยต้อง “คนดีปกครองโดยธรรม” ปะทะ ประสานให้ตัวความหมายของประชาธิปไตย หลากเลือนและเคลื่อนความหมาย จากสิ่งที่มาปะทะ นอกเหนือไปจาก หลักการประชาธิปไตยสากล ที่กฎเกณฑ์ กำกับ บงการ ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม สิทธิเสรีภาพ หนึ่งสิทธิหนึ่งเสียง เสมอภาค เท่าเทียม แสดงให้เห็นว่า วาทกรรมไม่ใช่เพียงแค่สร้างอำนาจจากความรู้ แต่วาทกรรมนั้นได้สร้างความรู้ให้สังคมอีกด้วย

2. การอภิปรายผลการศึกษา

ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผล 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 การสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

2.2 อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลกระทบทางการเมืองจากการเคลื่อนไหวในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

2.1 อภิปรายผลการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

พลวัตการเคลื่อนไหวในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013 ถึงปี ค.ศ.2014 นายสุเทพ ได้ปราศรัยบนเวทีกลางท้องถนน เสนอคำพูดหรือวาทกรรมการเมืองขึ้นมามากมาย เพื่อขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวทางการเมือง วาทกรรมเคลื่อนไหวไม่เคยอยู่นิ่งมันเคลื่อนและเลื่อนไหลไปตามพลวัตวิกฤตการณ์ชุมนุมทางการเมือง ปฏิบัติการของความหมายจากวาทกรรม มาพร้อมกับความรู้ เมื่อแพร่กระจายออกไปสู่สังคม ได้นำสู่ความเข้าใจ ความคิด ความเชื่อ แปรเปลี่ยนเป็นอำนาจจากวาทกรรมนั้นๆ ยิ่งผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ด้วยปฏิบัติการทางสังคม ยิ่งให้อำนาจกับวาทกรรมนั้นๆ คำพูดปราศรัยหรือวาทกรรมการเมืองที่เสนอโดย นายสุเทพ วาทกรรมที่เป็นแก่นสาระหลักคือ เรื่องประชาธิปไตย ประชาธิปไตย ถูกพูด ถูกนำเสนอ ถูกแสดงออก ด้วยปฏิบัติการทางความหมายที่เชื่อมร้อยสาแทรกความสัมพันธ์เสมือนเครือข่ายรวม 11 วาทกรรม วาทกรรมที่แพร่กระจาย มีลักษณะที่พูดถึง ปัญหาที่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ได้สร้างขึ้นให้กับประเทศ ได้แก่ วาทกรรมสภาโจรสลัดทาสออกกฎหมายช่วยโจร, วาทกรรมสงบสันติอหิงสาปราศจากอาวุธสู่อย่างพลเมืองดีมีอารยะ, วาทกรรมโค่นระบอบทักษิณทุนนิยมสามานย์ ทูจริตคอร์ปชั่น, พร้อมเสนอวาทกรรมในลักษณะทางออกของปัญหาได้แก่ วาทกรรมสภาประชาชน, วาทกรรมปฏิรูปประเทศก่อนเลือกตั้งแก้กฎหมายเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรม, วาทกรรมรัฐชาติปัตย์, วาทกรรมคนดีปกครองโดยธรรม เพื่อให้วาทกรรมเหล่านี้ที่แฝงไว้ด้วยความรู้ และอำนาจทำงานไปด้วยกัน วาทกรรมที่นำเสนอออกมาในลักษณะพูดถึงสาเหตุปัญหาพร้อมวาทกรรมเสนอทางออก สอดคล้องกับทฤษฎีกระบวนการสร้างกรอบ ที่เป็นฟอร์ด และ สโนว์ (Benford & Snow, 2000, p. 615) เสนอไว้ว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติการรวมกลุ่ม ต้องสร้างความเชื่อและความหมาย ด้วยการกระตุ้นเร่งเร้าเพื่อสร้างความชอบธรรม ด้วยกรอบแรงจูงใจ ซึ่งในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส.วาทกรรม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้สร้างความชอบธรรม ระดมมวลชน ด้วยการใช้ภาษาหรือวาทกรรม ความรู้ เพื่อสร้างอำนาจในการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่ม กปปส. สอดคล้องกับทฤษฎีกรอบอำนาจนำของกริมซีที่เสนอไว้ถึงการทำสงครามความคิดยึดครองความเชื่อของผู้คนให้เกิดความยินยอมพร้อมใจมากกว่าการใช้กำลังเฉกเช่นเดียวกับการใช้การสื่อสารวาทกรรมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

อย่างไรก็ตามวาทกรรมที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) สร้างขึ้นได้ถูกปะทะกลับด้วยวาทกรรมอันหลากหลาย ในสนามวาทกรรมประชาธิปไตย แบบตัวแทนได้แก่ วาทกรรม

ประชาธิปไตย, วาทกรรมวาทกรรม ยึดอภัย เมตตา เพื่อชาติเดินไปได้ ไม่ใช่สภาโจร สภาทาส ออกกฎหมายช่วยโจร, วาทกรรมวาทกรรมมีอบกบฏต้องการสร้างความรุนแรงมีอาวุธสงคราม, วาทกรรมวาทกรรม ระบอบทักษิณเครื่องมือโค่นรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยของคณะกรรมการ เพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข (กปปส.) คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่ สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) , วาทกรรม ลุงกำนัน ล้างคราบโคลนเทพ เทือก, วาทกรรมวาทกรรม กลุ่มกบฏอนุรักษ์นิยมล้าหลัง ไม่ยอมรับอำนาจประชาชนที่มาจากการ เลือกลง, วาทกรรมวาทกรรมกบฏ, วาทกรรมวาทกรรม เผด็จการฟาสซิสต์ ไม่ใช่วิถีประชาธิปไตย, วาทกรรม แผนลับปูทางสู่การปฏิวัติ, วาทกรรมวาทกรรมปล้นอำนาจจากประชาชนเป็นกบฏ, วาท กรรมวาทกรรม ยุติธรรมสำคัญกว่าความดีผู้ปกครองที่ดีต้องอยู่ใต้รัฐธรรมนูญการปกครองตรวจสอบ ได้ คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อัน มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ถูกปะทะกลับภายในสนามวาทกรรมประชาธิปไตย เช่นกัน สอดคล้องกับที่ฟูโกต์ เสนอไว้ว่า ความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันระหว่างระบบของ ความรู้ ที่ถือว่าเป็นสัจจะหรือความจริง กับลักษณะแบบแผนของอำนาจ ซึ่งอยู่คู่กันนานไปกับการอ้าง ว่าเป็นแบบแผนที่ถูกต้อง และสามารถทำให้เกิดการลงโทษ ฝึกฝน คัดแปลงนิสัยของผู้ถูกกล่าวหาว่า เบี่ยงเบนไป แต่ความรู้ที่ถือว่าเป็นสัจจะเมื่อเกิดขึ้น ก็ไม่ได้หมายความว่าความรู้ชุดอื่นจะถูกทำลาย ลงไป มันเพียงถูกกดหรือพรางไว้ และสัจจะจะดำรงสถานะเดิมของมันได้ ก็ด้วยการ “ครอบครอง ปริมาณในสังคมให้ได้เหนือคู่แข่งของตน ต้องใช้อำนาจปราบให้วาทกรรมอื่นกลายเป็นความ ไม่จริง ไม่สมเหตุผล หรือผิดเพี้ยนไปจากปกติ

ในส่วนของวาทกรรมที่พูดปราศรัยโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่มีลักษณะเสนอ ทางออกของปัญหาได้แก่ วาทกรรมสถาปนาประชาชน, วาทกรรมปฏิรูปประเทศก่อนเลือกตั้งแก้ กฎหมายเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ยุติธรรม, วาทกรรมรัฐธรรมนูญปี ๖๐, วาทกรรมคนดีปกครองโดยธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของฟูโกต์ (Foucault, 2000, น. 410-415) ที่อธิบายไว้ว่าความรู้สามารถนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจที่ก่อให้เกิดความรู้ที่อำนาจของความเป็นสัจจะอันเป็นอำนาจที่ เด่นชัดและรุนแรงคืออำนาจที่มากับ “วาทกรรม” เพราะคำพูดปราศรัยสื่อความ แพร่กระจายจาก นายสุเทพ ที่เสนอวาทกรรมความรู้ เปลี่ยนความคิด เปลี่ยนความเข้าใจว่ารัฐบาลไม่ชอบธรรม ดังนั้นจึงต้องตั้งสภาประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศก่อนเลือกตั้งแก้กฎหมายเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรมโดยให้ประชาชนคือรัฐธรรมนูญปี ๖๐ เพื่อแพร่กระจายชุดความรู้นี้ออกไป สู่ปฏิบัติการทาง สังคม ผลิตซ้ำตอกย้ำ สลาย สภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น แล้วจัดตั้งขึ้นเองโดยทุกภาคส่วนใน

สังคม เพื่อเบียดขับ สลาย สถาปนาสภาพประชาชนขึ้นในความคิด โดยความรู้ ผู้อำนาจ และความ
จริงภายใต้ความรู้และอำนาจ

ฟูโกต์ (Foucault, 1980 , p.96-102) เสนอไว้ว่า อำนาจไม่ใช่แค่ควบคุมหรือดัดแปลง
ความรู้แต่ยังสร้างความรู้ด้วย ความรู้สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจที่ให้กำเนิด
ความรู้ นั้น อำนาจของความเป็นสัจจะอันเป็นอำนาจที่เด่นชัดและรุนแรงคืออำนาจที่มากับ
“วาทกรรม” วาทกรรมคำว่าคนดีปกครองโดยธรรม สื่อความแพร่กระจายเข้า สันดอนหลักการ
ประชาธิปไตย ด้วยการเข้าปะทะ เพื่อประสานความหมายใหม่ แพร่กระจายวาทกรรม ความรู้
ให้เข้าไปเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ปะทะ กับระบอบสัจจะ และกรอบความคิดประชาธิปไตยแบบ
ตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ยึดกุมความจริงทางการเมือง และกำหนดสร้าง
ความจริงทางการเมืองด้วยภาษาวาทกรรมที่นำพาชุดความหมาย หรือเนื้อหาไปสู่การรับรู้ใหม่
ความเข้าใจ ผู้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกำกับบงการผู้คนในสังคมสถาปนาเป็นระบอบรอบ
ความรู้ ระบบสัจจะ ที่มนุษย์ต้องปฏิบัติตามในสิ่งที่วาทกรรมอนุญาตไว้

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศ
ไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ตามพลวัต
นอกจากมีการสร้างวาทกรรมคู่ขนานไปกับการต่อสู้เคลื่อนไหวทางการเมืองแล้ว ในแต่ละพลวัต
คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ให้เหตุผลแสดงถึงสาเหตุ และข้อเรียกร้องหรือการเสนอ
ทางออกของปัญหา ผลิตซ้ำ ตอกย้ำ ทุกๆ พลวัตของการเคลื่อนไหว สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้าง
กรอบ โดยเป็นฟอร์ดและสโนว์ ที่เสนอไว้ว่ากลุ่มผู้ชุมนุมต้องเสนอสาเหตุปัญหา กรอบปัญหา
ตลอดจนการจูงใจเพื่อสร้างความชอบธรรม และระดมคนให้เข้าร่วมไปกับขบวนการเคลื่อนไหว
ทางสังคม

ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประจักษ์ ก้องเกียรติ (2560) ในประเด็น
การต่อสู้เชิงวาทกรรม ความรู้ อำนาจ วาทกรรมถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบ
ธรรม ในฐานะเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง และปฏิบัติการความหมายอันหลากหลายของ
ประชาธิปไตยที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) สื่อความแพร่กระจาย สู่ปฏิบัติการทางสังคมนั้น มี
วาทกรรมคนดีปกครองโดยธรรม เสนอชุดความหมายใหม่เพิ่มคุณค่าไม่สอดคล้องกับหลักการ
ประชาธิปไตย ที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เสนอ เพื่อเป็นหนทางก้าว ไปสู่ความเป็น
ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็น

ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) แต่ในส่วนยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหว ที่ประกาศยึดหลัก สงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ สู้อย่างคนดีมีอารยะ แตกต่างอย่างสิ้นเชิงเพราะงานของประจักษ์ ก้องเกียรติ เสนอว่าเป็นการต่อสู้ที่ไม่สงบ สันติ อหิงสา ดังที่คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ประกาศเป็นแนวทางการเคลื่อนไหวทางการเมือง

ขณะเดียวกันผลการวิจัยยังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยวาทกรรม โดย Nancy A. Naples (2002, p. 226-246) ที่นำเสนอผลการวิจัยไว้ในบทความวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมสตรีนิยมแบบวัตถุนิยมและงานวิจัยเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสังคมแผนที่ความคิดการเปลี่ยนแปลงบริบทของการควบคุมชุมชน (Materialist Feminist Discourse Analysis and Social Movement Research Mapping the Changing Context for “Community Control”) โดยใช้วิธีวิทยาการวิเคราะห์วาทกรรมของฟูโกต์ ผลการวิจัยพบว่า มีความพยายามที่จะสร้างกรอบความคิดใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กชาวแอฟริกันอเมริกัน ในชุมชนเมืองของชววนการเคลื่อนไหวทางสังคม ขณะเดียวกัน กลุ่มผู้เรียกร้องได้ถูกปะทะ โต้กลับ จากนักวิเคราะห์การศึกษา และกลุ่มสหภาพการค้าขายได้วิจารณ์ว่า การเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลักของกลุ่มแอฟริกันอเมริกันในชุมชนเมืองนั้น กลุ่มชาวอเมริกันผิวขาวมีความเป็นไปได้ที่จะยอมรับพื้นที่สลับขนาดใหญ่เป็นเรื่องจริงมากกว่าที่จะยอมรับกลุ่มคนผิวดำจำนวนมากให้เข้าไปอยู่ในพื้นที่ของพวกเขา และหนึ่งในคณะกรรมการการศึกษาในนิวยอร์ก มองว่าการเรียกร้องการควบคุมชุมชนผู้อยู่อาศัยผิวสี เป็นการตอบโต้ที่เน้นการปฏิบัติไปยังการต่อต้านกลุ่มคนผิวขาวที่จะรวมคนผิวสี และผิวขาวเข้าด้วยกัน ในบริบทที่ความตึงเครียดเพิ่มขึ้น การจลาจลเกิดขึ้นในชุมชนเมืองที่ไม่ใหญ่ทั่วสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์วาทกรรม ความรู้เป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างกลางของวาทกรรมและอำนาจ กลุ่มเคลื่อนไหวคนผิวสี (Black Power) ได้พยายามตัดสินอะไรต่างๆ ด้วยตนเองโดยไม่ขึ้นกับอำนาจจากฝ่ายอื่น โดยการเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลัก ในการควบคุมโรงเรียนเป็นประเด็นหลัก (Theme) ตามด้วยวาทกรรมมากมาย 1) กลุ่มสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทหลักเป็นการตอบโต้ไปยังการแบ่งแยกทางองค์กร 2) การเรียกร้องให้ชุมชนมีบทบาทหลักของพวกเขาอยู่บน โครงสร้างเสรีนิยม (Liberal Instruction) ของการปฏิรูปสังคม 3) วาทกรรมการเพิ่มการแข่งขันระหว่างเขตของโรงเรียน 4) ข้าราชการคิดจากประเด็นหลัก (Theme) ประสิทธิภาพในการบริหารเพื่อที่จะสร้างข้อดีทางการเมืองและการคลังของการกระจายอำนาจที่แตกต่างจากการกระจายอำนาจทางการเมือง 5) วาทกรรมที่มีความหมายเหยียดชอนอยู่ของแหล่งสนับสนุนคนผิวขาวสำหรับการให้ชุมชนมีบทบาทหลักว่า “การให้ชุมชนมีบทบาทหลักสำหรับ โรงเรียนของคนผิวสีได้สร้างความสนใจข้ามไปยังกลุ่มคนผิวขาว สำหรับ ให้คนผิวดำควบคุมโรงเรียนของคนผิวสีได้

บอกเป็นนัยว่าคนผิวขาวก็ได้ควบคุมโรงเรียนของคนผิวขาว ซึ่งพวกเขาก็สนับสนุน และเป็นการ
การันตีว่าปัญหาของคนผิวสี ความขัดแย้งของคนผิวสี และเด็กนักเรียนของคนผิวสีจะถูกรวมไว้ใน
สลัมอย่างปลอดภัย

ผลการศึกษาสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ Mary Bernstein (2002, p. 85-103)
เรื่องความย้อนแย้งของเกย์ที่สร้างอัตลักษณ์ในเมืองเวอมองต์ (The Contradictions of Gay
Ethnicity: Forging Identity in Vermont) ตรงประเด็นข้อค้นพบว่า ขบวนการเคลื่อนไหวพยายาม
สร้างกรอบความคิดผ่านวาทกรรมนิยามความหมายใหม่ ทำทนายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ถือว่าคุณค่า
แล้ว เรียกร้องรัฐให้ยอมรับในอัตลักษณ์ที่ “รัฐ” ได้จัดทิศทางที่ให้การยอมรับ สำหรับอัตลักษณ์
บางอัตลักษณ์ และรัฐได้สร้างความขัดแย้งบางอย่าง โดยแยกสิ่งอื่นออกไป ขบวนการเคลื่อนไหว
พยายามสร้างกรอบความคิดผ่านวาทกรรมนิยามความหมายใหม่ ทำทนายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ถือ
ว่าคุณค่าแล้ว ดังนั้นรัฐจึงเป็นผู้ก่อร่างสร้างความเชื่อให้กับสังคมการเดินขบวนพาเหรดเป็นการทำทนาย
สิ่งที่คุณค่าแล้ว โดยการทำให้ชุมชนที่มองไม่เห็น “ได้เห็น” ผู้เคลื่อนไหวไม่ได้ต้องการ
การยอมรับสำหรับสถานะที่แปลกจากบรรทัดฐานเดิม แต่พวกเขาเริ่มที่จะทำทนายคุณค่าทาง
วัฒนธรรมที่เหนือกว่า การเคลื่อนไหวดำเนินไปจนในที่สุด ในปี ค.ศ.1992 บัญญัติสิทธิเลสเบียน
และเกย์ได้รับการอนุมัติจากรัฐให้ผ่านเป็นกฎหมาย บทความวิจัยศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทาง
สังคมกลุ่มเกย์ และเลสเบียน จากมุมมองความคิดหลังโครงสร้างนิยม และ สตรีนิยม ได้คำถามถึง
การถูกจัดหมวดหมู่ ของอัตลักษณ์ จนละเอียดการยอมรับในเรื่อง ความแตกต่างกันของเชื้อชาติ
ระดับทางสังคม รูปแบบทางเพศ การจัดอัตลักษณ์ของสิ่งเหล่านี้ถูกทำให้แข็งแกร่งขึ้นโดยรัฐ และ
กฎหมาย

จากสิ่งที่แตกต่าง และสิ่งที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาพบ
ข้อสรุปนี้ในงานวิจัยของต่างประเทศที่กลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม ต้องการทนาย กฎหมาย
โครงสร้าง สถาบัน ที่กำกับ บังการยึดกุมความจริง เมื่อกลุ่มผู้เคลื่อนไหวต้องการสิ่งที่ดีขึ้น จึงลุกขึ้น
ทำทนายสิ่งที่คุณค่าแล้ว โดยการทำให้สิ่งที่มองไม่เห็น “ได้เห็น” ไม่ได้ต้องการล้มล้างบรรทัด
ฐานเดิม ในกรณีคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) หากอธิบายในแง่ดี กลุ่มผู้ชุมนุม ต้องการเสนอ
คุณค่าทางวัฒนธรรมของประชาธิปไตย ให้เหนือขึ้นไป เหนือความรู้และอำนาจ ของประชาธิปไตย
แบบเสรีนิยมตะวันตก โดยเสนอหลักความสมบูรณ์ของประชาธิปไตย แบบไทย ประสานสาระ
ทางศีลธรรม คุณค่าของผู้ปกครองต้องคนดีมีธรรมะ ไม่ได้ปฏิเสธระบอบประชาธิปไตย ไม่ได้
ปฏิเสธการเลือกตั้ง เพียงต้องการกติกากำหนดเลือกตั้งที่ทำให้กระบวนการของประชาธิปไตยสมบูรณ์
ด้วยการได้คนดีปกครองบ้านเมืองที่เริ่มจากช่องทางกฎหมายการเลือกตั้ง ตามกฎ กติกา ภายใต้

ความรู้และอำนาจ แนวรัฐศาสตร์ ในแนวนิติศาสตร์ที่ว่าด้วยวาทกรรมคำว่า “ประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมตะวันตก” ที่กำกับ บงการ ชีวิตมนุษย์โลก ผู้เคลื่อนไหวไม่ได้ต้องการ การยอมรับสำหรับสถานะที่แปลกจากบรรทัดฐานเดิม แต่พวกเขาเริ่มที่จะท้าทายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เหนือกว่า แต่ในกระบวนการที่เสนอเพื่อเป็นหนทางก้าวไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ไม่เดินไปตามวิถีความรู้ และอำนาจว่าด้วย วาทกรรมประชาธิปไตยที่กำกับบงการยึดกุมความจริง ดำรงอยู่ในสังคม และได้รับการยอมรับในทางสากลของสังคมโลก

2.2 อิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลกระทบทางการเมืองจากการเคลื่อนไหวในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.2013-2014

ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

อิทธิพลผลกระทบของวาทกรรมต่อทิศทางการเมือง ต่อเหตุผลดำรงความชอบธรรม ขยายฐานมวลชนแนวร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และขยายนิยามความหมายของประชาธิปไตยที่ต้องยึดหลักคนดี ปกครองโดยธรรม ในการบริหาร สอดคล้องกับหลักการแนวคิดทฤษฎีความรู้และอำนาจ ที่ฟูโกต์ (1972) กล่าวไว้ในหนังสือ โบราณคดีวิทยาของความรู้ ที่เสนอให้ว่าอำนาจเป็นตัวการทำให้กรอบคิดพื้นฐาน (Epistemes) หรือรูปแบบของวาทกรรม ที่เป็นฐานของความรู้ของเราเปลี่ยน อำนาจมีบทบาทในแง่ครอบงำกับความคิดเชิงบวก ไม่ใช่แค่ควบคุมลี้ลับความรู้ แต่ยังสร้างความรู้และความรู้นั้น สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างเชิงอำนาจที่ให้กำเนิดความรู้นั้น อาทิการอ้างความชอบธรรมบนฐานของความรู้บางชุด อำนาจและความรู้จึงสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. ความรู้ อำนาจถูกนำมาใช้ด้วยการแพร่กระจายวาทกรรม ชุดความหมาย ให้ความรู้ให้เหตุผล ด้วยการสร้างวาทกรรมขึ้นมา 11 วาทกรรม แพร่กระจายความรู้ สร้างความเข้าใจใหม่ เพื่อดำรงความชอบธรรม ขยายฐานแนวร่วมสร้างมวลชน ประกอบสร้างความจริงด้วยวาทกรรมที่สร้าง แพร่กระจาย เพื่อกำกับ บงการ ทิศทางการเมืองด้วยการนำเสนอวาทกรรมทางการเมืองปะทะกับกรอบความรู้ ครอบงำจะ วาทกรรมอื่นๆ ที่ยึดครองพื้นที่อยู่ในสนามวาทกรรม ในห้วงเวลานั้น สร้างวาทกรรมด้วยคำพูดปราศรัย แพร่กระจายชุดความรู้ใหม่ เพื่อกดทับประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในความหมายของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ว่าเป็นประชาธิปไตยที่ค้ำค้ำ ไม่ฟังเสียงประชาชน ทูจิดคอร็ปชั่น โกงการ เลือกลง เข้า ปะทะเบียดขับ เสนอชุดความหมายใหม่ ด้วยวาทกรรม ประชาธิปไตยแบบตัวแทน

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยชุกวาทกรรม ความหมายประชาธิปไตยที่ไปพร้อมกับความรู้ว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต้อง “คนดีปกครองโดยธรรม” มาบริหารบ้านเมือง แสดงถึงการแพร่กระจายชุดความรู้ เพื่อต้องการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเชิงอำนาจ ทำทาบ ต่อยอด ความหมายประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เป็นหลักการสากล อำนาจจึงไม่ใช่แค่ล้มล้างความรู้ แต่อำนาจยังสร้างความรู้ ด้วยการใช้ปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคมพลังทางสังคมเพื่อนำสู่การเปลี่ยนแปลง ภายใต้ความรู้และอำนาจ

การใช้แนวทางเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อสู้ด้วยการใช้ความรู้ อำนาจ ปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการวาทกรรม ด้วยการ ใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเครื่องมือทางการเมือง ได้ส่งอิทธิพล สอดคล้องกับรายงานของศูนย์เฝ้าระวังสื่อในสถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี (2556) ที่เสนอไว้ว่า ควรใช้วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ในการขับเคลื่อนเพื่อเปิดประเด็นทางการเมืองในพื้นที่ โดยเฉพาะการพูดถึงประเด็นปัญหาต่อสาธารณะ เพื่อให้เกิดฉันทามติร่วมกัน ด้วยการแพร่กระจายวาทกรรมออกไปสู่สังคม เพื่อใช้อำนาจและความรู้ให้เกิดปฏิบัติการทางสังคม นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ดังนั้นผู้มีอำนาจต้องมีหน้าที่สร้างวาทกรรม เพื่อสร้างให้เกิด วัตถุประสงค์วาทกรรม เข้าปะทะ ประสาน เบียดขับ กดทับ ผลิดซ้ำ ดอกย้ำ สลาย สถาปนา ขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการใช้ความรู้ อำนาจ ปฏิบัติการความหมาย ปฏิบัติการสังคมของกลุ่ม กปปส.ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง อีกทั้งการใช้วาทกรรม ความรู้ อำนาจเพื่อสร้างอิทธิพลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย ทองปาน (2560) เรื่อง ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มไม่เอาเขื่อนแก่งเสือเต้น ที่พบว่ายุทธวิธีที่ใช้ต่อสู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงคือใช้วาทกรรม ความรู้ และอำนาจ เพื่อสร้างความจริง ต่อสู้ด้วยวาทกรรม โดยการให้เหตุผลด้วยวาทกรรม คำว่า “ป่าสักทองผืนสุดท้าย” เพื่อให้วาทกรรมนี้ทำงานไปพร้อมกับความรู้ และอำนาจ ด้วยเหตุผลถึงความไม่คุ้มทุนด้วยเพราะมีงานวิจัยรองรับ โดยสถาบันเพื่อวิจัยและพัฒนาประเทศไทย (TDRD) มารองรับสร้างความหนักแน่นน่าเชื่อถือ อีกทั้งการสร้างวาทกรรมให้เหตุผลด้วยวาทกรรมที่หลากหลายแพร่กระจายออกจากคำพูดของนายสุเทพ เพื่อดำรงไว้เพื่อความชอบธรรม ขยายฐานสร้างแนวร่วมมวลชน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส ปิ่นตบแต่ง และกฤษฎา บุญชัย (2560) ในประเด็นที่งานวิจัยเสนอไว้คือพื้นที่ทางสังคมคือจุดที่จะแย้งชิงความชอบธรรมของการเคลื่อนไหว คณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) จึงได้สร้างวาทกรรมให้เหตุผลมากมายในพลวัตการเคลื่อนไหวทางการเมืองแต่ละช่วง เพื่อช่วงชิงความชอบธรรม ยึดครองพื้นที่ เปลี่ยนความคิด เปลี่ยนความเข้าใจ การเมืองในเชิงวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรประเมินเพื่อนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางสังคม ช่วงชิงมวลชน ให้ยอมรับว่าการเคลื่อนไหวนั้นถูกต้อง ชอบธรรม

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจะเสนอตามแนวทางความรู้ที่ได้จากผลการวิจัย โดยมีทั้งข้อเสนอแนะในทางวิชาการ ข้อเสนอแนะทางสังคม และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

3.1 ประเด็นที่พบจากผลการวิจัยว่า ความรู้ ว่าด้วยวาทกรรมประชาธิปไตย และความรู้ในวาทกรรมอันหลากหลายในแนวรัฐศาสตร์ ในแนวคิดศาสตร์ ได้กลายเป็นอำนาจ ที่ถูกพูดถูกนำเสนอ เพื่อใช้ในการต่อสู้ทางวาทกรรม เพื่อให้ได้อำนาจจากชุดความหมาย ความรู้ที่แพร่กระจายออกไป เข้ายึดครองพื้นที่ทางความคิด กำกับ บงการ พฤติกรรมสร้างฐานแนวร่วมทางความคิด ระดมคน จากคำพูดปราศรัย ของนายสุเทพ และถูกปะทะกลับจากข้างตรงข้ามภายใต้เนื้อหาเดียวกัน แสดงถึงความรู้ ได้สร้างอำนาจ และอำนาจที่ความรู้สร้างนั้น ได้เกิดการปะทะกันทางความหมาย คือ พูดเรื่องประชาธิปไตยเหมือนกัน แต่ความหมายหรือเนื้อหาที่ให้ แตกต่างกัน จึงเห็นถึงพลังของความรู้ และอำนาจ ที่แพร่กระจาย ปฏิบัติการความหมาย และปฏิบัติการทางสังคม ความรู้ และอำนาจ องค์เอกภาพของสิ่งเดียวกัน ที่สามารถก่อให้เกิดอิทธิพลต่อการเปลี่ยนความเข้าใจ ให้ความรู้ เปลี่ยนความคิดใหม่ และกลายเป็นพลังอำนาจที่สามารถนำสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางการเมือง จึงนำสู่ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้ ดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ ทำให้ได้หลักการความรู้ว่า หากต้องการเปลี่ยนแปลงสังคม วาทกรรม ความรู้ อำนาจ การสร้างปฏิบัติการความหมาย สามารถนำมาซึ่งปฏิบัติการทางสังคม เป็นแนวทางความรู้หนึ่งที่สามารถนำสู่การประกอบสร้างความจริงทางสังคม เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงได้

3.1.2 ข้อเสนอแนะในทางสังคม ด้วยศักยภาพของปฏิบัติการความหมาย กลุ่มผู้จัดการชุมนุมทางการเมือง ควรให้ความสำคัญกับการต่อสู้ในเชิงวัฒนธรรม การช่วงชิงยึดครองพื้นที่ทางความคิด เป็นแนวทางการขับเคลื่อนการชุมนุม ด้วยการใช้วาทกรรม ความรู้ อำนาจ จากปฏิบัติการความหมาย เพื่อนำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคม เบียดขับ สร้างนิยามความหมายใหม่ ความรู้ใหม่ ความเข้าใจใหม่ เพื่อสถาปนาความจริงชุดใหม่

3.1.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทยที่ผ่านมา โดยการศึกษาเปรียบเทียบ วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ในด้านสัญลักษณ์ทางการเมือง นำไปสู่ความจริงทางการเมืองอย่างไร

3.2 ประเด็นที่พบจากการวิจัยว่า วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ประกอบสร้างความจริงทางการเมืองนำพาการเมืองไปสู่ประชาธิปไตยในนิยามความหมายใหม่ คนดี ปกครองโดยธรรม จึงเห็นประเด็นว่า อำนาจจากความรู้ ไม่ใช่เพียงลัทธิลี้ลับความรู้ อำนาจนั้นยังสามารถสร้างความรู้ให้กับ

สังคม และความรู้ อำนาจนั้นยังสามารถระดมมวลชน สร้างฐานแนวร่วมทางความคิด กำหนด ทิศทางสังคม วาทกรรมที่แฝงไว้ด้วยความรู้ อำนาจ สามารถ กำกับ บงการ พฤติกรรมของคนใน สังคม ยึดครองพื้นที่ความคิดให้เกิดความยินยอมพร้อมใจ นำสู่ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้ ดังนี้

3.2.1 ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ การทำสงครามความคิด เพื่อช่วงชิงมวลชน สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือทางสังคม

3.2.2 ข้อเสนอแนะทางสังคม การแพร่กระจาย ความรู้ สามารถสร้างอำนาจจาก ความรู้นั้น ดังนั้นในการจัดการชุมนุม ควรให้ความรู้กับมวลชน เพื่อความรู้นั้นจะให้อำนาจกับการ ชุมนุม การให้เหตุผล การเสนอทางออก เพื่อสร้างความชอบธรรมให้มวลชนภายนอกกลุ่ม ยอมรับ ด้วยการเอาชนะใจสาธารณะ จึงมีส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และหน่วยงานความ มั่นคง ที่กำกับดูแลการชุมนุม ต้องรู้เท่าทันกลยุทธ์วาทกรรม ความรู้ อำนาจ ต้องมีมาตรการ ป้องกัน รับมือ ในการทำสงครามความคิด เพื่อไม่นำพาสถานการณ์ไปสู่ความรุนแรงด้วยการใช้กำลัง

3.2.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาหาแนวทาง มาตรการ ป้องกัน กำกับดูแลให้ฝ่ายการเมือง และฝ่ายที่ต้องปฏิบัติตามหลักการประชาธิปไตย แบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพ และปฏิบัติตามหลักการประชาธิปไตยแบบ ตัวแทนอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างเข้มแข็ง จริงจัง และควรมีการศึกษา ประชาธิปไตยอันพึงประสงค์ในแบบของไทยเพื่อสลายความขัดแย้งในความหมายที่ให้กับ ประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ. (2013). เลียงหนทางสู่ “สภาทาส”. *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2562 จาก 1
- การเมือง. (2013). “เมียร์มเกล้าซัดสภาฯ ไม่เห็นค่าคนตาย”. *คมชัดลึกออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://www.komchadlued.net/news/politic/171858>
- เกษียร เตชะพีระ. (2013). นักวิชาการแดงซัดสุเทพ ขวางเลือกตั้ง. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/264118>
- _____. (2013). ระบอบทักษิณคืออะไร. *อิสรานิวส์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://isranews.org/isranews/25523-09282.html>
- _____. (2013). ปาฐกถาเกษียร เตชะพีระ: โจทย์ใหม่ เหลือง-แดง และการเมืองแบบศีลธรรม. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2562 จาก https://www.dowmerngthai.blogspot.com/2013/06/blog-post_9541.html
- _____. (2551). *ทางแพร่งและพหุนามทางผ่านสู่ประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ก้านันสุเทพปราศรัยเวทีราชดำเนิน. (2556). Blue Sky. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2562 จาก <https://youtu.be/zwtigKFvFgl>
- เกษม เพ็ญภินันท์. (2013). มายาคณิตในการเมืองไทย. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562 จาก <https://prachatai.com/journal/2013/12/50539>
- ข่าวเจาะ. (2556). สมัชชาปฏิรูปหนุนเลือกตั้ง ก่อนร่วมกันปฏิรูปประเทศ. *TCIJ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.tcijthai.com/news/2013/22/scoop/3>
- เขมา สมใจ. (2551). *การสื่อสารทางการเมืองในวิกฤติการเมืองไทย ปี 2549: ศึกษากรณีพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- จิรวัดน์ รจนาวรรณ. (2545). *23 สูดยอคผู้นำรัฐบาลอดีต-ปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ฐานรวมหอ
- จิรันดา กฤษเจริญ. (2554). *กลยุทธ์ทางวาทกรรมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในสมัยรัฐบาลพลังประชาชน*. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- เขาวณะ ไตรมาส. (2547). *ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ*
 ในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวบรวมบทความวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
 ชุดที่ 3 เรื่องศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร. (2557). *การเมืองแบบใหม่ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่
 และวาทกรรมการพัฒนาชุดใหม่, รัฐศาสตร์แนววิพากษ์*. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2551). *ภาษากับการเมืองความเป็นการเมือง*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- _____. (2551). *รัฐศาสตร์แนววิพากษ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2551). *สัญญาวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์*.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติกร สังข์แก้ว, อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (2561). *ม็อบนกหวีด. วารสารอิเล็กทรอนิกส์สถาบัน
 พระปกเกล้า*. สืบค้นจากเมื่อ 15 มิถุนายน 2562, จาก <http://www.wiki.kpi.ac.th>
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2553). *ปฏิรูปประเทศไทยต้องปฏิรูปความสัมพันธ์เชิงอำนาจ*. *อิสรานิวส์*.
 สืบค้นจาก <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-talk-interview>
- เดลินิวส์. (2013). “เฉลิมขุนชาติด้านนิรโทษ ปูริน้ำตาอ่อน”. *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5
 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://www.dailynews.co.th/politics/192597>
- _____. (2013). *นปช.ปลุกต้านนายกฯ ม.7-สภาประชาชน*. *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 4
 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.dailynews.co.th/politics/199622>
- ทีมข่าวการเมือง. (2014). *ใครทำลายการเลือกตั้ง*. *ประชาไทออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม
 2562 จาก <https://www.prachatai.com/journal/2014/12/57146>
- ทีมข่าวไทยรัฐออนไลน์. (2014). *นปช. ยันไม่เอานายกฯ คนกลาง ปลุกเดินหน้าเลือกตั้ง*. *ไทยรัฐ*.
 สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/content/402445>
- _____. (2014). *หมวดเจี๊ยบเปิดแผนลับ 10 ข้อของ “กปปส.” เพื่อปูทางสู่การ “ปฏิวัติ”
 จี้ “อภิสิทธิ์-สุเทพ” ตอบคำถาม ยันถือฤกษ์ 14 ม.ค. วันโลกาวินาศในการโค่นรัฐบาล
 พร้อมขุดเขี่ยค้อนหาผ้าเจ้าให้ทักษิณ*. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม
 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/content/394104>

- ทิมข่าวการเมือง. (2014). *สภาทาสคีนซีพจับตาศึกชิงประธานวุฒิสฯ*. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/28658>
- _____. (2013). *ปฏิวัติประชาชนเต็มรูปแบบ “แบบไหนทางไหน”*. *โพสต์ทูเดย์ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/267008>
- _____. (2013). *นักวิชาการแดงซัดสุเทพวางเลือกตั้ง*. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/264118>
- ไทยพีบีเอสนิวส์. (2013). *โฆษก คอ.รต. เผยศาลอาญาออกหมายจับสุเทพข้อหาทกบฏ*. *ไทยพีบีเอส*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.news.thaipbs.or.th/content/209998>
- _____. (2013). *ชมรมแพทย์ชนบท 7 จังหวัดภาคใต้ แฉลงการณ์ค้าน “พ.ร.บ.นิรโทษกรรม”*. *ไทยพีบีเอส*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://www.news.thaipbs.or.th/content/205381>
- ไทยรัฐ. (2013). *เฉลิม โวย กปปส.มีอาวุธสงครามแต่รับตร.ถือปืนเอ็ม 16 ของจริง*. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <https://www.thairath.co.th>
- _____. (2561). *8 ปีสมรภูมิมหานคร 53 วันเลือดนอง ร้องให้หนีตาย.ไม่รู้ใครฆ่าใคร?*. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2562 จาก <https://www.thairat.co.th/content1/1286264>
- _____. (2014). *จิดเสี้ยนตาย 12 พ.ค.ต้องเลิกชุมนุม*. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/content/82373>
- ธงชัย วินิจจะกุล. (2534). *วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์แบบวงศ์วานวิทยา (Genealogy)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิต้าโพล. (2559). *องค์การพิทักษ์สยามกับการชุมนุม*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2562, จาก <http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=107>.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2557). *ปฏิรูปการเมืองในเสียงนกหวีดปฏิวัติ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- _____. (2549). *รัฐาธิปัตย์*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2562, จาก <http://www.law.cmu.ac.th/law2011/journal/e145256710>
- เนาวรัตน์ สุขสำราญ. (2557). *เปิดใจ “สุเทพ” จากหน้า 1*. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2562 จาก <https://www.Posttoday.com>
- นิตา ชูโต. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พรินต์โพร.

- บุญรอด ศรีสมบัติ. (2553). *บทเรียนกระชับวงล้อม*. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2562, จาก <http://www.cdsdrta.net/images/stories/valasan-sana/valasan%2060%20b1%20%20year%202554.pdf>
- ประจักษ์ ก้องเกียรติ. (2558). *การเมืองวัฒนธรรมไทยว่าด้วยความทรงจำ/วาทกรรม/อำนาจ*. นนทบุรี: ฟ้าเดียวกัน.
- ประชาไท. (2014). ศอ.รส.แถลงเห็นควรสั่งฟ้องสุเทพ-แกนนำ กปปส. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2562 จาก <https://www.prachatai.com/journal/2014/04/52875>
- _____. (2014). ศอ.รส.แถลง 7 ข้อเรียกร้องทุกฝ่ายร่วมแก้ไขปัญหา-ปชป. จ่อเอาผิดฐานกบฏ. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2562 จาก <https://prachatai.com/journal/2014/04/52758>
- _____. (2014). กลุ่มพอกันทีประณามมือบรุษแรง วอนเจ้าหน้าที่แยกกองกำลังติดอาวุธออกจากผู้ชุมนุม. *ประชาไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <https://www.prachatai.com/journal/2014/02/51842>
- _____. (2014). มวลมหาภาคประชาชนที่อยู่เหนือประชาชน. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2562 จาก <https://www.prachatai.com/journal/2014/01/51475>
- _____. (2013). มติค้านผู้ใหญ่บ้านค้านแนวทาง กปปส. ขอสุเทพอย่าเรียกตัวเองว่า “ก้านัน”. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2562 จาก <https://prachatai.com/journal/2013/12/50610>
- _____. (2013). กปท. ประกาศปฏิวัติประชาชน เรียกนายกรัฐมนตรื ผบ.ทบ.เหล่าทัพมารายงานตัว. *ประชาไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://www.prachatai.com/journal/2013/11/49732>
- _____. (2013). พรรคเพื่อไทย สภาผู้แทนราษฎรมีมติถอนร่าง พ.ร.บ.นิโทษกรรมแล้วทุกฉบับ. *ประชาไท*. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://www.prachatai.com/journal/2013/11/49647>
- ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2552). *กรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบทฤษฎีขบวนการทางสังคม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). *การลุกขึ้นสู้ของคน “ยอดหญ้า” บทวิเคราะห์ในเชิงมิติการเมืองในแดงท่าใหม่*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นบุ๊ก.
- ปลอดประสพ สุรัสวดี. (2014). รัฐธูธิปไตยแบบสุเทพ คือการปล้นอำนาจปชช โดยแท้. *วอยซ์ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2562 จาก <http://www.voicetv.co.th/102640>

- ปิยะมิตร ลีลาธรรม. (2013). ไปเหนือกว่าการเมืองเหลือง/แดงสู่การปฏิบัติของประชาชนที่เป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง. *ประชาไทออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://prachatai.com/journal/2013/11/49851>
- _____. (2013). *สภาพประชาชนคือทางออก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://prachatai.com/category/สภาพประชาชนไม่ใช่เครื่องมือการต่อสู้ของการเมืองสองชั้นอำนาจ>. *ประชาไทออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2013/12/50159>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2013). ประชา แกลงได้สุเทพ บัดไม่ยอมรับศาล ยันห้ามขรก. โข้ยมือที่สามป่วนขอ ปชช.อยู่ในบ้าน 4 ทุ่ม-ดีห้า. *ผู้จัดการออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.maronline.com>
- พฤทธิสถาน ชุมพล. (2530). *ระบบการเมือง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มดิชน.(2551). *บันทึกประเทศไทยปี 2551*. กรุงเทพฯ: มดิชน.
- โพสต์ทูเดย์. (2553). เลื่อนแดงเผาเมือง ขึ้นทำเนียบที่สุด 10 ข่าวดังแห่งปี. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/world/64673>
- _____. (2013). เกลือจี้มเกลือปฏิบัติการณ์ด้านมาตรา 7. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/263623>
- _____. (2013). วิทยาจากรัฐบาลใช้วิชามารรบกวนสัญญาณบลูสกายปิดหูปิดตาประชาชน จี้ผู้ชุมนุมรวมพลังล้มระบอบทักษิณในวันพรุ่งนี้. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2562 จาก <https://www.posttoday.com/politic/news/262196>
- ไพบูลย์ กระจ่างวุฒิชัย. (2013). คินซีพสภาทาส. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 จาก <https://www.posttoday.com/columinist/219392>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2557). *ประกาศกองทัพกบฏวันที่ 1/2557 เรื่อง การประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก*. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2557/E/097/1.PDF>
- วิชา มหาคุณ. (2013). *วิชาเสนออก พ.ร.ก.ตั้งสภาประชาชน* สืบค้นจาก https://www.isranews.org/isranews-news/25805-vicha_2580
- วิชาญ จำปาขาว. (2554). *การสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย: ศึกษากรณีการประชุมประท้วงหลังการเลือกตั้ง 23 ธันวาคม 2550*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุญญิตบัณฑิตการสื่อสารการเมือง ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- วิทยา แก้วภราดัย. (12 กันยายน 2019). สัมภาษณ์

- วิสุทธิ โปธิแทน. (2524). ประชาธิปไตยแนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วอยซ์ออนไลน์. (2013). 13 พ.ค.53 วันสิ้น “เสธ.แดง”. *วอยซ์ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2562 จาก <https://www.voicetv.co.th/red/69800>
- _____. (2013). ย้อนรอย 10 เมษา 53.. 3 ปีผ่านไปยังไร้ความจริง. *วอยซ์ทีวี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562 จาก <https://www.voicetv.co.th/read/67419>
- _____. (2013). ย้อนรอย 19 พฤษภาคม 53. พุ่งสังหารราชประสงค์. *วอยซ์ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2562 จาก <https://www.voicetv.co.th/read/70294>
- ศูนย์ข้อมูลมติชน. (2014). *บันทึกประเทศไทยปี 2556*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- _____. (2558). *บันทึกประเทศไทยปี 2557*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ศุภเดช สักดิ์ดวง. (2014). ย้อนรอยเลือกตั้ง 2 ก.พ. “โมฆะ” ใครต้องรับผิดชอบ?. *สำนักข่าวอิศรา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2562 จาก <https://www.isranews.org/isranews-scoop/28054-bb2805>
- ศิวพล ชมภูพันธ์. (2556). การถดถอยของประชาธิปไตยและระบอบการปกครองแบบผสม. ในเอกสารการสอนประจำศูควิชา 83203 ประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย. (หน่วยที่9) สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/Upload/2562>, จาก <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/Upload>
- สมบัติ จันทร์วงศ์ และ ชัยอนันต์ สมุทวนิชย์. (2523). *ความคิดทางการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2549). *คอร์รัปชั่นระบอบทักษิณ*. กรุงเทพฯ: ก.พล
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2548). *ทางออกไทยยุคทักษิณกินเมือง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิถีทรรศน์.
- สถาพร เรืองธรรม. (2549). *วาทกรรมทางนโยบายกับการคอร์รัปชั่น: ศึกษากรณีการทุจริตในการจัดซื้อยา และเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2551*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สามบลา. (2014). ยังสงบสันติ อหิงสา อยู่ไหม?. *ประชาไทยออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562 จาก <https://www.3blabla.blogspot.com/?m=1>
- สายพิณ ศุพุทธมงคล. (2558). *ฟูโกต์*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส์.

สำนักข่าวอิสรา. (2014). *สมเกียรติ ชำแหละ ระบอบทักษิณ รอบใหม่ ทำชาติบกพร่องล้มเหลว.*

อิสราเนิวส์. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 จาก

<https://www.Isranews.org/isranews-scoop/27267>

สติธร ธนานิธิโชติ. (2560). *การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองการปกครองไทย. หน่วยที่ 8 ใน*

เอกสารการสอนชุดวิชาหลักพื้นฐานการเมืองการปกครองไทย. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

_____. (2014). *นักวิชาการชี้รัฐาธิปัตย์ต้องชอบธรรม. กรุงเทพธุรกิจ. สืบค้น, 13 เมษายน*

2562 จาก <https://www.msn.com/th-th/news/other/>

สุเทพ เทือกสุบรรณ. (2013). *มติแกนนำ 1 พ.ย.56 ศูนย์ประสานงานฯ. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน*

2019, จาก <http://www.youtube.com/watch?v=958CSh6dblw>

_____. (2013). *สิ้นเดือนนี้จบ ราชดำเนิน 12 พ.ย.13. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2019, จาก*

<http://www.youtube.com/watch?v=6VRyFrcunDc>

_____. (2013). *สุเทพ เทือกสุบรรณ ปราศรัยบนเวทีราชดำเนิน 15 พ.ย. 2913*

สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2019, จาก <http://www.youtube.com/watch?v=6rQIC1fhoc>

_____. (2013). *ก้านันสุเทพ ปราศรัยศูนย์ราชการ 3 ธันวาคม 2556. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน*

2019, จาก [https://www.youtube.com/watch?v=BrPneW5py5A&index=8836&list=](https://www.youtube.com/watch?v=BrPneW5py5A&index=8836&list=ULNNopQOaoMBo)

ULNNopQOaoMBo

_____. (2013). *ก้านันสุเทพปราศรัยศูนย์ราชการ 4 ธันวาคม 2013. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน*

2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=Ev2W7gsz3B0>

_____. (2013). *ก้านันสุเทพปราศรัยศูนย์ราชการ 6 ธันวาคม 2556. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน*

2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=2iCBoXtwE14>

_____. (2013). *ก้านันสุเทพปราศรัยหลังแถลงการณ์ที่เวทีนางเลิ้ง 9 ธันวาคม 1356.*

สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2019, จาก https://www.youtube.com/watch?v=7X2_aU4WbUw

_____. (2013). *ก้านันสุเทพ ปราศรัยเวทีราชดำเนิน 17 ธ.ค.13. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2019,*

จาก <https://www.youtube.com/watch?v=1cOBwqW-5BU>

_____. (2013). *ก้านันสุเทพปราศรัยเวทีราชดำเนิน 23 ธ.ค.56. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2019,*

จาก <https://www.youtube.com/watch?v=I5guNIfpLhw>

_____. (2013). *เวทีราชดำเนิน 15 มีนาคม 56. สืบค้นจาก*

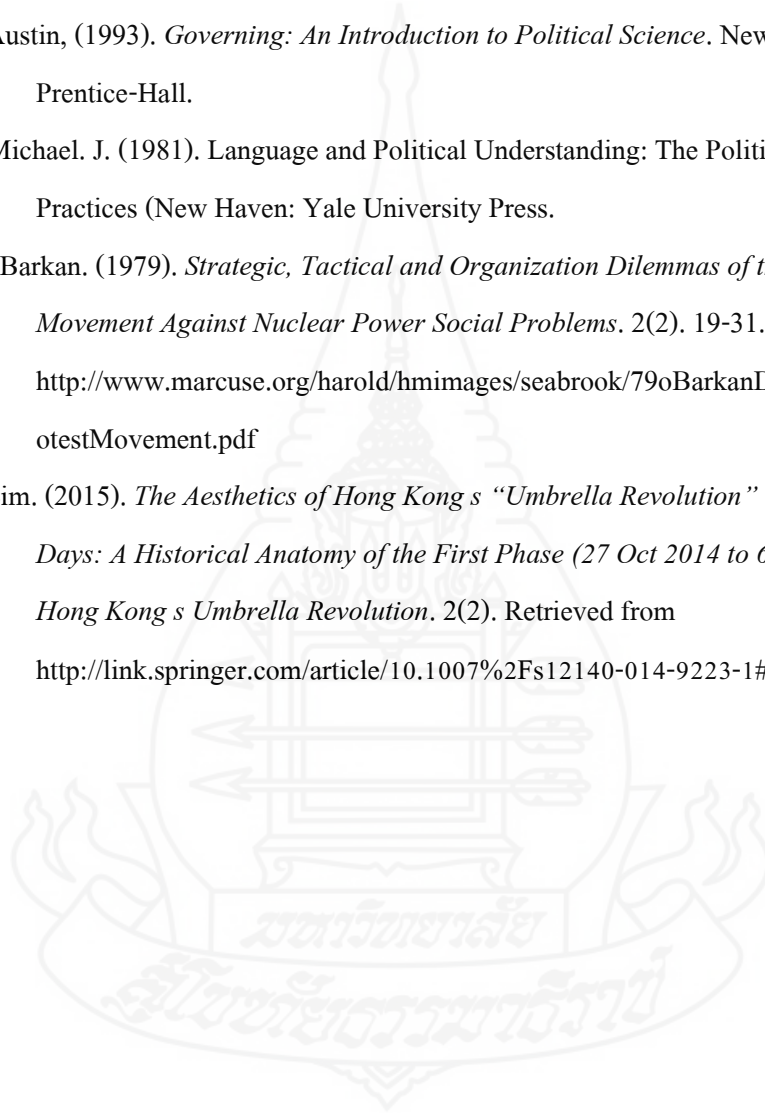
<https://www.youtube.com/watch?v=JbdjnjdGNJ4&list=PLsDg7mEklihCQ2EUI>

wOn5BklSBZ1hpcjo&index=64

- สุเทพ เทือกสุบรรณ. (2013). *สุเทพ เทือกสุบรรณ ประกาศดาวกระจาย 13 เส้นทาง เวทีราชดำเนิน 24 พ.ย.13*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=vZow-RDBi94>
- _____. (2014). *สุเทพ เทือกสุบรรณ 15/03/14*. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2020, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=6ArEq0unFf4>
- _____. (2014). *สุเทพ เทือกสุบรรณ 22.00 น.เวทีสวนลุมพินี 2014 04 05*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=Cwo3A87U9aw>
- _____. (2014). *ก้านันสุเทพ ผมไม่รับยศ ไม่รับตำแหน่ง*. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=-LCQKJwQH6s>
- _____. (2013). *ปราศรัยเวทีราชดำเนิน 15 พ.ย.13*. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2019, จาก https://www.youtube.com/watch?v=6rQ_IC1fhoc&feature=youtu
- _____. (2014). *ก้านันสุเทพ ปราศรัยเวทีราชดำเนินนอก 19 พ.ย.14*. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=KOBMfDsOUKU>
- _____. (2014). *ก้านันสุเทพปราศรัยเวทีราชดำเนินนอก 20 พ.ค. 14*. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=S4pHQC3IqS8>
- _____. (2014). *Blue Sky เกาะขอบเวทีก้านันสุเทพ วันประกาศกฏอัยการศึก 20 พ.ค. 2014 (1/2)*. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2019, จาก <http://www.YouTube.com>
- _____. (2013). *Blue Sky สุเทพ เทือกสุบรรณปราศรัยเวทีราชดำเนิน 15 พ.ย 13*” สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2019 จาก <http://www.YouTube.com>
- _____. (2013). *Blue Sky 1 พutschิกายน 56 สถานีรถไฟสามเสน 1-YouTube*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2019, จาก <https://youtube.com>
- _____. (2014). *ก้านันสุเทพนำมวลชน กปปส. ถวายพระพรชัยมงคล ในวันฉัตรมงคล*. สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=foWUAXYeLKA&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2sO2Cs5zhs1Yc6z>
- _____. (2014). *สุเทพเวทีราชดำเนินนอก 20 พฤษภาคม 2014*. สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2019, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=hS1pbmkyZjA>
- หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ. (2560). *มือบนกหวีดกับ 4 เรื่องหลังจาก กปปส. บีบีซีไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2562 จาก <https://www.bbc.com/thailand-41804763>

- อมร จันทรสมบูรณ์ (2014). ปฏิรูปก่อนเลือกตั้งหรือเลือกตั้งก่อนปฏิรูป. *ไทยทรินูน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2562 จาก https://www.thaitribune.org/contents/detail/129?content_id:
- เอกฉัญ พร้อมพันธ์. (2014). *รัฐชาติปดัยคืออะไร คำฮิตติดกระแสการเมืองร้อนแรงขณะนี้*. สืบค้นจาก <http://hilght.kapook.com/view100482>
- อิสรานิวส์. (2014). 9 ปีรัฐประหารเส้นทางต่อสู้ “เสื้อแดง” ได้ปีกทักษิณ?”. *สำนักข่าวอิสรา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2562 จาก <https://www.isranews.org/isranews-scoop/30088>
- _____. (2014). *สุเทพ เทือกสุบรรณติดโผบุคคลแห่งปีของเอเชีย 2013. สำนักข่าวอิสรา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2562 จาก <https://www.isranews.org/thaireform-doc-mas>
- เอเชียนิวส์. (2014). *วิกฤตการณ์การเมืองเศรษฐกิจชะงัก. เอเชียนิวส์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 จาก <http://www.asianews.it/news-en/Bangkok:-Political-crisis-slows-economy,-in-2014-the-GDP-will-fall-below-3-30159.html>
- Andrew T. Little. (2016). *Communication Technology and Protest*. *The Journal of Politics*. 2(2). 152-166. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/10.1086/683187>
- Benford Robert and David Snow (2000). *Framing Process and Social Movements : An Overview and Assessment*. *Annual Review of Sociology*.
- Foucault, Michel. (1980). *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*. Edited by Colin Gordon. Harvester Wheatsheal
- _____. (1972). *The Archeology of Knowledge. And the Discourse on Language*. New York, NY: Tavistock Publications Limited.
- Heywood, Andrew. (2002). *Politics*. 2nd ed. New York. Palgrave.
- Held, David. (1987). *Models of Democracy*. Oxford: Basil Blackwell.
- Heywood, Andrew. (2002). *Politics*. 2nd ed. New York. Palgrave.
- Isabel Ortiz, Sara Burke, Mohamed Berrada and Hernan Cortes. (2013). *World Protests 2003-2013*. Friedrich Ebert Stiftung 2(2). Retrieved from http://www.fesglobalization.org/new_york/wp-content/
- Lauren Cohen Bell, Joan L. Connors and Theodore F. Sheckels. (2008). *Prespectives on Political Communication A Case Approach*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Marina Ottaway and Amr Hamzawy. (2011). *Protest Movements and Political Change in the Arab World*. *Carnegie policy outlook*. 2(2). 1-14. Retrieved from http://carnegieendowment.org/files/ottawayhamzawy_outlook_jan11_protestmovements.pdf

- Mary Bernstein. (2002). *The Contradictions of Gay Ethnicity: Forging Identity in Vermont*. London: Oxford University Press.
- Nancy A. Naples. (2002). *Materialist Feminist Discourse Analysis and Social Movement Research: Mapping the Changing Context for "Community Control"*. London: Oxford University Press.
- Ranney. Austin, (1993). *Governing: An Introduction to Political Science*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Shapiro, Michael. J. (1981). *Language and Political Understanding: The Politics of Discursive Practices* (New Haven: Yale University Press.
- Steven E. Barkan. (1979). *Strategic, Tactical and Organization Dilemmas of the Protest Movement Against Nuclear Power Social Problems*. 2(2). 19-31. Retrieved from <http://www.marcuse.org/harold/hmimages/seabrook/79oBarkanDilemmasProtestMovement.pdf>
- Tai Wei Lim. (2015). *The Aesthetics of Hong Kong's "Umbrella Revolution" in the First Ten Days: A Historical Anatomy of the First Phase (27 Oct 2014 to 6 October 2014) of Hong Kong's Umbrella Revolution*. 2(2). Retrieved from <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs12140-014-9223-1#page-1>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัย

เรื่อง วาทกรรมการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการเพื่อเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ช่วงปี ค.ศ.

2013-2014

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแก่นำกลุ่ม กปปส.

โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการสร้างวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ในฐานะเป็นเครื่องมือเคลื่อนไหวทางการเมือง ในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส.
2. ศึกษาอิทธิพลของวาทกรรมการเมือง การใช้ความรู้ และอำนาจ ที่ส่งผลต่อการเมืองจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวิกฤตการณ์ชุมนุมของกลุ่ม กปปส.

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

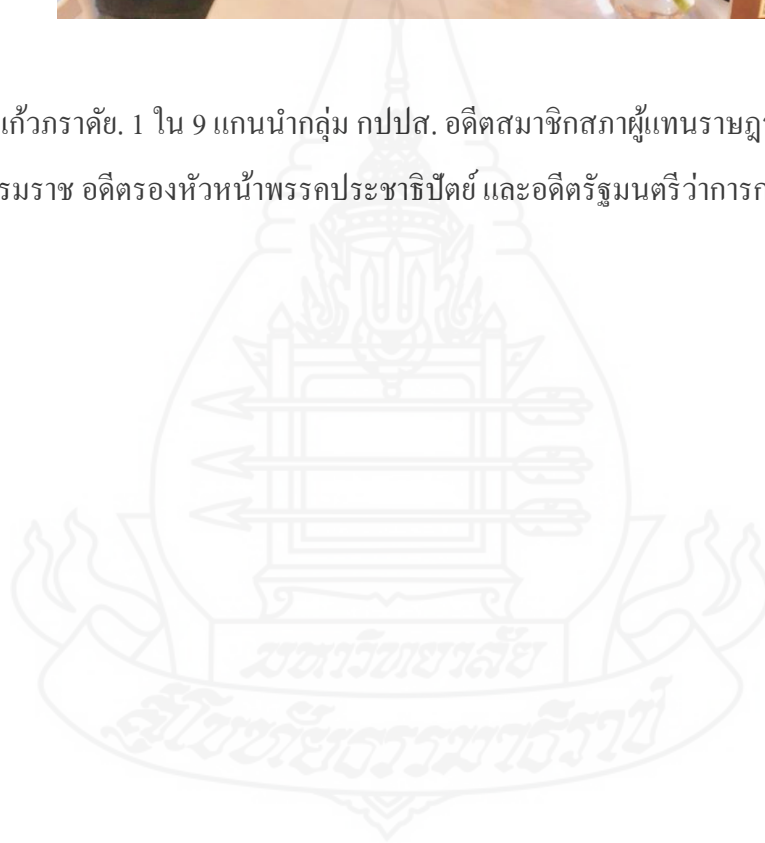
1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. เพศ..... อายุ.....
3. ระดับการศึกษา.....สาขา.....
4. กรอบสาเหตุปัญหาที่นำมาสู่การชุมนุมเป็นอย่างไร โปรดอธิบาย
5. กรอบทางออกของปัญหาหรือข้อเรียกร้องในการชุมนุมเป็นอย่างไร ทำไมต้องเป็นเช่นนั้น
โปรดอธิบาย
6. เพื่อให้ดำเนินไปตามกรอบทางออกของปัญหาที่กลุ่มชุมนุมเรียกร้อง มีการวางแผนเริ่มต้น
อย่างไร ในการจัดการชุมนุม โปรดอธิบาย
7. กรอบการจูงใจ ที่กำหนดไว้ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง มีการวางแผนแนวทางอย่างไร
โปรดอธิบาย
8. กรอบการจูงใจ กระทำภายใต้การการวางยุทธศาสตร์การต่อสู้ไว้ว่าอย่างไร และสร้างกรอบ
การจูงใจอย่างไร โปรดอธิบาย
9. กรอบทางออกของปัญหาว่าด้วยประชาธิปไตยของกลุ่ม กปปส.สอดคล้องกับหลักการ
ประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือไม่ อย่างไร โปรดอธิบาย
10. ข้อเสนอกระบวนการไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทน อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข ที่เป็นข้อเรียกร้องของกลุ่ม กปปส. ถูกวิจารณ์จากผู้คนในสังคมบางกลุ่ม ว่าไม่ใช่วิถี
ตามกระบวนการไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย โปรดอธิบาย

ภาคผนวก ข
ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

คุณวิทยา แก้วภราดัย, 1 ใน 9 แกนนำกลุ่ม กปปส. อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด.
นครศรีธรรมราช อดีตรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวประกอบเกียรติ อิ่มศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	30 พฤศจิกายน 2512
สถานที่เกิด	อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2542 นศ.ม. (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยสยาม พ.ศ. 2536 ศศ.บ. (ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2534
สถานที่ทำงาน	หลักสูตรนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์

